

INSTITUTIONUM
GRAMMATICARUM
PARS PRIMA.

Exhibens

Paradigmata Declinationum, Comparationum & Conjugationum, methodo sane facili, & ad caput Tyronum accommodata.

Studio & Opera

PAULI P. JASZ-BERENKI,
Transylvano-Hung.

Hieronym. Osor. de Reg. Inst. & Discip. Lib. 3.

Grammatica ignoratio est malorum omnium principium.

L O N D I N I,

Ex Officinâ B. W. prostantque venales apud Nath. Brooke,
ad insigne Angeli, propè Excambium in Vico vulgò
vocato Bishopsgatestreet, M DC LX VII.

D. Erasmi. Roterod.

*Proclivius est vel in triplici jure Do-
ctoris nomen, quàm semel boni
Grammatici titulum promeruisse.*

Paradigmata Declinationum.

NOMINUM DECLINATIONES.

PRIMA DECLINATIO.

Prima Declinatio habet quatuor terminationes, *a, e, as, es*; ut *Musa, Epitome, Boreas, Anchises.*

Singulariter.

Nom. hæc *Musa*, a song.
Gen. hujus *Musæ*, of a song.
Dat. huic *Musæ*, to a song.
Accus. hanc *Musam*, the song.
Voc. ô *Musa*, O song.
Abl. ab hac *Musa*, from a song.

Pluraliter.

Nom. hæ *Musæ*, songs.
Gen. harum *Musarum*, of songs.
Dat. his *Musis*, to songs.
Accus. has *Musas*, the songs.
Voc. ô *Musæ*, O songs.
Abl. ab his *Musis*, from songs.

Sic declinantur *Mensa, Poeta, Dama, &c.*

Singulariter.
Nom. hæc *Epitome*
Gen. hujus *Epitomæ*
Dat. huic *Epitomæ*
Accus. hanc *Epitomen*
Voc. ô *Epitome*
Abl. ab hac *Epitome*

Pluraliter.
Nom. hæ *Epitomæ*
Gen. harum *Epitomarum*
Dat. his *Epitomis*
Accus. has *Epitomas*
Voc. ô *Epitomæ*
Abl. ab his *Epitomis*

Sic declinantur *Aloe, Crambe, Pentecoste, Parasceve, &c.*

Singul.
Nom. hic *Boreas*
Gen. hujus *Boreæ*
Dat. huic *Boreæ*

Ac. hunc *Boream*, vel *Boræ*
Voc. ô *Borea*
Abl. ab hoc *Borea*

(rean) } caret.

Sic declinantur *Encas, Andreas, Lucas, Thomas, &c.*

Singul.
Nom. hic *Anchises*
Gen. hujus *Anchisæ*
Dat. huic *Anchisæ*

Ac. hunc *Anchisen*
Voc. ô *Anchise*
Abl. ab hoc *Anchise*

(rean) } caret.

Sic declinantur *Pyrites, Cometes, Plastes, &c.*

SECUNDA DECLINATIO.

Secunda Declinatio habet quinque terminationes apud Latinos; *er, ir, ur, us, um*; ut *Magister, Vir, Satur, Dominus, Templum*; & unam Græcorum usitatam, *eu*; ut *Orpheus*.

Singulariter.
Nom. hic *dominus*
Gen. hujus *domini*
Dat. huic *domino*
Accus. hunc *dominum*
Voc. ô *Domine*
Abl. ab hoc *domino*

Pluraliter.
Nom. hi *domini*
Gen. horum *dominorum*
Dat. his *dominis*
Accus. hos *dominos*
Voc. ô *domini*
Abl. ab his *dominis*

Paradigmata Declinationum.

Sic declinantur *Amicus, Calamus, Baculus, Famulus, &c.*

Singulariter,	Nom. hic magister	Pluraliter,	Nom. hi magistri
	Gen. hujus magistri		Gen. horum magistrorum
	Dat. huic magistro		Dat. his magistris
	Acc. hunc magistrum		Acc. hos magistros
	Voc. ô magister		Voc. ô magistri

Abl. ab hoc magistro
Sic declinantur *Liber, Vir, Gener, Satur, &c.*

Singulariter,	Nom. hoc templum	Pluraliter,	Nom. hæc templa
	Gen. hujus templi		Gen. horum templorum
	Dat. huic templo		Dat. his templis
	Acc. hoc templum		Acc. hæc templa
	Voc. ô templum		Voc. ô templa

Abl. ab hoc templo

Sic declinantur *Regnum, Scamnum, Lucrum, Sacellum, &c.*

Singul.	N. hic Orpheus (pheos)	A hunc Orpheæ vel Or-	Plur. careet
	G. hujus Orphet vel Or-		
	D. huic Orpheo		

Sic declinantur *Tydem, Panthus, &c.*

TERTIA DECLINATIO.

Tertia Declinatio habet undecim literas terminales: *a, e, o, c, ð, l, n, r, s, x;* *Poema, Cubile, Sermo, Lac, David, Animal, Flumen, Calcar, Tempus, Caput, Cervix.*

Singulariter,	Nom. hoc poema	Pluraliter,	Nom. hæc poemata
	Gen. hujus poematis		Gen. horum poematum
	Dat. huic poemati		Dat. his poematibus & poe-
	Acc. hoc poema		Ac. hæc poemata (matis
	Voc. ô poema		Voc. ô poemata (ematis

Abl. ab hoc poemate

Sic declinantur *Anathema, Comma, Dogma, Phlegma, Rheuma, &c.*

Singulariter,	Nom. hoc cubile	Pluraliter,	Nom. hæc cubilia
	Gen. hujus cubilis		Gen. horum cubilium
	Dat. huic cubili		Dat. his cubilibus
	Ac. hoc cubile		Ac. hæc cubilia
	Voc. ô cubile		Voc. ô cubilia

Abl. ab hoc cubili

Sic declinantur *Mare, Præsepe, Conclave, Aliare, Ovile, Sodile, &c.*

Singulariter,	Nom. hic sermo	Pluraliter,	Nom. hi sermones
	Gen. hujus sermonis		Gen. horum sermonum
	Dat. huic sermoni		Dat. his sermonibus
	Accus. hunc sermonem		Accus. hos sermones
	Voc. ô sermo		Voc. ô sermones

Abl. ab hoc sermone

Sic declinantur *Bubo, Umbo, Udo, Ligo, Caro carni, &c.*

Sin.

Paradigmata Declinationum.

3

Singulariter.	Nom. hoc lac	Pluraliter.	Singulariter.	Nom. hic David	Pluraliter.
	Gen. hujus lactis			Gen. hujus davidis	
	Dat. huic lacti			Dat. huic davidi	
	Accus. hoc lac			Acc. hunc davidem	
	Voc. ô lac			Voc. ô david	
	Abl. ab hoc lacte			Abl. ab hoc davide	

Sic declinatur *Halec* in plurali. Sic declinatur *Bogud* &c.
tamen numero est feminini generis.

Singulariter.	Nom. hoc animal	Pluraliter.	Singulariter.	Nom. hæc animalia	Pluraliter.
	Gen. hujus animalia			Gen. horum animalium	
	Dat. huic animali			Dat. his animalibus	
	Acc. hoc animal			Acc. hæc animalia	
	Voc. ô animal			Voc. ô animalia	
	Abl. ab hoc animali			Abl. ab his animalibus	

Sic declinantur *Cervical*, *Minerval*, *Fel Mel*, &c.

Singulariter.	Nom. hoc flumen	Pluraliter.	Singulariter.	Nom. hæc flumina	Pluraliter.
	Gen. hujus fluminis			Gen. horum fluminum	
	Dat. huic flumini			Dat. his fluminibus	
	Accus. hoc flumen			Accus. hæc flumina	
	Voc. ô flumen			Voc. ô flumina	
	Abl. ab hoc flumine			Abl. ab his fluminibus	

Sic declinantur *Nomen*, *Numen*, *Lumen*, *Levamen*, &c.

Singulariter.	Nom. hoc calcar	Pluraliter.	Singulariter.	Nom. hæc calcaria	Pluraliter.
	Gen. hujus calcaris			Gen. horum calcarium	
	Dat. huic calcar			Dat. his calcaribus	
	Acc. hoc calcar			Acc. hæc calcaria	
	Voc. ô calcar			Voc. ô calcaria	
	Abl. ab hoc calcar			Abl. ab his calcaribus	

Sic declinantur *Laquear*, *Torcular*, *Lar*, *Femur*, &c.

Singulariter.	Nom. hoc caput	Pluraliter.	Singulariter.	Nom. hæc capita	Pluraliter.
	Gen. hujus capitis			Gen. horum capitem	
	Dat. huic capiti			Dat. his capitibus	
	Acc. hoc caput			Acc. hæc capita	
	Voc. ô caput			Voc. ô capita	
	Abl. ab hoc capite			Abl. ab his capitibus	

Sic declinantur *Occiput*, *Sinciput*, &c.

Singulariter.	Nom. hæc cervix	Pluraliter.	Singulariter.	Nom. hæc cervicæ	Pluraliter.
	Gen. hujus cervicis			Gen. harum cervicem	
	Dat. huic cervici			Dat. his cervicibus	
	Acc. hanc cervicem			Acc. has cervicæ	
	Voc. ô cervix			Voc. ô cervicæ	
	Abl. ab hac cervice			Abl. ab his cervicibus	

Sic declinantur *Lodix*, *Lotrix*, *Nutrix*, *Mastix*, *Nux*, *Nix*, &c.

Paradigmata Declinationum.

Singulariter,	Nom. hoc tempus	Pluraliter,	Nom. hæc tempora
	Gen. hujus temporis		Gen. horum temporum
	Dat. huic tempori		Dat. his temporibus
	Acc. hoc tempus		Acc. hæc tempora
	Voc. ô tempus		Voc. ô tempora
Singulariter,	Abl. ab hoc tempore	Pluraliter,	Abl. ab his temporibus
	Sic declinantur <i>Corpus, Testis, Frigus, Funus, Onus, Munus, &c.</i>		Nom. hi & hæc parentes
	Nom. hic & hæc parens		Gen. horum & harum pa-
	Gen. hujus parentis		Dat. his parentibus (entum)
	Dat. huic parenti		Acc. hos & has parentes
Singulariter,	Acc. hunc & hanc parentem	Pluraliter,	Voc. ô parentes
	Voc. ô parens		Abl. ab his parentibus
	Abl. ab hoc & hac parente		

Sic declinantur *Civis, Affinis, Hostis, &c.*

QUARTA DECLINATIO.

Quarta Declinatio habet duas terminationes, *Us* & *U*, ut
Sensum, Genus.

Singulariter,	Nom. hic sensus	Pluraliter,	Nom. hi sensus
	Gen. hujus sensus		Gen. horum sensuum
	Dat. huic sensui		Dat. his sensibus
	Acc. hunc sensum		Acc. hos sensus
	Voc. ô sensus		Voc. ô sensus
Singulariter,	Abl. ab hoc sensu	Pluraliter,	Abl. ab his sensibus
	Sic declinantur <i>Manus, Fructus, Gradus, Porticus, &c.</i>		Nom. hæc genua
	Nom. hoc genu		Gen. horum genuum
	Gen. hujus genu		Dat. his genibus
	Dat. huic genu		Acc. hæc genua
Singulariter,	Acc. hoc genu	Pluraliter,	Voc. ô genua
	Voc. ô genu		Abl. ab his genibus
	Abl. ab hoc genu		

Sic declinantur *Cornu, Veru, Gelu, Tonitru, &c.*

Singul.	Nom. hic Jesus	}	Acc. hunc Jesum	}	Plural. caret.
	Gen. hujus Jesu		Voc. ô Jesu		
	Dat. huic Jesu		Abl. ab hoc Jesu		

QUINTA DECLINATIO.

Quinta Declinatio habet unam tantum terminationem, *Es*,
ut Meridies.

Singulariter,	Nom. hic meridies	Pluraliter,	Nom. hi merides
	Gen. hujus meridei		Gen. horum meriderum
	Dat. huic meridei		Dat. his merideibus
	Acc. hunc meridiem		Acc. hos merides
	Voc. ô merides		Voc. ô merides
Singulariter,	Abl. ab hoc meride	Pluraliter,	Abl. ab his merideibus

Sic

Paradigmata Declinationum.

3

Sic declinantur *Res, Dies, Facies, Species, Acies*. Reliqua quæ occurrunt, carent *genitivo, dativo & ablativo* pluralis Numeri,

Nominum Activorum Declinationes.

Singulariter,	Nom. bonus, bona, bonum	Pluraliter,	Nom. boni, bonæ, bona
	Gen. boni, bonæ, boni		Gen. bonorum, bonarum, bonorum
	Dat. bono, bonæ, bono,		Dat. bonis (norum)
	Ac. bonum, bonam, bonum		Ac. bonos, bonas, bona
	Voc. bone, bona, bonum		Voc. boni, bonæ, bona
	Abl. bono, bona, bono		Abl. à bonis

Sic declinantur omnia Adjectiva in *us*, trium terminationum: ut *malus, a, um, &c*

Singulariter,	Nom. unus, una, unum	Pluraliter,	Nom. uni, unæ, una
	Gen. unius		Gen. unorum, unarum, unorum
	Dat. uni		Dat. unis (rum)
	Ac. unum, unam, unum		Ac. unos, unas, una
	Voc. unc, una, unum		Voc. uni, unæ, una
	Abl. uno, una, uno		Abl. unis

Unus in plurali Numero non declinatur, nisi cum jungitur cum voce Numero singulari deficiente, ut *una litera, una mania*.

Sic declinantur *Ullus, Alim, Alter, Uter, Neuter*, quæ omnia carent vocativo, item *Totum & Solus*, quæ duo habent vocativum.

Singulariter,	Nom. hic acer, hæc acris, hoc	Pluraliter,	N. hi & hæc acres, & hæc acria
	Gen. hujus acris (acre)		Gen. horum, harum & horum
	Dat. huic acri (hoc acre)		Dat. his acribus (acrium)
	Ac. hunc & hanc acrem, &		Ac. hos & has acres, & hæc
	Voc. ô acer, acris, acre		V. ô acres & ô acria (acria)
	Abl. ab hoc hac & hoc acri		Abl. ab his acibus

Sic declinantur *Alacer, Voluer, Campester, &c.* (via

Singulariter,	N. hic & hæc brevis & hoc	Pluraliter,	N. hi & hæc breves & hæc bre-
	Gen. hujus brevis (breve)		G. horum, harum & horum
	Dat. huic brevi (hoc breve)		Dat. his brevibus (brevium)
	Ac. hunc & hanc brevem &		Ac. hos & has breves & hæc
	Voc. ô brevis & ô breve		Voc. ô breves & ô (brevia)
	Abl. ab hoc hac & hoc brevi		Ab. ab his brevibus (brevia)

Sic declinantur omnia Adjectiva in *is*, ut *Tristis, Misus, Tenuis, Turpis, &c.* (breviora

Singulariter,	N. hic & hæc brevior, & hoc	Pluraliter,	N. hi & hæc breviores & hæc
	G. hujus brevioris (brevius)		G. horum harum & horum
	D. huic breviori (hoc brevior)		D. his brevioribus (breviorum)
	A. hunc & hanc breviorum &		A. hos & has breviores & hæc
	V. ô brevior & ô brevius		(breviora)
	Abl. ab hoc hac & hoc brevior vel breviori		V. ô breviores & ô breviora
			A. ab his brevioribus

Paradigmata Declinationum.

Sic declinantur omnia comparativa in *or* & *us* : ut, *Dolior*, & *Dolissim*, *Melior* & *melius*, *Pulchrior* & *pulchrum*, &c.

Singulariter,	Nom. hic hæc & hoc Felix	Pluraliter,	Nom. hi & hæ felices & hæc felicia (rum felicium)
	Gen. huius felici		Gen. horum harum & huius
	Dat. huic felici		Dat. his felicibus
	Acc. hunc & hanc felicem & hoc felix		Acc. hos & has felices & hæc felicia
	Voc. ô felix		Voc. ô felices & ô felicia
	Abl. ab hoc hac & hoc felice vel felici		Abl. ab his felicibus

Sic declinantur omnia Adjectiva unius terminationis : ut *Prudens*, *Inspiciens*, *Mendax*, *Vermis*, &c.

Nomina Anomala,

Singulariter,	Nom. hæc domus	Pluraliter,	Nom. hæ domus (numera)
	Gen. huius domi vel domus		G. harum domorum vel dō
	Dat. huic domo		Dat. his domibus
	Acc. hanc domum		Acc. has domos vel domus
	Voc. ô domus		Voc. ô domus
	Abl. ab hac domo		Abl. ab his domibus
Plural. Plural.	Nom. duo, duæ, duo		Acc. duos vel duo, duas, duo
	G. duorum, duarum, duorum		Voc. ô duo, duæ, duo
	Dat. duobus, duabus, duobus		Abl. duobus, duabus, duobus
Plural. Plural.	N. ambo, ambæ, ambo (borni)		Acc. ambo, vel ambo, ambas
	G. amborum, ambarum, am-		V. ambo, ambæ, ambo (ambo)
	D. ambo, ambabus, ambo		A. ambo, ambabus, ambo
Pluraliter,	Nom. hi & hæ tres & hæc tria		
	Gen. horum harum & horum trium		
	Dat. his tribus		
	Acc. hos & has tres & hæc tria		
	Voc. ô tres & ô tria		
	Abl. ab his tribus		

Pronominum Declinationes.

Singulariter,	Nom. Ego, I	Pluraliter,	Nom. nos, we
	Gen. mei, of me		Gen. nostrum vel nostri, of us
	Dat. mihi, to me		Dat. nobis, to us
	Acc. me, me		Acc. nos, us
	Voc. care		Voc. care
	Abl. à me, from me		Abl. à nobis, from us

Paradigmata Declinationum

7

Singulariter,
 Nom. tu, thou
 Gen. tui, of thee
 Dat. tibi, to thee
 Ac. te, thee
 Voc. ô tu, O thou
 Abl. à te, from thee

Pluraliter,
 Nom. vos, ye
 Gen. vestrum vel vestri, of you
 Dat. vobis, to you
 Ac. vos, ye
 Voc. ô vos, O ye
 Abl. à vobis, from you

Singulariter { Nom. caret
 & Gen. sui, of himself
Pluraliter, { Dat. sibi, to himself

Ac. se, himself
Voc. caret
Abl. à se, from himself

Singulariter,
 Nom. hic, hæc hoc, this
 Gen. hujus, of this
 Dat. huic, to this
 Ac. hunc, hanc, hoc, this
 Voc. caret
 Abl. ab hoc, hac, hoc, from

Pluraliter,
 N. hi, hæ, hæc, these (these
 G. horum, harum, horum, of
 Dat. his, to these
 Ac. hos, has, hæc, these
 Voc. caret
 Abl. ab his, from these

Singulariter,
 No. iste, ista, istud, he, she,
 that (that
 Gen. istius, of him, of her, of
 D. isti, to him, to her, to that
 Ac. istum, istam, istud, him,
 Voc. caret (her, that
 Abl. isto, ista, isto, from
 him, from that

Pluraliter,
 No. isti, istæ, ista, they, those
 G. istorum, istarum, istorum
 of them, of those
 Dat. istis, to them, to those
 Ac. istos, istas, ista, them, those
 Voc. caret (those
 Abl. istis, from them, from
 those

Sic declinatur ille, illa, illud, &c.

Singulariter,
 Nom. ipse, ipsa, ipsum, he,
 she, that (that
 Ge. ipsius, of him, of her, of
 Dat. ipsi, to him, to her, to
 that (her, that
 Ac. ipsum, ipsam, ipsum, him,
 Voc. caret
 Abl. ipso, ipsa, ipso, from
 him, from her, from that

Pluraliter,
 No. ipsi, ipsæ, ipsa, they, those
 Gen. ipsorum, ipsarum, ipso-
 rum, of them, of those
 Dat. ipsis, to them, to those
 Acc. ipsos, ipsas, ipsa, them,
 Voc. caret (those
 Abl. ab ipsis, from them, from
 those

Singulariter,
 N. is, ea, id, he, she, it
 Gen. ejus, of him, of her
 Dat. ei, to him, to her, to it
 Ac. eum, eam, id, him, her, it
 Voc. caret
 Abl. eo, ea, eo, from him,
 from her, from it.

Pluraliter,
 Nom. ii, ex ea, they, those
 Gen. eorum, earum, eorum,
 of them, of those (those
 Dat. eis vel iis, to them, to
 Ac. eos, eas, ea, them, those
 Voc. caret
 Abl. eis vel iis, from them,
 from those

Sin-

Paradigmata Declinationum.

Singulariter,	Nom. idem, eadem, idem, the same.
	Gen. ejusdem, of the same.
	Dat. eidem, to the same.
	Ac. eundem, eandem, i- dem, the same.
	Voc. caret.
	Abl. eodem, eadem, eodem, from the same.

Pluraliter,	Nom. iidem, eadem, eadem, the same.
	Gen. eorundem, earundem, eorundem, of the same.
	Dat. eisdem vel iisdem, to the same.
	Ac. eosdem, easdem, eadem, the same.
	Voc. caret. Abl. ab eisdem, vel iisdem, from the same.

Singulariter,	Nom. noster, nostra, no- strum, our.
	Gen. nostri, nostræ, nostri, of our.
	Dat. nostro, nostræ, nostro, to our.
	Ac. nostrum, nostram, no- strum, our.
	Voc. noster, nostra, no- strum, O our.
	Abl. nostro, nostra, nostro, from our.

Sic declinatur Vester &c.

Pluraliter,	Nom. nostri, nostræ, nostra our.
	Gen. nostrorum, nostrarum, nostrorum, of our.
	Dat. nostris, to our.
	Ac. nostros, nostras, nostra our.
	Voc. nostri, nostræ, nostra, O our.
	Abl. nostris, from our.

Singulariter,	Nom. qui, quæ, quod, who, which. (which.
	Gen. cujus, of whom, of
	Dat. cui, to whom, to which.
	Ac. quem, quam, quod, whom, which.
	Voc. caret. (qui, quo vel qui.
	Abl. à quo vel qui, quâ vel from whom, from which.

Pluraliter,	Nom. qui, quæ, quæ, who, which (of whom, of which.
	G. quorum, quarum, quorum
	Dat. quibus vel queis, to whom, to which. (which.
	Ac. quos, quas, quæ, whom,
	Voc. caret.
	Abl. quibus vel queis, from whom, from which.

Singulariter,	Nom. quis vel qui, quæ, quod vel quid, who, what.
	G. cujus, of whom, of what.
	Dat. cui, to whom, to what.
	Ac. quem, quam, quod vel quid, whom, what.
	Voc. caret. (qui, quo vel qui.
	Abl. à quo vel qui, quâ vel from whom, from what.

Pluraliter,	Nom. qui, quæ, quæ, who, what.
	Gen. quorum, quarum, quo- rum, of whom, of what.
	Dat. queis vel quibus, to whom, to what. (what.
	Ac. quos, quas, quæ, whom.
	Voc. caret.
	Abl. à queis vel quibus, from whom, from what.

Singulariter,
 Nom. aliquis, aliqua, aliquod
 vel aliquid, *some.*
 Gen. alicujus, *of some.*
 Dat. alicui, *to some.*
 Ac. aliquem, aliquam, ali-
 quod vel aliquid, *some.*
 Voc. caret. *(from some.)*
 Abl. aliquo, aliqua, aliquo,

Pluraliter,
 Nom. aliqui, aliqui, aliqua,
some. (quorum, of some.)
 G. aliquorum, aliquarum, ali-
 Das, aliquibus, *to some.*
 Ac. aliquos, aliquas, aliqua,
some.
 Voc. caret.
 Abl. ab aliquibus, *from some.*

Singulariter,
 Nom. meus, mea, meum,
mine or my. (or of my.)
 Gen. mei, meæ, mei, *of mine*
 Dat. meo, meæ, meo, *to mine*
 or *to my. (mine or my.)*
 Ac. meum, meam, meum,
 Voc. mi, mea, meum, *O mine*
 or *O my.*
 Abl. à meo, mea, meo, *from*
mine, or from my.

Pluraliter,
 Nom. mei, meæ, mea, *mine*
 or *my. (of mine or of my.)*
 G. meorum, mearum, meorum
 Dat. meis, *to mine or to my.*
 Ac. meos, meas, mea, *mine*
 or *my. (or O my.)*
 Voc. mi, meæ, mea, *O mine*
 Abl. à meis, *from mine or*
from my.

Singulariter,
 Nom. hic & hæc & hoc no-
 stras, *our countryman.*
 Gen. hujus nostratis, *of our*
countryman. (countryman.)
 Dat. huic nostrati, *to our*
 Ac. hunc & hanc nostratem &
 hoc nostras. *our countrym.*
 Voc. ô nostras, *O our countrym*
 Abl. ab hoc, hac & hoc no-
 strate vel nostrati, *from our*
countryman.

Pluraliter,
 No. hi & hæc nostrates & hæc
 nostratia, *our countrymen.*
 Gen. horum, harum & horum
 nostratium, *of our countrym*
 D. his nostratibus, *to our coun*
 A. hos & has nostrates, & hæc
 nostratia, *our countryman.*
 V. ô nostrates & ô nostratia,
O our countrymen.
 Abl. ab his nostratibus, *from*
our countrymen.

Sic declinat: Vestras, &c.

DE NOMINUM COMPARATIONE.

Paradigma Nominum Adjectivorum in Us, Secundæ Declinationis,

	<i>Singulariter.</i>		<i>Comp.</i>		<i>Super.</i>
N	M. Doctus		Doctior		Doctissimus
	F. Docta		Doctior		Doctissima
	N. Doctum		Doctius		Doctissimum
G	M. Docti		Doctioris		Doctissimi
	F. Doctæ		Doctioris		Doctissimæ
	N. Docti		Doctioris		Doctissimi
D	M. Docto		Doctiori		Doctissimo
	F. Doctæ		Doctiori		Doctissimæ
	N. Docto		Doctiori		Doctissimo

Ac.

	<i>Posit.</i>	<i>Comp.</i>	<i>Super.</i>
A	M. Doctum	doctiorem	doctissimum
	F. Doctam	doctiorem	doctissimam
	N. Doctum	doctius	doctissimum
V	M. Doctē	doctior	doctissime
	F. Doctā	doctior	doctissimā
	N. Doctum	doctius	doctissimum
A	M. Docto	doctiore vel ri	doctissimo
	F. Doctā	doctiore vel ri	doctissimā
	N. Docto	doctiore vel ri	doctissimo

Pluraliter,

N	M. Docti	doctiores	doctissimi
	F. Doctæ	doctiores	doctissimæ
	N. Docti	doctiora	doctissima
G	M. Doctorum	doctorum	doctissimorum
	F. Doctarum	doctorum	doctissimarum
	N. Doctorum	doctorum	doctissimorum
D	M.F.N. Doctis	doctioribus	doctissimis
A	M. Doctos	doctiores	doctissimos
	F. Doctas	doctiores	doctissimās
	N. Docti	doctiora	doctissima
V	M. Docti	doctiores	doctissimi
	F. Doctæ	doctiores	doctissimæ
	N. Docti	doctiora	doctissima
A	M.F.N. Doctis	doctioribus	doctissimis

Paradigma in *Er*, Secundæ Declinationis.*Singulariter,*

N	M. Pulcher	pulchrior	pulcherrimus
	F. Pulchra	pulchrior	pulcherrima
	N. Pulchrum	pulchrius	pulcherrimum
G	M. Pulchri	pulchrioris	pulcherrimi
	F. Pulchræ	pulchrioris	pulcherrimæ
	N. Pulchri	pulchrioris	pulcherrimi
D	M. Pulchro	pulchriori	pulcherrimo
	F. Pulchræ	pulchriori	pulcherrimæ
	N. Pulchro	pulchriori	pulcherrimo

	<i>Posit.</i>	<i>Comp.</i>	<i>Super.</i>
<i>Ac.</i>	<i>M.</i> Pulchrum	pulchriorem	pulcherrimum
	<i>F.</i> Pulchram	pulchriorem	pulcherrimam
	<i>N.</i> Pulchrum	pulchrius	pulcherrimum
<i>V.</i>	<i>M.</i> Pulcher	pulchrior	pulcherrime
	<i>F.</i> Pulchra	pulchrior	pulcherrima
	<i>N.</i> Pulchrum	pulchrius	pulcherrimum
<i>A.</i>	<i>M.</i> Pulchro	pulchriore vel ri	pulcherrimo
	<i>F.</i> Pulchra	pulchriore vel ri	pulcherrima
	<i>N.</i> Pulchro	pulchriore vel ri	pulcherrimo

Pluraliter,

<i>N.</i>	<i>M.</i> Pulchri	pulchriores	pulcherrimi
	<i>F.</i> Pulchræ	pulchriores	pulcherrimæ
	<i>N.</i> Pulchra	pulchriora	pulcherrima
<i>G.</i>	<i>M.</i> Pulchrorum	pulchriorum	pulcherrimorum
	<i>F.</i> Pulchrarum	pulchriorum	pulcherrimarum
	<i>N.</i> Pulchrorum	pulchriorum	pulcherrimorum
<i>D.</i>	<i>M.F.N.</i> Pulchris	pulchrioribus	pulcherrimis
<i>A.</i>	<i>M.</i> Pulchros	pulchriores	pulcherrimos
	<i>F.</i> Pulchras	pulchriores	pulcherrimas
	<i>N.</i> Pulchra	pulchriora	pulcherrima
<i>V.</i>	<i>M.</i> Pulchri	pulchriores	pulcherrimi
	<i>F.</i> Pulchræ	pulchriores	pulcherrimæ
	<i>N.</i> Pulchra	pulchriora	pulcherrima
<i>A.</i>	<i>M.F.N.</i> Pulchris	pulchrioribus	pulcherrimis

Paradigma in *Is*, Tertiæ Declinationis.

Singulariter,

<i>N.</i>	<i>M.</i> Dulcis	dulcior	dulcissimus
	<i>F.</i> Dulcis	dulcior	dulcissima
	<i>N.</i> Dulce	dulcius	dulcissimum
<i>G.</i>	<i>M.</i> Dulcis	dulcioris	dulcissimi
	<i>F.</i> Dulcis	dulcioris	dulcissimæ
	<i>N.</i> Dulcis	dulcioris	dulcissimi
<i>D.</i>	<i>M.</i> Dulci	dulciori	dulcissimo
	<i>F.</i> Dulci	dulciori	dulcissimæ
	<i>N.</i> Dulci	dulciori	dulcissimo

Ac.

	<i>Posit.</i>	<i>Comp.</i>	<i>Super.</i>
<i>As.</i>	<i>M.</i> Dulcem	dulciorem	dulcissimum
	<i>F.</i> Dulcem	dulciorem	dulcissimam
	<i>N.</i> Dulce	dulcius	dulcissimus
<i>P.</i>	<i>M.</i> Dulcis	dulcior	dulcissime
	<i>F.</i> Dulcis	dulcior	dulcissima
	<i>N.</i> Dulce	dulcius	dulcissimum
<i>Ab.</i>	<i>M.</i> Dulci	dulciore, vel ri	dulcissimo
	<i>F.</i> Dulci	dulciore, vel ri	dulcissima
	<i>N.</i> Dulci	dulciore, vel ri	dulcissimo
<i>Pluraliter.</i>			
<i>N.</i>	<i>M.</i> Dulces	dulciores	dulcissimi
	<i>F.</i> Dulces	dulciores	dulcissimæ
	<i>N.</i> Dulcia	dulciora	dulcissima
<i>G.</i>	<i>M.</i> Dulcium	dulciorum	dulcissimorum
	<i>F.</i> Dulcium	dulciorum	dulcissimarum
	<i>N.</i> Dulcium	dulciorum	dulcissimorum
<i>D.</i>	<i>M.F.N.</i> Dulcibus	dulcioribus	dulcissimis
<i>As.</i>	<i>M.</i> Dulces	dulciores	dulcissimos
	<i>F.</i> Dulces	dulciores	dulcissimas
	<i>N.</i> Dulcia	dulciora	dulcissima
<i>P.</i>	<i>M.</i> Dulces	dulciores	dulcissimi
	<i>F.</i> Dulces	dulciores	dulcissimæ
	<i>N.</i> Dulcia	dulciora	dulcissima
<i>A.</i>	<i>M.F.N.</i> Dulcibus	dulcioribus	dulcissimis

Paradigma Adjectivorum unius Terminationis.

		<i>Singulariter.</i>	
<i>N.</i>	<i>M.</i> Felix	felicior	feliciissimus
	<i>F.</i> Felix	felicior	feliciissima
	<i>N.</i> Felix	felicius	feliciissimus
<i>G.</i>	<i>M.</i> Felicis	felicioris	feliciissimi
	<i>F.</i> Felicis	felicioris	feliciissimæ
	<i>N.</i> Felicis	felicioris	feliciissimi
<i>D.</i>	<i>M.</i> Felici	feliciori	feliciissimo
	<i>F.</i> Felici	feliciori	feliciissimæ
	<i>N.</i> Felici	feliciori	feliciissimo
<i>A.</i>	<i>M.</i> Felicem	feliciorem	feliciissimum
	<i>F.</i> Felicem	feliciorem	feliciissimam
	<i>N.</i> Felix	felicius	feliciissimum

Posit.	Comp.	Super.
<i>P</i> { <i>M.</i> Felix <i>F.</i> Felix <i>N.</i> Felix	felicior felicior felicios	felicissime felicissima felicissimum
<i>A</i> { <i>M.</i> Felice, vel ci <i>F.</i> Felice, vel ci <i>N.</i> Felice, vel ci	feliciore, vel ri feliciore, vel ri feliciore, vel ri	felicissimo felicissima felicissimo
<i>Pluraliter.</i>		
<i>N</i> { <i>M.</i> Felices <i>F.</i> Felices <i>N.</i> Felicia	feliciores feliciores feliciora	felicissimi felicissimae felicissima
<i>G</i> { <i>M.</i> Felicium <i>F.</i> Felicium <i>N.</i> Felicium	feliciorum feliciorum feliciorum	felicissimorum felicissimarum felicissimorum
<i>D</i> <i>M. F. N.</i> Felicibus	felicioribus	felicissimis
<i>A</i> { <i>M.</i> Felices <i>F.</i> Felices <i>N.</i> Felicia	feliciores feliciores feliciora	felicissimos felicissimas felicissima
<i>P</i> { <i>M.</i> Felices <i>F.</i> Felices <i>N.</i> Felicia	feliciores feliciores feliciora	felicissimi felicissimae felicissimas
<i>A</i> <i>M. F. N.</i> Felicibus	felicioribus	felicissimis

CONJUGATIONES VERBORUM:

Prima CONJUGATIO Activae Vocis.

AMO.

Indicativi Praesens.

<i>Singul.</i> { <i>Amo, I love</i> <i>Amas, thou lovest</i> <i>Amar, he loveth</i>	<i>Plural.</i> { <i>Amamus, we love</i> <i>Amatis, ye love</i> <i>Amant, they love</i>
---	--

Præteritum imperfectum.

<i>Singul.</i> { <i>Amabam, I did love</i> <i>Amabas, thou didst love</i> <i>Amabat, he did love</i>	<i>Plural.</i> { <i>Amabamus, we did love</i> <i>Amabatis, ye did love</i> <i>Amabant, they did love</i>
--	--

Præteritum perfectum.

<i>Sing.</i> { <i>Amavi, I have loved</i> <i>Amavisti, thou hast loved</i> <i>Amavit, he hath loved</i>	<i>Plural.</i> { <i>Amavimus, we have loved</i> <i>Amavistis, ye have loved</i> <i>Amaverunt, they have loved</i> <i>vel amaverunt, they have loved</i>
---	--

Præteritum

Paradigmata Conjugationum.

Præteritum plusquamperfectum.

Singular.	amaveram, I had loved	Plural.	amaveramus, we had loved
	amaveras, thou hast loved		amaveratis, ye had loved
	amaverat, he had loved		amaverant, they had loved

Futurum.

Singular.	amabo, I shall or will love	Plural.	amabimus, we shall love
	amabis, thou shalt love		amabitis, ye shall love
	amabit, he shall love		amabunt, they shall love

Imperativi Præsens.

Singulariter.	ama,	Pluraliter,	amemus, let us love
	amato } love thou		amate, } love ye
	ametur,		amant, } let them love
	amet, } let him love		amanto

Optativi Præsens.

Singular.	utinam, God grant I love	Plural.	amemus, God grant we love
	amēs, God grant thou love		ametis, God grant ye love
	amet, God grant he love		amant, God grant they love

Præteritum imperfectum.

Singular. utin.	amarem, would God I did love	Plu. utin.	amarem, would God we did love (love)
	amares, would God thou didst love (love)		amaretis, would God ye did love
	amaret, would God he did love		amarent, would God they did love

Præteritum perfectum.

Singular. utin.	amaverim, would God I have loved	Plu. utin.	amaverimus, would God we have loved
	amaveris, would God thou hast loved (loved)		amaveritis, would God ye have loved (have loved)
	amaverit, would God he hath		amaverint, would God they

Præteritum plusquamperfectum.

Singular. utin.	amavissem, would God I had loved	Plu. utin.	amavissemus, would God we had loved
	amavisses, would God thou hadst loved (had loved)		amavissetis, would God ye had loved (had loved)
	amavisset, would God he had loved		amavissent, would God they

Futurum.

Singular. utin.	amavero, God grant I shall love hereafter	Plural. utin.	amaverimus, God grant we shall love hereafter
	amaveris, God grant thou shalt love hereafter		amaveritis, God grant ye shall love hereafter
	amaverit, God grant he shall love hereafter		amaverint, God grant they shall love hereafter

Poten-

Potentialis Praesens.

Singul.	{	amem, I may or can love	} Plural.	{	amemus, we may or can love
		ames, thou mayst or canst lo.			ametis, ye may or can love
		amet, he may or can love			ament, they may or can love

Præteritum imperfectum

Singul.	{	amarem, I might, would,	} Plural.	{	amaremus, we might, would,
		should, ought or could love			should, ought or could love
		amares, thou mightest &c.			amaretis, ye might &c.
		amaret, he might &c.			amarent, they might &c.

Præteritum perfectum.

Singul.	{	amaverim, I might, would,	} Plural.	{	amaverimus, we might, would
		should, ought or could have-			should, ought or could &c.
		amaveris, thou mightest &c.			amaveritis, ye might &c.
		amaverit, he might &c.			amaverint, they might &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter	{	amavissim, I might, would,	} Pluraliter,	{	amavissimus, we might,
		should, ought or could have			would, should, ought or could
		loved			have loved
		amavisses, thou mightest &c.			amavissetis, ye might &c.
		amavisset, he might &c.			amavissent, they might &c.

Futurum.

Singul.	{	amavero, I may or can love	} Plural.	{	amaverimus, we may or can
		hereafter			love hereafter
		amaveris, thou mayst &c.			amaveritis, ye may &c.
		amaverit, he may &c.			amaverint, they may &c.

Subjunctivi Praesens.

Si. cum	{	amem, when I love	} Pl. cum	{	amemus, when we love
		ames, when thou lovest			ametis, when ye love
		amet, when he loveth			ament, when they love

Præteritum imperfectum.

Si. cum	{	amarem, when I did love	} Pl. cum	{	amaremus, when we did love
		amaret, when thou didst love			amaretis, when ye did love
		amaret, when he did love			amarent, when they did love

Præteritum perfectum.

Si. cum	{	amaverim, when I have lo-	} Plu. cum	{	amaverimus, when we have
		ved			loved
		amaveris, when thou &c.			amaveritis, when ye have &c.
		amaverit, when he hath &c.			amaverint, when they &c.

Paradigmata Conjugationum.

Præteritum plusquam perfectum.

Sing. cū	amavissem, when I had loved	Plural.	amavissemus, when we had loved
	amavisſes, when thou hadst		amavisſetis, when ye had loved
	amavisſet, when he had loved		amavisſent, when they had

Futurum.

Sing. cū	amavero, when I shall love	Plural.	amaverimus, when we shall love
	amaveris, when thou shalt		amaveritis, when ye shall love
	amaverit, when he shall love		amaverint, when they shall love

Infinitivi.

Præſens & Præteritum imperfectum.

Amare, to love

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Amaviſſe, to have or had loved

Futurum

Amaturum, am, um eſſe, to love hereafter

Gerundia.

Amandū, of loving, or of being loved

Amando, in loving, or in being loved

Amandum, to love, or to be loved

Supina.

Amatum, to love Amatu, so he loved

Participium temporis Præſentis.

Amans, antis, loving

Futuri activi, Amaturus, a, um, to love.

SUBMONITIO.

IN tribus reliquis Conjugationibus, duos Modos Optativum ſciſticet & Potentialem omiſimus, quoad Latinam enim variationem in nihilo diſcrepant à Subjunctivo; præterquam quòd hic nulla, illic addatur particula Utinam. Variatio autem Anglicana facile cognoſcitur ex prima Conjugatione Amos; quam, pro norma reliquarum per omnes Modos variamus. Idem quoque facimus in voce Paſſiva, ubi etiam pro norma reliquarum Amor proponimus Optativo & Potentiali in reliquis omiſſis. Optativum autem & Subjunctivum excludimus; ſicque hic ſuppletur, quod illic neglectum erat.

Secunda Conjugatio Activæ Vocis.

D O C E O.

Indicativi Præsens.

Singul.	{	Docéo, I teach	{	Plural.	Docemus, we teach
		Doces, thou teachest			Docetis, ye teach
		Docet, he teacheth			Docent, they teach

Præteritum imperfectum.

Singul.	{	Doceram, I did teach	{	Plural.	Doceramus, we did teach
		Doceras, thou didst teach			Doceratis, ye did teach
		Docerat, he did teach			Docerant, they did teach

Præteritum perfectum.

Singul.	{	Docui, I have taught	{	Plural.	Docuimus, we have taught
		Docuisti, thou hast taught			Docuistis, ye have taught
		Docuit, he hath taught			Docuerunt vel docuere, they have taught

Præteritum plusquam perfectum.

Singul.	{	Docueram, I had taught	{	Plural.	Docueramus, we had taught
		Docueras, thou hadst taught			Docueratis, ye had taught
		Docuerat, he had taught			Docuerant, they had taught

Futurum.

Singul.	{	Docebo, I shall or will teach	{	Plural.	Docebimus, we shall teach
		Docebis, thou shalt or wilt te.			Docebitis, ye shall teach
		Docebit, he shall or will teach			Docebunt, they shall teach

Imperativi Præsen-.

Singul.	{	Docce	{	Plural.	Doceamus, let us teach	
		Docce-o			Docete } teach ye	
	{	Docceat	{		Doccant } let them teach	
		Docce-to			Docento	

Subjunctivi Præsen-.

Si. cum	{	doceam, when I teach	{	Plural.	doceamus, when we teach
		doceas, when thou teachest			doceatis, when ye teach
		doceat, when he teacheth			doceant, when they teach

Præteritum imperfectum.

Singular. cum	{	docerem, when I taught	{	Plural.	doceremus, when we taught
		doceres, when thou taughtest			or did teach
	{	or didst teach	{		doceretis, when ye taught or
		doceret, when he taught or			did teach
	did teach		docerent, when they taught or		

Præteritum perfectum.

Sing.	cū	docuerim, when I have taught	cū	docuerimus, when we have taught
		docueris, when thou hast &c.		docueritis, when ye have &c.
		docuerit, when he hath &c.		docuerint, when they &c.

Præteritum plusquamperfectum.

Sing.	cū	docuissem, when I had taught	cū	docuissemus, when we had taught
		docuisses, when thou hadst &c.		docuissetis, when ye had taught
		docuisset, when he had taught		docuissent, when they &c.

Futurum.

Sing.	cū	docuero, when I shall teach	cū	docuerimus, when we shall teach
		docueris, when thou shalt teach		docueritis, when ye shall teach
		docuerit, when he shall &c.		docuerint, when they &c.

*Infinitivi.**Præsens & Præteritum imperfectum.*

Docere, to teach

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Docuisse, to have or had taught

Futurum

Dociturum, am, um esse, to teach hereafter

Gerundia.

Docendi, of teaching or of being taught

Docendo, in teaching or in being taught

Docendum, to teach or to be taught

Supina.

Doctum, to teach

Doctum, to be taught

Participium temporis Præsentis.

Docens, tis, teaching

Futurum Activum, Docturus, a, um, about to teach

Tertia Conjugatio Activæ Vocis.

L E G O.

Indicativi Præsens.

Singul.	{	Lego, I read	{	Legimus, we read
		Legis, thou readest		Legitis, ye read
		Legit, he readeth		Legunt, they read

Præteritum imperfectum.

Singul.	{	Legebam, I did read	{	Legebamus, we did read
		Legebas, thou didst read		Legebatis, ye did read
		Legebat, he did read		Legebant, they did read

Præ.

Præteritum perfectum.

<i>Singul.</i>	legi, I have read	<i>Plural.</i>	legimus, we have read
	legisti, thou hast read		legitis, ye have read
	legit, he hath read		legunt, they have read

Præteritum plusquam perfectum.

<i>Singul.</i>	legeram, I had read	<i>Plural.</i>	legeramus, we had read
	legeras, thou hadst read		legeratis, ye had read
	legerat, he had read		legerant, they had read

Futurum.

<i>Singul.</i>	legam, I shall or will read	<i>Plural.</i>	legemus, we shall or will read
	leges, thou shalt or wilt read		legetis, ye shall or will read
	legerit, he shall or will read		legent, they shall read

Imperativi Præsens.

<i>Singul.</i>	lege	<i>Plural.</i>	legite	}	Read ye
	legito		legitote		
	legat		legant		
	legito		legunto		

Subjunctivi Præsens.

<i>Si, cum</i>	legam, when I read	<i>Plural.</i>	legamus, when we read
	legas, when thou readest		legatis, when ye read
	legat, when he readeth		legant, when they read

Præteritum imperfectum.

<i>Si, cum</i>	legerem, when I read or did read	<i>Plural.</i>	legeremus, when we read or did read
	legeres, when thou readst or		legeretis, when ye read &c.
	legeret, when he read &c.		legerent, when they read &c.

Præteritum perfectum.

<i>Si, cum</i>	legerim, when I have read	<i>Plural.</i>	legerimus, when we have read
	legeris, when thou hast read		legeritis, when ye have read
	legerit, when he hath read		legerint, when they have read

Præteritum plusquam perfectum.

<i>Si, cum</i>	legissem, when I had read	<i>Plural.</i>	legissemus, when we had read
	legisses, when thou &c.		legissetis, when ye had read
	legisset, when he had read		legissent, when they had read

Futurum.

<i>Si, cum</i>	legero, when I shall read	<i>Plural.</i>	legerimus, when we shall read
	legeris, when thou shalt read		legeritis, when ye shall read
	legerit, when he shall read		legerint, when they shall read

Infinitivi

Præsens & Præteritum imperfectum

Legere, to read

Præteritum perfectum & Præterplusquam perfectum.

Legisse, to have or had read

Futurum

Lecturum, am, um esse, to read hereafter

Gerundia.

Legendi, of reading, or of being read

Legendo, in reading, or in being read

Legendum, to read, or to be read

Supina.

Lectum, to read Lectu, to be read

Participia temporis Præsentis:

Legens, tis, reading Futuri activi, Lecturus, a, um, to read

Quarta Conjugatio Activæ Vocis.

A U D I O.

Indicativi Præsens.

Singul. { Audio, I hear
Audis, thou hearest
Audit, he hears

Plural. { Audimus, we hear
Audistis, ye hear
Audient, they hear

Præteritum imperfectum.

Singul. { audiebam, I did hear
audiebas, thou didst hear
audiebat, he did hear

Plural. { audiebamus, we did hear
audiebatis, ye did hear
audiebant, they did hear

Præteritum perfectum.

Singul. { audiivi, I have heard
audiivisti, thou hast heard
audiivit, he hath heard

Plural. { audiivimus, we have heard
audiivistis, ye have heard
audiiverunt vel audiivere, they have heard

Præteritum plusquam perfectum.

Singul. { audiveram, I had heard
audiveras, thou hadst heard
audiverat, he had heard

Plural. { audiveramus, we had heard
audiveratis, ye had heard
audiverant, they had heard

Futurum.

Singul. { audiam, I shall hear
audies, thou shalt hear
audiet, he shall hear

Plural. { audiemus, we shall hear
audietis, ye shall hear
audient, they shall hear

Imperativi

Imperativi Prasens.

Singul.	Audi	{ hear thou	Pl. Audiamus	{ Audite	{ hear ye
	audito				
	Audiat	{ let him hear		{ Audiant	{ let them
	audire				

Subjunctivi Prasens.

Si cū.	audiam, when I hear	{	Pl. cū.	audiamus, when we hear
	audias, when thou bearest			audiat, when ye hear
	audiat, when he hears			audiant, when they hear

Præteritum imperfectum.

Singul. cū.	audirem, when I heard or did hear	{	Plural. cū.	audiremus, when we heard or did hear
	audires, when thou heardst or didst hear			audiretis, when ye heard or did hear
	audiret, when he heard &c.			audirent, when they &c.

Præteritum perfectum

Sin. cū.	audiverim, when I have heard	{	Plu. cū.	audiverimus, when we have heard
	audiveris, when thou hast heard			audiveritis, when ye have &c.
	audiverit, when he &c.			audiverint, when they &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Sin. cū.	audivissem, when I had heard	{	Plu. cū.	audivissemus, when we had heard
	audivisses, when thou hadst heard			audivissetis, when ye had &c.
	audivisset, when he &c.			audivissent, when they &c.

Futurum

Sin. cū.	audivero, when I shall hear	{	Plu. cū.	audiverimus, when we shall hear
	audiveris, when thou shalt hear			audiveritis, when ye &c.
	audiverit, when he shall &c.			audiverint, when they &c.

Infinitivi

Prasens & præteritum imperfectum.

Audire, to hear

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Audivisse, to have or had heard

Futurum.

Auditurum, am, um esse, to hear hereafter

Gerundia

Audiendi, of hearing, or of being heard

Audiendo, in hearing, or in being heard

Audiendum, to hear, or to be heard

Supina.

Auditum, to hear. Audito, to be heard,

Participium Prasens.

Audiens, entis, hearing.

Futurum Activum.

Auditurus, a, um, to hear.

S U M.

Indicativi Prasens.

Singul. { Sum, I am
Es, thou art
Est, he is

Plural { Sumus, we are
Estis, ye are
Sunt, they are

Prateritum imperfectum.

Singul. { Eram, I was
Eras, thou wast
Erat, he was

Plural { Eramus, we were
Eratis, ye were
Erant, they were

Prateritum perfectum.

Singul. { Fui, I have been
Fuisti, thou hast been
Fuit, he hath been

Plural { Fuimus, we have been
Fulistis, ye have been
Fuerunt vel fuerē, they &c.

Prateritum plusquam perfectum.

Singul. { Fueram, I had been
Fueras, thou hadst been
Fuerat, he had been

Plural { Fueramus, we had been
Fueratis, ye had been
Fuerant, they had been

Futurum.

Singul. { Ero, I shall or will be
Eris, thou shalt or wilt be
Erit, he shall or will be

Plural { Erimus, we shall or will be
Eritis, ye shall or will be
Erunt, they shall or will be

Imperativi Prasens.

Singulariter { Sis, { be thou
Es, {
Ero, {
Sit, { let him be
Ero, {

Pl Simus, let us be { Sicis, { be ye
Estis, {
Erote {
Sint { let them be
Sunto {

Optativi Prasens.

Si utin. { Sim, I pray God I be
Sis, I pray God thou beest
Sit, I pray God he be

Pl utin. { Simus, I pray God we be
Sicis, I pray God ye be
Sint, I pray God they be

Præteritum imperfectum.

<i>Si utin.</i>	Essem, would God I were Essetis, would God thou wert Esset, would God he were	<i>Pl. utin.</i>	Essemus, would God we were Essetis, would God ye were Essetent, would God they were
-----------------	---	------------------	---

Præteritum perfectum.

<i>Si utin.</i>	fuerim, I pray God I &c. fueris, I pray God thou &c. fuerit, I pray God he &c.	<i>Pl. utin.</i>	fuerimus, I pray God we &c. fueritis, I pray God ye have fuerint, I pray God they &c.
-----------------	--	------------------	---

Præteritum plusquam perfectum.

<i>Sing. utin.</i>	fuissem, would God I had been fuisses, would God thou &c. fuisset, would God he &c.	<i>Plur. utin.</i>	fuissemus, would God we had been fuissetis, would God ye had fuissent, would God they &c.
--------------------	--	--------------------	--

Futurum.

<i>Sing. utin.</i>	fuero, God grant I be here- after. fueris, God grant thou &c. fuerit, God grant he be &c.	<i>Plur. utin.</i>	fuerimus, God grant we be hereafter fueritis, God grant ye &c. fuerint, God grant they &c.
--------------------	--	--------------------	---

Potentialis Præsens.

<i>Singul.</i>	Sim, I may be Sis, thou maist be Sit, he may be	<i>Plural.</i>	Simus, we may be Sicis, ye may be Sint, they may be
----------------	---	----------------	---

Præteritum imperfectum.

<i>Singular.</i>	Essem, I might, would, should, ought or could be Essetis, thou mightest &c. Esset, he might &c.	<i>Plural.</i>	Essemus, we might, would, should, ought or could be Essetis, ye might, would &c. Essetent, they might &c.
------------------	--	----------------	--

Præteritum perfectum.

<i>Singul.</i>	Fuerim, I might have been Fueris, thou mightest &c. Fuerit, he might have been	<i>Plural.</i>	fuerimus, we might have been Fueritis, ye might have been fuerint, they might have been
----------------	--	----------------	---

Præteritum plusquam perfectum.

<i>Singular.</i>	Fuissem, I might have had been Fuisses, thou mightest &c. Fuisset, he might have &c.	<i>Plural.</i>	Fuissemus, we might have had been Fuissetis, ye might have had Fuissent, they might &c.
------------------	---	----------------	--

Futurum.

<i>Singul.</i>	Fuero, I may be hereafter Fueris, thou mayst be hereaf. Fuerit, he may be hereafter	<i>Plural.</i>	Fuerimus, we may be here. Fueritis, ye may be hereafter Fuerint, they may be hereaf.
----------------	---	----------------	--

Paradigmata Conjugationum.

Subjunctivi Præsens.

Singul.	Si. cum	Sim, when I am	Plur.	Si. cum	Sinus, when we are
		Sis, when thou art			Sitis, when ye are
		Sic, when he is			Sint, when they are.

Præteritum imperfectum.

Singul.	Si. cum	Essem, when I was	Plur.	Si. cum	Essemus, when we were
		Esset, when thou wast			Essetis, when ye were
		Esset, when he was			Essent, when they were

Præteritum perfectum.

Singul.	Si. cum	Fuerim, when I have been	Plur.	Si. cum	Fuerimus, when we have been
		Fueris, when thou hast been			Fueritis, when ye have been
		Fuerit, when he hath been			Fuerint, when they have been

Præteritum plusquam perfectum.

Singul.	Si. cum	Fuissem, when I had been	Plur.	Si. cum	Fuissemus, when we had been
		Fuisses, when thou hadst been			Fuissetis, when ye had been
		Fuisset, when he had been			Fuissent, when they had been

Futurum.

Singul.	Sing. cum	Fuero, when I shall or will be	Plur. cum	Sing. cum	Fuerimus, when we shall or will be
		Fueris, when thou shalt or wilt be			Fueritis, when ye shall &c.
		Fuerit, when he shall or &c			Fuerint, when they shall &c.

Infinitivi

Præsens & Præteritum imperfectum.

Esse, to be

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Fuisse, to have or had been

Futurum.

Futurum esse, to be hereafter

Prima Conjugatio Passivæ Vocis.

A M O R.

Indicativi Præsens.

Singul.	Singul.	Amor, I am loved	Plur.	Singul.	Amamur, we are loved
		Amaris vel amare, thou art loved			Amamini, ye are loved
		Amatur, he is loved			Amantur, they are loved

Præteritum imperfectum

Singul.	Singul.	Amabar, I was loved	Plur.	Singul.	Amabamur, we were loved
		Amabaris vel amabare, thou wast loved			Amabamini, ye were loved
		Amabatur, he was loved			Amabantur, they were loved

Pra-

Præteritum perfectum.

Singulariter	Amatus sum vel fui, I have been loved	Pluraliter	Amati sumus vel fuimus, we have been loved
	Amatus es vel fuisti, thou hast been loved		Amati estis vel fuistis, ye have been loved (they &c.
	Amatus est vel fuit, he &c.		Amati sunt fuerunt vel fuerunt, &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter	amatus eram vel fueram, I had been loved	Pluraliter	amati eramus vel fueramus, we had been loved
	amatus eras vel fueras, thou hadst been loved (&c.		amati eratis vel fueratis, ye had been loved (had &c.
	amatus erat vel fuerat, he had		amati erant vel fuerant, they

Futurum.

Singulariter	amabor, I shall or will be loved	Pluraliter	amabimur, we shall or will be loved
	amaberis vel amabere, thou shalt or wilt be loved		amabimini, ye shall or will be loved
	amabitur, he shall or &c.		amabuntur, they shall or &c.

Imperativi Præsens.

Singul.	amare } be thou loved	Pl.	amemur } let us be loved	Singulariter	amamini } be ye &c.
	amator } let him be &c.		amemini } let them be &c.		amamini } be ye &c.
	amator } let him be &c.		amemini } let them be &c.		amamini } be ye &c.

Optativi Præsens.

Singul. uin.	amer, God grant I am loved	Plu. uin.	amemur, God grant we are loved
	ameris vel amere, God grant thou art loved		amemini, God grant ye &c.
	ametur, God grant he be &c.		amentur, God grant they &c.

Præteritum imperfectum.

Singul. uin.	amarer, would God I was loved	Plu. uin.	amaremur, would God we were loved
	amareris vel amare, would God thou wast loved		amaremini, would God ye were loved
	amaretur, would God &c.		amarentur, would God, &c.

Præteritum perfectum.

Singul. uin.	amatus sim vel fuerim, God grant I have been loved	Plural. uin.	amati simus vel fuerimus, God grant we have been &c.
	amatus sis vel fueris, God grant thou hast been loved		amati sitis vel fueritis, God grant ye have been loved
	amatus sit vel fuerit, God grant he hath been loved		amati sint vel fuerint, God grant they have been loved

Præteritum plusquam perfectum.

Sing. utinam	amatus essem vel fuisset, I	Pluraliter, utinam.	amari essemus vel fuissetmus
	would God I had been lov		would God we had &c.
	amatus esses vel fuisses, would		amari essetis vel fuissetis,
	God thou hadst been &c.		would God ye had &c.
	amatus esset vel fuisset, would		amari essent vel fuissent,
	God he had been loved		would God they had &c.

Futurum.

Sing. utinam	amatus ero vel fuero, God	Plural. utinam	amari erimus vel fuerimus,
	grant I shall be loved		God grants we shall be &c.
	amatus eris vel fueris, God		amari eritis vel fueritis, God
	grant thou shalt &c.		grant ye shall be &c.
	amatus erit vel fuerit, God		amari erunt vel fuerint, God
	grant he shall &c.		grant they shall be loved

Potentialis Præsens.

Singular.	amer, I may or can be loved	Plural.	amemur, we may or can be
	ameris vel amere, thou mayst		loved
	or canst be loved		amemini, ye may or can &c.
	ametur, he may or can &c.		amentur, they may or can &c.

Præteritum imperfectum.

Singular.	amarer, I might, would,	Pluraliter,	amaremur, we might, would,
	should, could or ought be lov		should &c.
	amareris vel amarete, thou		amaremini, ye might, would,
	mightest &c.		should &c.
	amaretur, he might &c.		amarentur, they might &c.

Præteritum perfectum.

Singulariter,	amatus sim vel fuerim, I	Pluraliter,	amati simus vel fuerimus, we
	might, would, should &c.		might &c.
	amatus sis vel fueris, thou		amati sitis vel fueritis, ye
	mightest &c.		might &c.
	amatus sit vel fuerit, he might		amati sint vel fuerint, they
	&c.		might &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter,	amatus essem vel fuisset, I	Pluraliter,	amati essemus vel fuissetmus
	might &c. had been loved		we might &c.
	amatus esses vel fuisses, thou		amati essetis vel fuissetis, ye
	mightest &c.		might &c.
	amatus esset vel fuisset, he		amati essent vel fuissent, they
	might &c.		might &c.

Futurum

Futurum.

<i>Singulariter</i>	{	amatus ero vel fuero, I shall	<i>Pluraliter</i>	{	amati erimus vel fuerimus,
		or will be loved hereafter			we shall or &c. &c.
		amatus eris vel fueris, thou			amati eritis vel fueritis, ye
		shalt or &c. (&c.)			amati erunt vel fuerint, they
		amatus erit vel fuerit, be			shall or will be loved

Subjunctivi Præsens.

<i>Si. cum</i>	{	amer, when I am loved	<i>Pl. cum</i>	{	amemur, when we are loved
		ameris vel amere, when &c.			amemini, when ye are loved
		ametur, when he is loved			amentur, when they are &c.

Præteritum imperfectum.

<i>Sing. cum</i>	{	amarer, when I was loved	<i>Plural.</i>	{	amaremur, when we were
		amareris vel amarere, when			amaremini, when ye were
		thou wast loved			loved
		amaretur, when he was &c.			amarentur, when they &c.

Præteritum perfectum.

<i>Sing. cum</i>	{	amatus sim vel fuerim, when	<i>Plur. cum</i>	{	amati simus vel fuerimus,
		I have been loved			when we have been loved
		amatus sis vel fueris, when			amati sitis vel fueritis, when
		thou hast &c. (hast &c.)			ye have been loved (they &c.)
		amatus sit vel fuerit, when be			amati sint vel fuerint, when

Præteritum plusquam perfectum.

<i>Singular. cum</i>	{	amatus essem vel fuissem,	<i>Plural. cum</i>	{	amati essemus vel fuissemus
		when I had been loved			when we had been loved
		amatus esses vel fuisses,			amati essetis vel fuissetis,
		when thou hadst &c.			when ye had been &c.
		amatus esset vel fuisset,			amati essent vel fuissent,
		when he had &c.			when they had been &c.

Futurum.

<i>Singul. cum</i>	{	amatus ero vel fuero, when	<i>Plural. cum</i>	{	amati erimus vel fuerimus,
		I shall be loved			when we shall be loved
		amatus eris vel fueris, when			amati eritis vel fueritis,
		thou shalt be loved			when ye shall be &c.
		amatus erit vel fuerit, when			amati erunt vel fuerint,
		be shall be loved			when they &c.

Infinitivi

Præsens & præteritum imperfectum.

Amari, to be loved

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Amatum esse vel fuisse, to have or had been loved

Futurum.

Amatum iri vel amandum esse, to be loved hereafter

Participia temporis Præteriti.

Amatus, a, um, loved. *Futurum passivum*, Amandus, a, um, to be loved

Secunda Conjugatio Passivæ Vocis.

D O C E O R.

Indicativi Præsens.

Singular.	{	Doceor, I am taught	}	Plural.	{	Docemur, we are taught
		Doceris vel docere, thou &c.				Docemini, ye are taught
		Docetur, he is taught				Docentur, they are taught

Præteritum imperfectum.

Singular.	{	Docebar, I was taught	}	Plural.	{	docebamur, we were taught
		Docebaris vel docebare, thou				docebamini, ye were taught
		Docebatur, he was taught				docebantur, they were taught

Præteritum perfectum.

Singulariter.	{	doctus sum vel fui, I have	}	Pluraliter.	{	docti sumus vel fuimus, we
		been taught				have been taught
		doctus es vel fuisti, thou &c.				docti estis vel fuistis, ye &c.

doctus est vel fuit, he has

been taught

docti sunt fuerunt vel fuerunt,

they have been taught

Præteritum plusquamperfectum.

Singular.	{	doctus eram vel fueram I	}	Plural.	{	docti eramus vel fueramus,
		had been taught (&c.				we had been taught (&c.
		doctus eras vel fueras, thou				docti eratis vel fueratis, ye

doctus erat vel fuerat he &c.

docti erant vel fuerant, they

&c.

Futurum.

Singulariter.	{	docebor, I shall or will be	}	Pluraliter.	{	docebitur, we shall or will
		taught				be taught
		doceberis vel docebere, thou				docebitur, ye shall or will

shalt or wilt be taught

be taught

docebitur, he shall or will &c.

docebuntur, they shall &c.

Imperativi Præsens.

Singular.	{	docere	}	Pluraliter.	{	doceamini	}	be ye taught
		doceor				doceamur,		doceamini
		doceatur				doceantur		let them be
		doceor				doceantur		taught

be thou

taught

let him be

taught

Pluraliter,

doceamur,

let us be

taught

doceamini

doceamini

doceantur

doceantur

Subjunctivi Præsens.

Sing. cum	{	docear, when I am taught	}	Plu cum	{	doceamur, when we are &c.
		docearis vel doceare, when				doceamini, when ye are taught
		thou art taught				doceantur, when they are

doceatur, when he is taught

taught

Præteritum imperfectum.

Sing. cum	doce ^r er, when I was taught	Plu. cum	doce ^r emur, when we were taught
	doce ^r eris vel doce ^r ere, when thou wast taught		doce ^r emini, when ye are &c.
	doce ^r etur, when he was &c.		doce ^r entur, when they &c.

Præteritum perfectum.

Sing. cum	doct ^{us} sim vel fuerim, when I have been taught	Plu. cum	doct ⁱ simus vel fuerimus, when we have been taught
	doct ^{us} sis vel fueris, when thou hast been taught		doct ⁱ sitis vel fueritis, when ye have been taught
	doct ^{us} sit vel fuerit, when he hath been taught		doct ⁱ sint vel fuerint, when they have been taught

Præteritum plusquam perfectum.

Sing. cum	doct ^{us} essem vel fuisset, when I had been taught	Plu. cum	doct ⁱ essemus vel fuissetis, when we had been taught
	doct ^{us} esses vel fuisses, when thou hadst been taught		doct ⁱ essetis vel fuissetis, when ye had been taught
	doct ^{us} esset vel fuisset, when he had been taught		doct ⁱ essent vel fuissent, when they had been taught

Futurum.

Sing. cum	doct ^{us} ero vel fuero, when I shall be taught	Plu. cum	doct ⁱ erimus vel fuerimus, when we shall be taught
	doct ^{us} eris vel fueris, when thou shalt be taught		doct ⁱ eritis vel fueritis, when ye shall be taught
	doct ^{us} , erit vel fue ^r it, when he shall be taught		doct ⁱ erunt vel fuerint, when they shall be taught

Infinitivi

Præsens & Præteritum imperfectum.

Doceri, to be taught

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Doctum esse vel fuisse, to have or had been taught

Futurum

Doctum iri vel docendum esse, to be taught hereafter

Participia temporis Præteriti.

Doctus, a, um, taught

Futuri passivi, Docendus, a, um, to be taught

Tertia Conjugatio Passivæ Vocis:

L E G O R.

Indicativi Præsens.

Singular.	Legor, I am read	Plural.	Legimur, we are read
	legeris vel legere, thou art read		legimini, ye are read
	legitur, he is read		leguntur, they are read

Præteritum imperfectum.

Singular.	Legebar, I was read	Plural.	Legebamur, we were read
	legebaris vel legebare, thou wast read		legebamini, ye were read
	legebatur, he was read		legebantur, they were read

Præteritum perfectum.

Singular.	Lectus sum vel fui, I have been read	Pluraliter.	Lecti sumus vel fuimus, we have been read &c.
	lectus es vel fuisti, thou hast been read		Lecti estis vel fuistis, ye have been read &c.
	lectus est vel fuit, he hath been read		lecti sunt, fuerunt vel fuerint, they have been read

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter.	Lectus eram vel fueram, I had been read (hadst &c.)	Pluraliter.	Lecti eramus vel fueramus, we had been read (had &c.)
	lectus eras vel fueras, thou hadst been read		lecti eratis vel fueratis, ye had been read
	lectus erat vel fuerat, he had been read		lecti erant vel fuerant, they had been read

Futurum.

Singulariter.	Legar, I shall or will be read	Pluraliter.	Legemur, we shall or will be read
	legeris vel legere, thou shalt or wilt be read		legimini, ye shall &c.
	legetur, he shall or will be read		legentur, they shall &c.

Imperativi Præsens.

Singular.	legere	} be thou	Pluraliter,	legimini	} be ye read
	legitor			legamur,	
	legatur			let us be	
	legitor			leguntur	
				leguntur	let them be read

Subjunctivi Praesens.

Sing. cum	legar, when I am read	Plu. cum	legamur, when we are read
	legaris vel legare, when thou art read		legamini, when ye are read
	legatur, when he is read		legantur, when they are read

Præteritum imperfectum.

Sing. cum	legerer, when I was read	Plu. cum	legeremur, when we were
	legereris vel legerere, when thou wert read		legeremini, when ye were &c.
	legeretur, when he was read		legerentur, when they were read

Præteritum perfectum.

Sing. cum	lectus sim vel fuerim, when I have been read	Plu. cum	lecti simus vel fuerimus, when we have been read
	lectus sis vel fueris, when &c.		lecti sitis vel fueritis, when
	lectus sit vel fuerit, when he		lecti sint vel fuerint, when

Præteritum plusquam perfectum.

Singul. cum	lectus essem vel fuisset, when I had been read	Plural. cum	lecti essemus vel fuissetis, when we had been read
	lectus esses vel fuisses, when thou hadst been read		lecti essetis vel fuissetis, when ye had &c. (they &c.)
	lectus esset vel fuisset, when		lecti essent vel fuissent, when

Futurum.

Sing. cum	lectus ero vel fuero, when I shall be read	Plu. cum	lecti erimus vel fuerimus, when we shall be read
	lectus eris vel fueris, when thou shalt &c. (he &c.)		lecti eritis vel fueritis, when ye shall &c. (they &c.)
	lectus erit vel fuerit, when		lecti erunt vel fuerint, when

Infinitivi

Praesens & præteritum imperfectum.

Legi, to be read

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

LECTUM esse vel fuisse, to have or had been read.

Futurum.

LECTURUM iri vel legendum esse, to be read hereafter.

Participii præteritum.

LECTUS, a, um, read.

Futurum passivum. Legendus, a, um, to be read.

Quarta Conjugatio Passivæ Vocis.

A U D I O R.

Indicativi Præsens.

Singul.	{	Audior, I am heard	Plural.	{	audimur, we are heard
		audiris vel audire, thou art heard			audimini, ye are heard
		auditur, he is heard			auduntur, they are heard

Præteritum imperfectum.

Singul.	{	audiebar, I was heard	Plural.	{	audiebamur, we were heard
		audiebaris vel audiebare, thou wast heard			audiebamini, ye were heard
		audiebatur, he was heard			audiebantur, they were heard

Præteritum perfectum.

Singulariter,	{	auditus sum vel fui, I have been heard	Pluraliter,	{	auditi sumus vel fuimus, we have been heard
		auditus es vel fuisti, thou hast been heard			auditi estis vel fuistis, ye have been heard (they have &c.
		auditus est vel fuit, he &c.			auditi sunt fuerunt vel fuerunt, they

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter	{	auditus eram vel fueram, I had been heard	Pluraliter,	{	auditi eramus vel fueramus, we had been heard
		auditus eras vel fueras, thou hadst &c. (had &c.			auditi eratis vel fueratis, ye had &c. (had &c.
		auditus erat vel fuerat, he			auditi erant vel fuerant, they

Futurum.

Singulariter	{	audiar, I shall or will be heard	Pluraliter,	{	audiemur, we shall or will be heard
		audieris vel audiere, thou shalt or wilt be heard			audiemini, ye shall or will be heard
		audietur, he shall &c.			audientur, they shall &c.

Imperativi Præsens.

Singul.	{	Audire } be thou heard	Pl.	{	Audimini } be ye
		auditor } let him be heard			audiamini } heard
		audiat } let him be heard			audiantur } let them be heard

Subjunctivi Præsens.

Sin. cum	{	audiar, when I am heard	Plu. cum	{	audiamur, when we are heard
		audiaris vel audiare, when thou art heard			audiamini, when ye are heard
		audiat, when he is heard			audiantur, when they are &c.

Pra-

Præteritum imperfectum.

Sing. cū	audiret, when I was heard	Plur. cū	audiremur, when we were heard
	audireris vel audirere, when thou wast heard		audiremini; when ye were heard
	audiretur, when he was &c.		audirentur, when they &c.

Præteritum perfectum.

Sing. cū	auditus sim vel fuerim, when I have been heard	Plur. cū	auditi simus vel fuerimus, when we have been heard
	auditus sis vel fueris, when thou &c. (he &c.)		auditi sitis vel fueritis, when ye &c. (they &c.)
	auditus sit vel fuerit, when		auditi sint vel fuerint, when

Præteritum plusquam perfectum.

Singular. cū	auditus essem vel fuisset, when I had been heard	Plural. cū	auditi essemus vel fuissetis, when we had been heard
	auditus esses vel fuisses, when thou &c. (when &c.)		auditi essetis vel fuissetis, when &c. (when &c.)
	auditus esset vel fuisset, when		auditi essent vel fuissent, when

Futurum.

Singul. cū	auditus ero vel fuero, when I shall be heard	Plural. cū	auditi erimus vel fuerimus, when we shall be heard
	auditus eris vel fueris, when thou &c. (when &c.)		auditi eritis vel fueritis, when ye &c. (they &c.)
	auditus erit vel fuerit, when		auditi erunt vel fuerint, when

Infinitivi

Præsens & Præteritum imperfectum.

Audiri, to be heard

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Auditum esse vel fuisse, to have or had been heard

Futurum

Audium iri vel audiendum esse, to be heard hereafter

Participium præteriti.

Auditus, a, um, heard. Futurum passivum, Audiendus, a, um, to be heard.

Verborum Anomalorum Conjugationes.

POSSUM.

Indicativi Præsens.

Singul.	Possū, I am able	Plural.	possumus, we are able
	potes, thou art able		potestis, ye are able
	potest, he is able		possunt, they are able

Præteritum imperfectum.

Singular.	{	poteram, I was able	{	Plural.	{	poteramus, we were able
		poteras, thou wast able				poteratis, ye were able
		poterat, he was able				poterant, they were able

Præteritum perfectum.

Singular.	{	potui, I have been able	{	Plural.	{	potuimus, we have been able
		potuisti, thou hast been able				potuistis, ye have been able
		potuit, he hath been able				potuerunt vel potuere, they

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	{	potueram, I had been able	{	Plural.	{	potueramus, we had been able
		potueras, thou hadst &c.				potueratis, ye had been able
		potuerat, he had been able				potuerant, they had been able

Futurum.

Singular.	{	potero, I shall or will be able	{	Plural.	{	poterimus, we shall or will be
		poteris, thou shalt &c.				poteritis, ye shall &c. (able
		poterit, he shall &c.				poterint, they shall &c.

Potentialis Præsens.

Singular.	{	possim, I may or can be able	{	Plural.	{	possimus, we may or can be
		possis, thou mayst or canst be				able
		possit, he may &c.				possitis, ye may or can &c.

Præteritum imperfectum.

Singular.	{	possem, I might be able	{	Plural.	{	possemus, we might be able
		posses, thou mightest be able				possentis, ye might be able
		posset, he might be able				possent, they might be able

Præteritum perfectum

Singular.	{	potuerim, I might have been	{	Plural.	{	potuerimus, we might have
		able				been able
		potueris, thou mightest &c.				potueritis, ye might &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	{	potuissem, I might have had	{	Plural.	{	potuissemus, we might have
		been able				had been able
		potuisses, thou mightest &c.				potuissetis, ye might &c.

Futurum.

Singular.	{	potuero, I may or can be able	{	Plural.	{	potuerimus, we may or can
		hereafter				be able hereafter
		potueris, thou mayst &c.				potueritis, ye may or can &c.

potuerint, they might &c.

Infinitivi

Infinitivi

Præsens et præteritum imperfectum.

Possē, to be able

Præteritum perfectum et Præteritum plusquam perfectum.

Potuisse, to have or had been able.

V O L O.

Indicativi Præsens.

Singul.	{	Volo, I am willing	} Plural.	Volumus, we are willing
		Vis, thou art willing		Vultis, ye are willing
		Vult, he is willing		Volunt, they are willing

Præteritum imperfectum

Singul.	{	volebam, I was willing	} Plural.	volebamus, we were willing
		volebas, thou wast willing		volebatis, ye were willing
		volebat, he was willing		volebant, they were willing

Præteritum perfectum.

Singul.	{	volui, I have been willing	} Plural.	voluimus, we have been &c.
		voluisti, thou hast &c.		voluistis, ye have &c. (&c.
		voluit, he hath been &c.		voluerunt vel voluerit, they

Præteritum plusquam perfectum.

Singul.	{	volueram, I had been wil- ling	} Plural.	volueramus, we had been willing
		volueras, thou hadst &c.		volueratis, ye had been &c.
		voluerat, he had been &c.		voluerant, they had been &c.

Futurum

Singul.	{	volam, I shall be willing	} Plural.	volemus, we shall be willing
		voles, thou shalt be willing		voletis, ye shall be willing
		volet, he shall be willing		volent, they shall be willing

Potentialis Præsens.

Singul.	{	velim, I may be willing	} Plural.	velimus, we may be willing
		velis, thou mayst be willing		velitis, ye may be willing
		velit, he may be willing		velint, they may be willing

Præteritum imperfectum.

Singul.	{	vellem, I might be willing	} Plural.	vellemus, we might be will.
		velles, thou mightest &c.		velletis, ye might be willing
		vellet, he might &c.		vellent, they might be willing

Præteritum perfectum.

Singul.	{	voluerim, I might have been willing	} Plural.	voluerimus, we might have been willing
		volueris, thou mightest &c.		volueritis, ye might &c.
		voluerit, he might &c.		voluerint, they might &c.

Paradigmata Conjugationum.

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	{	Voluiffem, I might had been	{	Plural.	voluiffemus, we might had
		willing			been willing
		voluiffes thou mightest &c.			voluiffetis, ye might
		voluiffet he might &c.			voluiffent, they might

Futurum.

Singular.	{	voluero, I may be willing	{	Plural.	voluerimus, we may be will-
		hereafter			ing hereafter
		volueris, thou mayst be			volueritis, ye may be &c.
		voluerit, he may be			voluerint, they may be &c.

Infinitivi

Præfens & præteritum imperfectum.

Velle, to be willing

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Voluisse, to have or had been willing

Participium Præfens.

Volens, willing.

N O L O.

Indicativi Præfens.

Singular.	{	Nolo, I am unwilling	{	Plural.	nolumus, we are unwilling
		non vis, thou art &c.			non vultis, ye are unwilling
		non vult, he is unwilling			nolunt, they are unwilling

Præteritum imperfectum.

Singular.	{	nolebam, I was unwilling	{	Plural.	nolebamus, we were unwill-
		nolebas, thou wast &c.			nolebatis, ye were &c.
		nolebat, he was &c.			nolebant, they were &c.

Præteritum perfectum.

Singular.	{	nolui, I have been unwilling	{	Plural.	noluimus, we have been un-
		noluisti, thou hast been &c.			willing
		noluit, he hath been unwill-			noluistis, ye have been &c.
		ing			noluerunt vel noluerunt, &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	{	nolueram, I had been un-	{	Plural.	nolueramus, we had been un-
		willing			willing
		nolueras, thou hadst &c.			nolueratis, ye had been &c.
		noluerat, he had &c.			noluerant, they had been &c.

Futurum.

Singular.	{	nolam, I shall be unwilling	}	Plural.	{	nolamus, we shall be unwill.
		nolēs, thou shalt be &c.				nolētis, ye shall be &c.
		noler, he shall be &c.				nolent, they shall be &c.

Imperativi Præsens.

Sing.	{	Noli } be thou un-	}	Plu.	{	Nolite } be ye un-
		nolito } willing				nolite } willing

Potentialis Præsens.

Singular.	{	nolim, I may be unwilling	}	Plural.	{	nolimus, We may be unwill.
		nolīs, thou maist be &c.				nolīs, ye may be &c.
		nolit, he may be &c.				nolint, they may be &c.

Præteritum imperfectum.

Singular.	{	nollem, I might be unwilling	}	Plur.	{	nollemus, we might &c.
		nolles, thou mightest &c.				nolletis, ye might be &c.
		nollet, he might be &c.				nolent, they might be &c.

Præteritum perfectum.

Singular.	{	noluerim, I might have been	}	Plural.	{	noluerimus, we might have
		unwilling				been unwilling
		nolueris thou mightest &c.				nolueritis ye might have &c.
		noluerit, he might &c.				noluerint, they might &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	{	noluissem, I might had been	}	Plural.	{	noluissemus, we might had
		unwilling				been unwilling
		noluisſes, thou mightest &c.				noluisſetis, ye might had &c.
		noluiſſet, he might &c.				noluiſſent, they might &c.

Futurum.

Singular.	{	noluerō, I may be unwilling	}	Plural.	{	noluerimus we may be unwill-
		hereafter				ing
		nolueris, thou maist be &c.				nolueritis, ye may be &c.
		noluerit, he may be &c.				noluerint, they may be &c.

Infinitivi.

Præsens & Præteritum imperfectum.

Nolle, to be unwilling

Præteritum perfectum & Præterplusquam perfectum.

Noluisse, to have or had been unwilling

Participii Præsens.

Nolens, unwilling

M A L O.

Indicativi Praesens.

Singular.	Malo, I am more willing	Plural.	malumus, we are more will.
	mavis, thou art more &c.		malultis, ye are more &c.
	maluit, he is more &c.		malunt, they are more &c.

Praeteritum imperfectum.

Singular.	malebam, I was more willing	Plural.	malebamus, we were more willing
	malebas, thou wast &c.		malebatis, ye were more &c.
	malebat, he was &c.		malebant, they were &c.

Praeteritum perfectum.

Singular.	malui, I have been more willing	Plural.	maluimus, we have been more unwilling
	maluisti, thou hast been &c.		maluistis, ye have been &c.
	maluit, he hath been &c.		maluerunt vel maluere, they

Praeteritum plusquam perfectum.

Singular.	malueram, I had been more willing	Plural.	malueramus, we had been more willing
	malueras, thou hadst &c.		malueratis, ye had been &c.
	maluerat, he had been &c.		maluerant, they had been &c.

Futurum.

Singular.	malam, I shall be more willing	Plural.	malemus, we shall be more willing
	males, thou shalt be &c.		maletis, ye shall be more &c.
	malet, he shall be more &c.		maleant, they shall be &c.

Potentialis Praesens.

Singular.	malim, I may be more willing	Plural.	malimus, we may be more willing
	malis, thou mayst be &c.		malitis, ye may be more &c.
	malit, he may be more &c.		malint, they may be &c.

Praeteritum imperfectum.

Singular.	mallem, I might be more willing	Plural.	mallemus, we might be more willing
	malles, thou mightest be &c.		malletis, ye might be &c.
	mallet, he might be &c.		mallet, they might be &c.

Praeteritum perfectum.

Singular.	maluerim, I might have been more willing	Plural.	maluerimus, we might have been more willing
	malueris, thou mightst &c.		malueritis, ye might &c.
	maluerit, he might &c.		maluerint, they might &c.

Pra-

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	maluissē, I might have had been more willing	Plural.	maluissēmus, we might have had been more willing
	maluisses, thou mightst &c.		maluissetis, ye might &c.
	maluisset, he might &c.		maluissent, they might &c.

Futurum

Singular.	maluero, I may be more willing hereafter	Plural.	maluerimus, we may be more willing hereafter
	malueris, thou maist be &c.		malueritis, ye may be &c.
	maluerit, he may be &c.		maluerint, they may be &c.

Infinitivi

Præsens & præteritum imperfectum.

Malle, to be more willing

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.
Maluisse, to have or had been more willing

F I O.

Indicativi Præsens.

Singular.	Fio, I am made	Plural.	simus, we are made
	sis, thou art made		sis, ye are made
	sit, he is made		sunt, they are made

Præteritum imperfectum.

Singular.	fiēbam, I was made	Plural.	fiēbamus, we were made
	fiēbas, thou wast made		fiēbatis, ye were made
	fiēbat, he was made		fiēbant, they were made

Præteritum perfectum.

Singular.	factus sum vel fui, I have been made	Pluraliter.	facti sumus vel fuimus, we have been made
	factus es vel fuisti, thou hast been made		facti estis vel fuistis, ye have been made (they have &c.
	factus est vel fuit, he &c.		facti sunt fuerunt vel fuerē, &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter.	factus eram vel fueram, I had been made	Pluraliter.	facti eramus vel fueramus, we had been made (etc.
	factus eras vel fueras, thou hadst been made (had &c.		facti eratis vel fueratis, ye had been made
	factus erat vel fuerat, he		facti erant vel fuerant, they

Futurum.

Singular.	fiam, I shall be made	Plural.	fierimus, we shall be made
	fies, thou shalt be made		fieris, ye shall be made
	fiet, he shall be made		fient, they shall be made

Imperativi

Imperativi Præsens.

Singular.	hro	be thou	Pl. fiamus, let us be made	Fite	Be ye
	tu	made		fiote	made
	fiat	let him		fiant	let them
	firo	be made		fiunto	be made

Potentialis Præsens.

Singular.	fiam, I may be made	Plural.	fiamus, we may be made
	fias, thou mayst be made		fiatis, ye may be made
	fiat, he may be made		fiant, they may be made

Præteritum imperfectum.

Singular.	fierem, I might be made	Plural.	fieremus, we might be made
	fieres, thou mightest be made		fieretis, ye might be made
	fieret, he might be made		fierent, they might be made

Præteritum perfectum.

Singulariter	factus sim vel fuerim, I	Pluraliter,	facti simus vel fuerimus, we
	might have been made		might have been made
	factus sis vel fueris, thou		facti sitis vel fueritis, ye
	mightst &c. (might &c.		mightst &c. (might &c.
Singulariter	factus sit vel fuerit, he	Pluraliter,	facti sint vel fuerint, they

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter	factus essem vel fuissim, I	Pluraliter,	facti essemus vel fuissimus, we
	might had been made		might have been made
	factus esses vel fuisses, thou		facti essetis vel fuissetis, ye
	mightst &c. (might &c.		mightst &c. (might &c.
Singulariter	factus esset vel fuisset, he	Pluraliter,	facti essent vel fuissent, they

Futurum.

Singular.	factus ero vel fuero, I may	Pluraliter,	facti erimus vel fuerimus, we
	be made hereafter		may be made hereafter
	factus eris vel fueris, thou		facti eritis vel fueritis, ye
Singular.	mayst &c. (may &c.	Pluraliter,	be &c. (may &c.
	factus erit vel fuerit, he		facti erunt vel fuerint, they

Infinitivi

Præsens & Præteritum imperfectum.

Fieri, to be made

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Factum esse vel fuisse, to have or had been made

Futurum.

Factum iri vel faciendum esse, to be made hereafter

Participii præteritum.

Factus, a, um, made. Futurum, faciendus, a, um, to be made.

F E R O.

Indicativi Praesens.

Singul.	{	Fero I bear	{	Plural.	{	Ferimus, we bear
		fers, thou bearest				fertis, ye bear
		feret, he beareth				ferunt, they bear

Præteritum imperfectum.

Singul.	{	ferebam, I did bear	{	Plural.	{	ferebamus, we did bear
		ferebas, thou didst bear				ferebatis, ye did bear
		ferebat, he did bear				ferebant, they did bear

Præteritum perfectum.

Singul.	{	tuli, I have born	{	Plural.	{	tulimus, we have born
		tulisti, thou hast born				tulistis, ye have born
		tulit, he hath born				tulerunt vel tulere, they &c.

Præteritum plusquam perfectum.

Singul.	{	tuleram, I had born	{	Plural.	{	tuleramus, we had born
		tuleras, thou hadst born				tuleratis, ye had born
		tulerat, he had born				tulerant, they had been

Futurum.

Singul.	{	feram, I will bear	{	Plural.	{	feremus, we will bear
		feres, thou wilt bear				feretis, ye will bear
		feret, he will bear				ferent, they will bear

Imperativi Praesens.

Singul.	{	Fer } bear you	{	Pl. feramus	{	Ferte } bear ye
		ferat } let him love				fertote } bear ye
		ferito }				ferant } let them bear

Potentialis Praesens.

Singul.	{	feram, I may bear	{	Plural.	{	feramus, we may bear
		feras, thou maist bear				feratis, ye may bear
		ferat, he may bear				ferant, they may bear

Præteritum imperfectum.

Singul.	{	ferrem, I might bear	{	Plural.	{	ferremus, we might bear
		ferres, thou mightest bear				ferretis, ye might bear
		ferret, he might bear				ferrent, they might bear

Præteritum perfectum.

Singul.	{	tulerim, I might have born	{	Plu.	{	tulerimus, we might have born
		tuleris, thou mightst &c.				tuleritis, ye might have born
		tulerit, he might have born				tulerint, they might have born

Paradigmata Conjugationum.

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	tulissem, I might have born	Plural.	tulissemus, we might have born
	tulisses, thou mightest &c		tulissetis, ye might have born
	tulisset, he might have born		tulissent, they might have &c

Futurum.

Singular.	tulero, I may bear hereafter	Plural.	tulerimus, we may bear hereafter
	tuleris, thou mayst &c.		tuleritis, ye may bear &c.
	tulerit, he may &c.		tulerint, they may bear &c.

Infinitivi

Præsens & Præteritum imperfectum.

Ferre, to bear

Præteritum perfectum & Præteritum plusquam perfectum.

Tulisse, to have or had born

Futurum.

Laturum esse, to bear hereafter

Gerundia

Ferendi, of bearing
 Ferendo, in bearing
 Ferendum, to bear

Supina.
 { Latum, to bear
 { Latu, to be born

Participium Præsens.

Ferens, bearing.

Futuri activi, Laturus, about to bear.

F E R O R.

Indicativi Præsens.

Singular.	Feror, I am born	Plural.	ferimur, we are born
	Fertis vel ferre, thou art born		ferimini, ye are born
	feritur, he is born		feruntur, they are born

Præteritum imperfectum.

Singular.	ferabar, I was born	Plural.	ferebamur, we were born
	fereris vel ferebare, thou wast born		ferebamini, ye were born
	ferebatur, he was born		ferebantur, they were born

Præteritum perfectum.

Singulariter,	Latus sum vel fui, I have been born	Pluraliter.	Lati sumus vel fuimus, we have been born
	Latus es vel fuisti, thou hast been born		Lati estis vel fuistis, ye have been born
	Latus est vel fuit, he hath been born		Lati sunt fuerunt vel fuere, they have been born

Præte-

Præteritum plusquam perfectum.

Singulariter,	Latus eram vel fueram, I	Pluraliter,	Lati eramus vel fueramus,
	had been born		we had been born
	Latus eras vel fueras, thou		Lati eratis vel fueratis, ye had been born
	hadst been born		
	Latus erat vel fuerat, he had been born		Lati erant vel fuerant, they had been born

Futurum.

Singular.	ferar, I shall be born	Pluraliter	feremur, we shall be born
	fereris vel ferere, thou shalt be born		feremini, ye shall be born
	feretur, he shall be born		ferentur, they shall be born

Imperativi Præsens.

Singular.	Ferre	be thou	Pl. feramur	ferimini	be ye
	feror	born		ferimini	born
	feratur	let him		ferantur	let them be born
	feror	be born		feruntor	

Potentialis Præsens.

Singular.	ferar, I may be born	Pluraliter	feramur, we may be born
	feraris vel ferare, thou mayst be born		feramini, ye may be born
	feratur, he may be born		ferantur, they may be born

Præteritum imperfectum.

Singular.	ferrer, I might be born	Plural.	ferremur, we might be born
	ferreris vel ferrere, thou mightest be born		ferremini, ye might be born
	ferretur, he might be born		ferrentur, they might be born

Præteritum perfectum.

Singulariter.	Latus sim vel fuerim, I	Pluraliter,	Lati simus vel fuerimus, we
	might have been born		might have been born
	Latus sis vel fueris, thou		Lati sitis vel fueritis, ye
	mightst have been born		might have been born
	Latus sit vel fuerit, he might have been born		Lati sint vel fuerint, they might have been born

Præteritum plusquam perfectum.

Singular.	Latus essem vel fuisset, I	Pluraliter,	Lati essemus vel fuissetus, we
	might had been born		might had been born
	Latus esses vel fuisset, thou		Lati essetis vel fuissetis, ye
	mightest had been born		might had been born
	Latus esset vel fuisset, he		Lati essent vel fuissent, they
	might had been born		might had been born

Futurum.

Futurum.

Singulariter.	Latus ero vel fuero, I may be born hereafter	Pluraliter.	Lati erimus vel fuerimus, we may be born hereafter
	Latus eris vel fueris, thou mayst be born hereafter		Lati eritis vel fueritis, ye may be born hereafter
	Latus erit vel fuerit, he may be born hereafter		Lati erunt vel fuerint, they may be born hereafter

Infinitivi

Praesens & Praeteritum imperfectum.

Ferri, to be born

Praeteritum perfectum et Praeteritum plusquam perfectum.

Latum esse vel fuisse, to have or had been born,

Futurum.

Latum iri vel ferendum esse, to be born hereafter

Participia temporis Praeteriti.

Latus, a, um, born

Futuri passivi.

Ferendus, a, um, to be born.

Obsequ. Possum, Volo, Malo, carent Imperativo, cujus loco utimur
Praesenti Potentiali, Possis, Velis, Malis; unde videtur etiam Al-
varius mutasse, Imperativum, Fac possis, Velis, Malis.

Defectivorum Verborum Con- jugationes.

Indicativi Praesens & Perfectum.

Singulariter, Novi, Novisti, Novit. Pluraliter, Novimus, No-
vitis, Noverunt vel novere

Imperfectum et plusquam Perfectum.

Singul. Noveram, as, at. Plur. Noveramus, atis, ant.

'Imperativi Modi.

Singul. Noveris, noverit. Plur. Noverimus, itis, int.

Optativi Modi tempus praesens.

Singul. Utinam noverim, is, it. Plu. Noverimus, itis, int.

Imperfectum et plusquam Perfectum.

Singul. Utinam novissem, es, et. Plu. Novissemus, etis, ent,

Subjunctivi Praesens & imperfectum.

Sing. Cum noverim, is, it. Plu. Noverimus, itis, int.

Imperfectum

Perfectum et plusquam perfectum.

Sing. Cū Novissem, es, et. *Plur.* Cū Novissemus, etis, ent.

Futurum.

Sing. Cū Novero, is, it. *Plur.* Cū Noverimus, itis, int.

Infinitivi praesens & imperfectum.

Perfectum & plusquam perfectum.

Novisse

Eodem modo conjugantur Odi & Memini, nisi quod Memini in Imperativo etiam habeat Memento & Mementore. Odi apud antiquiores in praeterito Ovis sum: Unde Exolus & Perolus etiamnum in usu sunt. Ovisus in futuro dixit Cicero.

Indicativi praeteritum perfectum tantum.

Sing. Cœpi, cœpisti, cœpic. *Plur.* Cœpimus, cœpistis, cœperunt vel cœpere

Plusquam perfectum.

Sing. Cœperam, as, at. *Plur.* Cœperamus, atis, ant.

Imperativus.

Sing. Cœperis, cœperit. *Plur.* Cœperimus, itis, int.

Optativi praeteritum perfectum.

Sin. Utinam cœperim, is, it. *Plu.* Utinam cœperimus, itis, int.

Plusquam perfectum.

Sin. Utinam cœpissem, es, et. *Plu.* Utinam cœpissemus, etis, ent.

Subjunctivi praeteritum perfectum.

Sing. Cū cœperim, is, it. *Plur.* Cū cœperimus, itis, int.

Plusquam perfectum.

Sing. Cū cœpissem, es, et. *Plu.* Cū cœpissemus, etis, ent.

Futurum.

Sin. Cum cœpero, is, it. *Plu.* Cum cœperimus, itis, int.

Infinitivi perfectum & plusquam perfectum.

Cœpisse

Futurum.

Cœpturum, am, um esse vel fuisse

Supina,

Cœptum, cœptu

Participii futurum.

Cœpturus, a, um

E D O.

Edo, edis vel es, edi, esum, cum Compositis per Tertiam Conjugationem integrè fitis. In quibusdam tamen temporibus ac personis, alias præterea formas admisit, quas hoc Paradigma complectitur.

Indicativi Præsens.

Sing. Edo, edis vel es, edit vel est Pl. editis.

Imperativi Præsens.

Singul. Es Plu. Este Futur. Erite Plu. Estote.

Optativi Præsens, & Subiunctivi Imperfectum;

Singul. Cum essem, esses. Plu. Essemus, essetis, essent.

Infinitivi

Præsens & imperfectum.

Esse.

Verbi Passivi Indicativi præsens, Estus.

Exest & exesse, ut & ambest reperiuntur. Item ambestis dixit Lucretius Lib. 5.

C O M E D O.

Indicativi Præsens.

Sing. Comedo, comes, comest Plural. comestis.

Imperativi Præsens.

Singular. Comeſto. Pluraliter, Comeſtote.

Optativi Præsens & Imperfectum, & Subiunctivi Imperfectum.

Sing. Comessem, comessem, comellet. Pl. Comessemus, comessetis, comessent.

Infinitivi

Præsens & imperfectum. Comeſſe.

I N Q U A M.

Indicativi Præsens.

Sing. Inquam, inquis, inquit. Pl. Inquimus, inquiunt.

Imperfectum, Inquebat.

Perfectum, inquisti.

Futurum, inquiet, inquiet.

Imperativi Præsens.

Inque vel inquito.

Participium.

Inquens.

A I O.

Indicativi Præsens.

Sing. Aio, ais, ait. *Plu.* Aiunt.

Imperfectum Sing. Aiebam, as, at. *Plu.* Aiebamus, atis, ant.

Imperativi Præsens. Ai.

Optativi & Subiunctivi Præsens. Aias, aiat.

Participium. Aiens, aientis.

F O R E M.

Optativi Præsens & Imperfectum, & Subiunctivi Imperfectum.

Forem; forēs, foret. Pl. Foremus, foretis, forent.

Futurum Infinitivi. Fore pro Futurum esse

Faxim, faxis, faxit. Plu. Faximus, faxitis, faxint. *Futurum Optativi vel Præsens, vel Futurum Subiunctivi, ut etiam* Ausim, Ausis, Ausit.

Quælo. Plu. Quæsumus : *solam primam habet personam utriusque numeri Præsens Indicativi.*

Ave, avere, avere : Salve, salvere, salvere : secundam personam Imperativi utriusque numeri & Præsens Infinitivum habet.

Cedo, id est, da vel dic, secunda est Imperativi.

Infit, tertia persona Indicativi pro Incipit vel Inquit.

Ovat, tertiā personam habet Indicativi, & Participium Ovans, ovanis.

Defic, defieri, tertiā habet Indicativi & præsens, Infinitivi. Quædam etiam alia horum Verborum tempora nonnunquam apud Aucthores reperiuntur.

Impersonalium Verborum Coniugationes

O P O R T E T.

Impersonale Activa Vocis. Infinitivi.

Præsens. Oporter.

Imperfectum. Oportebat.

Perfectum. Oportuit.

E

Plusquam

Plusquam perfectum. Oportuerat.
Futurum. Oportebit.
Imperativi Præsens. Oporteat.
Optativi præsens. Utinam Oporteat.
Imperfectum. Utinam Oporteret.
Perfectum. Utinam Oportuerit.
Plusquam perf. Utinam Oportuisset.
Futurum. Oportuerit.
Subjunctivi Præsens. Cum Oporteat.
Imperfectum. Cum Oporteret.
Perfectum. Cum oportuerit.
Plusquam perf. Cum oportuisset.
Infinitivi Præsens & imperfectum. Oportere.
Perfectum & plusquam perfectum. Oportuisse.

*Cæteræ caret cum reliquis Impersonalibus : Pœnitet tamen Pudet
 ac Piget Gerundia habent & Participia siue Participalia in daz;
 Pœnitens quoque Participium Præsentis temporis à Pœnitet,
 frequens est Libens, Pudens & si qua sunt similia, nomina posita
 quàm Participia censerè debent.*

PUGNATUR.

Impersonale Passivæ Vocis.

Indicativi Præsens. Pugnatur.
Imperfectum. Pugnabatur.
Perfectum. pugnatum est vel fuit
Plusquam perfectum. Pugnatum erat vel fuerat.
Futurum. Pugnabitur.
Imperativi Præsens. Pugnetur.
Optativi Præsens & imperfectum. Utinam pugnaretur.
Perfectum. Utinam pugnatum sit vel fuerit.
Plusquam perfectum. Utinam pugnatum esset vel fuisset.
Futurum. Utinam pugnetur.
Subjunctivi Præsens. Cum pugnetur.
Imperfectum. Cum pugnaretur.
Perfectum. Cum pugnatum sit vel fuerit.
Plusquam perfectum. Cum pugnatum esset vel fuisset.
Futurum. Cum pugnatum erit vel fuerit.
Infinitivi Præsens & imperfectum. Pugnari.
Perfectum & plusquam perfectum. pugnatum esse vel fuisse.
Futurum. pugnatum iri.

Insti-

Institutionum Grammaticarum

PARS SECUNDA:

Agens

De Octo Partibus Orationis.

DE PARTIBUS ORATIONIS.

GRAMMATICA est ars emendatè loquendi, atque scribendi.

Grammatica nomen habet à literis, quas *G.* & *ci* vocant Grammatica.

Grammaticæ quatuor sunt partes.

Orthographia } Syntaxis
Eymologia } Profodia.

DE ORTHOGRAPHIA.

Orthographia est rectè scribendi ratio; ut *lectio*, non *lexio*.

Orthographia nomen habet à Græco ὀρθογραφία (*oribos*) rectus, & γραφή (*graphe*) scriptura.

De Literis.

Litera est *minima vocis nota*.

Literæ sunt tres & viginti, *A, B, C, D, E, F, &c.*

Literæ dividuntur in *Vocales* & *Consonantes*.

Vocales sunt sex, *a, e, i, o, u, y*, quarum ultima tantum in diædionibus Græcis locum habet; ut *Hieronymus*.

Dicuntur *Vocales*, quia solæ prolatæ dant vocem.

Consonantes sunt septemdecim, *b, c, d, f, g, h, k, l, m, n, p, q, r, s, t, x, z*. *H* tamen litera nè sit, an aspirationis tantum nota controversum est.

Dicuntur *Consonantes*, quòd vocalibus junctæ simul sonent.

Diphongi sunt sex

au	ur	Aurum
e		Musæ
ei		Hei
eu		Europa
ce		Pœna
yi		Harpyia.

E z

Consonantes

Consonantes dividuntur in *Mutas & Semivocales*.

Muta sunt novem ; *b, c, d, f, g, k, p, q, r.*

Semivocales sunt septem ; *l, m, n, r, x, s, z.*

Ex quibus quatuor sunt *Liquide*, *l, m, n, r.*

Dux *x* & *z* sunt duplices consonantes, atque etiam, *i* inter duas vocales posita, ut *Troia, Maior*.

Adduntur etiam consonantibus *f* & *v*, cum sibi vel aliis vocalibus in eadem syllaba prapronantur ; ut *fanua, fecur, vira, vultus*.

Bisariam utimur literis, *Majusculis* scilicet characteribus & *Minusculis*.

Majusculis literis utimur :

1. In nominibus propriis ; ut *Carolus, Anglia*.

2. In principio sententiarum ; ut *Deum time Regem honora*.

3. In numeris, ut *C Centum, D Quingenta, M Mille*.

4. In Titulis & Monumentis ; ut *Deo Ter Op. Max. Carolus Secundus Dei gratia Rex Anglia &c.*

5. In prapronominibus quibuscumque ; ut *A. Aulus, P. C. Patres Conscripti*. Sic in notis quaeque numerorum apud Romanos ; ut *I unus, V. quinque, X. decem, L. quinquaginta, C centum, D quingenta, M mille, CC quinquemillia, CCC centum millia, CCCCLXX decem millia, CCCCLXXX quinquamillia, CCCCLXXX centum millia*. Minor numerus prappositus, tantundem demit majori sequenti ; prappositus vero tantundem addit ; ut *IV. valet quatuor, VI. vero sex, IX valet novem, at XI. undecim*.

Vocalis quaeque Latinis semper sonat clarè sono eodem, *A* semper ut *A*, nunquam mixtè cum *O* vel *E* ; ut *Caput*, non vero *Copus* vel *Keput*.

C ante *E* & *I* mollior pronunciamus (ferè ut *Z* ; ut *Cicero*) alibi duriter ut *K* vel *Q* ; ut *Cano, Culpa, Crimen*.

Similiter *G* pronunciamus ante *E* & *I* mollior, veluti *Jod* (*Age, Egi*) aliter duriter ut *G* aecorum *γ* ; ut *Gaudium, Gloria*.

T sequenti *I* cum alia vocali, pronunciat nunc ferè ut *Z* vel *C*, ut *Peritia, quoties, titio, exitium*. Suum tamen retinet sonum,

1. In vocum initio ; ut *Tiara*, non *Clara*.

2. Post *s*, ut *Ostium*, non *osium*.

3. In dictionibus Graecis, ut *Politia* non *Polisia*.

4. In infinitivo poetico *ier*, ut *Mittier*, (pro *mitti*) non *Mittier*.

5. In Genitivo *Vitium* à *Vitis*, non *Vicium* ; ad differentiam Nominativi *Vitium* quod per *C* pronunciat.

F in vocibus peregrinis nunquam scribitur, sed *Ph* ; ut *Philosophia, Phaulo Rudolphus*.

K Y Z, non usurpantur nisi in vocibus peregrinis ; ut *Kalenda, Dionysus, Gazophyllum*.

¶ nunquam scribitur nisi ubi sequitur *U*; ut *Quis*, *Qui*, *Quem*, *Aqua*; alibi semper *C*, ut *Cui*.

De Syllabarum Distinctionibus.

Syllaba est maxima vocis nota.

Estque { 1. *Simplex*, constans solâ Vocali, aut bivocali, aut Vocali & consonâ unâ; ut *Eo*, *a*.
2. *Composita*, constans consonis pluribus, usque ad quinque; ut *Abs*, *Pars*, *Scobs*, *Scrobs*.
3. *Contracta*, ex duabus syllabis facta, ut *Nil* pro *Nihil*.

1. Consonæ quæ vocem inchoare possunt & solent, in medio vocis divellendæ non sunt, sed relinquendæ syllabæ sequenti; ut *Hebdomada*, (quia Bellium) *Ignis*, (quia Gnavus) *Apus*, (quia Pitana) *Piscis*, (quia Scio) &c.

2. Quomodo syllabæ vocis primitivæ dividuntur, ita & derivatæ; ut quia *Te-go*, ergo & *Te-gmen*: quia *Do-cto*, ergo *Do-ctor*, *Do-ctrina* &c.

3. Vocis compositæ partes non sunt confundendæ aut discerpendæ; ergo scribes *Ab-ire*, non *A-bire*, *Ab-cedo*, non *Ab-secdo*, *Ad-amo*, non *A-damo*.

4. Vox derivata sequitur Orthographiam primitivæ. Scribes igitur *Gratia* per *T*, quia venit à *Gratus*. *Audacia* per *C*, quia venit ab *Audaci*.

Obs. In Verbis desinentibus in *cio* & *tio*, utrum *e*, an *i*, scribendum sit, cognosces ex persona secunda; ut *Facio* per *e*, quia *Faci*: *Quatio* per *i*, quia *Quati*.

De sententiarum punctis, aliisque notis Orthographicis.

1. *Comma*, fit in fine & pede dictionis, intra septimam vel octavam syllabam, hoc modo ,

2. *Semicolon* in dimidio fere spatio inter colon & comma, hoc signo ; & post colon etiam dimidium occupat spatium inter colon & periodum.

3. *Colon* potest excedere numerum octodecim syllabarum, soletque fieri duobus punctis, sic :

4. *Periodus* dividitur in partem antecedentem & consequentem; illa *Protasis* hæc *Apodosis* dicitur, notaturque puncto hoc modo .

5. *Parepibesis* fit duabus semitunculis, ita (,)

6. *Exclamatio*, *Admiratio* &c. sic signantur, !

7. *Interrogatio* hoc signo ?

8. *Apostrophus* nota est elisionis hoc signo ' in capite literæ finalis in dictione; ut *Viden'*, *Audin'*?

9. *Hypphen* nota subunionis & connexionis; ut *Rimano-Gracus*.

10. *Accentus*, ut *Fruſt'us*, *Cond'itus*, *Maxim'us*.

11. *Asteriscus* sic sic *

12. *Obeliscus* †

- 13 *Nota citationis*, "in margine paginarum plerumque.
 14 *Signum diareseos*, fit duobus punctulis vocalibus superscriptis; sic *Ær*, *Pœta*; ut nē pronuncietur *Ær*, *Pœta*.
 15 *Crasis*, notatur signo circumflexo; ut *Di* pro *Dii*, *Amā*runt pro *Amaverunt*.

DE ETYMOLOGIA.

Etyologia docet proprietates vocum & discrimina casuum; ut *Fortis fortiter*, *Lego legi*.

Diffio fit ex syllabis; ut *Do-mi-nus*; & interdum etiam ex una syllaba, ut *Mors*.

Oratio fit ex diffionibus; ut *Aleas fuge, mortem meditare*.

Partes Orationis sunt octo	{	Nomen	{	Adverbium	{	Indeclinabilia
		Pronomen		Conjunctio		
		Verbum		Pœpositio		
		Participium		Interfectio		

DE NOMINE.

Nomen est pars orationis quæ casus habet, & rem aliquam significat sine tempore.

Nomen est { Substantivum, &
 duplex { Adjectivum

Substantivum est quod per se intelligi potest; ut *Mensa*, *Candelabrum*.

Adjectivum est quod per se intelligi non potest; ut *Bonus*, *Malus*.

Nomen Substantivum { Proprium, &
 est duplex { Appellativum.

Proprium est quod uni soli rei convenit; ut *Petrus*, *Maria*.

Appellativum est quod multis convenit; ut *Homo*, *Lapis*.

Nomen pro- { Prænomen,
 prium est { Nomen &
 triplex { Cognomen.

Prænomen est quod vel differentiae causâ, vel veteri ritu præponitur; ut *Publius*, *Marcus*.

Nomen, quod suum est cuique, ut *Petrus*, *Paulus*, *Carolus*.

Cognomen, quod vel à cognatione impositum est; ut *Scipio*, *Cicero*; vel ab eventu aliquo, ut *Africanus*, *Germanicus*.

Nomen Ad- { Vel enim habet tres terminationes, ut *Bonus*, *a*, *um*.
 jectivum { Vel duas, ut *Brevis*, *e*.
 est triplex { Vel unam, ut *Prudens*, *Felix*.

Nomini accidunt septem.

Species, Comparatio, Genus, Numerus, Figura, Casus, Declinatio.

DE SPECIE.

Species Nominum { Primitiva &
 sunt duæ, { Derivativa,

Primitiva est quæ aliunde non oritur; ut *Pater*, *Aurum*.

Derivativa

Derivativa est quæ aliunde oritur; ut, *Paternus*, à *Pater*; *Aureus* ab *Aurum*.

Primitivorum nominum quadam sunt species.

1. *Collectivum*, quod singulari numero multitudinem significat; ut, *Concio*, *catus*, *plebs*, *turba*, *pecus*, *grex*.

2. *Fictitium*, quod à sono fingitur; ut *Sibilus*, *tintinabulum*.

3. *Interrogativum*; ut *Quis*, *uter*, *qualis*, *quantus*, *quot*, *nunquid*; quæ aliquando migrant in indefinita, aliquando in relativa.

4. *Redditivum*, quod interrogativo respondet; ut *Talis*, *tantus*,
101.

5. *Numerale*, cujus species hæc enumerantur:

Cardinale, à quo cæu à fonte, alii numeri dimanant; ut *Unus*,
duo, *tres*, *quatuor*.

Ordinale, ut *Primus*, *Secundus*, *Tertius*, *Quartus*.

Distributivum; ut *Singuli*, *Bini*, *Terni*, *Quaterni*.

Partitivum, quod significat vel multa figuratim; ut *Quisque*,
unusquisque, *uterque*, *neuter*; vel unum è multis, ut *Aliter*, *ali-*
quid, *ceteri*, *reliqui*.

Universale; ut *Omni*, *cunctus*, *nullus*, *nemo*.

Particulare; ut *Aliqui*, *quisquam*, *ullus* *quidam*.

6. *Synonymum* seu equipollens, quod sono diverso rem eandem signi-
ficat; ut *Gladius* & *ensis*, *Sagitta* & *telum*.

7. *Homonymum* seu *ambiguum*, quod sono eodem res diversas signi-
ficat; ut *Fus*, iustitiam & liquorem tibi cocti; *Lupus*, piscem et be-
stiam significat.

8. *Paronymum* seu *assonans*, quod sono simili res dissimiles signifi-
cat; ut *Clava*, *Clavis*, *Clavus*.

9. *Abstractum*, quod ab alio trahitur, & significat formam ali-
quam cum exclusione subjecti; ut *Doctrina* à *Doctus*, *Iustitia* à
Iustus.

10. *Concretum* est, quod significat eandem formam cum hærenti-
bus subjecto; ut *Doctus* significat *Doctrinam* & *hominem*.

Derivativorum nominum multa sunt species.

1. Verbale; ut *Lectio* à *Lego*, *Aratrum* ab *Aro*.

2. Patrium; ut *Londinensis* à patria Londino, *Oxonienſis* à patria
Oxonio.

3. Gentile; ut *Græcus*, *Latinus*, *Hebræus*, *Anglus*, à gente An-
glicana &c.

4. Patronymicum; quod vel à patre, vel ab alia quopiam suæ fa-
milix persona derivatur:

Ut, { *Æacides*, filius vel nepos *Æaci*.

{ *Nerine*, filia vel neptis *Nerei*.

{ *Menelaus*, uxor *Menelai*.

5. Diminutivum; ut *Regulus* à *Rex*, *Popellus* à *Populus*.

6. Possessivum; ut *Herili* ab *herus*; *Servili* à *servus*.
7. Materiale; ut *Lapideus* à *lapis*; *Aureus* ab *auro*.
8. Locale; ut *Hortensis* ab *horto*, *Agrestis* ab *ager*.
9. Adverbiale; ut *Hodiernus* ab *hodie*.
10. Participiale; ut *Amandus*, *Docendus*, *Videndus*.

DE COMPARATIONE.

Comparatio est rei ad rem collatio.

Comparantur nomina, quorum significatio augeri vel minui potest.

Gradus Comparationis sunt tres.

Positivus, qui rem absolute simpliciterque significat; ut *Magnus*, *Parvus*.

Comparativus, qui rem attollit vel deprimat; ut *Major*, *Minor*.

Superlativus, qui rem vel in summo vel in infimo loco collocat; ut *Maximus*, *Minimus*.

Comparativus & Superlativus in *simus* à nomine secundæ declinationis formantur à genitivo singulari in *i*; ut,

A *Docti*, *Doctior*, *Doctius* & *Doctissimus*.

A *Teneri*, *Tenerior* & *Tenerius*.

Comparativus à nomine tertiæ declinationis fit à dativo singulari in *i*; ut,

A *Dulci*, *dulcior* & *dulcius*. A *Felici*, *felicior* & *felicius*.

Superlativus in *rimus* formatur à nominativo in *er*; ut

A *Pulcher*, *pulcherrimus*. A *Pauper*, *pauperrimus*.

Exceptis *Dextimus* à *Dexter*, *Maturissimus* vel *maturimus* ab antiquo *Matur*.

Quædam Comparationes sunt *Anomala*, quæ *Comparativum* & *Superlativum* irregulariter formant; ut,

Bonus	melior	optimus
Malus	peior	pellimus
Magnus	major	maximus
Parvus	minor	minimus
Multus		plurimus
Multa		plurima
Multum	plus	plurimum
Dis	ditior	ditissimus
Dexter	dexterior	dexterimus
Vetus	veterior	veterimus
Sinister	sinisterior	sinistimus
Maturus	maturior	maturissimus vel <i>rimus</i>
Satur	saturior	saturissimus & <i>rimissimus</i>
Super vel Superus	superior	supremus vel <i>summus</i>
Extra vel exterus	exterior	extremus & <i>extrimus</i>

Infra

<i>Infra vel inferus</i>	inferior	infimus & imus
Nequam	nequior	nequissimus
Intra	interior	intimus
<i>Citra vel citer</i>	citerior	cicimus
Penitus	penitior	penitissimus
Ultra	ulterior	ultimus
Prope	propior	proximus
<i>Post vel posterus</i>	posterior	postremus & postumus
Pridem	prior	primus
Diu	diutior	diutissimus
Sæpe	sæpior	sæpissime

Quædam Comparationes sunt Defectivæ.

Positivo carens

Deterior	deterimus	Ocyor	ocyssimus
Potior	potissimus	Frugalior	frugalissimus
Antiquior	antiquissimus	Prior	primus

Comparativo carens

Falsus	falsissimus	Meritus	meritissimus
Inclyrus	inclutissimus	Invitus	invitissimus
Juriconsultus	juriconsultissimus	Nuper	nuperrimus
Persuasus	persuasissimus	Pene	penissimus
Fidus	fidissimus	Invidus	invidissimus
Novus	novissimus	Sacer	sacerissimus
Sacrilegus	sacrilegissimus		

Superlativo carens

Adolescens	adulescentior	Cæcus	cæcior
Comis	comior	Juvenis	junior
Senex	senior	Serius	terior
Longinquus	longinquior	Proximus	proximior
Supinus	lupinior	Infinitus	infinitor
Ingens	ingentior	Anie	anterior
Opimus	opimior		

Sex ista in *lk*, Superlativum faciunt in *limus*.

Agilis	agillimus	Humilis	humillimus
Facilis	facillimus	Docilis	docillimus
Gracilis	gracillimus	Similis	simillimus

Hk Adde:

Ucilis, ucillimus & ucillissimus. Imbecillis, imbecillimus & imbecillissimus.

A *Volo, Dico, Facto, Loquor*, composita in *us*, comparantur per
entior, entissimus; ut,

Benevolus, benevolentior; benevolentissimus, à *Volo*.

Maledicus, maledicentior, maledicentissimus, à *Dico*.

Magnificus, magnificentior, magnificentissimus, à *Facio*.

Magniloquus, magniloquentior, magniloquentissimus, à *Loquor*.

Adjectiva habentia vocalem ante *us*, aut nunquam, aut cum Ad-
 verbis, *Magis & maxime*, vel *Minus & minime* comparantur; ut

Arduus, magis arduus, maxime arduus.

Non idoneus, minus idoneus, minime idoneus.

Quædam tamen apud Authores reperiuntur comparata; ut

Srenuus strenuior strenuissimus

Tenuis tenuior tenuissimus

Sic Assiduissimus, Egregiissimus, Mirificissimus, Pientissimus, vel
 Piissimus, Ippissimus, Idonior, Industrior, &c.

Multa Adjectiva nomina nec comparativum, nec superlativum pa-
 riunt: Hujusmodi sunt,

Interrogativa

Relativa

Redditiva

Possessiva

Partitiva

Numeralia

Patria

Gentilia

Diminutiva

Materialia, seu quæ materiam adsigni-
 fican;

Ad hæc nomina quædam in *ster*, & composita in *ger*, ac *fer*; ut
Pedester, Corniger, Armiger, Frugifer.

Nomina in *inus*; ut *Crastinus, Matutinus*.

Item in *ivus*; ut *Fugitivus, Demonstrativus*.

Denique, *Almus, Mediocris, Omnipotens, Modicus*, & nonnulla
 alia, quæ ex significatione colliguntur non esse ad comparationem
 idonea.

DE GENERE.

Genus est discretio sexus.

Genera nominum sunt septem.

Maskulinum, cujus nota est *Hic*.

Femininum, *Hæc*.

Neutrum, *Hoc*.

Commune, *Hic & hæc*.

Omne, *Hic, hæc & hoc*.

Dubium, *Hic vel hæc*.

Epicecenum est, quod sub uno articulo utrumque sexum significat;
 ut, hic *Pavo*, hæc *Pica*.

Duo

Duo posteriora, *Drubium* scilicet & *Epicanum*, Despauterius alique Grammatici, propria genera non agnoscunt.

Genera tribus modis cognoscuntur.

Significatione; ut hic *Johannes*, hæc *Maria*.

Terminatione; ut hæc *Mensa*, hoc *Sedile*.

Auctoritate; ut, *Talpa oculi capti*.

REGULÆ GENERALES.

DE GENERIBUS NOMINUM quæ ex Significatione cognoscuntur.

De Genere Masculino.

1. Virorum nomina sunt generis masculini; ut *Petrus*, *Paulus*.
  2. Officiorum virilium nomina sunt generis masculini; ut *Nauta*, *Scriba*.
  3. Angelorum bonorum & malorum nomina sunt generis masculini; ut *Gabriel*, *Lucifer*.
  4. Deorum nomina sunt generis masculini; ut *Mars*, *Cupido*.
  5. Ventorum nomina sunt generis masculini; ut *Boreas*, *Aquilo*.
  6. Mensium nomina sunt generis masculini; ut *Aprilis*, *Maius*, *October*.
  7. Fluviorum nomina sunt generis masculini; ut *Thamisis*, *Tyberis*.
- Feminina tamen sunt, Hæc *Alia*, *Albula*, *Stryx*, *Lethe*, *Babele*.
8. Montium nomina sunt masculini generis; ut *Sinai*, *Osbrys*.
- Quædam tamen feminina sunt, ut hæc *Ætna*, *Ossa*, *Gesa*.

De Genere Feminino.

1. Mulierum nomina sunt generis feminini; ut *Elizabetha*, *Dido*, *Glycerium*.
2. Officiorum muliebrium nomina sunt generis feminini; ut *Senex*, *Obstetrix*.
3. Dearum & Nympharum atque Furiarum nomina sunt generis feminini; ut *Juno*, *Adriastia*, *Celeno*.
4. Insularum nomina sunt generis feminini; ut *Samos*, *Sason*, *Britannia*, *Lesbos* masculinum est.
5. Regionum nomina sunt generis feminini; ut *Ægyptus*, *Gallia*.
6. Urbium nomina sunt generis feminini; ut *Ephesus*, *Corinthus*.

Neutra

Neutra tamen sunt, hoc *Zeugma*, *Reate*, *Argos*, *Præneste*, *Tybur*, *Cere*, *Nepes*, *Anxur*, *Gandavum*, *Londonum*.

Masculina quoque sunt, hic *Sulmo*, *Acragas*, *Hippo*, *Narbo*, *Crotoli*. Item pluralia; *Philippi*, *Gabii*, *Vegii*, *Campi*, *Parrhisi*, *Bergi*.

7. Navium nomina sunt generis feminini; ut *Pistris*, *Centauros*.

8. Poëmatum sive Fabularum nomina sunt generis feminini; ut *Æneis*, *Eunuchus*, *Thyestes*.

Nomina fabularum si quando reperiuntur generis masculini, tunc non fabulæ, sed personæ habetur ratio.

9. Arborum nomina sunt generis feminini; ut *Pomus*, *Pyrus*.

Masculina tamen sunt, hic *Oleaster*, *Pinus*, *Platanon*.

Neutra item; *Acer*, *Thus*, *Robur* vel *Robor*, *Siler* & *Suber*.

Dubia duo, hic vel hæc *Libanus* & *Rubus*.

De Genere Neutro.

1. Verbum & Adverbium loco nominis positum sunt generis neutrius; ut *Scire tuum*, *Clarum mane*.

2. Nomina literarum, aut ipsæ literæ neutrius generis sunt; ut *unum* *Iota* *a*, *b*, *c*.

3. Vox materialiter accepta est generis neutrius; ut *Ho-mo* dissyllabum.

Nomina metallorum & fructuum pleraque neutra sunt; ut hoc *Plumbum*, *Cerasum*.

De Genere Communi.

Omne nomen sub una terminatione viro ac femina, seu maribus ac femellis sexu discreto, datum; est generis communis: ut *Macedo*, *Saxo*, *Canis*, *Sus*.

Sed distingui debent ab his, quæ non constructione, sed sola significatione sunt communia; ut masculina, *Fur*, *latro*, *homicida*, *exul*, *homo*: feminina, *proles*, *soboles*: neutra, *animal*, *manuscriptum*, a quæ id genus alia. Quomodo mulier quidem fur est, nec tamen eam dixeris *Magnam* *furem*, sed *feminam* *furacissimam*: & femina homo est, nec tamen appelles *hominem* *miseram*, sed *mulierem* *miseram*.

Sunt etiam *Communia* his versibus comprehensa.

Aristes, vates, juvenis, patruelis & infans,
 affinis, vindex, dux, iudex, miles & hostis,
 coniux atque parens, author, testis, vigil, hospes,
 augur & interpres, princeps, conviva, sacerdos,
 Bos, felisq; index, adolescens, obsec & hares,

Custos

*Cuslos ac cocles, populi is, nemo, comesque,
Et pedes & praeses, quadrupes, eques, indiges, ales.*

De Genere Epicæno.

Nomina avium, piscium & ferarum sunt generis epicæni; ut hic *Passer*, hæc *batena*, hic *lepus*.

N B Nomina *dubii* seu incerti generis, retulimus in numerum eorum, quæ scilicet cognoscuntur Terminatione,

DE ADJECTIVIS.

Tres Regulae.

I. **A** Djectivorum trium terminationum, prima est generis masculini, secunda feminini, tertia neutri; ut hic *Bonus*, hæc *Bona*, hoc *Bonum*.

II Adjectivorum duarum terminationum, prior est generis communis, posterior neutrius; ut hic & hæc *brevi* & hoc *breve*.

III Adjectiva unius terminationis sunt generis omnis; ut, hic & hæc & hoc *Felix*, *Prudens*, *Vetus*.

Observatio.

1. Adjectivum sine substantivo assumit genus substantivi sui subintellecti; ut hic *Molaris*, subintelligitur *dens* vel *lapis*.

2. Si Adjectivum per se ponatur in oratione, neque aliquod substantivum nomen subauditur, erit neutrius generis; ut *Consequens*, *Conveniens*, *decorum*.

3. *Mille* Adjectivum pluralis tantum est numeri, nec declinatur in casus. *Mille* Substantivum, singulari numero non declinatur in casus, ac numero plurali facit *Millia*, *Millium*, *Millibus* &c.

REGULÆ SPECIALES.

De GENERIBUS NOMINUM quæ ex Terminatione cognoscuntur.

I N A, Latina prima declinationis feminina sunt; ut hæc *Musa*, *Fistula*.

Excipe Masculina, hic *Adria*, *Cemeta*, *Planeta*.

Et Neutra, hoc *Mammona*, *Manna*, *Pascha*.

Item dubia tria, hic vel hæc *Talpa*, *Panthera*, *Dama*.

In a, pluralia neutra sunt, ut *Bacchanalia*, *Sponsalia*.

(De hoc aliisque generibus pluralium, vide versiculos in Heteroclitis.)

In *ma*, Græca tertiæ declinationis neutra sunt; ut, hoc *Dogma*, *Anathema*.

In *e*, Græca primæ declinationis feminina sunt; ut, hæc *Epitome*, *Crambe*.

Excipe, neutra duo pluralis numeri, *Cese*, *Tempe*.

In *e*, Latina tertiæ declinationis, neutra sunt; ut hoc *Mare*, *Oublie*.

In *a*, pluralia feminina sunt; ut hæc *Literæ*, *Nuptiæ*.

In *i*, indeclinabilia neutra sunt; ut hoc *Gumi*, *Sinapi*.

In *i*, pluralia masculina sunt; ut, hi *Liberi*, *Posteri*.

In *o*, masculina sunt; ut, hic *Sermo*, *Mucro*. Hæc *Caro*, *carnis*; femininum est, *Bubo* dubium.

In *do* & *go* finientia sunt generis feminini; ut hæc *Imago*, *Dulcedo*.

Excipe masculina; hic *Ordo*, *Udo*, *Harpago*, *Cardo*, *Ludo*, *Ligo*.

Item dubia; hic vel hæc *Margo*, *Cupido*.

Et neutrum; hoc *Pondo* indeclinabile.

In *io*, verbalia & his similia feminina sunt; ut hæc *Cantio*, *Ratio*, hic *Scipio*, *Titio*, *Pugio*, masculina sunt.

In *u* & *y*, neutra sunt; ut *Cornu*, *Genu*, *Moly*.

In *c*, neutra sunt; ut hoc *Lac*. Hoc *Hælec* in singulari neutrius; hæc *Halices* in plurali feminini generis est.

In *t*, neutra sunt; ut hoc, *Caput*, *Oceiput*, *Sinciput*.

In *l*, neutra sunt; ut hoc *Animal*, *Mel*, *Fel*.

Excipe tria masculina, hic *Sal*, *Sol*, *Mugil*.

Et dubia, hic vel hæc *Vigil*, *Pugil*, *Præsul*.

In *em* indeclinabile omnis generis est, ut *Totidem*. Neutrum est *Tantundem*.

In *um*, neutra sunt; ut hoc *Templum*, *Regnum*.

In *an*, masculina sunt; ut hic *Titan*.

In *en*, neutra sunt; ut hoc *Flumen*, *Numen*.

Excipe masculina, hic *Pecten*, *Lichen*, *Ren*, *Attagen*, *Splen*, *Lien*.

In *in*, masculina sunt; ut hic *Delphin*.

In *on*, masculina sunt; ut *Dæmon*.

Excipe feminina, hæc *Aëdon*, *Alcion*, *Icon* & *Sindon*.

Item neutra Græca, quæ Latini vertunt in *um*; ut hoc *Barbiton*, *Pavergon*, *Colon*, &c. Et dubium *Python*.

In *ar*, neutra sunt; ut, hoc *Calcar*, *Laquear*.

Excipe masculina; ut, hic *Lar*, *Salar*. Et dubium *Nar*.

In *er*, masculina sunt; hic *Ager*, *Imber*.

Excipe neutra; hoc *Piper*, *Papaver*, *Zinziber*, *Cicer*, *Ubers*, *Iter*, *Verber*, *Spinster*, *Tuber*, *Ver*, *Cadaver*, *Cancer*, pro morbo. *Laver*, femininum, *Linter* dubium.

In *ir*, masculina sunt; ut hic *Vir*, hoc *Hir* neutrum est, *Martyr*, commune.

In *or*, masculina sunt; ut hic *Amor, Rumor*.
Excipe neutra, ut hoc *Cor, Equor, Ador, Marmor* & femininum *Arbor*.

In *ur*, neutra; ut hoc *Guttur, Ebur*.

Excipe tria masculina; hic *Vultur, Tursur, Furfur*; & dubium *Anxur*, id est, tam masculini quam neutrius, *Fur* commune.

In *as*, tertiæ declinationis feminina sunt; ut hæc *Civitas, Pietas*.

Excipe neutra, hoc *Vas vasis, Fas, Nefas, Ceras, Ariocreas, Erysipelas*. Et masculina, hic *As assis, Mas, ris, Adamas, Elephas & Agragas*, hic & hæc *Arcas* commune.

In *as*, primæ declinationis masculina sunt; ut hic *Tiaras, Pharias*.

In *es*, tertiæ & quintæ declinationis feminina sunt; ut hæc *Apes, Merces, Facies*.

Mascula sunt *Aries, paries, bes, limes & ames*,

Et *sudes, fomes, poples, cum palmis stipis*,

Et *irames, vermes, verres, cum cespite gurger*,

Pes cum compositis sonipes, lebes atque rapsis,

Et *magnes, vepres, conjunges omnibus hisce*.

Dies dubii generis est, id est, in singulari masculini & feminini, in plurali tantum masculini

Composita à *dies* tantum masculina sunt; ut hic *Meridies, Semidies, Sesquidies*.

Neutra sunt, hoc *Æs, Cacoëthes, Hippomanes, Nepenthes, Panaces*.

In *es*, Græca primæ declinationis masculina sunt; ut hic *Aromates, Pyrites*.

N. B. Nomina in *es* pluralis numeri tantum, cujus generis sint, ex Heteroclitis, sive Anomalis peti potest.

In *is*, feminina sunt; ut hæc *Clavis, Vestis, Tyrannus*.

Mascula sunt *piscis, collis, callis, sotularis, Glis, vermis, vestis, postis & acinach, orbis*,

Et *panis, penis, pulvis, fustis, cinis, axis*,

Et *sanguis, cucumis, fascis, cenchris quoque foliis*,

Et *torris, cassis, delphus, vomis, lapis, ensis*,

Et *semis, crinis, sic mugilis, unguis, aqualis*,

Sic *mensis, caulis, funis, compositis ab asse*,

Semissis, tressis, quintilis, jungitio beffis.

Dabia sunt hic vel hæc *Finis, Clunus, Corbis, Canalis, Amnis, Anguis, Halcyonis, Torquis*.

In *os*, masculina sunt; ut hic *Flos, Ros*.

Excipe neutra, hoc *Chæos, Argos, Melos, Epos, Sophos, Os oris & Ossis*.

Item feminina, hæc *Arbos, Cos, Dos*.

In *us*, secundæ vel quartæ declinationis masculina sunt; ut hic *Dominus, Senatus*.

Excipe

Excipe Feminina, hæc *Domus, Humus, Alvus, Vannus, Colus, Tibus, Erebus, Chrysalus, Periodus, Manus, Acus, Idus, Papyrus, Methodus, Porticus, Abyssus, Diphibongus, Synodus, Nardus, Diaceus, Byssus, Cossus, Anidoius, Arctus* Et alia multa usu discenda;

Item Dubia hic vel hæc *Carbasus, Grossus, Atomus, Penus, Lecythus, Pharus, Specus, Paradisus, Inybus, Phaselus, Pampinus, Arcus, Barbitus, Smaragdus.*

Et duo neutra, hoc *Pelagus, Virus.*

Ficus pro arbore & fructu femininum, pro morbo masculinum est; *Vulgus* Masculinum & neutrum.

In *us* tertiz declinationis neutra sunt; ut hoc *Tempus.*

Excipe feminina, hæc *Pecus, diu, Palus, diu, Subscus, Salus, Senectus, Juuentus, Servitus, Virtus, Incus, Tellus.*

Et Masculina, hic *Lepus, Mus, Tripus, Antipus,* & alia ex *uōg* & compositis, præter *Lagopus*, quod femininum est; *Sus* commune, *Grus* dubium est.

In *Aus* feminina sunt, ut hæc *laus, fraus.*

In *s*, præcedente consonante, feminina sunt; ut hæc *Urbs, Hyems.*

Excipe masculina; hic *Mons, Pons, Fons, Sepe* pro serpente, *Gryps, Chalybs, Quadrans, Triens, Dodrans, Hydrops, Ethiops, Dens* cum compositis, ut *Bidens* &c. Sic *Oriens, Occidens* substantivè posita.

Item dubia; hic vel hæc *Forceps, Adeps, Rudens, Frons, Scrobs, Serpens, Stirps.*

Et communia; hic & hæc *Auceps, Municeps, Particeps.*

Animans omnis generis est, sed sæpius femininum vel neutrum.

In *x*, præcedente consonante, feminina sunt; ut hæc *Falx.*

Excipe masculina, *Quincunx, Septunx, Decunx.*

Et dubia, *Lynx* & *Calx* pro calcaneo aut percussione.

In *ax* feminina sunt; ut hæc *Fornax, Pax.*

Masculina sunt, hic *Abax, Thorax, Nycticorax, Storax, Myssax, Dropax*; hic vel hæc *Lymax* dubium.

In *ex* feminina sunt; ut hæc *Lex, Forfex.*

Dubia sunt, hic vel hæc *Cortex, Silex, Imbrex, Pumex, Obex, Culex.*

Communia sunt, hic & hæc *Exlex, Illex, Index, Aruspex, Opifex.*

Masculina sunt, hic *Pollex, Pulex, Grex, Codex, Podex, Vervec, Myrex, Ramex, Rumex, Apex, Frutex, Vertex, Latex*; hoc *Astriplex* neutrum est.

In *ix* feminina sunt, ut hæc *Nix.*

Excipe masculina, hic *Fornix, Phœnix, Bombyx, Coccyx, Spadix, Oryx, Erix, Calix, Massix.*

Item dubia, *Sandyx, Varix, Onix, Sardonix.*

In *ox* feminina sunt; ut hæc *Nox, Vox.* Hic *Folvox* masculinum est,

DE NOMINE.

63

In sex feminina sunt, ut hæc *Nux, Lux*. Hic *Tradux* masculinum est.

De Generebus Nominum quæ ex auctoritate cognoscuntur, Observanda est hæc Regula.

Nomen ab Authoribus diverso genere usurparum, usurpari potest utrovīs, ut hic vel hæc *Bos, Canis, Limax* &c.

DE NUMERO.

Numeri sunt duo, *Singulari*, qui rem unam significat; ut *Puer*; Et *Plurali*, qui res plures significat; ut *Pueri*.

DE FIGURA.

Figuræ sunt Dux, *Simplex* quæ ex nullo componitur; ut *Doctus*. Et *Composita*, quæ componitur ex alio; ut *Indoctus*.

Quatuor modis componuntur nomina

{	Ex duobus rectis; ut <i>Res-publica</i> .
	Ex duobus obliquis; ut <i>Hujusmodi</i> .
	Ex recto & obliquo; ut <i>Pater-familias</i> .
	Ex obliquo & recto; ut <i>furib-perisus</i> .

DE CASU.

Casus est declinationis gradus.

Casus nominum sunt sex.

Nominativus, qui rem nominat.

Genitivus, qui alios gignit.

Dativus, quo quid cuiusque attribuitur.

Accusativus, quo aliquid accusari, & causa fieri offendimus.

Vocativus, qui vocationem salutationemque dicit.

Ablativus, quo quippiam ab aliquo auferri significamus.

Casus dividuntur in Rectos & Obliquos.

Recti sunt *Nominativus* & *Vocativus* } Sic dicti, quia à fronte Verborum contruuntur.

Obliqui sunt *Genitivus*, *Dativus*, *Accusativus*, & *Ablativus* } Sic dicti, quia à tergo Verborum contruuntur.

DE DECLINATIONE.

Declinatio est inflexio dictionis per casus.

Declinationes nominum sunt quinque.

Prima, cujus Genitivus singularis terminatur à vel es; ut *Musa*, *Epitome*.

Secunda, cujus Genitivus singularis terminatur i; ut *Dominus*, *domini*.

Tertia, cujus Genitivus singularis terminatur e; ut *Sermo*, *sermonis*.

Quarta

Quarta

Quarta, cujus Genitivus singularis terminatur *us* vel *u*, ut *Sensus*, *Sentus*, *Genu*, *Genu*.

Quinta, cujus genitivus singularis terminatur *ei*, ut *Dies*, *dici*.

Regula Generales de Declinationibus.

I. Nomina composita ferè instar simplicium declinantur, ut *Vir*, *Triumvir*.

Excipe *Exsanguis*, *Unimanus*, *Censimannus*, *Capricornus*.

II. In compositis rectus casus tantum declinatur, ut *Tribunus-plebis*, *Tribuni-plebis*. Sic, *Pater-familias*, *Patrī-familias*.

III. Si nomen duobus rebus copuletur, uterque declinabitur, ut, *Res-publica*, *Rei-publica*.

Excipe, *Alter-uter*, *Alter-utrius*, licet apud Ciceronem legatur, *Alterius utrius*, *Leo-pardus*, *Leo-pardi*, *Ros-marinus*, *Ros-marini*.

IV. Quotiescunque alter Nominativorum caret aliquo, eodem carebit tota dictio ex eo composita; hinc quia *iam* caret Genitivo, *Dativo*, & *Ablativo* plurali, caret iisdem & *Fusjurandum*.

V. Neutra tres casus habent similes, Nominativum, Accusativum, & Vocativum; & in plurali desinunt in *a*.

VI. Vocativus utriusque numeri similis est Nominativo; ut, *Musa*, & *Musa*.

Excipe Græca, quæ in Vocativo abjiciunt; ut, *Aeneas* & *Ænea*, *Thomas* & *Thoma*, *Boreas*, & *Borea*, *Andreas* & *Andrea*, *Anchises* & *Anchise*, *Pyrates* & *Pyræ*, *Pryamides* & *Pryamide*, *Tydeus* & *Tideu*, *Orpheus* & *Orpheu*, *Achilles* & *Achille*. Sic *Panibus*, *Oedipus*, *Melampus*, *Pallas*, *Tibris*, *Theseus*, *Parus*.

VII. Dativus & Ablativus plurales cujuscunque sint declinationis similes sunt, ut, *Dat.* & *Abl.* *Musis*, *Dominis*, *Manibus*, &c.

Prima Declinatio.

Prima Declinatio quatuor terminationes habet, *a*, *e*, *us*, *es*, ut *Musa*, *Epitome*, *Boreas*, *Anchises*. Primæ declinationis Accusativus singularis *am*, syllabâ terminatur, ut *Mensam*.

Ve um à nominativis in *as*, sit accusativus vel in *am*, Latina terminatione; vel in *an*, Græca; ut *Boream* vel *Borean*. Ab *e* autem vel *es* exit tantum *es*; ut *Anchises*, *Anchisen*, nunquam *Anchisem*.

Ablativus *a* litera terminatur; ut ab hac *Musâ*. Nomina tamen in *e* aut *es*, Ablativum per *e* faciunt; ut ab hac *Episome*, ab hac *Anchile*.

Genitivus pluralis exit in *arum*, ut *Musarum*, interdum in *um*, ut *Æneadum* pro *Æneadarum*.

Dativus & Abl. plurales in *is*, ut *Musis*; præter *Dea*, *mula*, *anima*, *equa*, *liberia*, *amba*, *duæ*, quæ Dativos & Ablativos faciunt in *abus*.

ut

ut *Deabus, equabus*. *Filia* tamen *filiis* vel *filiabus*, *Nata* natis vel *natabus*.

Una, nulla, alia, sola, tota, altera, ultra, neutra; nunc genitivum singularem faciunt in *ius*, dativum in *i*; ut *Una, unius, uni*; apud priores etiam in *a* diphthongum exhibant.

Adam & Abraham faciunt in Genitivo & Dat. *Ada & Abraha*.

Nonnunquam indeclinabilia sunt; *Alias* flexuntur facinē: *Aliaq. mus, Abrahamus*.

Veteres pro *a* dixerunt *ai*; ut *Terrai* pro *terra*, *Aulai* pro *aula*.

Secunda Declinatio.

Secunda declinatio habet quinque Terminationes apud Latinos

{	Er	{	Magister
	Ir		Vir
	Ur		Satur
	Us		Dominus
	Um		Templum.

Et tres Græcorum,

{	Os	{	Delos
	On		Ilion
	Eus		Orpheus

Genitivus singularis Nominativo se e syllabarum numero æqualis est; ut *Coluber, colubri*.

Quædam crescunt in Genitivo & aliis obliquis; ut *Vir viri, Satur i. Gener i. Prosper i. Puer i. Affer i. Adulter i. Presbyter i. Tener i. Miser i. Exier i. Gibber i. Iber i. Lacer i. Socer i. Liger i. Liber i.*

Composita à *gero* & *fero* crescunt etiam; ut *Armiger i. Ensiser i. Lucifer i. Dapifer i.*

Quædam Syncopen pariuntur; ut *Dexter dexteri* vel *dexiri*, *affer afferi* vel *affri*.

Unus, ullus, nullus, solus, alius, totus, alter, uter, neuter; in genitivo faciunt *ius* & dativo *i*; ut *Unus unius uni. Neuter neutri*; Genitivo tamen antiquo *Neutri* passim utuntur veteres omnes Grammatici.

Græca in *os* faciunt in genitivo *o*, accusativo *on*; ut *Androgeos, Androgeo*, Accus. *Androgeon*.

Nomina in *us* faciunt vocativum in *e*; ut *Dominus, domine*.

Excipe *Filius* & *fili*, *Deus* & *Deus*, *Latinus* & *Latinus*, *Flavius* & *fluvi*, *Populus* & *populus* & *popule*; *Chorus* & *Chorus* & *Chore*. Sic *Vulgus*, *Lucus*, *Agnus*, tam in *us* quam in *e* mittunt vocativum.

Nomina propria in *ius* faciunt vocativum in *i*, ut *Mercurius, Mercuri*, *Terentius Terenti*, *Gregorius Gregori*, &c.

Nomina tamen appellativa & adjectiva in *ius*, faciunt vocativum in *e*; ut *Tabellarius Tabellarie*, *Pius Pie*.

Genitivus pluralis exit in *orum*; ut *Dominorum* Exit & in *on*; Græcorum servatâ terminatione; ut *Cimmerion, Georgicoi*.

Tertia Declinatio.

Tertia Declinatio quam plurimas habet terminationes, Genitivus tamen semper Latine in *is* syllabam exit; ut *Laber Laboris*.

Græca verò faciunt Genitivum vel in *es*, vel in *i*, vel in *us*; ut *Pan Panos*, *Achilles Achilli*, *Clio Clius*.

De Terminationibus Ordine.

Nomina Græca in *ma*, faciunt in Genitivo *mark*; ut *Dogma dogmark*.

E.
Nomina in *e*, mutant *e* in *i*; ut *Cabile cabili*, *Mare mark*.

I & T.
Græca in *i*; faciunt *i*, vel *ios*, vel *eos* in genitivo; ut *Sinapi si*, *ios*, *eos*. *Gummi i*, *ios*, *eos*. Hæc duo tamen quasi indeclinabilia usurpantur à Latinis.

At *y* finita faciunt *yes*; ut *Æpy yes*, *Moly yes*.

O.
Nomina in *o*, addunt genitivo *nis*; ut *Sermo sermonis*, *Mucro mucronis*.

In *do* & *go*, faciunt genitivo *nis*; ut *Grando grandinis*, *Caligo caliginis*. His adde: *Homo hominis*, *Nemo neminis*, *Turbo turbinis* (pro vento) *Apollo Apollinis*.

Uredo tamen *uredonis*, *Avis avientis*, *Neris Nerionis*, *Caro carnis* faciunt.

Nomina Græca in *o* feminina, faciunt genitivum in *us*, & alios casus in *o*; ut *Io Ius*, *Manto Mantus*, *Sappho Sapphus*, &c. Talia sunt *Dido*, *Atëto*, *Calisto*, *Clio*, *Clorbo*, *Eccbo*, *Erato*,

C & D.
Nomina *C* & *D* genitivum faciunt diverso modo; ut *Lac lacis*, *Halec halecis*, *David Davidis*, *Bogud bogudis*.

L.
Nomina in *l*, adjungunt sibi *i* in genitivo; ut *Animal animalis*, *Vigil vigilis*, *Sol solis*, *Consul consulis*. At *Mel mellis* habet, *Fel Felis*.

N.
Nomina in *n*, addunt genitivo *is*; ut *Titan Titani*, *Splen splenis*, *Delphin delphinis*, *Memnon Memnonis*.

Neutra in *en*, faciunt in genitivo *nis*; ut *Flumen fluminis*, *Lumen luminis*. Et duo masculina, *Pecten pectinis*, *Flamen flaminis*, Item composita à cano, ut *Tibicen tibicinis*.

Quædam nomina propria Græca in *on* faciunt in Genitivo *onis*; ut *Phæton*

Phaëton Phaëtonis, Phlegeton Phlegetonis, Demophoon Demophoonis, Charon Charonis, Horion horizonis, Acheron Acheronis.

Evan, nomen Bacchi facit Evanis.

R.

Nomina in r addunt Genitivo is; ut *Calcar calcaris, Carcer carceris, Martyr martyris, Honor honoris, Furfur furfuris. At Far faris, Hepar hepatis.*

Adjectiva in cer, faciunt in genitivo eris; ut *Acer acris, Alacer alacris.*

Quæ in ber exeunt, faciunt in genitivo bris; ut *Imber imbris, cum compositis, September Septembris, Octaber &c.*

Excipe *Iber Iberis, Celtiber Celtiberis, Mulciber Mulciberis, Puber puberis, Uber uberis, Verber & Suber.*

Nomina latina in ter, faciunt genitivo in tris; ut *Frater fratris, Accipiter accipitris, & tria à Græcis deducta Pater patris, Mater matris, Linter linteris.*

Cætera Græca in ter regulariter addunt is; ut *Crater crateris, Aether ætheris.*

Quædam irregulariter declinantur; ut *Later lateris, Cor cordis, Iter iteris vel isineris, Joviter Jovis.*

Quatuor faciunt oris; *Robur roboris, Fecur jecoris vel jecinosis, Femur femoris, Ebur eboris.*

As.

Nomina in as faciunt in genitivo asis; *Ætas ætatis, Pietas pietatis.*

Quædam variant; ut *Mas maris, As assis, hoc Vas vasis, hic Vas vadis.*

Masculina Græca in as, faciunt antis; ut *Pallas Pallantis, Gigas Gigantis, Adamas Adamantis, Elephas Elephantis.*

Græca feminina in as, faciunt adis; ut *Pallas Palladis, Lampas Lampadis, Arcas, nomen populi, Arcadis facit.*

Es.

Nomina in es mutant es in is Genitivo; ut *Clades cladis, Nubes nubis.*

Quædam in es faciunt in edis; ut *Merces mercedis, Hæres hæredis, Pras prædis, Pes pedis: Sic composita, Quadrupes. Cornipes.*

Quædam in eris; ut *Ceres Cereris, Aes æris, Pubes puberis, Impubes impuberis.*

Quædam in eis; ut *Locuples locupletis, quies quietis, lebes lebestis. Sic Tapes, daret, mansuet, reges, seges, incip es. prapes, paries, abies, indiges, aries, perpes, seres, bebes; & alia multa Græca.*

Quædam in is vel eis; ut *Chremes Chremis vel Chremesis, Dares*

daris vel daretis : Sic *Lachar, Hermes, Thales.*

Quædam in idis ; ut *Obfes, obfidis* : Sic *Deses, Praeses, Reses,* quæ à sedeo componuntur.

Quædam in iis ; ut *Miles, militis, cocles, dives, veles, satelles, fesses, Praestes, antistes, fomes, pedes, bospes, ales, limes, eques, gurges, palmes, poples, merges, sermes, cresses, comes, superstes, trames, stipes, rudes, ames.* Bes beſſis format.

Is.

Nomina in is retinent is in genitivo ; ut *Clavis, clavis, Messis, messis.*

Quædam in is faciunt Genitivum in eris ; ut *Pulvis pulveris, Cinis, cineris, Cucumis, eris, Vomis, eris.*

Quædam in idis ; ut *Cuspis, cuspidis, Cassis, cassidis, Lapis, dis* : Sic & alia Græca, *Chlamys, Paris, Colubis.*

Quædam Græca in idis vel idos ; ut *Æneis, æneidis vel aneidos* : Sic *Syreis, Phorcynis, Amaryllis, Doris, Pyramis, Tigris, Tyrannis.*

Alia in ior, ior & enis ; ut *Genesis geneſeos, Tetyos tetyos, Simois Simœntis.*

Quædam in is Genitivum faciunt in inis ; ut *Sanguis sanguinis, Pollis pollinis, Salamis salaminis, Phorcys phorcynis, Delphis, Eleusis.*

Quædam in iis ; ut *Dis ditis, Lis litis, Quiris quiritis, Samnis samnitis, Charis chris.*

Glis facit gliris, Semis semissis.

Os.

Nomina in os, Genitivum faciunt in oris ; ut *Flos floris, Glos gloris, Mos moris, Ros roris.*

Quædam faciunt Genitivo oris ; ut *Cos cois, Dos dotis, Nepos, Pronepos, sacerdos, Compos, Impos, Rhinoceros, Monoceros.*

Quædam faciunt Genitivo oris ; ut *Tbos Theis, Minos Minis, Tros & heros.*

Quædam variant ; ut *Os oris, Os ossis, Bos bovis, Custos custodie.*

Us.

Neutra in us faciunt Genitivum in oris ; ut *Tempus temporis, Lixus lixoris, hic Lepus leporis.* Sic etiam comparativa neutra in us ; ut *Melius melioris, Pejus pejoris.*

Quædam faciunt Genitivo eris ; ut *Vulnus vulneris, Ulcus ulceris, Olus, vellus, genus, Venus, viscus, acus, fœdus, scelus, pondus, munus, onus, fidus, latus, opus, vetus, furus, rudus, glomus.*

Udis ; *Incus incudis, pecus semipinum pecudis, palus, subscus.*

Quædam faciunt *Uris* ; *Fus juris, Mus muris, Tellus, crus, pus, rus, plus, ubus, ligus.* *Grus* tamen habet *gruis*, & *Sus suis.*

Genitivo *Uris* ; *Virtus virtutis, Juventus juventutis, Senectus, servitus, salus, intercus*

Uris ; *Amathus amathuntis, Opus, Trapezus &c.*

Com-

Composita à τρις faciunt odiũ; ut *Tripus*, *tripodũ*, *Melampus*, *Lagopus*. Sic *Oedipus*, *Polypus*, quæ etiam per secundam declinationem flexuntur.

Lus & *Fraus*, *laudũ* & *fraudũ* habent.

Br. Ms. Ps.

Nomina in *br*, *ms*, *ps*, interserunt *i*, in Genitivo; ut *Arabs*, *arabũ*, *Hyems*, *hyemũ*, *Stips*, *stipũ*.

Polysyllaba in *br* aut *ps*, mutant *e* in *i*, ut *Cælebs*, *cælibũ*, *Forceps*, *forcipũ*, *Manceps*, *municipũ*, *pariceps*, *princeps*. Sic *anceps*, *anticipũ*, *præcep*, *biceps* & *triceps*, cæteraquæ composita à caput.

Cynip habet *cynipũ*, *Gryps*, *grypũ*.

Quædam in *ops* faciunt Genitivum in *opis*; ut *Æthiops*, *æthiopũ*, *Cecrops*, *Dolops*, *inops*, *Ops*, *Pelops*, *cyclops*, *cercops*, *hydrops*.

Ns. Rs. Ls.

Nomina in *ns*, *rs*, *ls*, faciunt in Genitivo *is*, ablata *s*; ut *Mens*, *mortis*, *Mors*, *mortis*, *Puls*, *pulsis*.

Nonnulla faciunt *dis* Genitivo; ut *Glans*, *glandis*, *Fuglans*, *juglandis*, *Frons* *frondis* pro ramo, *Lens*, *leudis* pro verine, *Nesciens*, *Libibrens*. Composita item à *Cor*, ut *Concor*, *concordis*, *Discors*, *Misericors*, *Vectors*.

Participium *iens* facit eunsi, cum compositis; ut *abiens*, *abunsi*, *adiens*, *exiens*, *iniens*, *obiens*, *prodiens* &c. Sic *Quiens* & *Nequiens*; *ambiens* tamen & *superbiens*, *ambiensis* & *superbiens*.

T.

Nomina in *t*, faciunt Genitivum in *is*, mutata *u* in *i*; ut *Caput*, *capitis*, *Occiput*, *occipitis*, *Sinciput*, *sincipitis*.

X.

Nomina in *x*, præcedente consonante mutant *x* in *ch*; ut *Falx*, *falcis*, *Arx*, *archis*, *Merx*, *Lynx*, *Quincunx* &c.

Græca nomina hujus terminationis, *gũ* vel *gos* ferè faciunt Genitivo; ut *Phalanx*, *phalangis*, *Meninx*, *Syrinx*, *Sphynx*.

Ax.

Nomina in *ax*, faciunt Genitivum in *achis*; ut *Fornax*, *fornachis*, *Audax*, *Fallax*, *Nysicorax*, *Fax*, *facis*, *Harpax* tamen *harpagis* facit.

Quædam in *astis*, *Anax*, *anachis*, *astyanax* & *hipponax*, *Bilrax*, *hylax*.

Ex.

Nomina polysyllaba in *ex*, faciunt *icis* Genitivo; ut *Judex*, *judicis*, *Forfex*, *forficis*, *Frutex*, *Pollex*.

Quædam Genitivo *ecis*; *Vervex*, *vervecis*, *Fax*, *Celax*, *Myrmex*, *Hallex*, *Nix*, *Reflex*.

Quædam Genitivo *egis*; *Lex*, *legis*, *Rex*, *Prorex*, *Grex*, *Lelex*, *aquilex*.

Remex facit *remigis*, *Senex*, *senis*, *Supellex*, *supellestilis*.

F 4

Ix.

Ix.

Nomina in ix faciunt Genitivum in icis ; ut *Cervix cervicis*, *Felix felicitis*, *Lodix*, *Nutrix*, *Lotrix* &c.

Quædam in igris ; ut *Strix strigis*, *Maslix masligis*, *Bisutrix*, *Ambiorix* &c. *Nix* habet *nivis*.

Ox.

Nomina in ox faciunt Genitivum in ois ; ut *Vox vocis*, *Ferox ferocis*, *Velox*, *præcox*, *Cappadox*.

Allobrox *Allobrogis*, *Nox noctis*, *Pernox pernociis*.

Ux.

Nomina in ux faciunt Genitivum in ucis ; ut *Dux ducis*, *Cruux crucis*, *Nux nucis*, *Lux lucis*.

Faux faucis, *Conjux conjugis* facit.

Tx.

Nomina in yx faciunt Genitivum in ygis vel ygoris ; ut *Fapyx Fapygis* vel *Fapygor*, *Fayyx*, *Oryx*, *Pbryx*, *Stryx*, *Coccyx coccygis*.

Quædam in yeis ; ut *Calyx calycis*, *Sandyx*, *Eryx*, *Bombyx*, *Bebryx* & *Ceyx*.

ACCUSATIVUS.

Accusativus singularis exit in em ; ut *Sermo sermonem*.

Nomina Græca crescentia faciunt Accusativum in a ; ut *Pan Pana*, *crater cratera*, *Hecfor Hecfora*, *lampas lampada*, *thorax thoraca*.

Quædam in im tantum ; ut *Vis vim*, *cucumis cucumim*, *Ravil ravim*, *russis russim*, *sisis sisim*, *amussis amussim* ; sic *berefim*, *Phrisim*, *diucefim*, *Mogudarim*, *Charybdim*, *Ararim*, *Tyberim*, *Præscipim*, *Sinapim*.

Quædam etiam in in ; ut *Daphnis daphnim* vel *daphnin*, *Paris Parisin*, *Ibis Ibin*. Sic *Picifis*, *Metropolis* &c.

Quædam in in & em terminantur ; ut *Buris Burem* & *Burim*, *Navis navem* & *navim*. Sic *Pelvis*, *clavis*, *securis*, *puppis*, *torques*, *turris*, *restis*, *febris*, *bipennis*, *aqualis*, *pestis*, *sementis*, *strigilis*.

ABLATIVUS.

[Ablativus singularis regulariter in e desinit ; ut *Tempus tempore*.

I. Excipe quæ per i tantum faciunt ablativos.

(1.) Nomina quorum accusativus exit in im & in ; ut *Charybdis* *Charibdi*, *Sisis* *sisi* &c.

(2.) Adjectiva in is & er ; ut *Fortis* *forti*, *acer* *acri*. (bri.

(3.) Mensium nomina tertie declinationis ; ut *September* *Septem-*

(4.) Neutra in e, al & ar desinentia ; ut *Cubile* *cubili*, *Animal* *animali*, *Calcar* *vi* ; præter *jubar*, *far*, *neffar*, *bepar*, quorum Ablativi sunt *jubare*, *farre*, *neffare*, *hepate*.

(5.) Hæc item septem ; *Memor* *i*. *Par* *i*. *Vigili*. *Artifex* *ci*. *Strigilis*

Strigilis i. Plur. *pluri*. *Canalis* i. Quibus adde, *Properans* ti. *Crepitans* ti.

II. Excipe quæ per *i* & *e* promiscuè faciunt Ablativos.

(1.) Nomina quorum Accusativus exit in *em* & *im*; ut *Puppis* *Puppe* vel *Puppi* &c.

(2.) Comparativa in *or* & *us*; ut *Doctior* *re* vel *ri*. *Melius* *re* vel *ri*.

(3.) Adjectiva omnis generis; ut *Felix* *ce* vel *ci*, *Prudens* *te* vel *ti*; præter septem hæc, *Pauper*, *Degener*, *liber*, *Senex*, *Comes*, *Hospes*, *Sospi*; quæ per *e* tantum faciunt Ablativum.

(4.) Appellativa quædam; ut *Finis* *sue* vel *fini*. *Fustis* *e* vel *i*. *Pugil* *e* vel *i*. *Imber* *bri* vel *bri*. *Unguis* *e* vel *i*. *Avis* *e* vel *i*. *Possis* *e* vel *i*. *Veſtis* *e* vel *i*. *Neptis* *e* vel *i*. *Tridens* *te* vel *ti*. *Classis* *e* vel *i*. *Annis* *e* vel *i*. *Ignis* *e* vel *i*. *Anguis* *e* vel *i*. *Civis* *e* vel *i*. *Supellex* *supelleſtile* vel *li*.

(5.) *Par* cum compositis; ut *Compar* *compare* vel *ri*. *Dispar* *dispare* vel *ri*. *Impar* *impare* vel *ri*.

Nominativus Pluralis.

Neutra quorum ablativus singularis exit in *e* tantum, vel *e* & *i*, nominativum pluralem formant in *ia*; ut *Mari* *maria*. *Felice* vel *ci*, *felicis*. Præter *Vesera*, *plura* vel *pluria*, *Aplustra* vel *aplustria*. Et comparativa; ut *Meliore* vel *ri* *meliora*, *fortiore* vel *ri* *fortiora*.

Genitivus Pluralis.

Per *ium* faciunt Genitivum pluralem:

I. Quorum ablativus singularis exit in *e* tantum, vel in *e* & *i* simul, ut *Animali* *animalium*, *Imbre* vel *bri* *imbrum*. Præter *Veserum*, *uberum*, *vigilum*, *inopum*, *memorum*, *pugilum*, *participum*, *artificum*, *supplicum*, *degenerum*. Item gradus comparativos; ut *Meliorum*, *majorum*, *minorum*.

II. Quorum Nominativi singulares duobus consonantibus finiuntur; ut *Trabs* *trabium*, *seps* *sepium*, *arx* *arxium*. Quibus accedunt hæc simplice consonante finita; ut *Lar* *larium*, *glis* *glirium*, *Assium*, *vas* *vadium*, *mas* *marium*: Sic *Nox*, *mm*, *nix*, *ſaux*, *dos*, *lis*, *Os* *offium*, *Cor* *Cordium*.

Excipe *Hyemum*, *Principum*, *Consortum*, *Municipum*, *Inopum*, *Participum*, *Foreipum*, *Clientum*, *Calibum*, *Parentum*.

III. Non crescentia in Genitivo, ut *Collis* *collium*, *Clades* *cladium*.

Excipe *Canis* *canum*, *Vates* *vatum*, *Juvenis* *juvenum*: Sic *Ponum*, *Apum*, *Opum*, *Volucrum*, *Prolum*, *Sobolum*, *Indolum*, *Lemurum* *Clitum*, *Procerum*, *Ovarum* *Primorum* &c.

IV. Com.

I V. Composita ab Uncia ; ut Quincunx, quincuncium, Sepsunx, sepsuncium.

Quædam Syncopen admittunt ; ut *Sapientum* pro *Sapientium*, *Agrestium* pro *Agrestium*.

Quædam modò in *ium*, modò in *um* apud Authores reperiuntur ; ut *Paludium* *paludum*, *Fornacium* *fornacum*, *Volucrum* *volucrum*.

Genitivus Græcus exit in *ov*, quod Latini, cum suo more declinant, vertunt in *um* ; ut *Epigrammatum* *Epigrammatum*, *Hærescun* *Hærescun*.

Dativus Pluralis.

Dativus pluralis in *ibus* exit ; ut *Sermonibus*. Hoc tamen *Bobus* vel *Bubus* facit.

Græca neutra in *ia* desinentia, in *is* syllabam frequentius exeunt, quàm in *ibus* ; ut *pœma*, *pœmarum* & *pœmatibus* ; *Diploma*, *diplomatibus* & *diplomatis*.

Accusativus Pluralis.

Accusativus pluralis in *es* syllabam exit ; ut *Sermones*. Exit etiam plerumque in *is* vel *cis*, cum Genitivus desinit in *ium* ; ut *Urbium*, *Urbis*, *Fonsium*, *Fonsis*.

Accusativus Græcus pluralis in *as* desinit, si Accusativus singularis exit in *a* ; ut *Troa* *Troas*, *Cratera* *Crateras*.

Quarta Declinatio.

Quarta Declinatio duas habet terminationes, *u* & *u* ; ut *Sensu*, *Genu*.

Dativus & Ablativus plurales exeunt in *ibus* ; ut *Sensibus*.

Excipe *Parum* *specus*, *lacus*, *arcus*, *tribus*, *acus*, *ficus*, *quercus*, *veru*, quæ ubi faciunt ; ut *Portibus*, *specubus*, *lacubus* &c. *Arvus* vero *quassu* & *porcus*, tam in *ibus* quàm ubi mittunt ; ut *Arvis* vel *Arsubus*, *Questibus* vel *questibus*, *Porsibus* vel *Porsibus*.

Quinta Declinatio.

Quinta Declinatio unam habet terminationem *es* tantum ; ut *Dies*, *Res*.

Dativus & Ablativus plurales in *ebus* exeunt ; ut *Rebus*, *Diebus*.

De ANOMALIS seu HETEROCLITIS.

Anomala dicuntur inæqualia, quod iis quæ regularia sunt, non sint æqualia.

Heteroclita nominantur, quæ aliter declinantur ; sed usurpantur pro quibuscumque anomalis.

Hetero-

Heteroclitica triplicia sunt.

Alia *Variantia*, aut genus aut declinationem; aut genus & declinationem simul.

Alia *Deficientia*, vel numero vel casu.

[Alia *Abundantia*, vel substantiva vel adjectiva.

Variantia Genus.

Variantia Genus dicuntur illa, quæ in plurali vel genus mutant, vel aliud simul assumunt; (aliæ genere inæqualia dicuntur.)

Quædam in singulari sunt *Masculina*, in plurali *Neutra*.

Singulariter,

Pluraliter,

Hic Dyndimus

Hæc Dyndima

Hic Avernus

Hæc Averna

Hic Ismarus

Hæc Ismara

Hic Mœnalus

Hæc Mœnala

Hic Taygetus

Hæc Taygeta

Hic Tartarus

Hæc Tartara

Hic Massicus

Hæc Massica

Hic Sibilus

Hæc Sibila

Hic Pangæus

Hæc Pangæa

Hic Tenarus

Hæc Tenara

Hic vel hæc Carbasus

Hæc Carbasa

Hic Locus

Hi Loci, Hæc loca

Hic Jocus

Hi Joci, Hæc joca

Hic Cetus

Hi Ceti, Hæc ceta

Quædam in singulari sunt *Feminina*, in plurali *Neutra*:

Hæc Pergamus

Hæc Pergamæ

Hæc Supellex

Hæc Supelle&ilia (si invenistur.)

Quædam in singulari sunt *Neutra*, in plurali *Masculina*.

Hoc Elythium

Hi Elythi

Hoc Cœlum

Hi Cœli

Hoc Argos

Hi Argi

Hoc Colchos

Hi Colchi

Hoc Porrum

Hi Porri

Hoc Clathrum

Hi Clathri

Hoc Cicer

Hi Ciceres

Hoc Sifer

Hi Siferes

Quædam in singulari sunt *Neutra*, in plurali *Masculini* & *Neutra*.

Hoc Frænum

Hi Fræni, hæc fræna

Hoc Filum

Hi Fili, hæc fila

Hoc Rastrum

Hi Rastri, hæc rastra

Hoc Capistrum

Hi Capistri, hæc capistra

Hoc Plus

Hi & hæc Plures, hæc plura

Variantia

Variantia Declinationem.

Variantia Declinationem dicuntur quæ vel declinationem mutant; vel eadem abundant; (aliàs dicuntur *Declinatione inæqualia*.) Quæ variz sunt Declinationis.

Vas Vasis, singulari numero est tertiæ declinationis.

Vasa Vasorum, plurali numero secundæ

Jugum jugeri, singulari numero est secundæ declinationis.

Jugera jugerum, plurali numero tertiæ; Interdum & *jugere* Genitivo singulari, & *jugere* Ablativo legitur.

Laurus, Gen. *Lauri* & *laurus*. Accus. *Lauros* & *laurus*; ceteri casus secundæ declinationis.

Colus, Gen. *Coli* & *Colus*. Abl. *Colo* & *Colu*. Ceteri casus secundæ declinationis.

Quercus, Gen. *Querci* & *quercus*. *Quercuum* & *quercorum*, ceteri casus quartæ.

Lacus, Gen. *Laci* & *Lacus*. Ceteri casus quartæ.

Cornus, Abl. *Corno* & *cornu*. Ceteri casus quartæ.

Variantia Genus & Declinationem.

Quidam in singulari Neutra sunt & secundæ Declinationis; in plurali Feminina & primæ Declinationis.

Singulariter

Pluraliter

Hoc Epulum

Ha Epulæ

Hoc Delicium

Ha Deliciæ

Hoc Balneum

Ha Balneæ vel hæc balnea orum.

Deficientia Numero.

Deficientia Numero sunt ea, quæ vel numero tantum singulari, vel plurali solam declinantur.

I. Numero plurali carent.

1. Nomina propria; ut *Jesus*, *Johannes*, *Maria*. At cum in plurali reperiuntur, tunc Appellativorum naturam induunt; ut apud *Qvidium*, *Ex multis illis Hectoras esse putes*.

2. Nomina metallorum; ut *Aurum*, *argentum*, *ferrum*, *plumbum*.

3. Nomina frumentorum; ut *Triticum*, *hordeum*.

4. Nomina leguminum; ut *Pisum*, *Faba*.

5. Nomina herbarum; ut *Ruta*, *salvia*, *crocus*.

6. Nomina rerum, quæ adhibentur mensuræ aut ponderi; ut *Butyrum*, *lardum*, *saccharum*.

7. Nomina liquorum; ut *Lac*, *oleum*, *acetum*.

8. Nomina virtutum & vitiarum; ut *Justitia*, *avaritia*.

9. Nomina abstracta; ut *Egestas*, *humanitas*, *juventus*.

10. Nomina artium; ut *Grammatica*, *Rhetorica*, *Dialectica*.

11. Nomina librorum; ut *Enck, Ilias, Odyssea.*

12. Nomina elementorum; ut *Ignis, aer, aqua, terra.*

13. Nomina serè omnia quintæ declinationis; ut *fides, rabies, fames.* Præter *Dies, acies, species, facies, merides.*

Nonnulla tamen in plurali reperiuntur; ut *Horæ, avena, sarra, Fabæ, Lupini, Rosa, Vitis, Mella, Mustæ, Cera, Elestra, Cbaritæ, Spes, Memorias.*

II. Appellativa Masculina quadam, his Metris comprehensa.

Vix plurale tenes, limus cum sanguine, fumus, Et simus & mundus, muscus cum nemine, Pontus, Captivum carcer, sopor & pulvis, penus, unicus, Castus, ceu cultus pro auro, ros & genuinus, Hesperus atque Eiber, Viscum cum Vespere jange.

Quædam tamen reperiuntur in plurali; ut *Fumos, pulveres, rores, Sanguinum*

III. Feminina numero plurali carentia.

Femineæ in numero tantum usurpanda priori:

Gloria, fama, lues, pix, galla, fames, fuga, vita, Culpa, strues, pax, garza, jalus, cumque indole arena, Mors, tussis, proles, tabes, labes, sobolesq; Talio cum cholera, fistula atq; humus, & pituita, Lux, plebs, jungantur pubes, contagio, bilis.

In plurali nonnulla reperiuntur; ut *Fugas, paces, garzas, vitas, arvas, mortes, labes, pices, soboles, lucibus.*

IV. Neutra plurali numero deficientia.

Hæc tibi neutra damus numero spoliata secundo:

Hir, canum, fel, pus, ver, nectar, ador, nihil, bepar, Nil, jubar & nihilum, gluten, vulgus, pelagusq; Evum, sal, barathrum cum manna, mammona, pascha, Justitium, sænum, virus, cum mane necessum, Atque necesse, solum, solium, fas, instar & halec, Adde nefas, leibum, vitrum, viscum atq; macellum, Et nitrum, spicum, finumq; gelumq; solumq; Et lutum: sunt hi qui longè piura nomina unt

Quædam interdum occurrunt in plurali; ut *Sola, Fana, Evis, Salibus.*

I. Singulari numero carent;

1. Nomina propria urbium, quæ numero multitudinis vel in *i,* vel

vel in *a*, vel in *a* exeunt; ut *Parisi, orum, Athenæ, arum, Ecbatanæ, orum*. Item *Sardi, ium, Tralli, ium*.

2. Numeralia distributiva; ut *Bini, terni, quaterni*.

3. Numeralia cardinalia; ut *Duo, tres, quatuor, centum, ducenti*.

4. Nomina festorum; ut *Saturnalia, Bacchanalia*.

5. Nomina librorum; ut *Bucolica, orum, Georgica, orum, Bibliæ, orum*.

6. Nomina ludorum; ut *Apollinares, Magalenses*.

Observ. Distributivi numeri reperiuntur interdum in singulari; ut *Binus, ternus, census*.

II. Masculina tantum pluralia.

Masculi generis sunt hæc pluralia tantum.

Annales, sentes, cancelli, liberi, amores, Vepres, carceribus, luceros, cani, lemures, do, Furfuribus, gemini, natales, cœlisibus, ceu Manes & Castes, superi loculi atque penates, Cuique prius foret As, majores atque minores, Primores, fasti vel fastus, adde quirites, Et pugillares, feres, caresque, salesque, Atque lares, pisces, signum, ceu menstrua menses, Atque fori, fasces, proceres, sic posteri & antes, Mores inferi & ambo dabis sic codique cilli.

Nonnulla aliquando reperiuntur in singulari; ut *Artus, Carceris, Quiritis, Salis, Annalem, Manem, Optimatem, Procerem, Cœlitem, Vepre, Primori*.

III. Feminina tantum pluralia.

Hæc muliebria sunt tantum pluralia: *Grates, Suppetia, cuna, charites, lasebræ, phaleræ, Antia & ambages, Alpes, argusia & ades, Prostitia, exquilia, bigæ cum fratribus, idus, Et decima, inficia, nugæ, scalaque foresque, Copia & antenna Gades, diræ atque calenda, Feria & exequia, gingiva, litera & antia, Et decretales, inimicitia quoque & ara, Nania & illecebræ, genæ, opes, nonæ atque tenebræ, Exuvia, induvia, paleæ, salebræ, scatebræ, Cum valvæ, trica therma, cum navibus atque Blanditiis & compedibus, cum sordibus adde Clitellæ, forties, fortuna, divitiæ, Gratia & insidia, sic antes velliquire, Quisquilia, lactes, mappæ, minæ, plagæ, Nuptia & excubia, cum primis, primitiis,*

Inferia & *scope*, partes si factio fiat,

Quædam in singulari reperiuntur; ut *Latebra*, *Argutia*, *Bigâ*,
Antenna, *Litera*, *Gingiva*, *Inimicitia*, *Nania*, *Illecebra*, *Palæa*,
Salebra, *Scatebra*, *Blanditia*, *Fortuna*, *Gratia*, *Mappa*, *Alpem*, &
dem, *Sialam*, *Fœvêm*, *Ambage*, *Compede*, *Sorde*, *Sorid*.

IV. Neutra tantum pluralia.

Tantum pluralis numeri sunt Neutra; *Fuga*, *arma*,
Ostrea cum *rostris*, *effas*, *crepundia*, *Bactra*,
Extâ, *cibaria*, *resqua*, *ceraunia*, *classica*, *lustra*,
Cum *castris*, *flabris*, *cunabula*, *iusta*, *pudenda*,
Transira, *verenda*, *bôna*, & *præcordia*, *munia*, *libra* &
Addes cum *paraphernis*, *aulais*, *læthaniis*,
Et *comitia* cum *spoliis*, *bellaria*, *seria*,
Ostia, sic *carchesia*, sic *vinacea flexus*.
Cuncta secundi hæc sunt, ut *seria* Pluraque jungunt;
Ilia, sic *terna* cæcæ *lumina* mania sicut,
Pugillaria uri, *ponsalia* milia junge
Et *vetera* acque *mapalia*, sic *magalia* flecto.

Aliqua in singulari reperiuntur; ut *Aulæum*, *Spodium*, *Ostium*,
Classicum, *Navale*, *Penetræle*, *Ile*, *Fugo*, *Transiro*, *Libro*, *mapali*.

Deficientia Casu.

Deficientia casu sunt, quæ vel sub una terminatione omnibus casibus
serviunt, vel casu aliquo destituuntur (alias dicuntur *casu inequalia*.)

I. Non declinatur.

1. Nomina in *i*, ut *Gumi*, *Sinapi*.
2. Nomina numerorum à quatuor usque ad centum; ut *Quatuor*,
quinque, *centum*.
3. Nomina literarum; ut *Alpha*, *Beta*, *a*, *b*, *c*, *d*.
4. Nomina in *u*, non declinantur in singulari numero; ut *Cornu*,
Veru.

II. Aptota

Aptota appellantur indeclinabilia, quæ una sola terminatione con-
tenta sunt in omnibus casibus; ut *Præstio*, *nibili*, *nihil* vel *nîl*, *in-*
star, *ador*, *tot*, *quor*; *Pondo*, *pedum*, *nequam*, *rugax*, *hir*, *fas*, *ne-*
fas, *necesse*, *hîi*; Et composita modi, ut *hujusmodi*, *cujusmodi*. Sic
etiam nomina peregrina & barbara, quæ scilicet nec Latina sunt, nec
Græca; qualia sunt *Jeb*, *Joseph*, *Jerusalem*.

III. Monoptota.

Monoptota appellantur, quæ uno tantum casu declinantur; ut
Objice, *sponte*, *dîu*, *noctu*, *nasu*, *impetu*, *jussu*,
Astu cum *promptu*, *permisso*, *flamine* junge.

Est ablativus cunctis his solus in usu.
Inficiat, in accusativo tantum plurali reperitur.

IV. Diptota.

Diptota appellantur, quæ duobus tantum casibus declinantur; ut

Gen. Impetis	Abl. Impete
Gen. Spontis	Abl. Sponte
Gen. Verberis	Abl. Verbere
Gen. Jugeris	Abl. Jugere
Gen. Repetundarum	Abl. Repetundis
Nom. Plus	Gen. Pluris
Nom. Suppetiar	Acc. Suppetias
Nom. Inferiar	Acc. Inferias
Voc. Maſſe	Maſſi
Nom. Exſpes	Voc. O Exſpes
Nom. Tabum	Abl. Tabo

Hæc tria *Verberis*, *Plus*, *Jugere*, in plurali numero declinantur integrè.

V. Triptota.

Triptota appellantur, quæ tribus tantum casibus declinantur; ut

Na. Fors. Voc. O fors.	Abl. Forte.
Nom. Lues. Acc. Luem.	Voc. O Lues.
Nom. Tantundem.	Gen. Tantidem. Acc. Tantundem.
Nom. Ha Grates.	Acc. Haſ Grates. Voc. O Grates.
Nom. Ha Hyemes.	Acc. Haſ Hyemes. Voc. O Hyemes.
Nom. Dica.	Acc. Dicam. Acc. Dicat &c.

VI. Tetraptota.

Tetraptota appellantur quæ quatuor tantum casibus declinantur; ut

Gen. Precis.	Das. Preci.	Acc. Precem.	Abl. Prece.
Gen. Viciſ.	Das. Vici.	Acc. Vicem.	Abl. Vice.
Gen. Opis.	Das. Opi.	Acc. Opem.	Abl. Ope.
Gen. Jovis.	Das. Jovi.	Acc. Jovem	Abl. Jove.

Viciſ, *Opis* & *Precis*, in plurali numero declinantur integrè;

VII. Vocativo carentia.

Vocativo carent ſeptem iſta adjectivorum genera;

1. Interrogativa; ut *Quis*, *qualis*, *quorū*.
2. Relativa; ut *Qui*, *qua*, *quod*, *ſalis*.
3. Distributiva; *Quiſq;* *unusquiſque*, *quilibet*.
4. Partitiva pleraque; ut *Quidam*, *nullus*, *alius* &c. Non autem *Quicunq;* & *aliquis*.
5. Negativa; ut *Nullus*, *neuter*.
6. Pronomina omnia; ut *Ego*, *ille*, *iſte*; præter *tu*, *meus*, *noſter*, & *voſtras*.

7. Ea omnia quorum Genitivus in *us* desinit, ut, *Alter, alteruter* &c. *Solum*, tamen *totus*, & *unus* hinc excipiendi.

Adjectiva quaedam defectiva id est, Nomina: *ivo*, Accusativo & Vocativo, neutrius generis, in plurali numero carentia.

Plurali Primos, Quarto, Quintoque carento Neutrius generis, *Perper, Trape, que, Cili, que*.

Alter, Hebes, que, Teres, cum *Pauper, Degener, Liber*.

Pubu & Impubu, Lucuplet, & Cuspide nara.

Dives, Inopi, Memor, atque Reses, cum *Deinde Supplet*.

Junge Bipes, Praefes, que, Tripes, Vages, atque Superstes.

Pauper, Degener, Liber, Pubu & Impubu Videntur Nominativo

Accusativo & Vocativo neutri generis utriusque numeri carente.

Vitrix & Vitrix in singulari unum feminini generis, in plurali sunt feminini & neutri; ut, *hae Vitricae & haec Vitriciae*.

Plus in singulari substantivum est cuncti neutrius generis, in plurali adjectivi naturam induit, & est omnis generis; ut *hi & haec Plures & haec Plura*.

SUBSTANTIVA NOMINA.

Partim Terminatione, partim Genere, partim Declinatione abundantia.

A *Cinus* i. cinis. *Araneus* i. aranea. *Arteria* a. arteria orum. *Avaritia* a. avaritiae ei.

Adagium i. adagium. *Bacchar* arb. baccharis. *Baculus & baculum* i.

Admonitus us, *admonitum* i. ad. *Balsum & balsum* i.

Affectus us, *affectio* one. *Baptismus* i. baptisma arb.

Alabastrum i. *Alabastrum* i. *Beatus* i. beatus arb.

Alluvio one, *alluvies* ei. *Blitum & blitum* i.

Alvea seu *alveare* i. *Alvearum* i. *Buccina* a. buccinum i.

Amaracus & amiracum i. *Buxus & Buxum* i.

Angiportus i. & ut, *angiportum* i. *Cere* indeclin. *Ceres* est.

Antidotum i. *antidotum* i. fem. *Calamister* tri. *calamistrum* i.

Apes & aph i. *Calcaneus & calcaneum* i.

Aplustre i. *aplustrum* i. *Callum & callus* i.

Appetitus us, *appetitus* one. *Canister* tri. *canistrum* tri.

<i>Cannabis</i> h. <i>cannadum</i> i.	<i>mum</i> i.
<i>Carrus</i> i. <i>carrum</i> i.	<i>Digressus</i> m. <i>digressio</i> onis.
<i>Cataracta</i> a. <i>cataractes</i> a.	<i>Dissensus</i> onis. <i>dissensus</i> i.
<i>Cepa</i> indeclinabile. <i>cepa</i> a.	<i>Dominatus</i> m. <i>dominatio</i> onis.
<i>Cerasus</i> i. <i>cerasum</i> i.	<i>Dulcor</i> aris. <i>dulcedo</i> inis.
<i>Chirographum</i> i. <i>chirographum</i> i.	<i>Duritia</i> a. <i>durities</i> ei. <i>duritas</i> atis.
<i>Cingulum</i> i. <i>cingulum</i> i.	
<i>Clypeus</i> i. <i>clypeum</i> i.	
<i>Cochlear</i> is. <i>Cochlearium</i> ii.	<i>Co-Essedum</i> i. <i>essedum</i> a.
<i>Collyrium</i> onis. <i>collyrium</i> ei.	<i>Evenus</i> m. <i>eventum</i> i.
<i>Colosasia</i> a. <i>colosadium</i> ii.	<i>Excensus</i> m. <i>excensus</i> onis.
<i>Colostia</i> a. <i>colostium</i> i.	
<i>Cometes</i> & <i>cometa</i> a.	<i>Fassus</i> erum. <i>fassum</i> um.
<i>Commentarium</i> ii. <i>commentarium</i> i.	<i>Felix</i> h. <i>felix</i> h.
	<i>Finis</i> i. <i>finis</i> i.
	<i>Fulgurum</i> i. <i>fulgetra</i> a.
<i>Compager</i> is. <i>compago</i> inis.	
<i>Concinnitas</i> atis. <i>concinnitudo</i> nis.	<i>Galerus</i> i. <i>galerum</i> i.
<i>Conclave</i> h. <i>conclavis</i> is. <i>tem</i> .	<i>Gangsa</i> a. <i>ganseus</i> i.
<i>Conclavium</i> idem.	<i>Gausape</i> indeclin. <i>gausapa</i> a. <i>ga-</i>
<i>Confinium</i> ii. <i>confine</i> is.	<i>lapum</i> i. <i>gausaper</i> h.
<i>Consortium</i> ii. <i>confortio</i> onis.	<i>Gibber</i> eris. <i>gibbum</i> i. <i>gibba</i> a.
<i>Contagio</i> onis. <i>contagium</i> ii.	<i>Gobio</i> onis. <i>gobius</i> ii.
	<i>Gryps</i> pbs. <i>gryphus</i> i.
<i>Sages</i> is.	
<i>Corvus</i> u. <i>corvus</i> i.	<i>Hebdomada</i> a. <i>hebdomas</i> ab.
<i>Cossus</i> i. <i>coffis</i> h.	<i>Hebentus</i> i. <i>hebenum</i> i.
<i>Costus</i> i. <i>costum</i> i.	<i>Helleborum</i> i. <i>helleborum</i> i.
<i>Crater</i> eris. <i>cratera</i> a.	<i>Hysopum</i> i. <i>hysopum</i> i.
<i>Crepundia</i> orum. <i>crepundia</i> a.	
<i>Crocus</i> i. <i>crocum</i> i.	<i>Impulsus</i> m. <i>impulsio</i> onis.
<i>CrySTALLUM</i> i. <i>tem</i> . <i>crystallum</i> i.	<i>Incestus</i> us. <i>incestum</i> i.
<i>Cubitus</i> i. <i>cubitus</i> i.	<i>Intybus</i> seu <i>Intubus</i> i. <i>intybum</i> i.
<i>Culeus</i> i. <i>culeum</i> i.	<i>Involucrum</i> i. <i>involucrum</i> h.
<i>Cupido</i> inis. <i>cupiditas</i> atis.	<i>Israëlita</i> a. <i>Israëlitas</i> a.
<i>Cyrene</i> es. <i>Cyrena</i> arum.	<i>Iussus</i> i. <i>iussus</i> us.
	<i>Juvenis</i> atis. <i>juvenis</i> a.
<i>Delphin</i> vel <i>delphus</i> inis. <i>delphi-</i>	
<i>num</i> i.	
<i>Denarius</i> i. <i>denarium</i> i.	<i>Laurus</i> i. <i>laurus</i> us.
<i>Descensus</i> us. <i>descensus</i> onis.	<i>Ludius</i> ii. <i>ludio</i> onis.
<i>Dispectus</i> us. <i>dispectio</i> onis.	<i>Lusus</i> us. <i>lusio</i> onis.
<i>Disclamus</i> seu <i>disclamus</i> i. <i>discla-</i>	<i>Lupinus</i> i. <i>lupinum</i> i.

<i>Maceria a. maceris. r.</i>	<i>Præstentia. indolentia. præstis</i>
<i>Margarita a. margaritum f.</i>	<i>is sem.</i>
<i>Materia a. materies. f.</i>	<i>Præsepe is. præsepi is. præsepium</i>
<i>Mendacium i. mendax.</i>	<i>is. præsepi a.</i>
<i>Modus ii. modicum f.</i>	<i>Prætextus us. prætextum f.</i>
<i>Mollities vi. mollitia a. mollitudo</i>	<i>Prætorius ei. prætorianus f.</i>
<i>Monium i. monitus h. monitio</i>	<i>Pugillares ium. pugillarium.</i>
<i>Multitudo a. multitudo f.</i>	<i>Punctum i. punctus f.</i>
<i>Multipes edis. multipedes f.</i>	<i>Quisilum i. Quisilum f.</i>
<i>Munditia a. mundities ei.</i>	<i>Rapam i. Rapam.</i>
<i>Nardus i. nardum f.</i>	<i>Requies ei. Requies f.</i>
<i>Necesse a. necesse f.</i>	<i>Reus is. Reus is.</i>
<i>Necessitas a. necessitas f.</i>	<i>Sabulum i. sabulum f.</i>
<i>Nenia a. naniarum f.</i>	<i>Sagum i. saga a.</i>
<i>Nequitia a. nequities ei.</i>	<i>Sagittarius i. sagittarius f.</i>
<i>Novitas a. novities f.</i>	<i>Sacculus a. sacculus f.</i>
<i>Oculi a. oculi f.</i>	<i>Sacramentum a.</i>
<i>Ocipus is. occipitium il.</i>	<i>Sardonius yebis. sardonius f.</i>
<i>Oestrus i. oestrus f.</i>	<i>Satureja a. saturium f.</i>
<i>Ostrum i. ostrum f.</i>	<i>Scorpio onis. scorpius f.</i>
<i>Pambus a. pambus f.</i>	<i>Seguiter ei. seguiter f.</i>
<i>Panthera h. panthera f.</i>	<i>Sepes is. seps seps.</i>
<i>Papyrus i. papyrus f.</i>	<i>Sinus i. sinum i. pro vase.</i>
<i>Pavus onis. pavus f.</i>	<i>Sorax is. sorax f.</i>
<i>Pauperia a. pauperies ei.</i>	<i>Sparta a. sparte es. sparties</i>
<i>Pecus onis. pecus f.</i>	<i>Speillum i. specillum f.</i>
<i>Pennis i. pennus onis. pennus us.</i>	<i>Specus us. specus f.</i>
<i>Pergamus i. pergamum f.</i>	<i>Stipes is. stipes f.</i>
<i>Pileus i. pileum f.</i>	<i>Stragula a. stragulum f.</i>
<i>Pistrinum i. pistrina a.</i>	<i>Subgrunda a. subgrundium f.</i>
<i>Planeta a. planetes a.</i>	<i>Suggestum i. suggestus f.</i>
<i>Plebs bis. plebs is.</i>	<i>Supparum i. supparus f.</i>
<i>Plenus vel plentium f.</i>	<i>Symbolum i. symbola a.</i>
<i>Porrum i. porrus f.</i>	<i>Syngrapha a. syngraphus f.</i>
<i>Postica a. posticum f.</i>	<i>Tapez is. tapezum f. tapezum</i>
<i>Potus us. potio onis.</i>	<i>ii.</i>

Titan & Titanus i.

Touper & touperus us. touperium i.

Trabs & trabs i.

Trapezium & trapezus i. trapes

Tribula & tribulum i.

V

Vallum & vallus i.

Vesper & vespere i. pro tempore

Vesper & vespere i. pro tempore

Vinaceum & vinaceus i. vinacea

Viscum & viscum i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Vomer & vomer i.

Hic Campester, hac campestris, hoc campestre, vel, Hic & hac campe-

pestris & hac campestris, hoc

Hic Equester, hac equester, hoc

equestre, vel, Hic & hac eque-

stris & hac equestre, hoc

Hic Pedestis, hac pedestris, hoc

pedestre, vel, Hic & hac pede-

stre & hac pedestre, hoc

Hic Saluber, hac salubris, hac (a-

lubre, vel, Hic & hac salubris

& hac salubris, hoc

Hic Sylvestris, hac sylvestris, hoc

sylvestre, vel, Hic & hac sylve-

stris & hac sylvestre, hoc

Hic Volucer, hac volucris, hac (o-

ndre, vel, Hic & hac volucris

& hac volucris, hoc

Quidam, in quibusdam jam dudum

jam nibus effluorur, in quibus

tionibus; ut

Hic acer, hac acris, hoc acre, Bifugus & bifugus, vel, Hic & hac acris, hoc

acre, Effrenus & effrenus, Exanimus & exanimus, Hilarus & hilarus, Imbecillus & imbecillus, Infrenus & infrenus, Magnanimus & magnanimus, Enervus & enervus, Sic Acclivus, Semisonus, Iner-

mus, in quibus tamen feminina in a, facius occurrunt.

Adjectiva partim Genere, partim Terminatione abundantia.

Hic acer, hac acris, hoc acre, vel, Hic & hac acris, hoc

acre, Hic alacer, hac alacris, hoc alacre, vel, Hic & hac alacris, hoc

alacre, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celebris, hac celebris, hoc celebra, vel, Hic & hac celebris, hoc

celebra, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

celere, Hic celer, hac celeris, hoc celere, vel, Hic & hac celeris, hoc

DE PRONOME

Pronomen est vocula sine Nomine rem denotans.

Pronomina sunt novemdecim: Ego, tu, sui, ille, ipse, iste, hic, is, quis, qui, meus, tuus, suus, noster, vester, nostras, vestras, ejus & ejus. Ex his Ego, tu, sui & quid sunt Substantiva, cetera Adjectiva.

Pronomen

Pronomen est sexplex.

Demonstrativum, quod rem demonstrat, ut *Ego, tu, hic, iste, ille, ipse, is*.

Relativum, quod rem antecedentem in memoriam reducit, ut *Hic ille, ipse, iste, quis, &c.*

Interrogativum (quod aliud nomen putant) est, quo de re aliqua querimus; ut *Quis, cujus & cujus, cuja, cujum*.

Possessivum, quod possessionem significat, ut *Meus, tuus, suus, noster, vester*.

Gentile sive *Patrium*, quod non solum gentem vel patriam, sed etiam partes sectamque adsignificat, ut *Nostras, vestras, cujas*.

Reciprocum, quod ad eandem tertiam personam redit, unde profectum est; ut *Sui & suus*.

Pronomini accidunt septem; *Species, Genus, Numerus, Casus, Persona, Figura, Declinatio*.

De SPECIE.

Species Pronominum sunt duæ { *Primitiva & Derivativa*.

Ad *Primitiva* spectant ista; *Ego, tu, sui, hic, iste, ille, ipse, is, quis & qui*.

Derivativa sunt; *Meus, tuus, suus, noster, vester, nostras & vestras*.

De GENERE.

Pronomina unius terminationis sunt generis omnis; ut *Ego, tu, sui, nostras, vestras, cujas*.

Pronominum trium terminationum, prima est generis masculini, secunda feminini, tertia neutri; ut *Ille, illa, illud. Ipse, ipsa, ipsum* & cætera omnia.

De NUMERO.

Numeri sunt duo; *Singularis*, ut *Ego. Pluralis*, ut *Nox*.

De CASU.

Casus sunt sex ut in *Nomine*; nisi quod *Vocativo* careant omnia *Pronomina*, præter hæc quatuor; *Tu, meus, noster & nostras*.

De PERSONA.

Personæ Pronominum sunt tres, { *Prima* { *Ego,*
 { *Secunda* { *Tu,*
 { *Tertia* { *Ille, Iste, & reliqua*
 { *(pronomina)*.

Ipse, a, um, tamen; item *Qui, quæ quod*, cujusvis personæ esse videntur; ut *Ego ipse qui scribo. Tu ipse qui scribis. Ille ipse qui scribis.*

De FIGURA.

Figuræ sunt duæ: *Simplex*, ut *Ego*. *Composita*, ut *Ego me*.
Sex modis componuntur Pronomina.

1. Inter se; ut *Ego ipse*, *Tu ipse*, *Ipse*.
2. Cum Nominibus; ut *Cujusmodi*, *Hujusmodi*, *Ibiusmodi*.
3. Cum Præpositionibus; ut *Mecum*, *Tecum*, *Secum*, *Nobiscum*, *Vobiscum*.
4. Cum Adverbii; ut *Eccecum*, *Itacum*, *Illuc*, *Elluc*.
5. Cum Conjunctione; ut *Hiectus*, *hactenus*, *hottine*.
6. Cum Syllabicis denique adjectionibus, *Mez*, *te*, *se*, *pie*; ut *Ego-ques*, *Tu-que*, *Ipse-que*, *Suap-que* &c.

De DECLINATIONE.

Declinationes Pronominum sunt quatuor.

Prima, cujus Genitivus exit in *a*; ut *Mea mea*, *Tua tua*.

Secunda, cujus Genitivus exit in *i*; ut *Meum* i. *Tuum* i. *Sum* i.

Tertia, cujus Genitivus exit in *is*; ut *Nostros* is, *Vestros* is.

Quarta est anomala, quæ ex parte primam & secundam Nominum Adjectivorum declinationem imitatur; ut *Ego*, *tu*, *sui*, *hic*, *iste*, *ille*, *ipse*, *Quis* & *Is*.

DE VERBO.

Verbum est Vox variabilis per tempora & modos.

Verbum est duplex.

Personale, quod omnes personas utriusque numeri habet; ut *Amo*, *amas*, *amat*. *Amamus*, *amatis*, *amant*.

Impersonale, quod primam & secundam personam utriusque numeri, & tertiam multitudinis ferè caret.

Impersonale est duplex: *Activæ* vocis in *s*, ut *Pudet*, *panitet*.

Passivæ Vocis in *tur*; ut *Pugnatur*, *Curritur*.

Verbo accidunt *Octo*, *Genus*, *Species*, *Modus*, *Tempus*, *Numerus*, *Persona*, *Figura* & *Conjugatio*.

De GENERE.

Genera Verborum sunt quinque:

{	Activum	}	Deponens	
	Passivum			Commune
	Neutrum			

Activum est, quod in *s* definit, & potest assumere litteram *r*; ut *Amo*. *Amor*.

Passivum est, quod in *er* definit, & potest deponere litteram *r*; ut *Amor*. *Amo*.

Neutrum est, quod in *s* vel in *m* definit, nec potest assumere litteram *r*, ut *Sedeo*, *Sum*. Neque enim dicitur *Sedor*.

Neutorum

Neutorum duo sunt genera;

1. Neutro-passiva, quæ in *a* desinunt, & præteritum more passivorum habent; ut *Soleo, solitus sum Gaudeo, gavisus sum.*

2. Neutralia passiva, quæ in *e* desinunt, & passivorum significationem habent; ut *Vapulo à te, i. e. verberor à te. Venco à te, i. e. Vencor à te. Sic Vio, Lico.*

Deponens est quod in *or* tantum desinit, activique vel neutri significationem habet; ut *Loquor, Morior.*

Commune est quod in *or* tantum desinit, activique simul & passivi significationem habet; ut *Criminor, Frustror, Dignor, Tacor, Osculor*; nec alia cuius usurpanda.

DE SPECIE.

Species Verborum sunt duo.

Primitiva, quæ à nullo oritur; ut *Caleo, Frigeo.*

Derivativa, quæ ab alio oritur; ut *Calesco à caleo, Frigesco à frigeo.*

Derivativorum quatuor sunt genera.

Inchoativa in *eo*, quæ inchoationem significant; ut *Calesco, i. e. calidum fio.*

Frequentativa in *so, fo, xo* aut *tor*; quæ rei frequentationem iterationemque significant; ut *Agito, pulso, nexo, sciscitor.*

Mediativa in *urio*, quæ assiduam alicujus rei meditationem significant; ut *Esurio, cenaturio.*

Diminutiva in *lo*, quæ minus quam id à quo Verbum ortum est, significant; ut *Sorbillo, i. e. parum sorbeo.*

DE MODO.

Modi Verborum sunt quinque.

Indicativum, qui simpliciter aliquid fieri, aut non fieri desinit; ut *Probitas laudatur & alget.*

Imperativum, quo inter imperandum utimur; ut *Fac vel facis in.*

Optativum, quo optamus fieri rem aliquam; ut *Utinam bonis literis sum deus honor.*

Conjunctivum sive *Subjunctivum*, qui nisi alteri subjiciatur orationi, per se sententiam non absolvit; ut *Si fueris felix, multos numerabis amicos.*

Infinitivum, qui agere quidem aut pati significat. at citra certam numeri & personæ differentiam; ut *Malim probus esse quam haberi.*

TEMPUS.

Tempora Verborum sunt quinque.

Præsens, quo aliquid nunc fieri significatur; ut *Facio.*

Præteritum imperfectum, quo aliquid in fieri fuisse notamus; ut *Faciebam.*

Præteritum perfectum, quo aliquid jam esse factum ostendimus; ut *Feci.*

Plusquam perfectum, quo aliquid iam tum fuisse factum, quàm aliud fieret exprimimus; ut *Feceram*.

Futurum, quo actio simpliciter promittitur; ut *Faciam*.

De NUMERO.

Numeri sunt duo; *Singularis*, ut *Amo*. *Pluralis*, ut *Amamus*.

De PERSONA.

Tres sunt Personæ: *Prima*, ut *Amo*; *Secunda*, ut *Amas*; *Tertia*, ut *Amat*.

De FIGURA.

Figure sunt duæ; *Simplex*, ut *Amo*. *Composita*, ut *Adamo*.

De CONJUGATIONE.

Conjugationes Verborum sunt Quatuor.

Prima, cujus Infinitivus in penultima syllaba, *e* habet longum; ut *Amāre*.

Secunda, cujus Infinitivus in penultima syllaba, *e* habet longum; ut *Docēre*.

Tertia, cujus Infinitivus in penultima syllaba, & secunda persona præteritis Indicativi in voce passiva, *e* habet breve; ut *Legere, legēris*.

Quarta, cujus Infinitivus in penultima syllaba, *i* habet longum; ut *Audire*.

Formatio Temporum

Quinque tempora formantur à *Præterito perfecto Indicativi Amavi*, mirando i in e

1. *Plusquam perfectum Indicativi*; ut *Amaveram*.
2. *Perfectum Operativi & Subjunctivi*; ut *Amaverim*.
3. *Plusquam perfectum Operativi & Subjunctivi*; ut *Amavissem*.
4. *Futurum Operativi & Subjunctivi*; ut *Amavero*.
5. *Perfectum & plusquam perfectum Infinitivi*; ut *Amavisse*.

Reliqua tempora formantur à *Præsenti Indicativi*, mutando o in a vel in e. Memori e ergo observetur hic Versiculus.

Ram, Sim, Rim, Ro, Ose ab formabit cætera *Præsens*.

Formatio Verborum Derivativorum.

Verba *Frequentativa* in ita sunt à supino in *atum*; ut *Clamito* à *clamatum*, *Vocito* à *vocatum*. Alia frequentativa formantur à supino in u, ut *Pulso* à *pulsu*, *Nexo* à *nexu*.

Quædam frequentativa formantur irregulariter, *Nato* à *noy*, *Quæro* à *quæro*, *Fundito* à *fundo*, *Sciscitor* à *scio*, *Agito* ab *ago*, *Sequitur* à *sequor*, *Pavito* à *paveo*, *Cogito* à *cogo*, *Pascito* à *pasco*, *Fluio* à *fluo*, *Noscito* à *nosco*, *Visito* à *viso* &c.

Obser. Omnia frequentativa in e & or, sunt primæ conjugationis.

Verba *Inchoativa* formantur à secunda persona præsentis Indicativi, addendo co, & sunt omnia tertiæ conjugationis; ut *Labesco labescere* à *labo labas*, *Fervesco fervesce* à *ferveo fervas*, *Hisco hisce* ab *hio bias*, irregulare pro *biasco*.

Quædam

Quaedam autem etiam à nominibus formantur; ut *Amorger*, *Dulcesco* à *dulcis*, *regnasco* à *rex* &c. Hujusmodi quædam præteritis carent. At quæ à verbis veniunt, habent præterita primitivorum; ut *Incalesco* *incalui*, *Obdormisco* *obdormivi*.

Verba meditativa formantur à supino in *u* addendo *rio*; ut *Cenaturio* à supino *cenatu*, *Permiturio* à supino *dormitu*.

Regulæ quædam Generales observandæ.

(1.) Verbum compositum conjugatur ut simplex; ut *Amo*, *amavi*, *amatum*, *amare*. *Adamo*, *adamavi*, *adamatum*, *adamare*.

(2.) Quando verbum simplex geminat præteritum, compositum non geminat; ut *Mordeo* *memordi*, *Remordeo* *remordi*.

(3.) Verba quæ habent *a* in præsentis, illud retinent in supino, quamvis mutetur in præterito; ut *Ago*, *egi*, *actum*, *agere*. *Faci*, *feci*, *factum*, *facere*.

(4.) Verba quæ carent præterito carent etiam supino; ut *Labeo*, *labere*, *furo*, *furere*.

(5.) Verba inchoativa & meditativa, præterito scilicet carent & supino; ut *Ingravesco* *ingravescere*, *Glisco* *glisere*; quædam tamen sumunt præterita & supina primitivorum.

Quæ verò excipiuntur ab his regulis, in appositione exemplorum declarabuntur.

PRIMA CONJUGATIO.

Quandoquidem in dignoscendis verborum præteritis & supinis nonnihil inest difficultatis, ideo consultius fore arbitramur si exempla etsi non omnia, saltem usitatissima, una cum exceptionibus ordine Alphabetico Tyronibus proponantur, ab iisdem diligenter relegantur; quàm multorum præceptorum observatione abruantur, quæ tamen non nisi ex exemplis intelliguntur.

Exempla omnia usitatissima primæ conjugationis cum exceptionibus.

Præsen.	Præter.	Supin.	Infinit.	Præsen.	Præter.	Supin.	Infinit.
<i>Amo</i>	<i>amavi</i>	<i>amatum</i>	<i>amare</i>	<i>Accipio</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Abbrevio</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Accommodo</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Abdico</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Accuso</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Ablego</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Adjudico</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Abundo</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Adopto</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Abrenuntio</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Adoro</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Abrogo</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Adultero</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Abundo</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Adumbro</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Ablatio</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>	<i>Edifico</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>
<i>Accelero</i>	<i>avi</i>	<i>atum</i>	<i>are</i>				

Exempla Prima Coniugationis:

Pres.	Pres. Sup. Inf.	Pres.	Pres. Sup. Inf.
Agroto		Baño	
Agripa		Balo	
Aguo		Bello	
Elimo		Beo	
Elivo		Brevio	
Afecto		C	
Afirmo		Caco	
Agro		Celo	
Alieno		Calpito	
Allago		Calceo	
Alludio		Calceiro	
Amando		Calco	
Ambulo		Caligo	
Amplo		Cantillo	
Ampico		Canto	
Angario		Capto	
Anbalo		Carmino	
Animo		Castigo	
Annibilo	i> avi, arum, arc.	Castro	
Annuncio		Catillo	
Anticipo		Cavo	
Appello		Celebro	i> avi, arum, arc.
Appropinquo		Celo	
Arcto		Cornuo	
Apro		Certo	
Aricro		Cello	
Arcuo		Cibo	
Aro		Cito	
Aspiro		Clamo	
Alcio		Clandico	
Alloco		Coacevo	
Alsevero		Coagulo	
Aligno		Coizo	
Allo		Cogiro	
Attento		Cohoneo	
Ausculo		Collimo	
Aurumo		Colloco	
Averrunco		Collurulo	
B		Colo	
Bajulo		Colo	
Baptizo		Comhino	
Blasero		Commendo	
Beo	i> avi, arum, arc.	Commodo	

Communico

Exempla Prima Conjugationis.

Prat. 2. Inf.	Prat. Sup. Inf.	Prat. 2. Inf.	Prat. Sup. Inf.
Divino		Excomunico	
Divulgo		Excreo	
Dolo		Excrucio	
Dono		Excubo	
Doto		Exdorsuo	
Duplico		Exentero	
Duro		Exerto	
E		Exhalo	
Educo		Exharedo	
Effugio		Exhilaro	
Ejulo		Existimo	avi, atum, an
Elaboro		Exoculo	
Elucubro		Exorbito	
Emaculo		Exoro	
Emendo		Exosso	
Enervo		Expecto	
Enucleo		Expio	
Enuncio		Expiro	
Equito		Explano	
Eradico		Explico (pro declarare)	
Ergo		Exploro	
Erro		Exposulo	
Esico		Exprobro	
Evacuo		Expugno	
Evagino		Exspolio	
Evilcero		Exstirpo	
Evapore		Extermino	
Evoco		Extrico	
Exzquo		Exubero	
Exaggero		Exulcero	
Exalto		Exulo	
Examino		Exulto	
Exantlo		F	
Exaro	avi, atum, arc.	Fabrico	
Exarmo		Fascino	
Exascio		Fastigio	
Exaspero		Fatigo	
Exatio		Febrio	
Exauctoro		Febricito	
Excarnifico		Felicito	
Excresco		Ferrumino	
Excito		Firmo	
Exclamo			

Exempla Prime Conjugationis

91

Pras. Pres.	Pras. Sup. Inf.
Fistula	avi, acum, arc.
Flagello	oiaM
Flagito	oiaM
Flagro	oiaM
Flo	oiaM
Fluctuo	oiaM
Foro	oiaM
Formido	oiaM
Fortuno	oiaM
Fragro	oiaM
Frequento	oiaM
Fro	oiaM
Frutico	oiaM
Fugo	oiaM
Fundo	oiaM
Fustigo	oiaM
G	oiaM
Gargazio	oiaM
Genero	oiaM
Germينو	oiaM
Gesto	oiaM
Glabro	oiaM
Glacio	avi, arum, arc.
Glocito	oiaM
Glomero	oiaM
Gravo	oiaM
Guberno	oiaM
Gusto	oiaM
H	oiaM
Habito	oiaM
Hafito	oiaM
Halo	oiaM
Hebeto	oiaM
Hio	oiaM
Honoro	avi, arum, arc.
Humefco	oiaM
Humilio	oiaM
Humo	oiaM
Hyberno	oiaM
Hyemo	oiaM
I	oiaM
Iafco	oiaM
Ignora	oiaM

Pras. Pres.	Pras. Sup. Inf.
Illoqueo	oiaM
Illuino	oiaM
Illofro	oiaM
Immolo	oiaM
Impetro	oiaM
Impio	oiaM
Imploro	oiaM
Improbo	oiaM
Impugno	oiaM
Impuro	oiaM
Inauguro	oiaM
Incanto	oiaM
Inceffo	oiaM
Inchoo	oiaM
Inclino	oiaM
Inconcilio	oiaM
Incordio	oiaM
Increpo,	oiaM
Inculco	avi, acum, arc.
Indago	oiaM
Indico	oiaM
Indigito	oiaM
Induro	oiaM
Inebrio	oiaM
Inefco	oiaM
Infaruo	oiaM
Infeffo	oiaM
Infermo	oiaM
Ingemino	oiaM
Inurgito	oiaM
Inhibeo	oiaM
Initio	oiaM
Inquino	oiaM
Inimulo	oiaM
Infinuo	oiaM
Inspiro	oiaM
Inftauro	oiaM
Inftigo	oiaM
Inftillo	oiaM
Inralio	oiaM
Inradio	oiaM

Infulto

<i>Pres. Inf.</i>	<i>Pres. Sup. Inf.</i>	<i>Pres. Inf.</i>	<i>Pres. Sup. Inf.</i>
Insulto	avi, arum, arc.	Macerō	
Interpello		Maſto	
Interrogo		Mancipō	
Intrico		Mando	
Intro		Manduco	
Investigo		Maniſco	
Invito		Mano	
Inunde		Marito	
Invoeo		Matoro	
Irrico		Meo	
Irrogo		Migro	avi, arum, arc.
Irroto		Milito	
Itero		Miniſtro	
Judico		Mirigo	
Jugulo		Monſtro	
Jargo		Mulſco	
Jaro		Multiplico	
L		Murmuro	
Labo <i>cares praeterito & ſupino</i>		Muſſico	
Laboro		Muro	
Lactō		Murio	
Lactō		N	
Lancino		Nato	
Lanio		Navigo	
Latro		Navo	
Laxo		Nego	
Lavigo		Nidiſco	
Levo		No	
Liberō		Nobilito	avi, arum, arc.
Libo		Noro	
Libro		Nuncio	
Ligo	avi, arum, arc.	Nuncupo	
Limiro		Nuto	
Limo		Nutrice	
Linigo		O	
Lito		Obequito	
Lituro		Obſuſco	
Loco		Objurgo	
Locupletō		Obleſco	
Ludiſco		Obligo	
Lutro		Oblicero	
Luxo		Obmurmuro	

Exempla Primo Conjugationis.

83

Præf.	Præf. Sui, Inf.	Præf.	Præf. Sui, Inf.
Obnubilo		Prælibo	
Obscuro		Præoccupo	
Obscuro		Præpondero	
Observo		Præsto	
Obfigno		Privo	
Obsolus	Savi, arum, arc.	Probo	
Obtempero		Procrastino	
Obtrecho		Procuro	
Obruro		Profano	
Obvio		Profligo	
Occo		Promulgo	
Oppignoro		Præsentio	
Oppilo		Propago	
Oppugno		Propero	
Opto		Propino	
Orno		Propitio	
Oro		Propugno	
Oscito		Prospero	
Ostendo		Protubero	
Ovo		Provoco	
P.		Publico	
Paco		Pugno	
Parento		Pululo	
Paro		Pulso	
Parro		Purgo	
Parriffo		Puto	
Pejer		Q.	
Penetro		Quadro	
Peragro		R.	
Peterro		Radio	
Pernodo		Reboo	
Peroro		Reciproco	
Perpetro		Recito	
Perrepro		Reconcilio	
Picillo		Recreo	
Pisco		Recupero	
Ploro		Recuso	
Pondero		Redintegro	
Ponto		Redundo	
Postpulo		Refocillo	
Postulo		Refrigero	
Præcipito		Refuto	
Prædico		Regno	

Relaxo

Exempla Prima Conjugationis

Pras.	Pras. Sup. Inf.	Pras.	Pras. Sup. Inf.
Relatio	Relatio	Somnio	Somnio
Relego	Relego	Sospito	Sospito
Remigo	Remigo	Specto	Specto
Renuncio	Renuncio	Spero	Spero
Reparo	Reparo	Spiro	Spiro
Replico	Replico	Spolio	Spolio
Reprobo	Reprobo	Sterco	Sterco
Repudio	Repudio	Sternuto	Sternuto
Repugno	Repugno	Scimulo	Scimulo
Reputo	Reputo	Scipo	Scipo
Relero	Relero	Strangulo	Strangulo
Refigno	Refigno	Suborno	Suborno
Restituro	Restituro	Subrogo	Subrogo
Recardo	Recardo	Succenturio	Succenturio
Revelo	Revelo	Succollo	Succollo
Rigo	Rigo	Sudo	Sudo
Rogo	Rogo	Suffarcino	Suffarcino
Ructo	Ructo	Suffoco	Suffoco
Rumino	Rumino	Sugillo	Sugillo
Runeo	Runeo	Supero	Supero
Rutilo	Rutilo	Suppedito	Suppedito
		Supplanto	Supplanto
Sacrifico	Sacrifico	Supplicio	Supplicio
Sagino	Sagino	Supputo	Supputo
Salto	Salto	Sulcito	Sulcito
Salva	Salva	Suspico	Suspico
Saluto	Saluto	Sustento	Sustento
Satio	Satio	Susurro	Susurro
Saturo	Saturo	Taxo	Taxo
Saucio	Saucio	Temero	Temero
Scandalizo	Scandalizo	Tempero	Tempero
Scelero	Scelero	Tento	Tento
Scintillo	Scintillo	Terebro	Terebro
Sedo	Sedo	Territo	Territo
Segrego	Segrego	Ticillo	Ticillo
Sero	Sero	Ticubo	Ticubo
Serro	Serro	Tolero	Tolero
Servo	Servo	Traho	Traho
Sibillo	Sibillo	Trano	Trano
Significo	Significo	Trituro	Trituro
Signo	Signo	Trucido	Trucido
Simulo	Simulo	Tunico	Tunico
Solido	Solido	Turbo	Turbo

Exempla Primæ Conjugationis:

952

<i>Pras.</i> V.	<i>Pras. Sup. Inf.</i>	<i>Pras.</i>	<i>Pras. Sup. Inf.</i>
Vacillo		Viduo	avi, atum, arc.
Vaco		Vigilo	
Vapalo		Violo	
Vario		Vinto	
Vaste		vitiligo	
Vegeto		Vito	
Vellifico		Vitio	
Velo		Vituperio	
Vendico		Ululo	
Vendito		Voco	
Ventilo		Volo	
Verbero		Voluto	
Verbo		Voto	
Vexo		Ululo	
Vibro		Usurpo	
Victico		Vulnero	
	avi, atum, arc.		

**Exceptiones Primæ Conjugationis, quæ variè faciunt
Præteritum & Supinum.**

<i>Pras. Prat. Supin. Infm.</i>	<i>Pras. Prat. Supin. Infm.</i>
<i>A.</i>	
Abſto i <i>ti</i> itum <i>vel</i> arum, āre.	Dimico cui & avi arum are.
Accubo ui itum āre.	Discrepo pui & avi, itum & arum are.
Adjuvo i tum āre.	Disſono nai itum are.
Adſto i <i>ti</i> itum <i>vel</i> arum are.	Diſto t <i>iti</i> itum & arum are.
Adſtrico ui ſtrum are	Do dedi datum dare
Applico cui citum are.	Domo ui itum are.
Aſſong ui itum are.	<i>E.</i>
<i>C.</i>	
Circundo dedi datum are.	Edamo ui itum are.
Circumſono tonui tonicum are.	Eneco ui & avi, ſtrum & arum are.
Complico cui citum are.	Emico cui <i>ſupina</i> cares, are,
Concubo bui itum are.	Eporo avi itum are.
Concrepo pui itum are.	Excubo ui itum are.
Conſtrico ui ſtrum are.	Explico cui itum are.
Conſto t <i>iti</i> titum & arum are.	Exro t <i>iti</i> itum are.
Crepeo ui itum are.	<i>F.</i>
Cubo ui itum are.	Frico cui ſtrum are.
<i>D.</i>	<i>I.</i>
Decubo ui itum are.	Implico cui <i>vel</i> avi, ſtrum rum <i>vel</i> arum are.
Deſtrico cui ſtrum are.	<i>H.</i>
	Increpo

Pres. Prat. Supin. Inf.

Increpo mi itum are.

Incubo tui itum are.

Inseco cui & tum are.

Insto tui titum vel atum are.

Interneco cui & tum are.

Intermico cui *supino caret*, are.

Intono nui itum are.

Juvo juvi jutum juvare.

L.

Lavo lavi, lotum, lautum, lavatum, are.

M.

Mico micui *supino caret*, are.

N.

Neco necui & tum vel atum are.

O.

Obsto tui itum & atum are.

Obsecundo dedi datum dare.

P.

Pessundo dedi atum are.

Pres. Prat. Supin. Inf.

Plico cui itum are.

Præsto tui itum & atum are.

Prosto tui itum & atum are.

Poto avi tum & atum are.

R.

Relavo avi lotum are.

Releco cui & tum are.

Resto tui itum & atum are.

S.

Satifido dedi datum are.

Seco cui & tum are.

Sono nui itum are.

Sto steti statum stare.

Succubo tui itum are.

T.

Tono ui itum are.

V.

Venundo dedi atum are.

Veto tui itum are.

Verba Deponentia Primæ Conjugationis, conjugantur
ut Amor.*Pres.*

Amor

Abominor

adminiculor

adulor

æmulor

altercor

ampullor

ancillor

apricor

aquor

arbitror

argutor

aspernor

assentor

auctoror

aucupor

averfor

auspicor

auxilior

*Prat. Inf.*amatus sum, a-
(mari)

arus sum, ari.

Pres.

B

Bacchor

C

Cachinnor

comitor

concionor

congratulor

conor

conspicor

contemplor

conversor

convivor

cunctor

D

Debacchor

dedignor

detektor

digladior

dignor

Prat. Inf.

arus sum, ari.

diversor

Præs.

Præs. Imp.

Præs.

Præs. Imp.

diversor
dominor

E

Epulor
execror
exhortor

F

Famulor
ferior
frucior
frustor
furor

G

Gesticulor
glorior
gracior
grassior
gratificor
gratulor

H

Hallucinor
hanielor
horror
hospitor

I

Jaculor
Imaginor
Imitor
Imprecor
Indignor
Inebrior
Inficior
Inimicor
Insector
Injurior
Juvonor

L

Lamentor
Libidinor
licitor
luoror
lucror

Machinor
manticulor
medicor
meditor
mercor
meretricor
meridior
minior
minor
miror
moderor
modulor
morigeror
unoror

N

Negotior
nepotor
nidior
nidulor
nundinor
augor

O

Obsecror
operor
opitulator

P

Pandiculor
percunctor
periclitor
philosophor
piscor
poetor
populor
prædor
præstolor
prævaricor
precor
propitior
R
Ratiocinor
recordor
refragor

atus sum, ari.

atus sum, ari.

H 2

simos

Exempla Primæ Conjugationis.

<i>Præfent.</i>	<i>Præter. Infu.</i>	<i>Præfent.</i>	<i>Præter. Infu.</i>
rimor		tektor	
rumor		triktor	
rukier		tuburcinor	
3		tutor	
Scifeitor		Vagor	
scrutor		velificor	
feurror		velitor	
sektor		veneror	
sermocinor	atus sum, ari.	venor	
solor		verecundor	
spacior		verfor	
speculor		vitulor	
stipulor		vociferor	
Romachor		urinor	
7			
Tergiverfor			

SECUNDA CONJUGATIO.

Exempla omnia usitatissima Secundæ Conjugationis, una cum Exceptionibus.

<i>Præf.</i>	<i>Præter.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infu.</i>
<i>Doceo</i>	<i>docui</i>	<i>doctum</i>	<i>docere</i>
Aboleo	abolevi & abolui	abolitum	abolere
absorbeo	sorbiui & sorpsi	sorbitum & prum	absorbere
abstineo	abstinui	abstentum	abstinere
adhæreo	adhæsi	adhæsum	adhærere
adhibeo	ui	itum	ere
ad-oleo	olevi	ultum	olere
appar-eo	ui	itum	ere
ar-eo	ui	itum	ere
ar-deo	si	sum	dere
au-geo	xi	sum	gere
arri-dao	si	sum	dere
aff-ideo	edi	essum	idere
C			
Cal-eo	ui	itum	ere
car-eo	ui	assum & itum	ere
ca-veo	vi	itum	vere
cenf-eo	ui	um	ere
cico	civi	itum	cicere
coe-r-eo	ui	itum	ere
coh.b-eo	ui	itum	ere

compleo

Exempla Secundae Conjugationis

99

Pres.	Prat.	Supin.	Inf.	
compl-eo	evi	etura	ere	
cont-ineo	inhi	entum	inere	
conval-eo	ui	itum	ere	
D				
Deb-eo	ui	itum	ere	
del-eo	evi	etum	ere	
dexi-deo	fi	sum	dere	
despon-deo	di	sum	dere	
detin-eo	ui	detentum	ere	
deton-deo	di	sum	dere	
displic-eo	ui	itum	ere	
deter-eo	ui	itum	ere	
dispar-eo	ui	itum	ere	
dol-eo	ui	itum	ere	
E				
Exar-deo	fi	sum	dere	
exere-eo	ui	itum	ere	
exhib-eo	ui	itum	ere	
extor-queo	fi	sum	quere	
F				
Fa-veo	vi	itum	vere	
fi-eo	ui	itum	ere	
fix-eo	ui	itum	ere	
fo-veo	vi	itum	vere	
frend-eo	ui	itum	ere	
H				
Hab-eo	ui	itum	ere	
hæ-reo	fi	sum	tere	
I				
Jac-eo	ui	itum	ere	
impl-eo	evi	etum	ere	
inhib-eo	ui	itum	ere	
ins-ideo	edi	ellum	idere	
ju-beo	fi	sum	bere	
invi-deo	di	sum	dere	
L				
Læt-eo	ui	itum	ere	
lic-eo	ui	itum	ere	
lu-geo	xi	sum	gere	
M				
Man-eo	fi	sum	ere	
mer-eo	ui	itum	ere	
mis-eo	ui	itum & xum	ere	
		H 3		
				mon-eo

Pres.	Pras.	Supin.	Infia.	
mon-co	ui	itum	ere	co-igmoa
mo-veo	vi	tum	vere	co-igmoa
mordeo	momordi	morsum	morde	co-igmoa
mul-geo	fi	sum & tum	cere	Q
mul-geo	fi & xi	sum & tum	gere	co-igmoa
N.				
Neo	nevi	netum	nerere	co-igmoa
noc-co	ui	itum	ere	co-igmoa
Q.				
Obol-co	evi	itum	ere	co-igmoa
obol-co	evi & ui	erum	ere	co-igmoa
obf-ideo	edi	essum	idere	co-igmoa
obr-ineo	inui	entum	inere	co-igmoa
ol-co	ui	itum	ere	co-igmoa
oppl-co	evi	etum	ere	3
P.				
Par-co	ui	itum	ere	co-igmoa
per-ineo	inui	etum	inere	co-igmoa
perhib-co	ui	itum	ere	co-igmoa
permaneo	fi	sum	ere	3
plac-co	ui	itum	ere	co-igmoa
pollu-co	xi	etum	gere	co-igmoa
posi-ideo	edi	essum	idere	co-igmoa
poshabeo	ui	itum	ere	co-igmoa
præb-co	ui	itum	ere	co-igmoa
prævi-deo	di	sum	dere	fi
prohib-co	ui	itum	ere	co-igmoa
promul-co	fi	sum	ere	co-igmoa
provi-deo	di	sum	dere	1
pur-co	ui	itum	ere	co-igmoa
R.				
Recenseo	ui	itum	ere	co-igmoa
remordeo	di	sum	dere	co-igmoa
repl-co	evi	etum	ere	co-igmoa
rei-ideo	edi	essum	idere	co-igmoa
respondeo	di	sum	dere	co-igmoa
ret-ineo	inui	entum	inere	co-igmoa
retorqueo	fi	rum	quere	co-igmoa
revi-deo	di	sum	dere	co-igmoa
ri-deo	fi	sum	dere	co-igmoa
S.				
Se deo	di	essum	dere	co-igmoa
sorb-co	ui & psi	tum & pium	ere	co-igmoa

Exempla Secundæ Conjugationis.

101

<i>Præs.</i>	<i>Præs.</i>	<i>Supra.</i>	<i>Infra.</i>
sord-co	ui	icum	ere
spondeo	spondi	sponsum	spondere
sua-deo	si	sum	dere
succa-seo	ui	icum	ere
superse-deo	di	sum	dere
suppl-co	ovi	etum	ere
suk-ineo	inui	entum	inere
<i>T.</i>			
Tac-co	ui	icum	ere
ten-co	ui	tum	ere
tondeo	tondi	tonsum	tondere
ror-queo	si	rum	quare
tor-reo	rui	tostrum	rerere
<i>V.</i>			
Val-co	ui	icum	ere
vi-deo	di	sum	dere
vi-co	evi	etum	ere
vo-veo	vi	tum	vere

Verba Secundæ Conjugationis Supino carentia.

<i>Præsens</i>	<i>Præter.</i>	<i>Infra.</i>
Abhor-reo	rui	rete
ac-co	ui	ere
afful-geo	si	gere
al-geo	si	gere
allu-geo	xi	cere
ar-co	ui	ere
<i>C.</i>		
Call-co	ui	ere
clar-co	ui	uere
colli-queo	cui	quere
conni-veo	vi & xi	ere
conti-geo	ui	ere
<i>D.</i>		
Defer-veo	ui & bui	vere
deli-queo	cui	quere
delit-co	ui	ere
depen-deo	di	ere
derur-geo	si	gere
dilu-geo	xi	cere
<i>E.</i>		
Efful-geo	si	gere
emin-geo	ui	ere

<i>Præsen.</i>	<i>Præter.</i>	<i>Infinitivus.</i>	
ex-co	ui	ere	
exar-co	ui	ere	
Fer-veo	vi & bui	vere	
flav-co	i. <i>(sine auctoritate)</i>	ere	
flor-co	ui	ere	
frigeo	xi	gere	
ful-geo	fi	gere	
<i>H</i>			
Horreo	ui	ere	
<i>I</i>			
Allu-co	xi	ere	
immin-co	ui	ere	
indig-co	ui	ere	
<i>L</i>			
Lact-co	ui	ere	
langu-co	ui	ere	
liq-ueo	ui	ere	
liv-co	i. <i>(sine auctoritate)</i>	ere	
lu-co	xi	ere	
<i>M</i>			
Mad-co	ui	ere	
mar-co	cui	ere	
<i>N</i>			
Nit-co	ui	ere	
<i>O</i>			
Obic-co	ui	ere	
<i>P</i>			
Pall-co	ui	ere	
pat-co	ui	ere	
pav-co	i	ere	
pendeo	pendi	pendere	
prælu-co	xi	gere	
præmin-co	ui	ere	
promin-co	ui	ere	
<i>R</i>			
Rauc-co	ui	ere	
refri-geo	xi	gere	
reful-geo	fi	gere	
remid-co	ui	ere	
ref-ideo	edj	idere	
revis-co	ui	ere	
rig-co	ui	ere	

Exempla Secunda Conjugationis.

107

Præsens	Præter.	Inf.
Scab-co	ui	ere
gl-co	ui	ere
splend-eq	ui	ere
frid-co	ui	ere
rud-co	ui	ere
Tim-co	ui	ere
torp-co	ui	ere
cum-co	ui	ere
tur-geo	ui	ere
Vig-co	ui	ere
vir-co	ui	ere
ur-geo	ui	ere

Verba Neutra Præterito & Supino carentia.

Præsens	Inf.	Supino carent	Inf.
Aveo	ere	ere	ere
Desco	ere	ere	ere
Desideo	ere	ere	ere
Disideo	ere	ere	ere
Glabreo	ere	ere	ere

Verba Neutra Passiva.

Præsens	Præter.	Sup.	Inf.
Audeo	ausus sum	audere	audere
Gaudeo	gavisus sum	gaudere	gaudere
Morreo	morosus sum	morere	morere
Soleo	solutus sum	solere	solere

His adde duo diversæ Conjugationis.

Præsens	Præter.	Inf.
Fido	fusus sum	fidere
Fio	fictus sum	fieri

Verba

Verba Deponentia Secunda Conjugationis conjugantur ut

<i>Prasens</i>	<i>Prat.</i>	<i>Inf.</i>
<i>Doccor</i>	<i>doctus sum</i>	<i>doceri</i>
<i>Confiteor</i>	<i>confessus sum</i>	<i>confiteri</i>
<i>Diffiteor</i>	<i>essus sum</i>	<i>iteri</i>
<i>Fa-teor</i>	<i>fusus sum</i>	<i>teri</i>
<i>Inte-cor</i>	<i>eus vel icus sum</i>	<i>eri</i>
<i>Lic-eor</i>	<i>icus sum</i>	<i>eri</i>
<i>Miser-eor</i>	<i>rus sum</i>	<i>eri</i>
<i>Mer-eor</i>	<i>ieus sum</i>	<i>eri</i>
<i>Pollic-eor</i>	<i>ieus sum</i>	<i>eri</i>
<i>Prof-iteor</i>	<i>essus sum</i>	<i>iteri</i>
<i>R-eor</i>	<i>actus sum</i>	<i>teri</i>
<i>Tueor</i>	<i>tuitus vel eutus sum</i>	<i>tueri</i>
<i>Vereor</i>	<i>veritus sum</i>	<i>eri</i>
<i>Medeor</i>	<i>mederi, sine praeterito & supino.</i>	

TERTIA CONJUGATIO.

Exempla omnia usitatissima Tertiae Conjugationis, una cum Exceptionibus.

<i>Pras.</i>	<i>Prat.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Inf.</i>
<i>Lego</i>	<i>legi</i>	<i>lectum</i>	<i>legere</i>
<i>Ab-igo</i>	<i>egi</i>	<i>actum</i>	<i>igere</i>
<i>abjicio</i>	<i>jeci</i>	<i>jectum</i>	<i>icere</i>
<i>ab-luo</i>	<i>lui</i>	<i>lucum</i>	<i>luere</i>
<i>abd-o</i>	<i>idi</i>	<i>idum</i>	<i>dere</i>
<i>abscin-do</i>	<i>idi & didi</i>	<i>dirum & sum</i>	<i>dere</i>
<i>abi-isto</i>	<i>idi</i>	<i>itum</i>	<i>istere</i>
<i>absol-vo</i>	<i>vi</i>	<i>utum</i>	<i>vere</i>
<i>acce-do</i>	<i>ivi</i>	<i>sum</i>	<i>dere</i>
<i>accen-do</i>	<i>idi</i>	<i>sum</i>	<i>dere</i>
<i>acer-fo</i>	<i>ivi</i>	<i>fitum</i>	<i>lere</i>
<i>accin-go</i>	<i>xi</i>	<i>ctum</i>	<i>gere</i>
<i>acc-ipio</i>	<i>epi</i>	<i>epum</i>	<i>ere</i>
<i>accol-o</i>	<i>ui</i>	<i>accolutum</i>	<i>ere</i>
<i>acqui-ro</i>	<i>ivi</i>	<i>fitum</i>	<i>rere</i>
<i>acqui-escio</i>	<i>evi</i>	<i>etum</i>	<i>escere</i>
<i>acu-o</i>	<i>i</i>	<i>tum</i>	<i>ere</i>
<i>ad-do</i>	<i>didi</i>	<i>dirum</i>	<i>dere</i>

Ad-igo

Exempla Tertiae Conjugationis.

315

Præter.	Præter.	Supin.	Inf.
Ad-igo	cepi	actum	agere
ad-mitto	posuisti	missum	mittere
adol-esco	ui & evi	ultum	escere
ad-fisto	posuisti	ficum	ficere
ad-uro	posuisti	ustum	urere
af-ficio	posuisti	fectum	ficere
af-fli-go	posuisti	fectum	ficere
agn-olco	posuisti	olcum	oscere
ago	cepi	actum	agere
al-licio	posuisti	lectum	licere
alli-do	posuisti	sum	dere
allu-do	posuisti	sum	dere
allu-o	posuisti	sum	dere
alo	posuisti	alium & alcum	alere
ambe-do	posuisti	sum	dere
ami-cto	posuisti	sum	tere
animadver-	posuisti	sum	tere
antecel-lo	posuisti	sum	tere
arcel-lo	posuisti	sum	tere
ap-pelle	posuisti	pulsum	pellere
appen-do	posuisti	sum	dere
arg-uo	posuisti	sum	dere
ascen-do	posuisti	sum	dere
as-per-go	posuisti	sum	dere
asp-icio	posuisti	sum	dere
as-cr-o	posuisti	sum	dere
as-fisto	posuisti	sum	dere
as-lue-sco	posuisti	sum	dere
atten-do	posuisti	sum	dere
attra-ho	posuisti	sum	dere
aufero	posuisti	sum	dere
avello	posuisti	sum	dere
Benedi-co	posuisti	sum	dere
bi-be	posuisti	sum	dere
benefacio	posuisti	sum	dere
Cado	posuisti	sum	dere
cano	posuisti	sum	dere
ca-presso	posuisti	sum	dere
cario	posuisti	sum	dere
carpio	posuisti	sum	dere

Cido

Pres.	Pres.	Supin.	Inf.	Pres.
Cedo	cedo	cedere	cedere	cedere
cerno	cerno	cernere	cernere	cernere
cin-go	cingo	cingere	cingere	cingere
circum-ago	circum-ago	circum-agere	circum-agere	circum-agere
circum-scri-bō	circum-scri-bō	circum-scribere	circum-scribere	circum-scribere
circum-ci-do	circum-ci-do	circum-cidere	circum-cidere	circum-cidere
clau-do	claudo	claudere	claudere	claudere
clep-o	clepo	clepere	clepere	clepere
coal-esce	coalesco	coalescere	coalescere	coalescere
cognu-ito	cognosco	cognoscere	cognoscere	cognoscere
cogo	cogo	coagere	coagere	coagere
coll-igo	colligo	colligere	colligere	colligere
colō	colo	colere	colere	colere
comē-do	comedo	comedere	comedere	comedere
commūn-uō	communio	communiare	communiare	communiare
commi-ito	commisio	committere	committere	committere
commone-facio	commonefacio	commonefacere	commonefacere	commonefacere
comio	comio	comere	comere	comere
coln-pello	colno	colere	colere	colere
compel-co	compello	compellere	compellere	compellere
compet-o	competo	competere	competere	competere
compar-eo	comparo	comparare	comparare	comparare
camp-ingo	campingo	campingere	campingere	campingere
compō-no	compono	componere	componere	componere
compū-ito	compono	componere	componere	componere
conce-do	concedo	concedere	concedere	concedere
concer-po	concerpo	concerpere	concerpere	concerpere
conci-do	conci-do	concidere	concidere	concidere
conc-ino	conci-no	concinere	concinere	concinere
conc-ipio	conci-pio	conci-pere	conci-pere	conci-pere
conclu-do	concludo	concludere	concludere	concludere
concre-sco	concre-sco	concre-scere	concre-scere	concre-scere
concu-tio	concutio	concutere	concutere	concutere
condi-co	condico	condere	condere	condere
con-do	condo	condere	condere	condere
condece-facio	condecifacio	condecifacere	condecifacere	condecifacere
condo-co	condo-co	condere	condere	condere
conf-icio	conficio	conficere	conficere	conficere
confi-go	confingo	confingere	confingere	confingere
confu-o	confuso	confundere	confundere	confundere
confri-ngo	confingo	confingere	confingere	confingere
con-fundo	confundo	confundere	confundere	confundere

Congere

Exempla Terce Coniugationis

171

Presens.	Prat.	Imper. Sapia.	Imper. Infia.	Imper. Infia.
Coge-ro	cocti	coctum	coctere	coctum
con-jicio	con-jici	con-jictum	con-jicere	con-jictum
conqui-ro	con-quiti	con-quistum	con-quirere	con-quistum
conscen-do	con-sciti	con-scitum	con-scere	con-scitum
consci-sco	con-scivi	con-scitum	con-scere	con-scitum
conf-isto	conf-icti	conf-ictum	conf-icere	conf-ictum
consp-icio	con-sp-eci	con-sp-ectum	con-sp-icere	con-sp-ectum
constitu-o	constitui	constitutum	constituere	constitutum
constrin-gō	con-strinxi	con-strinctum	con-stringere	con-strinctum
consul-o	con-suli	con-sultum	con-sulere	con-sultum
consum-o	con-sumpsi	con-sumptum	con-sumere	con-sumptum
contem-no	con-tempni	con-tempnium	con-tempnere	con-tempnium
contem-do	con-tempdi	con-temptum	con-tempere	con-temptum
conti-ngo	con-tinui	con-tinuum	con-tinere	con-tinuum
contradi-co	con-tradixi	con-tradictum	con-tradice	con-tradictum
contra ha	con-trahe	con-trahere	con-trahere	con-trahere
con-tero	con-tervi	con-teritum	con-terere	con-teritum
concundo	con-cudi	con-cusum	con-cudere	con-cusum
con-vello	con-velli & vult	con-vulsam	con-vellere	con-vulsam
conver-to	con-verti	con-versum	con-vertere	con-versum
convi-vo	con-vivi	con-vivium	con-vivere	con-vivium
coquo	co-coxi	co-coctum	co-coquere	co-coctum
cor-rigo	cor-rexi	cor-rectum	cor-rigere	cor-rectum
corri-pio	cor-pui	cor-ruptum	cor-rumpere	cor-ruptum
cor-rumpo	cor-rupe	cor-ruptum	cor-rumpere	cor-ruptum
corru-o	cor-ru	cor-ruptum	cor-rumpere	cor-ruptum
cred-o	cre-di	cre-dum	cre-dere	cre-dum
cref.co	cre-crevi	cre-cretum	cre-crecere	cre-cretum
cu-do	cu-di	cu-dum	cu-dere	cu-dum
cumbo	cu-cubui	cu-cubitum	cu-cumbere	cu-cubitum
curro	cu-cucurri	cu-cursum	cu-currere	cu-cursum
cup-io	cup-ivi	cup-ium	cup-ere	cup-ium
Dece-do	de-cocti	de-coctum	de-coctere	de-coctum
de-cerno	de-crevi	de-cretum	de-cernere	de-cretum
de-cresco	de-crevi	de-cretum	de-crecere	de-cretum
de-cumbo	de-cubui	de-cubitum	de-cumbere	de-cubitum
deci-do	de-di	de-dum	de-dere	de-dum
de-cipio	de-cepi	de-ceptum	de-cipere	de-ceptum
decur-ro	de-cuxi	de-cursum	de-currere	de-cursum
deco quo	de-coxi	de-coctum	de-coquere	de-coctum
dedi-ico	de-di	de-dum	de-dere	de-dum
ded-o	de-di	de-dum	de-dere	de-dum

Defendo

Præsen.	Præter.	Supin.	Infinit.
Defen-do	di	sum	edere
def-ero	deruli	delarum	deferre
de-ficio	feci	fectum	ficere
deflu-o	xi	xum	fluere
deglu-bo	bi	bitum	lubere
de-icio	eci	ectum	icere
de-lino	levi, lini, liyi	litum	linere
de-linguo	liqui	litum	linquere
dem-o	phi	prum	ere
demet-go	si	sum	gere
depen-do	di	sum	dere
depo-no	sui	sicum	nerere
depo-sco	posci	scitum	scere
deprehen-do	di	sum	dere
de-primo	pressi	pressum	primere
dep-so	sui	sum & situm	tere
descen-do	di	sum	dere
desci-sco	vi	tum	scere
descri-bo	psi	pium	bere
deser-o	ui	tum	ere
desi-no	vi & ii	tum	nerere
desip-io	ui	icum	ere
des-picio	pexi	pectum	picere
destitu-o	i	tum	ere
destru-o	xi	ctum	ere
detra-ho	xi	ctum	here
di-co	xi	ctum	cere
differo	distuli	dilatam	differre
diff-ido	isus sum	isum	idere
dige-ro	ssi	stum	rere
dil-igo	exi	ectum	igere
dilu-o	i	tum	ere
dimi-ro	si	sium	tere
dir-igo	exi	ectum	igere
dir-imo	emi	emtum	imere
diru-o	i	tum	(im.)ere
disco	didici	discitum	(Appulo-)discere
dil-erno	crevi	cretum	cernere
discur-re	si	sum	rere
discu-tio	ssi	sium	tere
dispo-no	sui	sium	nerere
dispon-go	xi	ctum	gere
dissc-o	ui	tum	ere

Exempla Tertiae Coniugationis

109

Pres.	Prat.	Supin.	Inf.
Diffol-vo	vi	urum	tere
dis-cero	trivi	tritum	terere
dis-in-guo	xi	zum	guere
dis-tra-ho	xi	zum	tere
dis-tribu-o	i	um	ere
divi-do	fi	sum	dere
du-co	xi	zum	tere
E			
Ediffo-ro	rui	rum	tere
edi-co	xi	zum	tere
edo	edi	esum	edere
edo	edidi	editum	edere
edu-co	xi	zum	tere
effere	extuli	elatum	efferre
ef-ficio	feci	fectum	ficere
effr-ingo	egi	actum	ingere
effin-go	xi	essum	gere
ege-ro	ssi	zum	tere
ej-icio	eci	ectum	icere
elic-co	ui	icum	ere
el-igo	egi	ectum	igere
emer-go	fi	sum	gere
emo	emi	emprum	emere
er-igo	exi	ectum	igere
erip-io	ui	eriprum	ere
cru-o	i	rum	ere
cva-do	fi	sum	dere
cve ho	xi	zum	tere
evello	evulsi	evulsum	evellere
emun-go	xi	zum	gere
ever-ro	ri	sum	tere
ever-to	ti	sum	tero
evol-vo	vi	urum	tere
excale-facio	feci	factum	facere
exce-do	cessi	cessum	cedere
ex-cello	celui	celsum	cellere
ex-cipio	cepi	ceptum	cipere
exclu-do	fi	sum	dere
ex-cerno	crevi	cretum	cernere
excu-tio	ssi	sum	tere
excu-do	di	sum	dere
exe-do	di	sum	dere
exer-o	ui	tum	ere

Ex-igo

Præteritum	Præteritum	Supin.	Infinitivus	Infinitivus
Exi-go	egi	actum	igere	ex-igere
exi-mo	emi	emum	imere	ex-imere
expen-do	edi	sum	dere	ex-edere
explo-do	di	sum	dere	ex-odere
expo-no	ui	sum	nere	ex-onere
ex-primo	preſſi	preſſum	primere	ex-primere
expun-go	xi	sum	gere	ex-ungere
exqui-ro	sivi	sum	rere	ex-quirere
exten-do	di	sum	dere	ex-tendere
extin-guo	xi	sum	guere	ex-tinguere
extollo	exulsi	clatum	excollere	ex-tollere
extrudo	si	sum	dere	ex-trudere
exu-o	i	sum	ere	ex-uertere
F				
Facio	si, sivi	sum & situm	ferre	ex-facere
fazio	foci	factum	facere	ex-facere
fallo	ſeſſi	ſalſum	falleſcere	ex-fallere
fero	ſuli	ſatum	ferre	ex-ferre
figo	ſixi	fixum	figere	ex-figere
ſindo	ſidi	ſiſum	ſingere	ex-ſingere
ſin-go	xi	ſiſum	gere	ex-ſingere
ſect-o	xi	ſum	ere	ex-ſecare
ſu-o	xi	ſum & ſitum	ere	ex-ſuere
ſo-dio	di	ſum	dere	ex-ſodere
frango	ſregi	ſractum	frangerere	ex-frangere
ſre-mo	ſmui	ſmitum	mere	ex-ſumere
ſre-ndo	ndi	ſum	ndere	ex-ſendere
ſri-go	xi	ſum & ſum	gere	ex-ſurgere
ſu-gio	gi	ſigitum	gere	ex-ſurgere
ſundo	ſudi	ſuſum	ſunderere	ex-ſunderere
G				
Gen-o	ſi	ſum	ere	ex-generare
ge-ro	ſi	ſum	rere	ex-generare
gigao	geupi	genitum	gignere	ex-gignere
I				
Jacio	ſeci	ſactum	ſacere	ex-ſacere
ſigno-ſco	vi	ſum	ſcore	ex-ſignare
ſitu-do	ſi	ſum	dere	ex-ſignare
imbu-o	i	ſum	ere	ex-ſignare
immer-go	ſi	ſum	gere	ex-ſignare
im-pello	pulſi	pulſum	pellere	ex-ſignare
impen-do	di	ſum	dere	ex-ſignare
imp-ingo	egi	actum	ingere	ex-ſignare

Exempla Tertiae Conjugationis.

III

<i>Pres.</i>	<i>Pres.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infinit.</i>
Impono	sui	suum	ponere
Incedo	ssi	suum	dere
Incido	di	incisum	dere
Incipio	epi	epum	ipere
Includo	si	sum	dere
Incumbo	incubui	incubicum	incumbere
Incutio	ssi	sum	tere
Indo	didi	ditum	dere
Induo	i	tum	ere
Infero	intuli	illatum	inferre
Inficio	eci	ectum	icere
Infigo	xi	ctum	gere
Infundo	di	sum	ndere
Injungo	xi	ctum	gere
Inquirō	sivi	suum	rere
Inlevo	rui	rtum	rere
Inlevo	vi	infurum	rere
Inlito	viti	ritum	ittere
Instruo	i	tum	ere
Instruo	xi	ctum	ere
Insumo	si	tum	ere
Intelligo	exi	ectum	igere
Intendo	di	sum & tum	dere
Intercedo	ssi	sum	dere
Intercludo	si	sum	dere
Interdico	xi	ctum	cere
Interficio	feci	fectum	ficere
Interimo	emi	emtum	imere
Intermitto	misi	missum	mittere
Interpono	sui	suum	nere
Interumpo	rupi	ruptum	rumpere
Inva-do	si	sum	dere
Involvo	vi	utum	vere
Inu-ro	ssi	sum	rere
Inre-po	pfi	ptum	pare
Inru-o	i	tum	ere
Inungo	xi	ctum	gere
<i>L</i>			
Lacesco	sivi & ii	suum	sere
Ledo	si	sum	dere
Lingo	xi	ctum	gere
Lino	lini, livi & levi	licum	linere
Linquo	liqui	lictum	linquere

<i>Pres.</i>	<i>Prat.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infinit.</i>
Lu-do	fi	sum	dere
lu-o	i	icum	ere
<i>M</i>			
maledi-co	xi	ctum	cere
man-do	di	sum	dere
manue-sco	evi	rum	escere
mer-go	fi	sum	gere
me-ro	siui	sum	tere
min-go	xi	ictum	gere
minu-o	i	tum	ere
mitto	misi	missum	mittere
mo-lo	lui	licum	lere
mun-go	xi	ctum	gere
<i>N</i>			
No-sco	xi & xui	xum	dere
neg-ligo	lexi	lectum	ligere
nosco	novi	notum	noscere
<i>O</i>			
Obd-o	idi	icum	ere
obdu-co	xi	ctum	cere
obj-icio	eci	ectum	icere
obnu-bo	psi	ptum	bere
obru-o	i	tum	ere
obl-isto	titi	itum	istere
obstra-o	xi	ctum	ere
occi-do à cado	di	occisum	dere
occi-do à cado	di	occisum	dere
occlu-do	si	sum	dere
occ-ipio	epi	epum	ipere
occu-lo	lui	licum	lere
occu-mbo	bui	bicum	mbere
occur-ro	ri	sum	rere
offen-do	di	sum	dere
off-ro	obuli	oblatum	offerre
off-icio	eci	ectum	icere
offu-ndo	di	sum	ndere
olf-acio	eci	actum	acere
emi-ito	si	sum	tere
oppe-ro	si vel tui	icum	tere
oppo-no	sui	sum	nere
oppr-imo	essi	essum	imere
oscu-do	di	sum	dere

Exempla Tertiae Conjugationis.

113

<i>Pres.</i>	<i>Pres.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Inf.</i>
Pando	pandi	passum & pantum	pandere
pango	pepigi & panxi	passum	(sum pangere
parco	peperci & parsi	parcitum & par-	parcere
pario	peperi	partum	parere
parvipen-do	di	sum	dere
pasco	pavi	pastum	pascere
pe-cto	xui & xi	xum & xum	tere
pedo	pepedi	peditum	pedere
pel-liceo	lexi	lectum	licere
pello	pepuli	pulsum	pellere
pendo	pependi	pensum	pendere
per-cello	culi	culsum	cellere
per-cipio	cepi	ceptum	cipere
percu-tio	ssi	sum	tere
perdu-co	xi	sum	tere
per-ficio	fecit	fectum	ficere
per-fringo	fregi	fractum	fringere
per-go	rexii	rectum	gere
per-imo	emi	emtum	imere
per-mitto	missi	missum	mittere
perpen-do	di	sum	dere
per-isto	titi	titum	istere
persp-icio	exi	ectum	icere
per-tingo	tigi	ectum	tingere
pe-to	ti, tivi	isum	tere
pin-go	xi	pitum	gere
pin-so	sui	situm, sum & p-	tere
plan-go	xi	sum	(sum gere
plau-do	si	sum	dere
ple-cto	xi, & xui	xum	tere
plu-o	i & antiquè vi	tum	ere
po-no	sui	situm	tere
porr-igo	exi	ectum	igere
porten-do	di	tum	dere
præ-do	ssi	ssum	dere
præci-do	di	sum	dere
præ-cipio	epi	epum	ipere
præclu-do	si	sum	dere
præcurro	cucurri & curri	cursum	currere
prædi-co	xi	sum	tere
præ-fero	prætulit	prælatum	præferre
præf-icio	eci	ectum	icere

<i>Præfens.</i>	<i>Præf.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infinitiv.</i>
Præpo-no	fui	ſitum	nere
præſum-o	ſi	tum	ere
præhen-do	di	ſum	dere
premo	preſſi	preſſum	premere
proce-do	ſſi	ſum	dere
proci do	di	ſum	dere
procu-do	di	ſum	dere
pro-do	didi	dicum	dere
produ-co	xi	ctum	cere
proſero	protuli	prolatum	proferre
proſicio	eci	ectum	icere
pro-jicio	jeci	jectum	icere
promi-to	ſi	ſum	tere
prom-o	ſi	prum	ere
pro-pello	puli	pulſum	pellere
propo-no	fui	ſitum	nere
proſcri-bo	ſi	prum	bere
proſpicio	exi	ectum	icere
proſ-terno	travi	tratum	ternere
proſti-tuo	tui	tutum	tuere
præte-go	xi	ctum	gere
præte-ro	trivi	tricum	terere
prætera ho	xi	ctum	bere
pungo	pupugi & punxi	punctum	pungere

Quæ-ro	fivi	ſitum	rere
qua-rio	ſi	ſum	tere
quic-ſco	vi	tum	ſcere
Ra-do R	ſi	ſum	dere
ra-pio	pui	tum	perere
rece-do	ſi	ſum	dere
reci-do à Cado	di	recuſum	dere
reci-do à Cado	di	ſum	dere
reci-mo	nui	recentum	nere
rec-ipio	epi	eptum	ipere
recon-do	di & didi	dicum	dere
red-do	didi	dicum	dere
red-igo	egi	actum	igere
red-imo	emi	emum	imere
reſero	retuli	relatum	reſerre
reſicio	eci	ectum	icere
rege-ro	ſi	ſum	rere
re-go	xi	ctum	gere

<i>Pres.</i>	<i>Prat.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infinit.</i>
Re-jicio	jeci	jectum	jicere
re-lino	lini	litum	linere
renu-o	i	tum	ere
re-pello	puli	pulsum	pellere
repen-do	di	sum	dere
repe-to	ti, tivi	titum	tere
re-po	psi	ptum	pere
re-posco	poposci	poscitum	poscere
reprehendo	di	sum	dere
repr-imo	essi	essum	imere
re-pungo	pupugi & punxi	punctum	pungere
requi-ro	fivi	litum	rere
ref-isto	riti	ritum	istere
resp-icio	exi	ectum	icere
respu-o	i	tum	ere
restitu-o	i	tum	ere
resu-o	i	tum	ere
retroce-do	ssi	sum	dere
re-vello	vulsi	vulsum	vellere
rin-go	xi	ritum	gere
ro-do	si	sum	dere
rum-po	rupi	ruptum	perere
s			
3a-pio	pui & pivi	pitum	perere
scalp-o	si	tum	ere
scan-do	di	sum	dere
scindo	scidi	scissum	scindere
scri-bo	psi	ptum	dere
sculp-o	si	tum	ere
sece-do	ssi	sum	dere
sedu-co	xi	ctum	cere
sege-ro	ssi	ctum	rere
sejun-go	xi	ctum	gere
sel-igo	egi	ectum	igere
sero (pro semine)	levi	sarium	serere
ser-o (pro ordine)	ui	tum	ere
ser-po	psi	ptum	perere
si-no	vi	ficum	nere
sisto (adivum)	stici	statum	istere
sol-vo	vi	utum	vere
spar-go	si	sum	gere
sperno	sprevi	spretum	spernere
spu-o	i	tum	are

<i>Pras.</i>	<i>Pras.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Inf.</i>
Statu-o	i	tum	ere
Steno	stravi	stratum	sternere
Stre-po	pui	pitum	pere
Strin-go	xi	strictum	gere
Stu-o	i	ctum	ere
Sub-do	didi	ditum	dere
Sub-igo	egi	actum	igere
Sub-jicio	jeci	jectum	jicere
Submer-go	si	sum	gere
Submi-tro	si	sum	tere
Subne-cto	xui, xi	xum	tere
Substitu-o	i	tum	ere
Subterfu-gio	gi	gitum	gere
Subver-to	ti	sum	tere
Succo-do	ssi	ssum	dere
Succur-ro	si	sum	rere
Sue sco	vi	tum	scere
Suff-icio	eci	ectum	icere
Suffu-ndo	di	luna	ndere
Sugge-ro	ssi	sum	rere
Su-go	xi	ctum	gere
Sum-o	si	tum	ere
Su-o	i	tum	ere
Suppe-ro	ti, tivi	ritum	tere
Suppo-no	sui	firum	nere
Sur-go	rex	rectum	gere
Sus-cipio	cepi	ceptum	cipere
Suspen-do	di	sum	dere
Susp-icio	exi	ectum	icere
T			
Tango	tetigi	ta ctum	tangere
Te-go	xi	ctum	gere
Tem-no	psi	ptum	nere
Tendo	tetendi	tensum & rum	tendere
Ter-go	si	sum	gere
Tero	trivi	trirum	tere
Te-xo	xui	xum & xum	xere
Tin-go	xi	ctum	gere
Tollo	sustuli	sublatum	tollore
Tra-do	didi	ditum	dere
Traho-co	xi	ctum	core
Tra-ho	xi	ctum	here
Tra-jicio	jeci	jectum	jicere

<i>Pras.</i>	<i>Pras.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Inf.</i>
Transf-igo	egi	actum	igere
transcen-do	di	sum	dere
transcri-bo	psi	ptum	bere
trans-fero	tul	latum	ferre
trans-igo	egi	actum	igere
transmi-tto	si	sum	trere
tribuo	si	sum	trere
tru-do	si	sum	dere
tundo	tutadi	tutum de-tutum	tundere
<i>V.</i>			
Verbo	xi	sum	here
vello	velli & vulsi	vulsam	vellere
ven-do	didi	dictum	dere
ver-o	si	sum	tere
ver-to	ti	sum	tero
vilipen-do	di	sum	dere
vinco	vici	victum	vincere
vis-o	si	sum	ere
vivo	xi	sum	vore
un-go	xi	sum	gere
vol-vo	vi	vultum	verre
vom-o	si	vum	ere
uro	ussi	ustum	urere

Verba Tertie Coniugationis Supino carentia

<i>Prasens</i>	<i>Pr.</i>	<i>Inf.</i>	<i>Pras.</i>	<i>Pras.</i>	<i>Inf.</i>
Abnu-o	si	ere	De-go	gi	gere
acci-do	di	ere	delit-esc-o	ui	escere
an-go	xi	dere	despu-o	i	ere
annu-o	si	ere	destert-o	ui	ere
antecel-lo	loi	tere	dispec-o	vi	ere
<i>B</i>			desum	desui	desse
Batu-o	si	ere	<i>E</i>		
<i>C</i>			Elin-go	xi	gere
Cal-vo	si	ere	erubo-esc-o	ui	escere
clan-go	xi	gere	evan-esc-o	ui	escere
clu-o	si	ere	excand-esc-o	ui	escere
conci-do	di	dere	excell-o	ui	ere
congruo	si	ere	exci-do	di	dere
conqu-inisco exi		inistere	exspu-o	i	ere
conspu-i	i	ere	exlu-go	xi	gere
<i>D</i>			<i>I</i>		
Deci-do	di	dere	Incell-o	i	ere
					Ingruo

<i>Præfens.</i>	<i>Præter.</i>	<i>Infinitiv.</i>	<i>Præf.</i>	<i>Præter.</i>	<i>Infinitiv.</i>
Ingru-o	i	ere	Procid-o	i	ere
innu-o	i	ere	pro-sum	fui	desse
inspu-o	i	ere	psall-o	i	ere
intrem-o	ui	ere	R		
L			Refell-o	i	ere
Lamb-o	i	ere	resp-isco	ui	iscere
linquo	liqui	linquere	refri-gesco	xi	gescere
M. N. O.			respu-o	i	ere
Matur-esc-o	ui	escere	rud-o		ere
mal-o	ui	le	S		
metu-o	i	ere	Sarago	egi (De-	agere
min-go	xi	gere	scab-o	i	ere
Nol-o	ui	le	sen-esc-o	ui (La	escere
Ob-sum	fui	esse	sic-o	i (Columel.	ere
obti-ngo	gi	ngere	stert-o	ui	ere
P			stid-o	i	ere
Permetuo	i	ere	T & V.		
pô-sc-o	posci	scere	Trem-o	ui	ere
possum	potui	posse	Volo	volui	velle
præcell-o	ui	ere			

Verba tertia Coniugationis Præterito & Supino carentia.

<i>Præf.</i>	<i>Infinitiv.</i>	<i>Præf.</i>	<i>Infinitiv.</i>
Acesc-o	ere	Impesc-o	ere
Æresc-o	ere	Inverg-o	ere
Ambig-o	ere	Ingravesc-o	ere
Assoli-o	ere	Labasc-o	ere
Deverg-o	ere	Liquesc-o	ere
Dehisc-o	ere	Martesc-o	ere
Digesc-o	ere	Mitesc-o	ere
dulcesc-o	ere	Obsolesc-o	ere
Edormisc-o	ere	Pubesc-o	ere
Exardesc-o	ere	Raresc-o	ere
Expallesc-o	ere	Repuerasc-o	ere
Fatisc-o	ere	revalesc-o	ere
Flavesce-o	ere	Sist-o (acutrum)	ere
Fue-o	ere	Sylvesc-o	ere
Glic-o	ere	Tenesce-o	ere
grave-sc-o	ere	Vad-o	ere
Hisc-o	ere	Verg-o	ere
Neubesce-o	ere		

Verba

Verba Deponentia tertiae Conjugationis, conjugantur ut,

<i>Pres.</i>	<i>Prater.</i>	<i>Infu.</i>
<i>Leger</i>	lectus sum	legi
<i>Ab-utor</i>	usus sum	uti
<i>Ad-ipsor</i>	eptus sum	ipisci
<i>Aggr-edior</i>	essas sum	edi
<i>Ap-isor</i>	tus sum	isci
<i>Assc-quot</i>	cucus sum	qui
<i>Collo-quot</i>	cucus sum	qui
<i>Comen-iniscor</i>	entus sum	inisci
<i>Com-patior</i>	passus sum	paci
<i>Comple-ctor</i>	xus sum	di
<i>Congre-dior</i>	ssus sum	di
<i>Conni-tor</i>	sus vel xus sum	ti
<i>Conque-ror</i>	rus sum	ri
<i>Conse-quot</i>	cucus sum	cuci

D

<i>Def-atiscor</i>	essus sum	atisci
<i>Digre-dior</i>	ssus sum	di
<i>Dela-bor</i>	plus sum	bi
<i>Dila-bor</i>	plus sum	bi
<i>Dena-scor</i>	tus sum	is
<i>Depa-riscor</i>	rus sum	isci

E

<i>Egre-dior</i>	ssus sum	di
<i>Ela-bor</i>	plus sum	bi
<i>Elo-quot</i>	cucus sum	qui
<i>Emor-ior</i>	tus sum	i
<i>Eni-tor</i>	sus vel xus sum	ti
<i>Exe-quot</i>	cucus sum	qui
<i>Exper-giscor</i>	redus & gicus sum	gisci

distinguit; ut *expergiens* sit sponse vigilans; *experrens* vero sit aliunde excitatus.)

F & G

<i>Fatiscor</i>	issus sum	fatisci
<i>Fru-or</i>	icus vel tus sum	i
<i>Fun-gor</i>	tus sum	gi
<i>Gradior</i>	gressus sum	gradi

I

<i>Illa-bor</i>	plus sum	bi
<i>Immo-rior</i>	xtus sum	ri
<i>Ind-ipsor</i>	eptus sum	ipisci

Ingre-dior

<i>Præsent</i>	<i>Præter</i>	<i>Inf.</i>
Ingre-dior	gressus sum	di
Inna-scor	atus sum	sci
Inni-tor	xus sum	ti
Inse-quot	curus sum	qui
Introgre-dior	gressus sum	di
Invehor	atus sum	hi
Irascor	atus sum	sci
L. M. N. O.		
La-bor	plus sum	bi
Lo-quot	curus sum	qui
Mor-ior	atus sum	i
Na-scor	rus sum	sci
Nanciscor	nactus sum	nancisci
Ni-tor	sus vel xus sum	ti
Ob-nitor	sus vel xus sum	ti
Obliviscor	rus sum	visci
Orior, eris	ortus sum	ori

P

Pa-ciscor	atus sum	cisci
Pa-tior	sus sum	ti
Perse-quot	curus sum	qui
Proficiscor	atus sum	icisci
Progre-dior	gressus sum	di
Prola-bor	plus sum	bi
Prolo-quot	curus sum	qui
Prose-quot	curus sum	qui

Q. R. S.

Que-ror	atus sum	ri
Regre-dior	gressus sum	di
Rela-bor	plus sum	bi
Rena-scor	rus sum	sci
Rever-tor	sus sum	ti
Sequitur	curus sum	qui
Subse-quot	curus sum	qui

T

Transgre-dior	gressus sum	di
Ulciscor	ulrus sum	ulcisci
Utor	usus sum	uti

Quinque Deponentia Præterito & Supino carentia.

<i>Præsent</i>	<i>Inf.</i>	<i>Præf.</i>	<i>Inf.</i>
Calvor	calvi	Reingor	ringi
Linquor	liqui	Vescor	vesci
Reminiscor	reminisci		Quarta

QUARTA CONJUGATIO.

Exempla omnia usitatissima quartae Conjugationis, una cum Exceptionibus.

<i>Pres.</i>	<i>Pres.</i>	<i>Subj.</i>	<i>Inf.</i>
<i>Audio</i>	<i>audiri</i>	<i>audisum</i>	<i>audire</i>
Abligurio	rivi	ritum	rire
accio	ivi	itum	ire
adeo	adivi	aditum	adire
ad-venio	veni	ventum	venire
amb-io	ivi	itum	ire
amic-io	ui & xi	sum	ire
aper-io	ui	tum	ire
B			
Balbur-io	ivi	icum	ire
C			
Cambio	bivi vel psi	psum	bire
cio	civi	cicum	cire
circueo	circuivi	circuitum	circuire
circum-venio	veni	ventum	venire
con-dio	divi	ditum	dire
comper-io	i	tum	ire
consentio	si	sum	ire
con-venio	veni	ventum	venire
custo-dio	divi	ditum	dire
D			
Defin-io	ivi	icum	ire
deper-eo	ii & ivi	icum	ire
de-fluo	flui & ii	flutum	flire
de-venio	veni	ventum	venire
devin-cio	xi	sum	cire
disper-tio	si	sum	tire
dissen-tio	si	sum	tire
dorm-io	ivi	icum	ire
E			
Ebull-io	ivi	icum	ire
eo	ivi	icum	ire
erud-io	ivi	icum	ire
esur-io	ivi	icum	ire
even-io	i	sum	ire
ex-cio	ivi	icum	ire
exhau-rio	si	sum	rire
ecto	ivi	icum	ire

Exilio

<i>Præsen.</i>	<i>Præter.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infinitiv.</i>
Exil-io	vi- ves-si	ex-sultum	ire
exina-nio	nivi	nitum	nire
expo-llo	livi	litum	lire
F			
Far-cio	fi	tum & tum	cire
ful-cio	fi	tum	cire
G			
Gannio	nivi	nitum	nire
gar-rio	rivi	ritum	rire
gest-io	ivi	itum	ire
grun-nio	nivi	nitum	nire
H			
Hau-rio	hi	itum	rire
Hinn-io	ivi	itum	ire
I			
Impedio	divi	ditum	dire
imper-rio	tivi	ecum	tire
insan-io	ivi	itum	ire
insig-nio	nivi	nitum	nire
inventio	l	tum	ire
irre-nio	tivi	ecum	tire
L			
Lasciv-io	ivi	itum	ire
ligur-io	ivi	itum	ire
M			
Moll-io	ivi	itum	ire
mun-io	ivi	itum	ire
N			
Nequ-co	ivi, ii	itum	ire
nesc-io	ivi	itum	ire
O			
Obed-io	ivi	itum	ire
ob-co	ivi	itum	ire
obgann-io	ivi	itum	ire
obven-io	i	tum	ire
oper-io	ni	tum	ire
P			
Per-co	ivi	itum	ire
perpol-io	ivi	itum	ire
perven-io	i	tum	ire
pip-io	ivi	itum	ire
pol-io	ivi	itum	ire

<i>Pres.</i>	<i>Prat.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infu.</i>
Præped-io	ivi	itum	ire
præfag-io	ivi	itum	ire
præfen-tio	fi	sum	tire
prur-io	ui	itum	ire
prod-co	ii & ivi	itum	ire
prof-ilio	ilui	ultum	ilire
pun-io	ivi	itum	ire

Quo	quivi	quitum	quire
-----	-------	--------	-------

<i>R</i>			
Rau-cio	fi	sum	cire
red-co	ii	itum	tire
redhoſt-io	ivi	itum	ire
redim-io	ivi	itum	ire
refer-cio	fi	tum	cire
repeſcio	i	rom	ire
reſar-cio	fi	tum	cire
reſc-io	ivi	itum	ire
reſil-io	ui & ii	reſultum	ire
revin-cio	xi	ctum	cire

<i>S</i>			
Sal-io (<i>pro ſale conſpergo</i>)	ivi	itum	ire
ſal-io (<i>pro ſalto</i>)	ui & ii	tum	ire
ſan-cio	xi, civi	itum & ctum	ire
ſar-cio	fi	rupa	cire
ſartio	ivi	itum	ire
ſcio	ſcivi	ctum	ſcire
ſen-tio	fi	ſum	tire
ſepel-io	ivi	ſepulſum	ire
ſep-io	fi	tum	ire
ſerv-io	ivi	itum	ire
ſingult-io	ivi	itum	ire
ſic-to	ivi	itum	ire
ſop-io	ivi	itum	ire
ſtabil-io	ivi	itum	ire
ſub-co	ivi	itum	ire
ſubven-io	i	tum	ire
ſuffuſ-cio	fi	tum	cire
Tinnio	ivi	itum	ire
tranſ-co	ivi	itum	ire
tranſ-ilio	ilui	ultum	ire
tuff-io	ivi	itum	ire

<i>Pres.</i>	<i>Prater.</i>	<i>Supin.</i>	<i>Infu.</i>
Vag- io	ivi	itum	ire
ven- eo	ii	tum	ire
ven- io	i	tum	ire
vin- cio	xi	tum	ire
un- io	ivi	itum	ire

Verba quarta Conjugationis Supino carentia.

<i>Presen.</i>	<i>Prat.</i>	<i>Infu.</i>
Crecut- io	ivi	ire
For- io	ii (<i>Charifum</i>)	ire
Gest- io	ivi	ire
Inept- io	ivi	ire
Nuptur- io	ii	ire
Partur- io	ivi	ire
Scatur- io	ivi	ire

Verba duo Praterito & Supino carentia.

Cenaturio	cenaturire
Micturio	micturire, & quædam alia meditativa, quæ inter legendum occurrunt.

Verba Deponentia quarta Conjugationis, conjugantur ut

<i>Pres.</i>	<i>Prater.</i>	<i>Infu.</i>
Audior	auditus sum	audiri
Ador-ior	tus sum	iri
anol-ior	itus sum	iri
Bland-ior	itus sum	iri
Demol-ior	itus sum	iri
Eme-tior	usus sum	iri
Exper-ior	tus sum	iri
Larg-ior	itus sum	iri
Ment-ior	itus sum	iri
met-ior	mensus sum	iri
mol-ior	itus sum	iri
Oppor-ior	tus sum	iri
ordior	orsus sum	ordiri
orior	ortus sum	oriri
Part-ior	itus sum	iri
poti-ior	itus sum	iri
Sort-ior	itus sum	iri

Quædam

Quædam Verba habent duplex *Præteritum*.

<i>Præsens.</i>	<i>Præter.</i>	<i>Infu.</i>
Ceno	cenavi & cenatus sum	cenare
Juro	juravi & juratus sum	jurare
Titubo	titubavi & titubatus sum	titubare
Careo	carui & cassus sum	carere
Pateo	patui & passus sum	patere
Placeo	placui & placitus sum	placere
Prædeo	prandi & pransus sum	prandere
Mereor	merui & meritus sum	merere
Sic Commercor	commerui & commercus sum	commerere
Nubo	nupsi & nuptus sum	nubare
Confido	confidi & confisus sum	confidere
Suesco	suevi & suetus sum	suescere
Sic Assueco	assuevi & assuectus sum	assuescere
Veneo	venii & venditus sum	venire

Quædam adduntur *Impersonalia* : ut

Libet	libuit & libitum est	libere
Licet	licuit & licitum est	licere
Miseret	miseruit & miserum est	miserere
Piget	piguit & pigitum est	pigere
Pudet	pudivit & puditum est	pudere
Tædet	tædavit & tæditum est	tædere

Quædam Verba usitatè efferuntur per *O* vel *Or*, ut

Assentio assentire, & Assentior assentiri
 Alterco altercare, & Altercor altercari
 Auguro augurare, & auguror augurari
 Demolio demolire, & demolior demoliri
 Fabrico fabricare, & fabricor fabricari
 Fluctuo fluctuare, & Fluctuor fluctuari
 Illachrymo illachrymare, & Illachrymor illachrymari
 Jurgo jurgare, & Jurgor jurgari
 Luxurio luxuriare, & luxurior luxuriari
 Munero munerare, & muneror munerari
 Populo populare, & Populor populari.

Quædam Verba ejusdem significationis, diversam Conjugationem habent : ut

Denso densas are
 Denseq denses etc, *Virg. l. Georg. v. 429.*
 Duro duras are,

Duro

Dureo dures ere. *Virg. 1. Geor.* Oleo olis ere. *Plant. Moscl. sc.*
v. 71. cxi. v. 4.

Cico cics ciete.

Strideo strides ere. *ex Prisc. 1. 8.*

Cio cis cire.

Strido stridis ere. *Virg. 4. Georg.*

Ferveo ferves ere. *Virg. 1. Geor.*

v. 556.

v. 456.

Tergeo terges ere. *Virg. 7. Æn.*

v. 611.

Excelleo excelles ere.

Tergo torgis ere.

Excello excellis ere.

Tueor tuoris eri.

Fulgeo fulg's ere.

Fulgo fulgis ere. *Virg. 8. Æn.* Tuo tueris i. *Statim 1. Achille-*

v. 671.

id. v. 131.

Sono sonas are.

Lavo lavas are.

Sono sonis ere. *Lucr. Lib. v. 162.*

Lavo lavis ere. *Horat. lib. 1. Sat.*

Oleo oles ere.

s. v. 409.

Hæc quatuor Verba (Conjugationis tertiz) in Imperativo e abji-
ciunt; ut *Dic, Duc, Fac, Fer.* Composita tamen à *Facio* retinent e;
ut *Office, Confice, Perfice* &c. Apud *Plautum* simplicia quoque occur-
runt. *Face, Duce* &c. sed imitandum non est.

Syncope sæpius fit in præteritis in *vi*; ut *Revocassî* pro *revocavi-*
ssî, *Petissî* pro *petivissî*, *Admôrunt* pro *admoverunt*. Et in alijs etiam;
ut *Extinxissî* pro *extinxissî*, *Surripissî* pro *surripissî*, *Survexissî* pro *sur-*
vexissî &c.

DE PARTICIPIO.

Participium est pars Orationis, quæ tum Casus tum Tempora
habet.

Participio accidunt { *Tempus,*
                                  { *Genus,*
                                  { *Numerus,*
                                  { *Casus,*
                                  { *Significatio,*
                                  { *Figura,*
                                  { *Declinatio.*

Tempora Participiorum sunt tria.

Præsens in *ans* & *ens*; nasciturque ab omni verborum genere ex-
ceptis passivis; ut *Amans, Serviens, Amplectens, Utens.*

Præteritum in *tus, xus, sus*; fitque à Verbis passivis, Communi-
bus & Deponentibus; ut *Amatus, Amplexus, Usus.* Et à quibusdam
neutris; quæ videlicet præteritum formant more passivorum; ut
Gavissus, ausus. Quibus adde *Transsus, cœnatus.* Unum in *um* repe-
ritur; ut *Mortuum* à *Morior.*

Futurum activum in *urus*; oriturque ex omni genere Verborum ex-
ceptis passivis; ut *Amaturus, Servaturus, Amplexurus, Usurus.*

Futurum passivum in *us*; fitque à Passivis & Communibus; ut
Amandus, Amplectendus. Interdum etiam à Deponentibus, quæ ali-
qua. da

quando fuerunt Communia ; ut, *Sequendus*, à sequor. *Ulciscendus* ab ulciscor. Et à quibuscum Neuro passivis ; ut, *Audendus*, exaudius, *jurandus*, placendus.

De Formatione Participiorum.

Participia presentis temporis fiunt à prima persona presentis imperfecti, syllaba *bam* vel *bar* mutata in *ns* ; ut, *Amabam*, *amans*. *Complectebam*, *complectens*.

Participia preteriti temporis fiunt à priore supino, mutata litera *m* in *s* ; ut, *Amatum*, *amatus*. *Complexum*, *complexus*.

Participia futuri in *rus*, fiunt item à priore supino, *m* litera versa in *rus* ; ut, *Amatum*, *amaturus*. *Servitum*, *Serviturus*. Excipe *Oriturus*, *Nasciturus*, *Mortiturus*, & Participia in *aturus* ; à verbis quibuscum primæ Conjugationis, quorum supinum in *issum* & *Hum* exit ; ut, *Cubaturus*. *Fricaturus*.

Participia in *dus*, fiunt à Genitiis Participiorum presentis temporis, *is* syllaba mutata in *dus*, *da*, *dum* ; ut, *Amans*, *amantis* ; *Amandus*, *amanda*, *amandum*. *Complectens*, *complectentis* ; *Complectendus*, *complectenda*, *complectendum*.

Participia in *us*, sunt generis omnis ; ut, *Amans*, *Legens*.

Participia in *us*, sunt generis masculini ; ut, *Amatus*, in *a*, feminini ; ut, *Amata* : in *um*, neutri ; ut, *Amatum*.

NUMERUS.

Numeri sunt { Singularis ; ut, *Amans*.
duo, { Pluralis ; ut, *Amantes*.

CASUS.

Casus sunt totidem quor in Nomine : *Nominativus*, *Gen*, *Dat*, *Acc*. *Voc*. *Abl*.

SIGNIFICATIO.

Significationes Participiorum sunt tres,

Activa ; ut, *Amans*, *Dimatens*.

Passiva ; ut, *Amatus*, *Dimensus*.

Neutra ; ut, *Sedens*, *Locusus*.

FIGURA.

Figure sunt { Simplex ; ut, *Amans*.
duo, { Composita ; ut, *Adamans*.

DECLINATIO.

Declinationes sunt tres.

Prima cuius Genitivus terminatur à diphongo ; ut, *Amata*, *amata*.

Secunda cuius Genitivus terminatur litera *i* ; ut, *Amans*, *amari*.

Tertia cuius Genitivus terminatur syllaba *is* ; ut, *Amans*, *amantis*.

Quobus modis degenerant Participia in Nomina.

Dureo dures etc. *Virg. 1. Geor.* Oleo olis etc. *Plant. Mossel. sc.*
v. 71.

Cico cics ciere.

Strideo strides etc. ex *Prisc. 1. 8.*

Cio cis cire.

Strido stridis etc. *Virg. 4. Georg.*

Ferveo ferves etc. *Virg. 1. Geor.*

v. 556.

v. 456.

Tergeo terges etc. *Virg. 7. Æn.*

Excelleo excelles etc.

v. 611.

Excello excellis etc.

Tergo torgis etc.

Fulgeo fulg's etc.

Tueor tuoris eri.

Fulgo fulgis etc. *Virg. 8. Æn.*

Tuortueris i. *Statim 1. Achille.*

v. 671.

id. v. 131.

Sono ionas etc.

Lavo lavas etc.

Sono sonis etc. *Lucr. Lib. v. 162.*

Lavo lavis etc. *Horat. lib. 1. Sat.*

Oleo oles etc.

s. v. 409.

Hæc quatuor Verba (Conjugationis tertiz) in Imperativo e abjiciunt; ut *Dic, Duc, Fac, Fer.* Composita tamen à *Facio* retinent; ut *Effice, Confice, Perfice* &c. Apud *Plautum* simplicia quoque occurrunt. *Face, Duce* &c. sed imitandum non est.

Syncope sæpius fit in præteritis in vi; ut *Revocasti* pro *revocavisti*, *Petisti* pro *petivisti*, *Admoverunt* pro *admoverunt*. Et in alijs etiam; ut *Exstinxisti* pro *extinxisti*, *Surripisti* pro *surripisti*, *Surrexisti* pro *surrexisti* &c.

DE PARTICIPIO.

Participium est pars Orationis, quæ tum Calus tum Tempora habet.

Participio accidunt septem

{	Tempus,	{	Significatio,
	Genus,		Figura,
	Numerus,		Declinatio.
	Casus,		

Tempora Participiorum sunt tria.

Præsens in *ans* & *ens*; nasciturque ab omni verborum genere exceptis passivis; ut *Amans, Serviens, Amplexens, Utens.*

Præteritum in *tus, xus, sus*; fitque à Verbis passivis, Communibus & Deponentibus; ut *Amatus, Amplexus, Usus.* Et à quibusdam neutris; quæ videlicet præteritum formant more passivorum; ut *Gavissus, ausus.* Quibus adde *Transsus, cœnatus.* Unum in *um* reperitur; ut *Mortuum* à *Morior.*

Futurum activum in *urus*; oriturque ex omni genere Verborum exceptis passivis; ut *Amaturus, Serviturus, Amplexurus, Usurus.*

Futurum passivum in *dus*; fitque à Passivis & Communibus; ut *Amandus, Amplectendus.* In interdum etiam à Deponentibus, quæ ali-

qua. da

quando fuerunt Communia ; ut, *Sequendus*, à sequor. *Ulciscendus* ab ulciscor. Et à quibuscum Neuro passivis ; ut, *Audendus*, cœnandus, jurandus, placendus.

De Formatione Participiorum.

Participia præsentis temporis sunt à prima persona præteriti imperfecti, syllaba *bam* vel *bar* mutata in *ns* ; ut, *Amabam*, *amans*. *Completebar*, *complectens*.

Participia præteriti temporis sunt à priore supino, mutata litera *m* in *s* ; ut, *Amatum*, *amatus*. *Complexum*, *complexus*.

Participia futuri in *rus*, sunt item à priore supino, *m* littera versa in *rus* ; ut, *Amatum*, *amaturus*. *Servitum*, *Serviturus*. Excipe *Oriturus*, *Nasciturus*, *Moriturus*, & Participia in *aturus* ; à verbis quibuscum primæ Conjugationis, quorum supinum in *itum* & *itum* exit ; ut, *Cubaturus*. *Fricaturus*.

Participia in *dus*, sunt à Genitiivis Participiorum præsentis temporis, *is* syllaba mutata in *dus*, *da*, *dum* ; ut, *Amans*, *amantis* ; *Amandus*, *amanda*, *amandum*. *Complectens*, *complectentis* ; *Complectendus*, *complectenda*, *complectendum*.

Participia in *us*, sunt generis omnis ; ut, *Amans*, *Legens*.

Participia in *us*, sunt generis masculini ; ut, *Amatus*, in *a*, feminini ; ut, *Amata* : in *um*, neutri ; ut, *Amatum*.

NUMERUS.

Numeri sunt ; Singularis ; ut, *Amans*.
duo. Pluralis ; ut, *Amantes*.

CASUS.

Casus sunt totidem quot in Nomine : *Nominativus*, *Gen*, *Dat*, *Acc*. *Voc*. *Abl*.

SIGNIFICATIO.

Significationes Participiorum sunt tres.

Activa ; ut, *Amans*, *Dimotiens*.

Passiva ; ut, *Amatus*, *Dimensus*.

Neutra ; ut, *Sedens*, *Locutus*.

FIGURA.

Figuræ sunt ; Simplex ; ut, *Amans*.

duæ. Composita ; ut, *Adamans*.

DECLINATIO.

Declinationes sunt tres.

Prima cuius Genitiivus terminatur à diphongo ; ut, *Amata*, *amata*.

Secunda cuius Genitiivus terminatur littera *i* ; ut, *Amatum*, *amati*.

Tertia cuius Genitiivus terminatur syllaba *is* ; ut, *Amans*, *amantis*.

Duobus modis degenerant Participia in Nomina.

(I.) Cùm amittunt, casum sui verbi; ut *Amant vini*: dicitur enim, *Amo vinum*.

(II.) Cùm tempus significare desinunt; ut *Doctus*, pro homine gnaro, *acceptus* pro *grato*. Duo enim alii modi, quos nonnulli addunt, scilicet partim *comparatione*, partim verò *compositione*, ad hos referri possunt.

DE ADVERBIO.

Adverbium est pars Orationis, quæ vocibus addita, earum significationem explanat ac definit; ut *Rare* loquitur, *Bene* pericula. Adverbio accidunt; Significatio, Species, quatuor; Comparatio, Figura.

SIGNIFICATIO.

Significationes Adverbiorum sunt variz.

Optandi; ut *utinam*, *o utinam*, & si.

Vocandi; ut *Hem*, *Eho*.

Interrogandi; ut *Cui?* *Quare?* *Quid ita?* *Quamobrem?*

Respondendi affirmatè; ut *Esiam*, *Ita*, *Maximè*, *Quidni*.

Confirmandi; ut *Profectò*, *Sanè*, *Cerè*.

Negandi; ut *Non*, *Nequaquam*, *Minimè*. *Haud*, *Haudquaquam*.

Dubitandi; ut *Forſan*, *Forſitan*, *Fortaſſis*, *Fortaſſe*.

Hortandi; ut *Eja*, *Agedum*, *Agite*.

Prohibendi; ut *Ne*.

Demonſtrandi; ut *En*, *Egè*.

Eligendi vel Corrigendi; *Potius*, *Imò*.

Comparandi; ut *Magis*, *Minus*, *Fortius*.

Congregandi; ut *Simul*, *Undè*, *Pariter*.

Separandi; ut *Scorſim*, *Separatim*.

Intendendi; ut *Adco*, *Admodum*, *Valde*.

Remittendi; ut *Vix*, *Egè*.

Temporis; ut *Hodie*, *Cras*, *Perendie*, *Heri*, *Nudius tertius*.

Personalia; ut *Quicum*, *Mecum*, *Tecum*, *Sacum*, *Quibuscum*, *Nobiscum*, *Vobiscum*.

Loci; ut *Ubi*, *Hic*, *Iſtic*, *Illic*.

Quid? *Huc*, *Iſtuc*, *Illuc*.

Quorſum? *horſum*, *iſtorſum*, *illorſum*.

Unde? *Hinc*, *Iſtinc*, *Illinc*.

Quid? *Hac*, *Iſtac*, *Illac*, *Reſtè*.

Numeri; ut *Semel*, *Bi*, *Ter*, *Quater*, *Quinquies*, *Sexies*, *Septies*, *Octies*, *Novies*, *Decies*, *Undecies*, *Duodecies* &c. *Vicies*, *Tricies*, *Quadrages*, *Quinquages*, *Sexages*, *Septuages*, *Octogies*, *Nonages*, *Centies*, *Ducenites*, *Trecenties* &c. *Millies*, *Bi millies*, *Ordinis*; ut *Primum*, *Deinde*, *Postremò*.

Bene;

Eventus; ut *Fortè, Fortunè*

Similitudinis; ut *Sicut, Sicuti, Ut, Uti,*

Diversitatis; ut *Aliar, Secus.*

Qualitatis; ut *Prudenter, Peritè, Eleganter.*

Quantitatis; ut *Parum, Modicum, Multum, Satis, Nimum.*

COMPARATIO.

Gradus Comparationis in Adverbio sunt tres.

Positivus; ut *Dolè, Sapè, Rarè.*

Comparativus; ut *Dolentius, Sapientius, Rarius.*

Superlativus; ut *Dolentissimè, Sapientissimè, Rarissimè.*

SPECIES.

Species sunt; Primitiva; ut *Heri, Cras.*

duz Derivativa; u *Humaniter ab humano, Furtim à furè.*

FIGURA.

Figure sunt; Simplex; ut *Facile, Sape.*

duz Composita; ut *Difficile, Persape.*

DE CONJUNCTIONE.

Conjunctio est pars Orationis, annectens ordinisq; sententiam,

Conjunctioni; Potestas,

accidunt tria; Figura, & Ordo.

POTESTAS.

Potestas, id est, significatio est varia; sunt enim alix.

Copulativæ; ut *Ac, Atque, Et, Que.*

Disjunctivæ; ut *Vel, Ve, Sive, Seu, Aut, Ne.*

Adversativæ; ut *Esè, Tamen, Quamquam, Quamvis &c.*

Illativæ; ut *Ergo, Igitur, Quare, Quocirca, Quopropier, Itaq; &c.*

Causales; ut *Nam, Namque, Siquidem, Quia, Quoniam, Enim,*

Etenim, Quod, Propterea quod.

Expletivæ; ut *Quidem, Equidem &c.*

FIGURA.

Figure sunt; Simplex; ut *Enim.*

duz Composita; ut *Etenim.*

ORDO.

Ordines Conjunctionum sunt tres.

Præpositivæ conjunctiones sunt, quæ in oratione præponuntur; ut *Aut, Ac, Atque, At, Et, Vel, Nec, Neque, Nisi, Seu, Sive.*

Subjunctivæ, quæ in oratione postponuntur; ut *Que, Ne, Ve, Quidem, Quoque, Autem, Verò, Enim.*

Communes, quæ in oratione, modò præponuntur, modò postponuntur; ut *Ergo, Igitur, Itaque, Equidem &c.*

DE PRÆPOSITIONE.

Præpositio est pars orationis, quæ cæteris partibus aut separata, aut conjuncta fere præponitur; ut *Ex ad templum. Adco præceptorem.*

Suntque Præpo- { Separabiles, aut
sitiones { Inseparabiles.

Separabiles dicuntur, quæ etiam extra compositionem inveniuntur. Harum alix accusativum, alix, ablativum, alix utrumque, casum regunt. Præpositiones Accusativo casui, servientes sunt hæ.

Ad, apud, ante, adversus, vel adversum, circum, circa, circumiter, circa circum, contra, erga, extra, inter, intra, infra ob, iuxta, penes, per, pene, præter, post, prope, propter, secundum, secus, supra, trans, versus, ultra, usque.

Præpositiones Ablativo casui servientes sunt sequentes.

A, ab, abs, absque, cum, coram, clam, de, e, ex, pro, præ, procul, palam, sine, tenus.

Quatuor Præpositiones Accusativo, vel Ablativo, casui servientes.

In, Sub, Super, & Subter.

Præpositiones Inseparabiles dicuntur, quæ à vocibus, quibus præponuntur separari nequeunt; ut,

Am	}	in	}	Ambigo.
Con				Confero.
Di				Dinumero.
Dis				Disputo.
Re				Repeto.
Se				Sejungo.

Quædam præpositiones postponi suis casibus inveniuntur.

Cum,	}	u	}	Quibus cum.
Tenus,				Pube tenus.
Versus,				Angliam versus.
Usque,				Ad occidentem usque.

DE INTERJECTIONE.

Interjectio est pars Orationis, quæ varios animi affectus indicat.

Interjectioni accidit significatio tantum, quæ varia est.

Laudantis, & aliquando Exultantis; ut, *Euge,*

Exultantis, & interdum Insultantis; ut, *Vab,*

Lætantis; ut, *Euax.*

Dolentis, & Ejulantis; ut, *Ab, Heu, Hei, Hoi, Ob,*

Admirantis; ut, *Papè, O, Vab, Hui, Atai.*

Ironix; ut, *Hui, O.*

Exclamantis; ut, *Pro, O.*

Silentium indicentis; ut, *Si,*

Timentis; ut, *Hei.*

Præfagientis malum vel miserantis, vel Minantis; ut, *Va,*

Rejicientis; ut, *Apage, Apage sis.*

Exsecrantis; ut, *Nefas, Infandum, Malum*

De Etymologia hæcenus.

DE SYNTAXI.

Syntaxis est recta partium orationis inter se structura live compo-
sicio. Dicitur latinè constructio.

Duplex est Syntaxis. { Perfecta seu analoga, quæ est regularis,
Figurata seu anomala, quæ non est regula-
ris, recedens à communibus regularis.

Perfecta seu analoga est convenientia vel rectio.

Convenientia seu concordantia est, quando dictiones certis acci-
dentibus conveniunt.

Quadruplex autem est convenientia { Adjectivi & substantivi { Nominativi & verbi
Relativi & antecedentis { Interrogativi & res-
pon-
sivi.
Rectio est quando dictio regit vel regitur. (positivi.)

Eaque est { Nominum { Substantivorum { Adverbiorum.
Adjectivorum { Conjunctionum.
Pronominum { Prepositionum.
Verborum { Interjectionum.
Participiorum

Omnes enim partes orationis regunt casus, exceptis Conjunctionibus,
quæ tamen certos modos & tempora postulant.

CONCORDANTIA.

Adjectivi & Substantivi.

Regula.

Adjectivum & Substantivum conveniunt in genere, numero & ca-
su, ut, *Asper equus, Vita gloria. Longum tempus.*

1. *Obs.* Substantivis etiam annumerantur adjectiva cum substan-
tivè sumuntur; ut, *Fortunate semper. Falsas sententias.*

2. Adjectivum aliquando usurpatum substantivè, in neutro genere
adicitur substantivis; ut;

Triste lupus stabulis i. e. res tristis.

Varium & mutabile femina i. e. varia res & mutabilis.

CONCORDANTIA.

Relativi & Antecedentis.

Regula.

1. Relativum & antecedens concordant in genere, numero & per-
sona; ut, *Deus qui viget. Ratio quæ subest. Animal quod.*

2. Relativum qui, quæ, quod, præpositum antecedenti cum eo con-
sente in casu; aut, *Quam artem. Quas fabulas.*

3. Relativum qui, quæ, quod, positum inter substantiva diversi gene-
ris convenit genere cum utrobilibet; ut, *Animal quem, vel quod voca-
mus hominem. Ignis quæ, vel quod sidera vocatis.*

Obs. In eodem in neutro genere relativum refert totam oratio-
nem; ut, *In tempore ad eam veni, quod omnia in seculum est primus.*

Tallē & quallē, tantū & quantū, tot, totidem & quot, sibi mutuū dē respondere solent; ut Cum esses talis, qualem te esse video. Non hos tanti laboris est, quanti videtur. Quos homines, tot causa.

CONCORDANTIA

Nominativi & Verbi.

Regula.

1. Nominativus & Verbum personale finiti modi conveniunt in numero & persona; ut *Ego curabo. Tu scribis. Petrus discis.*

Obser. Nominativus primæ & secundæ personæ forme non exprimitur; nisi discretionis & emphasis causā; ut *Amavi, liberaſti.*

Discretionis causā; ut *Ego eeci. Vos introducitis.*

Emphasis causā; *Tu audes scelestus, nefarius.*

In verbis quorum significatio ad homines vel ad Deum tantum pertinet, tertiæ personæ nominativus sæpe subauditur; ut *Iſtī, ferunt, dicunt, ferunt, ajunt, prædicant, ningit, tonat.*

Infinitivus interdum ponitur vice nominativi; ut, *Peccare cum delectat. Scire suum nihil est.*

Tota oratio interdum ponitur vice nominativi; ut *Scire aliquid artis est*

2. Vocativus est secundæ personæ & jungitur Imperativo ejusdem numeri & personæ; ut *Nate contende vincula. Socii promitte vires.*

Aliquando absolute vocativus ponitur sine verbo; ut *Nate, Carole.*

Aliquando non exprimitur vocativus; ut *Durasse, Servare.*

3. Verbum Substantivum sum nominativus numero diversis positum, cum posteriori consentit; ut, *Amantium ira amoris redintegratio est.*

4. Verbum interpositum priori debet respondere nominativo; ut, *Dos est uxoria lites.*

5. Infinitivus esse vult habere ante se, & post se paræ casus; ut, *Nolo esse longus. Non mihi licet esse negligens.*

6. Aliquando nominativus sequitur pro accusativo; ut, *Tutum pignus esse bonus socer, pro bonum socerum.*

Regula.

1 Verba substantiva & vocativa & eorum vim habentia regunt post se nominativum; ut, *Sumus incerti. Vocantur sapientes. Liber inscriptus Hortensius.*

Verba Substantiva & absoluta; ut, *Sum, Forem, Fio, Existo, Vivo, Vado, &c. Vocativo; ut, Appellor, Dicor, Nominor, Nuncupor, Vocor, Similem vim habentia; ut, Inſcribor, Videor, Feror pro Dicor, &c.*

2 Quælibet verba possunt habere post se nominativum Rati aut æquæ rei; ut, *Redeo iratur. Venio frequens.*

Sic adjectiva pro adverbis usurpata; ut, *Agebat se maturus, i. e. manē Obambulabat nocturnus, i. e. noctu.*

Obſerv. Aliquando verbum substantivum ponitur cum participio tum verbo; ut, *Sunt pendens, i. e. pendens.*

CON.

DE SYNTAXI. CONCORDANTIA.

133

Interrogativi & Responsivi.

Regula.

1. Interrogativum & responsum conveniunt casu ; ut, *Quibus rebus fides sit ? Argumentis. Quod honore est ? Summo.*

2. *Observ.* Fallit hæc regula, quoties interrogatio fit per *Cujus*, & ut, *Cujus pecuniam ? Laniarum.*

3. Aut per dictionem variaz Syntaxeos ; ut, *Furtive accusas an homicidii ? Utroque.*

4. Fallit denique cum per possessiva ; ut, *Memo, Tuum, Suum, Noster, Vester*, respondendum est ; ut, *Cujus est hic liber ? Memo.*

Duplex Interrogativorum est genus, *Substantia & Accidens*. Interrogativum substantia est, cui responderetur ferè per nomen Substantivum, vel pronomen demonstrativum ; ut, *Quis quod. Uter, utrum, utrum, Quis eos postulavit ? Appius. Uter infidatus est ? Clodius.*

Interrogativum accidens dicitur, cui responderetur per nomen adjectivum ; ut, *Qualis fuit Hector ? Fortis, magnanimus, &c.* Sic responderetur, ad *Quor, quoties quotiens, quoruplus, quoruplex, quoruplur, non tamen per quævis adjectiva ; ut, Ad Quor ? Unus, Duo, Tres, Ad Quoruplus ? Primus, Secundus, Tertius, & sic deinceps.*

DE CONSTRUCTIONE NOMINIS & PRONOMINIS

Adjectivi & Substantivi.

De GENITIVO post Nomen.

Regula.

I. Substantivum regit alterum Substantivum in Genitivo, cum significantur res diversæ ; ut, *Scientia juris. Lex veritatis.*

Hic Genitivus sepius in adjectivum possessivum mutatur ; ut, *Patris domus ; Paterna domus.*

II. Adjectiva substantivè in neutro genere posita, regunt Genitivum ; ut, *Quid causa est ? Multum diei.*

III. Substantivum regit Genitivum pronominis primitivi ; ut, *Arma illius. Fortuna ipsius.*

Observationes circa usum Pronominum.

1. Nomen possessionis repudiat Genitivum pronominis passivi, sed pro eo sumit possessivum ; ut, *Filius meus. Pater noster.*

2. Pronomina possessiva, *Meus, tuus, suus, noster, vester*, activè usurpantur ; ut, *Amor tuus, quod me amas. Cura tua, quæ tu curas.*

3. Genitivi mei, tui, sui nostri, passivè usurpantur ; ut, *Amor tui, quod amaris. Desiderium mei, quod desideror.*

4. Possessiva *Meus, tuus, suus, noster, vester*, junguntur quibusdam Genitivis ; ut, *Tuum adolescentis studium. Meum ipsius peccatum.*

5. Substantiva partis animi vel corporis, ne sunt, *pars, dimidium, ali-* quid admittunt Genitivos *Mei, tui, sui, nostri, vestri* ; ut, *Pars mei. Quicquam sui.*

K 4

6 Nu.

6. Numeralis, Comparativa & Superlativa regunt Genitivos nominum & verbum; ut *Uterque nostrum*. *Primus vestrum*.

Observatio de Reciproco:

1. Reciproco *Sui, sibi, se*, utimur, cum tertia persona transit in se ipsam; ut *Ipse sibi displicet*.

Et accedente altero verbo primæ vel secundæ personæ, Reciprocum vim suam retinet, id est, tertia persona redit in seipsam; ut *Orare iussit, si se ames, hera, jam us ad te venias*.

2. Reciproco *Suus* utimur cum tertia persona transit in rem à se possessam; ut *Fera partus suos diligunt*.

3. Vel. cum res possessa transit ad possessorem; ut *Ulciscuntur illum mores sui*. *Indulsi illi quidem suus pater semper*.

IV. Adjectiva, quæ curam desiderium, memoriam, noticiam atque iis contraria significant, genitivum postulant; ut, *Avida nevitatibus natura*. *Memor virtutis*. *Peritus antiquitatis*.

V. Adjectivum verbale aut participiale, in *ex*, regit etiam genitivum; ut, *Tempus edax rerum*.

VI. Alia multa adjectiva verbalibus affinia regunt etiam genitivum; ut, *Expes vitæ*. *Degener virtutis patrum*.

VII. Adjectiva partitionis regunt genitivum pluralem; ut *Nulla belluarum*. *Aliquis amicorum*.

Genitivus potest exponi per, *e, ex, de, inter, ante*; ut, *Nulla inter belluas*. *Unus de Magistratibus*.

VIII. Genus partitivi & genitivi debet esse conforme; ut, *Caseri nobilium*. *Multa arborum*.

Observ. Collectiva non servant genus partitivi; ut, *Fortissimus gentis*.

IX. Quædam Substantiva partitivè sumpta genitivum habent; ut, *Vespersilio Volacrum*.

X. Comparativus partitivè sumptus, regit genitivum rerum duarum; ut, *Fortior fratrum*. *Velocior pedum*.

Observ. Genitivus in Ablativum mutatur cum præpositione; ut, *Major ex duabus palmis*.

XI. Superlativus regit genitivum pluralem ejusdem generis, vel genitivum singularem nominis collectivi; ut, *Diligentissimus omnium*. *Elegantissimus oratorum*. *Optimus plebis*.

Nomina Collectiva sunt hoc verniculo comprehensa: *Gens, populus, plebs, grex, exercitus atq; senatus*. *Turba, cohors, legio, concio, quisque, unus*.

Observ. Superlativo quædam adverbia adherent; ut, *Facile primus*. *Longè improbius*. *Quàm doctissimus*.

De DATIVO post Nomen.

Regula.

I. Adjectiva commodi, aut incommodi regunt dativum; ut, *Utile stomacho equitatio*. *Invidus mihi*.

II. Ad-

II. Adjectiva affinitatem & similitudinem significantia; hisque similia aut contraria regunt genitivum vel dativum, ut, *Affinis rei capituli. Similia prodigiis. Invidus laudis. Invidus virtutibus alienis.*

III. Proprior & proximus dativum postulant, & quædam alia; ut, *Proprior tibi. Proximus mihi. Consensaneum rationi.*

IV. Quædam adjectiva regunt dativum vel accusativum cum præpositione ad, ut *Nasus abdomini. Nasus ad cursum equus.*

V. Quædam adjectiva in bilis & in dus, passivæ significationis, regunt dativum; ut *Optabilis omnibus pax. Colenda nobis diligentia.*

VI. Adjectiva in dius dativum exigunt; ut *Obvius mihi.*

De ACCUSATIVO post Nomen.

Regula.

I. Nomen mensuræ ponitur cum adjectivis aut verbis in accusativo vel ablativo; ut *Longum septem pedes. Altior pede. Patet tres ulnas.*

Observ. Interdum ponitur in genitivo; ut *Latius pedum duorum.*

De ABLATIVO post Nomen.

Regula.

I. Adjectiva copię aut egestatis interdum ablativum, interdum genitivum regunt; ut *Dives nummis vel nummorum, Inops verbis vel verborum.*

II. Dignus & Indignus regunt Genitivum rarius, sæpius ablativum; ut *Dignus imperii. Dignus laude.*

III. Comparativus regit ablativum diversæ generis, & expositus per quàm; ut *Quid dulcius melle est, quàm melle?*

IV. Quædam Adjectiva diversitatis & ordinis regunt ablativum cum præpositione, ut, *Aliud à libertate. Secundum à rege.*

Nonnunquam etiam dativum, ut, *Huic diversum.*

V. Nomen materiæ ex quâ aliquid fit, ponitur in ablativo cum præpositione, ut, *Pocula ex auro. Candelabrum è gemmis.*

Interdum omittitur præpositio, ut, *Arcus lapide quadrato.*

VI. Nomen materiæ circa quam aliquid fieri significatur, ponitur cum adjectivis in ablativo, ut, *Auctus prædæ, Redimtus furti.*

VII. Opus substantivum indeclinabile regit ablativum accedente verbo sum cum Dativo, ut, *Opus est mihi auxilio tuo.*

1. Observ. Aliquando admittit genitivum, ut, *Magni laboris, & impensa multa opus fuit.*

2. Aliquando reperitur junctum Accusativo, ut, *Ad valetudinem opus est.*

3. Interdum regit eleganter ablativum participii pro infinitivo, ut, *Opus est consulto, i. e. consulere.*

Observ.

Observ. Opus adjectivum indeclinabile convenit cum Substantivo in genere, numero & casu; ut *Dux nobis opus est*, i. e. *necessarius*.

VII. Substantivum regit dictionem proprietatis aut partis in genitivo vel ablativo cum adjectivo laudis aut vituperationis; ut *Puer ingenui vultus*, *Homo ore eruditissimo*.

1. *Observ.* In quibusdam familiarior est Genitivus, in quibusdam ablativus; ut *Hesper non multum sibi*, *Senex cano capite*.

2. Sæpius omittitur Substantivum cum verbum sum intercedit; ut, *Fuis semper infirmus & agræ valetudine*.

IX. Duo vel plures ablativi absolute in oratione ponuntur, & exponi possunt per particulas *dum*, *cum*, *quando*, *postquam*; ut, *Libidine dominante*, i. e. *dum dominatur libido*, *Deposito ense*, i. e. *postquam depositum est ensis*.

1. *Observ.* Interdum subauditur participium nomine aliquando ejus vicem subeunte; ut, *Vivis fratribus*, pro *viventibus*.

2. Nonnunquam solus participii ablativus absolute reperitur; ut, *Nondum cognito*, i. e. *cum nondum cognitum esset*.

SUBMONITIO.

Adjectivorum varia est constructio; si quæ itaq; in regulis tradendæ occurrat difficultas, eam, Tractatus noster de Adjectivorum Constructione tollet facile, ubi exempla omnia ex Authoribus congesta videbis.

VERBORUM CONSTRUCTIO.

De GENITIVO post Verbum.

Regula.

I. Verba curæ & affectus animi regunt genitivum, raro ablativum; ut, *Angere se animi*, vel *animo*.

II. Verba accusandi, damnandi, absolvendi regunt sæpius genitivum, aliquando ablativum; ut, *Accusare crimine*, *Damnari furti*, *Liberari à scelere*.

Observ. Nomen pœne sæpius in ablativo ponitur; ut, *Mulctare aliquem pœnâ*, *Affici verbis*.

Accusandi: Accuso, Arguo. *Damnandi:* Damno, Convinco, Condemno, Redarguo, Coarguo, Arcesso. *Absolvendi:* Absolvo.

III. Verba admonendi regunt genitivum cum accusativo vel ablativum cum Prepositione; ut, *Admonere aliquem sui periculi*, vel *de suo periculo*, *Admonendi:* Admonco, Commoneo, Commonefacio.

IV. Verba æstimandi præter genitivos regunt etiam ablativos; ut, *Boni consulere*, *Magni æstimare*.

Æstimandi: Æstimo, Duco, Pendo, Facio, Som pro Æstimor.

V. Verba memoriæ & oblivionis regunt genitivum vel accusativum:

vum; ut, *Recordari beneficiorum. Oblivisci diſſa & ſaſſa alicujus Memoria; Memini, Remiſcor, Recordor. Oblivioni, Obliviſcor.*

VI. *Satago, miſereor, miſereſco* Genitivum regunt; ut, *Satagere rerum ſuarum. Miſereri alicujus. Miſereſcite Regi.*

1. *Obſerv.* *Miſereor* quandoque cum Dativo jungitur; ut, *Miſereor, tibi puella; Seneca. Verum non jam videtur uſurpandum.*

2. *Miſeror* jungitur tantum Accuſativo; ut, *Miſerari fortunam.*

3. *Faſtidio* jungitur Accuſativo frequenſ; Genitivo rariſ; ut, *Faſtidire oluſcula. Faſtidire alicujus.*

4. *Dominor* jungitur Genitivo & Dativo ſine prapositione; Accuſativo & Ablativo cum prapositione; ut, *Dominari Genium, Dominari mari & terra. Dominari in virum. Dominari in omni re.*

VII. *Potior* jungitur Genitivo & Ablativo uſitatiſ; ut, *Potior rerum. Potiri imperio.*

De DATIVO poſt Verbum.

Regula.

1. *Omne Verbum acquiſitivè poſitum regit Dativum;* ut, *Effodire alicui oculos. Arare ſibi. Naſcitur homini. Dolere mihi.*

Huc perſeunt varii generis verba, qualia ſunt ſequentiâ.

1. Verba occurrendi & ſavendi regunt Dativum; ut, *Obviare ſuſperbia. Favere voluntari alicujus.*

2. Verba ſtudenti & medendi regunt Dativum; ut, *Studere ſcientiâ. Mederi Reipublicâ.*

3. Verba adulandi & auxiliandi regunt Dativum; ut, *Aſſentari alicui. Auxiliari alicui.*

Juvo tamen regit Accuſativum; ut, *Juvare aliquem.*

4. Verba nocendi & parendi regunt Dativum; ut, *Nocere alteri. Obedire Parentibus.*

5. Verba præſidendi ſeu imperandi & gratificandi regunt Dativum; ut, *Præſicere negotio. Præcipere alicui. Gratulari alicui.*

Sic alia multa.

II. Verba composita à *Forem, Sum, Fio, Facio*, regunt Dativum; ut, *Deſore nulli. Adeſſe alicui. Satiſſat opinioni. Satiſſacere amicis.*

III. Verba etiam composita cum his Prapositionibus, *ab, ad, ante, con, in, inter, ob, poſt, præ, pro, ſub, ſuper*, poſtulant Dativum; ut, *Nihil abnuere ſtudio alicujus. Adhibere medicinam agroti. Anteferre pacem bello. Conſentire principi. Invigilare quieti. Interponere ſe alicui. Obſtrepere alicui. Poſthabere ludo. Præponere viſa. Proponere omnibus. Submittere ſe alicui.*

1. *Obſerv.* *Admiror, adjuro, adjuvo, alloquor, aſſiſio, invade, invenio, oſeo, occido, praverſo, ſubeo*, Accuſativum regunt.

2. *Interdiſco* Dativum regit cum Ablativo; ut, *Inſerdicere alicui aquâ igni.*

Non-

Nonnunquam tamen admittit Accusativum cum Dativo; ut, *Inducere histrionibus scenam.*

3. *Supercedo* Ablativum regit tantum; ut, *Supercedere labore.*
Submonitio.

Quædam ex his mutant Dativum aliquoties in alium casum; quæ de re consule Trahantulum, de Verborum Idiosyncrasi.

IV. *Sum, es, est*, pro *habeo* regit Dativum; ut, *Est mihi pater*, i. e. *habeo Patrem.* *Sunt mores tibi mali*, i. e. *habes malos mores.*
Observ. Dativus sæpe ponitur in oratione pro Accusativo vel Ablativo & Præpositione; ut, *Is clamor celo*, pro *in celum*.

V. Quædam Verba regunt duos Dativos, unum personæ & alterum rei; ut, *Esse alicui curæ*, i. e. *in curam.* *Vertere alicui visio*, i. e. *in vitium.*

VI. Verbum passivum sæpe regit Dativum pro Ablativo & Præpositione; ut, *Audita tibi.* *Visa mihi.*

VII. *Habeo* regit Dativum pro Accusativo; ut, *Habere ludibrio*, i. e. *in ludibrium.* *Habere odio*, i. e. *in odium.*

VIII. Verba *Explicandi, Promittendi, Fungendi, Dandi, Comparandi, Reddendi, Auferendi, Committendi, Postponendi, Præferendi* regunt Dativum cum Accusativo; ut, *Mittere alicui literas.* *Nunciare alicui nova.*

Explicandi: Explico, Declaro, Dico, Expono, Indico, Judico, Narro, Nuncio, Ostendo, Significo. *Promittendi:* Promitto, Spondeo, Voveo. *Fungendi:* Jungo, Copulo, Misceo, Necto, Colloco, Cogmento. *Dandi:* Do, Concedo, Commodo, Dando, Ministro, Suppedito. *Comparandi:* Comparo, Adæquo, Equiparo, Coæquo, Confero, Compono, Exequo. *Reddendi:* Reddo, Refero, Restituo, Rependo, Repono. *Auferendi:* Aufero, Abripio, Abstraho, Adimo, Avello, Demo, Eripio, Surripio, Tollo. *Committendi:* Committo, Credo, Commendo, Mando, Trado. *Postponendi:* Postpono, Posthabeo, Postfero. *Præferendi:* Præfero, Antefero, Antehabeo, Antepono, Præpono. De ACCUSATIVO post Verbum,

Regula.

I. Verbum activum aut activæ significationis regit post se Accusativum; ut, *Agere suum negotium.* *Aucupari rumores.*

II. Quædam Verba regunt accusativum cognatæ significationis per Axiomismum; ut, *Currere cursum.* *Ludere ludum.*

Observ. Nonnulla tamen reperiuntur in Ablativo; ut, *Dolere dolore alicujus.* *Gaudere gaudio.*

III. Accusativi partem & vicem eleganter ponuntur cum verbis; ut, *Maximam partem vivunt*, i. e. *maximâ ex parte.* *Dolere vicem alicujus*, i. e. *de vice alicujus.*

IV. Quædam verba; ut sunt, *rogandi, celandi, d. cendi, vestiendi, monendi,*

monendi, &c. regunt duos accusativos diversos; unum personæ, alterum rei; ut, *Rogo te hoc beneficium. Celare aliquem aliquid. Docere aliquem literas.*

1. *Observ.* Horum passiva retinent accusativum rei; ut, *Celari. aliquid. Doceri iter.*

2. Multa horum varios casus assumunt; ut, *Induere sibi vestem. Induere se veste. Monere se testamento.*

3. Quædam verba *Docendi*, item *Vestendi*, *Liberandi*, *Implendi*, *Onerandi*, & his contraria: multa præterea *Privandi*, recipiuntque plus accusativum cum ablativo; ut, *Erudire aliquem præceptis. Imbuere se studiis.*

Rogandi: *R*ogo, *F*lagito, *P*osco, *I*nterrogo. *Celandi*: *C*elo. *Docendi*: *D*oceo, *D*edocceo, *E*docceo, *E*rudio. *Vestendi*: *V*estio, *A*micio, *C*alceo, *C*ingo, *I*nduo, *O*rno, *T*ego, *E*xuo, *M*undo, *S*polio. *Liberandi*: *L*ibero, *E*xpedio, *S*olvo, *V*indico, *A*lligo, *O*bligo, *A*dstringo, *O*bstingo, *I*mpedio, *I*mplico, *I*rruicio. *Implendi*: *I*mpleo, *C*ompleo, *E*xpleo, *O*ppleo, *R*epleo, *A*ugeo, *C*umulo, *D*ico, *D*olo, *F*arcio, *R*efercio, *L*ocupletor, *O*rno, *S*atio, *S*aturo, *E*xhaurio, *E*xinanio. *Onerandi*: *O*neto, *O*bruo, *O*pprimo, *E*xonero, *L*ævo. *Privandi*: *P*rivo, *A*bdico, *E*verto, *E*xhæredo, *F*raudo, *O*rbo, *P*robibeo. *His addi possunt*: *A*fficio, *M*uto, *C*ommuto, *P*ermuto, *P*enso, *C*ompenso, *R*epenso.

De *ABLATIVO* post Verbum,

Regula.

I. Nomen causæ, instrumenti, aut modi, cum verbis aut adjectivis ponitur in ablativo; ut, *Ardere dolore. Ludere pila. Facere animo libenti. Insignis pietate. Pallidum ira.*

Observ. Interdum modus actionis & comitatus assumit præpositionem; ut, *Cum metu dicere.*

Observ. Nomen causæ exponitur per præpositiones *per*, *pro*, *ob*, *propter*, &c. *Adeptus est per scelus; Pro cupiditate; Ob factum; Propter metum.*

II. Nomina pretii ponuntur cum verbis in ablativo; ut, *Non enim vitiosâ nuce. Vendidi auro.*

1. *Observ.* Magni, Parvi, Tanti, Quanti, Pluris, Minoris in genitivo ponuntur sine Substantivo; ut, *Magni facere. Parvi pendere. Pluris facere. Minoris constare.*

2. In ablativo ponuntur cum Substantivo; ut, *Magno pretio æstimare. Minore pretio redimere.*

3. *Valeo* regit accusativum vel ablativum; ut, *Valeat duos nummos. Valere minimo.*

III. Verba copiæ aut egestatis regunt ablativum; ut, *Abundatio. Carco sumptu.*

Verba *Copiæ*: *F*luo, *A*ffluo, *C*ircumfluo, *D*iffuio, *A*bundo, *E*xubero,

Exubero, Mano, Roro, Scateo, Sudo. Egestas: Careo, Egeo, Laboro, Indigeo, Vaco.

Obſerv. Nonnunquam etiam genitivum; ut, *Eget aris.*

IV. Quatuor hæc deponentia, *utor, fruor, fungor, vescor*, & his ſimilia ablativo junguntur; ut, *Utor vino. Fruor ſtudiis. Fungor officio. Vescor laſſe.*

Eadem verba cum accuſativo inveniuntur antiquè; ut, *Funſus eſt officium liberatiſi adoleſcentuli.*

V. Verba accipiendi, diſtandi, removendi, ſeparandi, coercendi & petendi regunt ablativum cum præpoſitione; ut, *Diſcere ex aliquo. Diſtare ab urbe. Dimittere è manibus.*

Accipiendi: Capió, Accipio, Audio, Conduco, Colligo, Diſco, Emo, Fero, Reparto, Sumo. Diſtandi: Abſum, Diſto. Removendi: Removeo, Abſterreo, Amoveo, Arceo, Avertó, Dererreo, Repello. Separandi: Separo, Aufero, Abduco, Abrado, Abſtraho, Abripio, Avello, Avoco. Coercendi: Coerceo, Abſtineo, Cohibeo. Petendi: Peto, Contendo, Exigo, Flagito, Poſco, Expoſco, Repoſco, Quæro, Requiro.

VI. Verbum paſſivum aut paſſivæ ſignificationis regit Ablativum cum præpoſitione; à, vel ab; ut, *Legitur à me. Vapulo à præceptore.*

Obſerv. Paſſivè ſignificant, *Vapulo, veneo, liceo, exulo, ſio, &c.*

De INFINITIVORUM Conſtructione.

Regula.

I. Infinitivus verbi perſonalis recipit ante ſe accuſativum, & exponitur per quod, ut, ne, vel quin; ut, *Credite me recitare, i. e. quod ego recito. Volo vos bene ſperare, i. e. ut bene ſperetis. Prohibuerunt exire, i. e. ne exires. Non dubitas mandare, i. e. quin mandet.*

II. Infinitivus poſt ſe admittit caſum ſui verbi; ut, *Miſereri alicujus. Diligi ab aliquo.*

III. Quibuſdam cum verbis cum adjectivis familiariter ſubjiciuntur verba ioinita; ut, *Puduit diſcere. Dignus amari. Audax perpeti.*

Fore ut, Futurum ut, verbis Spero, Puto, Affirmo, Suſpicio, & ſimilibus juncta, eleganter Futurum infinitivum tam agendi, quàm patiendi modo ſupplent, etiamſi alioquin verba ſupinis non careant; ut, *Nunquam putavi fore, ut ad ſe ſupplex venirem. Valde ſuſpicio fore, ut infringatur hominum improbitas. Cicero. Scio futurum ut audire ejus ſententiæ, cupias multas audire. Seneca.*

DE GERUNDIIS.

Regula.

I. Gerundia & Supina regunt casus suorum verborum : ut, *Mendum est atate. Effertor studio videndi parentes. Venit exquisitum more.*

II. Gerundia in di junguntur quibusdam Substantivis & Adjectivis : ut, *Locus habitandi. Consuetudo peccandi. Ignarus dicendi.*
 Substantiva : ut, Tempus, Causa, Studium, Finis, Occasio, Potestas, Opportunitas, Facultas, Licentia, &c. Adjectiva, ut, Peritus, Imperitus, Cupidus, Insuetus, Ignarus.

1. *Observ.* Poëticè infinitivus loco Gerundii ponitur : ut, *Occasio cumulare, pro cumulandi.*

Interdum non inveniuntè adjicitur Gerundiis genitivus pluralis : ut, *Quum illorum videndi gratiâ me in forum contulissim.*

III. Gerundiis in do junguntur quædam Præpositiones ablativi casus : *A, ab, abs, de, è, ex, cum, in, pro* : ut, *A scribendo detertere. Cum loquendo. In puniendo.*

Observ. Ponuntur & absque Præpositione : ut, *Scribendo discere scribere.*

IV. Gerundiis in dum junguntur quædam Præpositiones accusativi casus, *Ad, ante, inter, circa, ob, propter* : ut, *Inter spolandum. Ad expugnandum, &c.*

1. *Observ.* Cum significatur necessitas ponuntur sine Præpositione, additè verbum est : cum dativo expresso vel subintellecto : ut, *Ab-eundum est mihi. Orandum est.*

2. Gerundia aliquando passivè videntur usurpari : *Erudiendi gratiâ, i. e. ut erudiretur.*

DE SUPINIS.

Regula.

I. Supina in um junguntur verbis motus : ut, *Volit venatum. Venit precatum.*

Poëticè dicunt, *Eo visere. Vado videre.*

II. Supina in n nullum casum regunt, sed junguntur verbis motus è loco, & quibusdam adjectivis : ut, *Difficile distu. Mirabile auditu. Surgere cubitu.*

DE TEMPORE.

Regula.

I. Spacium temporis ponitur cum verbis in accusativo vel ablativo ;

tivo; ut, *Regnavit septem & triginta annos. Vixit annos viginti & septem.*

Observ. Aliquando additur Præpositio; ut, *Alere per decem annos. Vigilare ad multam noctem.*

II. Species temporis ponitur in Ablativo; ut, *Redire luce, non tenebris.*

1. *Observ.* Species temporis cognoscitur interrogazione factâ per *quando*, vel *quanto tempore*.

2. Aliquando additur Præpositio; ut, *Sub noctem, ante noctem;*

3. Quædam ponuntur in Accusativo per Elipsin Præpositionis more Græco; ut, *Id tempus creatus est Consul pro per vel sub id tempus.*

4. Tres Dativi temporis; ut, *Luci, Tempori, Vesperis*, adverbialiter ponuntur, ut, *Vesperis venit.*

DE LOCO.

I. Spatium loci ponitur in Accusativo vel in Ablativo; ut, *Abeſſe iter unius diei. Abeſſe longis paſſibus.*

II. Species loci ponitur in Ablativo; ut, *Primo lapide.*

Observ. Sæpius additur Præpositio; ut, *Ad quintum milliare.*

III. Nômina urbium primæ aut secundæ declinationis singularis tantum numeri, ponuntur in Genitivo cum quæstio fit per *ubi*; ut, *Esse Romæ. Commorari Londini.*

IV. Nomina urbium tertiz declinationis aut pluralis numeri, tantum ponuntur in Dativo vel Ablativo, cum quæstio fit per *ubi*; ut, *Est Neapoli. Babylone mortuum est. Parisiis vivit.*

V. Nomina urbium ponuntur in Accusativo sine Præpositione, cum quæstio fit per *quo*; ut, *Romam venire, Londinum ire.*

VI. Nomina urbium ponuntur in Ablativo sine Præpositione, cum quæstio fit per *unde* aut *qua*; ut, *Roma profectus est. Londinò discessit.*

1. *Observ.* Aliquando præpositio additur nominibus urbium in qualibet loci differentia; ut, *In Alexandria, In Epheſo. Ab Anziochia, &c.*

2. Quando apponitur adjectivum, vel appellativum nominibus urbium sæpe præpositio adjicitur; ut, *Ad doctas Athenas proficisci. Ad urbem Romam.*

3. Interdum abest præpositio; ut, *Doctas Athenas.*

VII. Nomina urbium imitantur & hæc appellativa; *Domus, rus, humus, bellum, militia*; ut, *Sum domi, Eo domum, Redeo dom, Sum ruri, Eo rus, Redeo Rure.* Dicitur verò: *Facit humi; Precumbis humi; Tollitur humo. Sum belli*; tantum: *Sum militia,* tantum.

1. *Observ.* Genitivo domi, quædam adjectivi addi possunt, *Mæ,*
tua,

sua, sue, nostra, vestra, aliena ; ut, *Domi mea. Domi tua.*

2. In ablativo etiam dicitur cum Præpositione ; ut, *In domo.*

3. Cum aliis adjectivis *domus*, in ablativo ponitur ; ut, *In domo vidua. In locuplete domo.*

4. Nomen *humus* nonnunquam aliorum appellativorum sequitur constructionem ; ut, *Ab humo atollit. Ad humum deducit.*

VIII. Appellativa nomina locorum, regionum, insularum & montium, eandem habent constructionem, sed cum præpositione ; ut, *In hortis. In senatu. In provinciam. Ex Italia.*

Observ. Aliquando his nominibus subtrahitur Præpositio, in qualibet loci differentia ; ut, *Italiam ire*, pro *in Italiam*. *Ægypto remcare*, pro *ex Ægypto*. *Toto foro vagari*, pro *per totum forum*.

De IMPERSONALIU Constructione.

Regula.

Est, interest & refert significantiæ possessionem aut officium regunt quosvis Genitivos ; ut, *Exirema de mensia est. Interest omnium rectè facere.*

1. Observ. Septem genitivi pronominum extipiuntur, scilicet *mei, tui, sui, nostri, vestri, nostrum, vestrum* ; pro quibus interest & refert recipiunt ablativos femininos *Meâ, tuâ, suâ, nostrâ, vestrâ* ; ut, *Meâ interest. Tuâ interest. Meâ refert. Tuâ refert.*

2. Verbum *est* pro illis genitivis regit Nominativos neutros, *meum, tuum, suum, nostrum, vestrum* ; ut, *Meum est discere. Tuum est scribere.*

II. Interest & refert recipiunt etiam Genitivos æstimandi, *quantis magni, permagni, parvi* ; ut, *Quantis interest. Magni interest.*

1. Observ. Recipiunt & accusativum cum præpositione *ad* ; ut, *Quid ad rem meam refert.*

2. Recipiunt & ablativum, & quædam adverbia ; ut, *Nec minimo discrimine refert. Multum refert. Nihil refert.*

III. Multa verba personalia & impersonalia, quæ eventum significant regunt dativum, qualia sunt, *Consingis, restat, placet, evenit, accidit, sufficit, constat. libet, liquet, vacat, dolet, conducit, fit, expedit, licet, convenit, præstat* ; ut, *Placet doctissimis. Sufficit tibi. Accidit mihi.*

Observ. Tria verba ex his regunt accusativum cum præpositione *ad* ; ut, *Pertinet ad dignitatem. Attinet ad abstinentiam. Spectat ad bellum.*

IV. Quinque verba impersonalia *panisces, tædes, misces, pudes, piges*, regunt accusativum cum genitivo ; ut, *Panisci me consilii. Pudet me infamie.*

Observ. Hæc verba loco genitivi aliquando infinitivum admittunt ; ut, *Tædes audire. Panisci jurasse.*

V. Decet, delectat, juvat, oportet regunt accusativum; ut, *Decet me, juvat me.*

Observ. Sic quædam verba modo personaliter, modo impersonaliter sumpta regunt accusativum; ut, *Laset me. Fugit se.*

VI. Verbum impersonale passivæ vocis, simplex cum personabilibus passivæ casum obtinet; ut, *Ab hostibus constanter pugnatum.*

Aliquando dativum exigit, loco ablativi cum præpositione; ut, *Tota mihi dormitur hyems. Mihi istic neque feritur, neque metitur.*

Observ. Interdum tamen absolute, sine casu ponitur; ut, *Quid agitur? statur.*

De PRATICIPII Constructione.

Regula.

I. Participium regit casum sui verbi; ut, *Oblitus consuetudinis. Indulgens sibi.*

Observ. Participia cum in nomina degenerant, genitivum postulant; ut, *Amans patriam, Patiens inedia.*

II. Nomina participialia in bundus regunt casum sui verbi; ut, *Imaginabundus carnificem. Gratulabundus patriam.*

III. Quædam verba eleganter junguntur participiis perfectis; ut, *Cupit te conveniunt, i. e. ut convenias. Curabo adductum, i. e. adductam.*

IV. Exosus, perosus, pertæsus cum activè significant, accusativum postulant; ut, *Exosus patrios mores. Pertæsus ignaviam suam.*

V. Exosus verò & perosus cum passivè significant dativum exigunt; ut, *Germani Romanis perosi sunt. Exosus Deo & sanctis.*

VI. Natus, prognatus, satus, cretus, cretus, ortus, editus, in ablativum feruntur; ut, *Quo sanguine cretus. Terrâ editus.*

VII. Participiis futuri temporis, præsertim passivis, additò verbò substantivò, eleganter utimur pro *Debere* vel *Oportere*; ut, *Frater est expectandus mihi, pro debeo vel oportet me expectare. Orandus eris nobis amicus meus, pro debemus vel oportet nos orare amicum meum.*

De ADVERBII Constructione.

Regula.

I. Adverbia junguntur nominibus, verbis & participiis in conformi sensu; ut, *Planè grandis. Focare libere. Temere impulsus.*

Observ. Junguntur & aliis adverbis; ut, *Valde bene.*

II. Adverbia *En* & *Ece* regunt nominativum aut accusativum; ut, *En crimin. En causa. En mentem. Ecce miserum.*

III. Ad-

III. Adverbia temporis, loci & quantitatis regunt genitivum; ut, *Tunc temporis. Ubi terrarum. Satis verborum.*

Obſerv. Prædie & poſtædie junguntur accuſativo, ſed ſubintelligitur ante vel poſt; ut, *Prædie nonas, i. e. ante nonas. Poſtædie ludos, i. e. poſt ludos.*

IV. Ergo & inſtar ſive Nomina ſive Adverbia regunt genitivum; ut, *Virtutis ergo benevolentiaq̃. Puncti inſtar.*

Obſerv. Apponitur interdum Præpoſitio ad, ut, *Valis ad inſtar.*

V. Adverbia derivata primitivorum conſtructionem ſequuntur; ut, *Congruenter nature, nam Congruo ſibi dicitur. Obuiam illi, nam Obuius illi dicitur. Proximè hoſtem, nam propè hoſtem dicitur.*

VI. Cedo ſugitantis exhibere, accuſativum regit; ut, *Cedo quemvis arbitrum.*

VII. Adverbia vocandi Heus, & ô, regunt vocativum; ut, *Heus adoleſcens. O pueri.*

VIII. Adverbia Comparativi & Superlativi gradus, eandem cum nominibus conſtructionem habent; ut, *Sapienſius te ipſo. Optimè omnium.*

IX. Abhinc jungitur accuſativo vel ablativo; ut, *Abhinc ſexaginta annos, & Abhinc ſexaginta annis.*

X. Plus, ampliùs, minùs, nominativo, accuſativo, & ablativo junguntur ſubaudita conjunctione quàm; ut, *Minùs quindècim dies ſunt. Plus quingentos colaphos inſiegit. Hor à ampliùs minùs nibilo.*

Obſervatio quarundam Particularum.

1. Ut pro Poſtquam & Quomodo Indicativum petir; ut, *Ut ab urbe diſceſſi, pro Poſtquam ab urbe diſceſſi. Ut vales, pro quomodo vales.*

2. Poſt has voces; addè, ita, ſic, talis, tantus, tot, nunquam ponitur quòd ſed ut cum Subſtantivo; ut, *Non ſum ita bebes, ut iſta dicam.*

3. Tam Adverbio quam reſpondere ſolet; ut, *Tam ego homo ſum quàm tu.*

4. Antequam, priùsquam, poſteaquam, poſtquam, ubi pro poſtquam, rum Indicativis tum Coniunctivi, junguntur; ut, *Antequam conſcedero. Priùsquam pereò. Poſteaquam veniſſent, &c.*

5. Donec pro Quamdiu Indicativo, pro Quouſque nunc Indicativo, nunc Subiunctivo gaudet; ut, *Donec eris felix. Donec adijceris.*

6. Simulac, ſimulatque Indicativo & Subſtantivo adducunt; ut, *Simulac belli patiens erat. Simulatque adoleverit ætas.*

7. Quasi, ceu, tanquam perinde, acſi, haud ſecus acſi, Subſtantivo annectuntur; ut, *Quasi non norimus nos inter vos.*

8. Quomadmodum; ut, uterunque, ſicut, Indicativum & Subiunctivum admittunt; ut, *Hi ſemenium fecerunt, ita & metes.*

9. Ne prohibendi, vel Imperativis vel Subiunctivis præponitur; ut, *Ne jura. Ne metuas.*

Næ pro non cæteris modis inservit.

10 Næ pro *Profecit* Indicativum vel Coniunctivum petit; ut, *Næ ego homo sum infelix. Næ tu, melius fama tua consulisses.*

11 Quoniam & quandoquidem causam certam sæpe significant, & Indicativo junguntur; ut, *Quoniam in ita via.*

12 Adverbialia, accedente casu, transeunt in præpositiones; ut, *Cantabit vacuus coram latrone viator.*

Submonitio.

Particularum harum usus, ut & aliarum, in *Tractatulo de Particularum Idiorismis satis superque demonstratur, quod Tyrones remissimus.*

DE CONIUNCTIONUM CONSTRUCTIONE.

Regula.

I Coniunctio copulat similes casus & modos; ut, *Optimus & praestantissimus. Trepidus & timens.*

Observe. Excepto si casualis dictionis ratio aliqua privata repugnet, vel aliud poscat; ut, *Emi librum centussis & pluris. Vixi Romæ & Venetiis.*

II. Et si, tametsi, quanquam in principio orationis Indicativum, raro Subiunctivum; cæteris locis tam Subiunctivum quam Indicativum admittunt; ut, *Tametsi, nihil mihi fuit operantis. Tametsi par gloria sequatur.*

III. Etiam si quamvis Subiunctivo & sæpe Indicativo junguntur, ut, *Etiam si quid scribas. Quamvis verebar.*

IV. Licet, ut, pro quamvis Subiunctivo gaudent; ut, *Licet abesse ut summa haberem cætera.*

V. Ni, nisi, si, siquidem, quod, quia, quam, nunquam, priusquam, tum Indicativum tum Subiunctivum amant; ut, *Quod redieris incolumis gaudeo. Nisi quid forsè adhuc vultis.*

DE PRÆPOSITIONUM CONSTRUCTIONE.

Regula.

I. UNæ & triginta Præpositiones regunt Accusativum; ut, *Ad metas herere. Apud Herodotum. Adversum patrem.*

II. Sexdecim Præpositiones regunt ablativum; ut, *A fronte. Ab ostio. Cum fratre.*

III. Quatuor præpositiones in, sub, super & subter, regunt accusativum in significatione motus; ablativum in significatione quietis; ut, *In vitium. Sub manus. In foro. Sub sole.*

IV. Quædam præpositiones aliis solent præponi; ut, *Procul à terra. Usque ad lucem.*

V. Verba composita sæpe regunt casum suæ præpositionis; ut, *Adire oppida. Peragrarè sylvas. Absolvere bello. Delabi cælo*

Observe.

Observ. Eleganter interdum repetuntur cum verbis præpositiones accusativi vel ablativi casus; ut, *Admissi in consilium. Emergere à vadis.*

VI. Multa verba recipiunt accusativum vel ablativum propter intellectam præpositionem; ut, *Gemere virtutem, i. e. propter virtutem. Morere Reipub. calamitatem, i. e. propter calamitatem. Loco filii esse, i. e. in loco.*

VII. Præpositio *tenus* regit genitivum pluralem rerum duarum, vel ablativum tam singularem quam pluralem; ut, *Labrorum ignis, Crurum tenus. Capulo tenus.*

VIII. Præpositiones sine casu fiunt Adverbia; ut, *Adversum venias. Propè adest. Palàm dixit.*

DE INTERJECTIONIS CONSTRUCTIONE.

Regula.

I. Interjectiones non raro absolute, & sine casu ponuntur; ut, *Qua (malum) dementia?*

II. Interjectiones *ô, Heu, P. ô,* regunt nominativum, accusativum & vocativum; ut, *O qualis facies! ô præclarum custodem! ô Dave! Heu felix! Heu stirpem! Pro curia! Pro Deum atq; hominum fidem! Pro sancte Jupiter!*

III. Interjectiones *Hem & Ah,* regunt accusativum aut vocativum; ut, *Hem voluptatem! Hem mea lux! Ah me miserum! Ab Corydon!*

IV. Interjectiones *Hei & Vx* regunt Dativum; ut, *Hei mihi! Vx tibi!*

V. *Vah & Ohe* regunt vocativum; ut, *Vah salus mea! Ohe libelli!*

DE FIGURATA SYNTAXI.

Figurata Syntaxis est nova loquendi ratio à trito & vulgari sermone remota, quæ fere ratione aliqua aut auctoritate nititur.

Figurate Syntaxeos sunt undecim Species.

Epitheke	} sive	Appositio.	} synthetis	} Compositio.
Ecclesiis		Evocatio.		
Syllepsis		Conceptio.		
Prolepsis		Anticipatio.		
Zeugma		Connexio. (tium)		
Enallage		Immutatio acciden-		
		Archaismus.	} Synechdoche	} Intellectio.
			} Hellenismus	} Omissio.
			} Graeca (rio.	} Constructio.
			} Vetus & cu	} Verba.

APPOSITIO.

Appositio est quando plura Substantiva ad eandem rem pertinentia ponuntur in eodem casu sine conjunctione; ut, *Iustitia excellentissima virtus. Cicero modestissimus puer. Oxonium oppidum.*

adjungitur verbum plurale respondens digniori personæ.

Duplex est { Explicita &
Implicita.

Explicita est quando universæ personæ explicantur; ut, *Tu & collega tui errasti.*

Conceptio personarum implicita est, quando personæ non exprimuntur; ut, *Uterque sumus defessi*, subaud. *ego & tu.*

Conceptio Generum.

Conceptio generum est, quando Adjectivum junctum Substantivis diversis generis respondet digniori generi.

Duplex est { Explicita &
Implicita.

Explicita est quando diversa genera explicantur; ut, *Mars & Venus capii.*

Observationes.

1. Substantiva rerum inanimatarum habent Adjectivum plurale neutrius generis; ut, *Divitiæ, decus, gloria, in oculis sita sunt.*

2. Aliqua Substantiva sumuntur tanquam res animata; ideoque in his fit generis Conceptio; ut, *Leges & plebiscita coacta.*

3. Aliquando Substantivi proximi habetur ratio; ut, *Video in me omnium ora atque oculos esse conversos.*

4. Adjectivum aliquando consentit genere cum similibus genere Substantivis; ut, *Fama & fortuna pares.*

Implicita generum conceptio est, quando diversa genera non exprimuntur, sed continentur sub aliqua voce; ut, *Vides innocuos ambos*, scilicet *Virum & uxorem*, *Uterque valens*, scilicet *filius & filia.*

Conceptio numerorum.

Conceptio numerorum est, quando verbum adjunctum Substantivis numero diversis respondet digniori; ut, *Sunt nobis constanea & copia lachry.* *Quem neq. gloria neq. pericula excitant.*

Conceptio Casuum.

Conceptio casuum est, quando adjectivum vel verbum plurale subijci ut nominativo & ablativo intercedente præpositione; ut, *Quirinus cum fratre Remo jura dabunt. Ilia cum lauso sati de Numitorē.*

PROLEPSIS.

Prolepsis est, quando adjectivum vel verbum cum toto conveniens (i. e. generalis dictione) discrepat à partibus totius numero

Duplex est { Explicita, &
Prolepsis { Implicita.

Explicita est in qua totum & partes exprimuntur; ut, *Ambo defessi sumus, ego vapulando, ille verberando. Duo reges, ille bello, hic pace civitatem auxerunt.*

Implicita Prolepsis est, quando totum aut partes supprimuntur; ut, *Curemus aquam uterque partem, scilicet nos uterque ego meam, tu suam partem curemus.*

ZEUGMA.

Zeugma est, quando verbum adjectivum diversis additum substantivis, consentit cum proprio.

Triplex est Zeugma { Protozeugma.
Mesozeugma.
Hypozeugma.

Protozeugma est quando verbum vel adjectivum ponitur in principio; ut, *Iratus est Rex & Regina.*

Mesozeugma est quando verbum vel adjectivum ponitur in medio; ut, *Rex iratus est & Regina.*

Hypozeugma est quando verbum vel adjectivum ponitur in fine; ut, *Rex & Regina irata est.*

Tribus modis fit Zeugma.

(1.) In persona; ut, *Ego & tu stude.*

(2.) In genere; ut, *Maritus & uxor est irata.*

(3.) In numero; ut, *Hic illius arma, hic currus fuit.*

Observationes

Quando verbum ab duo supposita reducitur & cum utroque convenit est Zeugma; ut dicunt locutionis, non constructionis; ut, *Johannes fuit piscator & Petrus.*

Ubi aliqua fit comparatio aut similitudo, verbum aut adjectivum consentit cum remotiore substantivo; ut, *Præterea salem filium nulla nisi tu pareres.*

ENALLAGE.

Enallage est accidentium immutatio, quæ legitimæ constructionis regulas perturbat; ut,

Ea est vel { Casuum, quæ dicitur } vel { Temporum.
Generum, (Antiptosis) } vel { Modorum.
Personarum } Numerorum.

Enallage casuum sive. Antiptosis est, quando casus pro casu ponitur.

Duplex est, { Licitæ &
Minimè licitæ.

Antiphrasis Licitæ,

Nominativus pro genitivo, ut, *Sumus id atati*, pro *ejus atati*.

Accusativus pro genitivo, ut, *Omne genus missilia*, pro *omnis generis*.

Genitivus pro nominativo, ut, *Venis in mentem illius temporis*, pro *illud tempus*.

Dativus pro nominativo, ut, *Cui cognomen Fulo additur*, pro *Fulmo*.

Dativus pro ablativo, ut, *Vix audior ulli*, pro *ab ullo*.

Dativus pro accusativo, ut, *Inferrat deos Latio*, pro *in latium*.

Accusativus pro ablativo, ut, *Profectus est id tempus*, pro *eo tempore*.

Vocativus pro nominativo, ut, *Macte virtute esto*, pro *mactus*.

Antiphrasis non Licitæ.

Nominativus pro accusativo, ut, *Nescis esse uxor Fovis*, pro *nescis se esse uxorem*. Horat. lib. 3. od. 27.

Nominativus pro vocativo, ut, *Projice tela sanguis meus*, pro *sanguis mi*. Virg. 6. a v. 870.

Genitivus pro nominativo, ut, *Ganum degeneres*, pro *canes*. Plin. lib. 11. cap. 50.

Genitivus pro ablativo, ut, *Abstinet irarum*, pro *ab ira*. Horat. lib. 23. od. 27.

Dativus pro accusativo, ut, *Alienis rebus curas*, pro *alienas res*. Plaut. Trucul. sc. ad fores v. 34.

Dativus pro ablativo, ut, *Pugnabis amori*, pro *cum amore*. Virg. 4 Æneid. v. 38.

Accusativus pro nominativo, ut, *Urbem quam statuo vestra est*, pro *urbis*. Virg. 4 Æneid. v. 573.

Accusativus pro genitivo, ut, *Quid tibi hanc curatio est rem*, pro *hujus rei*. Plaut. Amphit. scen. bene vale.

Accusativus pro ablativo, ut, *Boni neq. liberales functus est officium viri*, pro *officio*. Terent. Adel. act. scen. 5. v. 18.

Vocativus pro nominativo, ut, *Venis exspectate*, pro *exspectatus*. Virg. 2 Æneid. v. 2, 3.

Ablativus pro dativo, ut, *Hares pede pes*, pro *pedi*. Virg. 10 Æneid. v. 361.

Plura ejusmodi inter legendum occurrunt.

Enallage generum est, quando genus pro genere ponitur; ut, *Nube gravidâ candicante, quod tempestatem albam vocans. Bellantur*, pro *bellans*. (Passivum genus, pro Activo.)

Enallage personarum est, quando persona pro persona usurpatur, ut, *Si quis me quæres. Præsto est*, pro *præsto sum*.

Enallage temporum est, quando tempus pro tempore ponitur, ut, *Vicinus pro vincemus*.

Enallage

Enallage modorum est quando modus pro modo ponitur; ut, *Vale* ^{ibi}, pro *vale*. *Expectabis*, pro *expecta*.

Infinitivus nonnunquam pro imperfecto Indicativi maxime apud historicos & poetas ponitur; ut, *Adferre & dicere*, pro *adferebas & dicebas*.

Enallage numerorum est, quando numerus pro numero locatur; ut, *Dedimus operam*, pro *dedi*.

SYNTHESIS.

Synthesis est, quando constructio refertur ad sensum & significationem non ad vocem.

Triplex est Synthesis } Adjectivi & Substantivi,
Relativi & Antecedentis,
Nominativi & Verbi.

Synthesis fit in Adjectivo & Substantivo, & Relativo & Antecedente quinque modis.

- (1.) Discernendi lexus gratia; ut, *Elephas gravis*.
- (2.) Supplementi causa; ut, *Transiit in Eunuchum suam*, scilicet *fibulam*.
- (3.) Per nomina Collectiva; ut, *Manus vulnera passi*.
- (4.) Per nomina Distributiva; ut, *Pars vulneribus confecta*.
- (5.) Per nomen abstractum pro concreto positum; ut, *Ubi est scelus qui me perdidit* pro *scelus*.

Synthesis in Nominativo & Verbo fit duobus modis.

- (1.) Per nomina Collectiva; ut, *Major pars ferarum non bibunt aestate*.
- (2.) Per Partitiva; ut, *Celere gradu eunt uterque*.

SYNECHDOCHE.

Synechdoche est quando adjectivum vel verbum conveniens cum toto, regit partem totius in Accusativo vel Ablativo.

Synechdoche fit duobus modis.

(1.) Per Adjectiva vel nomina, vel participialia aliquam proprietatem significantia; ut, *Nuda genu*, scilicet *venatrix*. *Femur ictus*, cecidit scilicet *Annibal*.

(2.) Per Verba Neutra & Passiva; ut, *Tremis artus* scilicet *equus*. *Truncatur membra* bipennis.

Obser. Accusativus est usitatus poetis, & historicis; Ablativus oratoribus; ut, *Contremisco tota mente atque omnibus artibus. Rarus capite & supercilii*.

ECLIPSIS.

Eclipsis cum aliquid in oratione deest, quod foris fit petendum; ut, *Turpe dicta*, subauditur *est*.

Cujuslibet autem partis Orationis interdum fit Eclipsis.

Nominis;

- Eclipsis, { Nominis ; ut, *Pauca loqui*, subauditur *Verba*.
 Pronominis ; ut, *Præquid tu velis*, subaud. *eo*.
 Verbi ; ut, *Rari quippe boni*, subaud. *sunt*.
 Participii ; ut, *Ingenio auctore*, subaud. *existente*.
 Adverbii ; ut, *Vereor ne possis*, subaud. *non*.
 Conjunctionis ; ut, *Velim suspicias*, subaud. *ut*.
 Præpositionis ; ut, *Despiciente aethere summo*, subaud. *ex aethere*.
 Interjectionis ; ut, *Me miserum*, subaud. *heu*.

HELLENISMUS.

Hellenismus est constructio quæ legem & morem Græci sermonis non Latini servat ; ut, *Optavit pauper vivere*, pro *pauperem*.
 1. *Obfer.* Verba audio & clueo, pro nominor, dicor, & videor jungunt sibi nominativum ; ut, *Audisti Rex paterque*, i. e. *dictus vel appellatus*. *Victor victorum cluit*, i. e. *videtur, apparet*. *Cluit legum conditor*, i. e. *audis nominatur*.

2. Adjectiva regunt aliquando genitivum singularem & pluralem vi participationis ; ut, *Nigra lanarum*, pro *nigra lana*, *Sero dicti*, pro *sero die* *Opaca locorum*, pro *opaca loca*. *Cunctæ terrarum*, pro *cunctas terras*.

3. Interdum jungitur verbis motus infinitivus pro supino ; ut, *Venerat potere*, pro *petitum*. *Misit orare*, pro *oratum*.

ARCHAISMUS.

Archaismus est constructio quâ prisca vetustas potissimum usa est ; ut, *Absense nobis*, pro *absentibus*.

Submonitio.

Archaismos notare, non imitari debemus ; quorum magnus est apud *Austrores* *priscos numerus*, & frequens usus.

Ordo Declarationis Grammaticæ à Despanterio mutuatus.

Declaratio Grammaticæ, est ordo quidam quo singulæ dictiones explicando clarioris intelligentiæ causa ad naturam suam, propriumque regimen reducuntur.

1. Primo loco ponuntur particulæ *excitandi hortandi, optandi, vocandi, demonstrandi, negandi, similitudinis, &c.* Conjunctiones & Interjectiones.

2. *Avocativo* si sit in oratione incipiendum.

3. Sequitur *Nominativus* à verbo, à fronte rectus, aut *dictio nominativi* loco posita.

4. *Dictio* sequitur quæ nominativo coheret, velut *adjectivum* aut *substantivum*.

5. Adicitur *verbum personale* ; si *verbum impersonale* occurrerit ab eo est incipiendum.

6. Sequuntur

6. Sequuntur verbum *adverbia*.

7. Adduntur *casus* à verbo *recti*, qui si plures sint ordine explicantur.

8. *Diſtio* regens præit *rectæ* : verbum finitum infinito : substantivum adjectivo.

9. Quod deest suppleri debet.

Ad summam in declaratione quærendum est verbum, deinde quid ei præponatur, demùm quid subjungatur.

Ordo declarationis perturbatur propter quædam quæ præcedunt.

1. Interrogativa.

2. Relativa.

3. Quædam particule *cum*, *deinde*, *deinceps*, *sic*, *sicut*, *licet*, *quoniam*, quæ petunt verba duo.

4. Negativa.

5. Propter divisiones Logicæ ; ut, *animalium aliud ratione præditum, aliud expers*.

6. *Antecedens* præponitur relativo.

DE PROSODIA.

Prosodia est, quæ rectam vocum pronunciationem docet.

Veratur circa duo scilicet { Accentum, &
Quantitatem.

DE ACCENTU,

Accentus seu tonus est ipsa pronuntiandi ratio, quæ syllaba vel attollitur vel deprimitur.

Accentus est triplex, { Acutus,
Gravis, &
Circumflexus

Acutus attollit syllabam, & notatur virgulâ obliquâ ascendente in dextram hoc modo (')

Gravis deprimit syllabam, & notatur virgulâ obliquâ descendente in dextram, hoc signo (')

Circumflexus tardat syllabam, & componitur ex utrisque, acuto scilicet & gravi, ad hunc modum (^)

DE ACCENTIBUS.

Regula.

I. Diſtio monosyllaba natura brevis, aut positione longa habet accentum acutum ; ut, *Mél, fét, fróns, crúx*, Natura, longa, circumflexum ; ut, *Rûs, thûs, flûs*.

II. Diſtio dissyllaba prima longa & ultima brevi, primum circumflectit ; ut, *Mûsa Rôma*. In cæteris acuit ; ut, *Dóces, légis, clénas*.

III. Polysyllaba diſtio quæ natura penultimam longam & ultimam breviam, in penultima circumflectitur ; ut, *Románus, rogátus, Homê us, na à à amâre, audîre*.

IV. Polysyllaba

IV. Polyfyllaba dictio quæ naturâ, ac positione habet ultimam longam, aut penultimam positionem, acut eandem, ut *Sacerdos, fecerunt, audites*. Si brevem habet penultimam, acuit antepenultimam; ut, *dominus, maximus, Pontifex*.

Exceptio.

1. Quædam in antepenultima assumunt acutum, licet penultima sit longa, discriminis causa, ne videantur duæ dictiones; ut, *Subinde, deinde, proinde, duntaxat, quomodo, enimvero*.

2. Quædam composita acutum habent, in penultima licet brevi; ut, *Caliculus, frigesfactus, patresfactus*.

3. Vocativi nominum propriorum in *ius*, acutum habent in penultima, brevi & genitivi, in quibus est Apocope; ut, *Virgili, Mercuri, Antoni*.

4. Quædam composita habent acutum in ultima; ut, *Benêdic, Caliculus, calix, rapessit*.

5. Syncope, accentum mutat; ut, *Calicolum* pro *Calicolarum*, *Deum*, pro *Deorum*.

6. Encliticæ acutum rejiciunt in syllabam præcedentem; ut, *Homique, Vinique, Doctisque, illumne*.

N B. Idioma sive proprietas cujusque linguae notanda est: latine flexa, latinum habent accentum: Græcè Græcum.

DE QUANTITATE.

Quantitas tempus est vel spatium illud, sive mora, quâ syllaba profertur.

Syllabæ partim breves, partim longæ, partim communes sunt.

Syllaba brevis est, quæ unum tempus habet, cum hac nota (v) ut, *Pius, Dicit*.

Syllaba longa est, quæ duo habet tempora, cum hoc signo (-) ut, *Amicus, Hec*.

Syllaba anceps, seu communis est, quæ nunc brevis, nunc longa est; ut, *Tenebra, Volueris*. In prosa oratione tamen semper corripuntur; ut, *Tenebra, Volucris, Cathedra*.

Apud Græcos *e* & *o*, quæ *e* & *o* breve valent, perpetuè sunt breves, *e* & *o* quæ *e* & *o* longam valent, semper sunt longæ; ut, *Erasmus, Idium*.

Regulæ de quantitate primarum Syllabarum.

Regula.

I. Vocalis ante vocalem in latinis dictionibus brevis est; ut, *Pater suus, vult*.

Exceptio.

Fis habet longum, nisi sequatur *r*; ut, *Fiebam, sifam*: Sin *r* sequatur, brevis est; ut, *Flerens, fieri*.

Interrogandi & dandi casus quintæ declinationis *e* ante *i* produciunt; ut, *Diæ, speciei, pater, Ræi, spæi, fidæ*.

Genitivus

Genitivus in *ius* habet *i* longum in soluta oratione, in carmine tum breve tum longum; ut, *unius, illius*: præter *Alterius*, quod ubique habet breve, *Alius* verò longum.

Cai, Pompei, Vulsei, & si qui sunt similes vocandi, casus, penultima habent longam.

Ohe, & io, interjectio priorem habent communem.

Græca multa vocalem ante vocalem longam habent, ut, *Æneia, Piërides, Chorea, platca, aër* quædam tamen à Poëtis corripuntur, ut, *Dædalëus, Diana*.

II. Diphthongus quævis longa est tam in Græcis quàm in Latinis dictionibus, ut, *Melibaëus, præmium læus*.

Exceptio.

Præpositio Præ composita, cùm vocalem præcedit, brevis est; ut, *Præco, prauslus*.

III. Voces ante duas consonantes, vel unam duplicem longa est, ut, *Tërra, gërta*.

Exceptio.

Bijugus, quadrijugus, & reliquæ à iugo compositæ vocalem ante e corripunt.

Vocalis brevis ante muram & liquidam ejusdem dictionis, in carmine communis est, at in soluta oratione perpetuò corripitur; ut, supra etiam dictum; ut, *Lutebra, pharetra, cerebrum*: Reperiuntur tamen quædam, quæ naturâ longa sunt; ut, *Ambulæcrum, candelæbrum, deliëbrum*.

IV. Derivata sequuntur naturam eorum à quibus derivantur; ut, *Lêgcham, lêgam, legito*, prima brevi à *Lêgo* cujus prior idem brevis est, *Lêgeram, lêgissem, lêgero* prima longa à *Lêgi*, cujus prior etiam longa est.

Excipiuntur tamen quædam, quæ à brevibus deducta primam producunt.

Cujusmodi sunt.

Fômes à fôveo.	}	Tegula à tègo.
Môbilis à môveo.		Lex legis à lêgo.
Lâterna à lâteo.		Vox vòcis à vòco.
Rêgula à rêgo.		Mâcero à mâcer.
Êcles à sêdeo.		Hûmanus ab hûmus.
Lîtea à lino.		Nônus à nôvem.
		Stipendium à stîpo.

Sunt & contrà, quæ à longis deducta corripuntur, qualia sunt.

Lâterna à lâceo.	}	Vitium à vîto.
Arista ab ârco.		Fragor, & à fîrago.
Sôpor à sopio.		Fragilis,
Vadium à vâdo.		Odium ab ôdi.
		Bûbucus à bûbus.

Et multa alia, quæ usu assiduâque Pœtarum lectione sunt discenda.
De Compositione.

V Composita simplicium quantitatem sequuntur; ut, *Perlêgo à lê-
go, consôlor, à sôlor, Concêdo, à cado, Allido à lado.*

Hæc à simplicibus longis octra corripuntur.

Dejêro, } à jûro.

Pejêro, } à jûro.

Pronôba, } à nâbo.

Innôba, } à nâbo.

Maledicis, } à dîco.

Causidicus, } à dîco.

Semisopzius à sepzius.

Nihilum ex ne & bi um.

Cognitum, & } à nôtum.

Agnitum

Imbêcillus à baculo descendens, secundam longam habet.

Connubium à nubo secundam syllabam habet communem.

De Præpositionum compositione.

VI. A, e, de, di, se, longa sunt; ut, *Amitto, êrumpo, dēduco, dī-
ripio sēparo.*

Exceptio.

*Dîrimo & Dîsertus dî corripunt. Præpositio te, brevis est: Refert
à tefero corripitur: cum significat interest producitur.*

Pro præpositio brevis est apud Græcos; ut, *Prōponê*, longa apud
Latinos; ut, *Prōveho*.

Excep. Verùm corripuntur *prōfundus, prōfugus, prōnepos, & prōnep-
is, prōfestus, prōfari, prōfiteor, prōfanus, prōfecto, prōcella, prōtervus,*
& *prōpago* cum genus significat; nam *prōpago* cum ad vices tertur
producitur.

Propino, propago verbum, *propulso, procuro, propello, & proserpina*
grammā habent communem; *profundo* rarissimè eandem producit.

Præpositiones *Ab, ad, ante, circum in, ob, per, sub, super,* corripuntur;
ut, *Abro, adoro, antefero, circumago, inuro, obproserimo, subeo,*
superaddo.

De, a, e, i, y, & o, in compositione.

VII. Si prior pars compositi a vocali terminetur, producitur; ut,
Trano, iraduco, irado. Sin autem e fere brevis est; ut, *Liquefacio,*
repefacio, stupefacio, nefas, trecenti.

Rarefacio, patefacio, rarefio, liquefacio, & repefacio longā etiam
repetiuntur.

Excipe *Nequis, nequa, nequod, nequam, nequitia, nequaquam, ne-
quidquam, nequando, videlicet, veneficus, venefica, semodius.*

Si prior pars compositionis in i vel p desinat, corripitur; ut, *Omni-
potens, causidicus, tubicen, biceps, triceps, bicorpor, tricorpor, Polydo-
rus, & similia.*

Excep. I longum habent ibidem, ubique, idem, (pronomē mascu-
lini generis; nam neutrius breve est) *Bigā, quadrigā, siquis, siquis,*
siquod, scilicet, sibicen, tēmus, trimus, quāquāmas, san: idem, quivis,
quāquam

quidam, quilibet, bīdum, trīdum, ceteraque composita ex dies, mensures, quodidie, &c.

Quadrīdum corripitur interdum; ut, & quodidūm à Catullo; ubique, frequentius i habet breve. Ubique & ubilibet produci solent; Parricida & matricida produxit Ansonius.

O in Græcis dictionibus priorem compositi partem claudens corripitur; ut, Cymōboē Carōphorus, Argōnauta.

Excep. Quæ per omega scribuntur longa sunt; ut, Geōmetra, Mnōtura, lagōpus.

O in Latinis dictionibus compositis, partim producitur; ut, Aliōquin, quāndōque, partim corripitur; ut, Quāndōquidem, bōdie, adēnus, &c.

De præteritis dissyllabis.

VIII. Præterita dissyllaba habent priorem longam; ut, Vēni, vici.

Excep. Scēti, dēdi, scēdi, iāli, bībi, fīdi à fundo, corripunt primam Compositum Abscēdi, cum à cado descendit, producit mediam; à scēdo, corripit.

IX. Cum prima syllaba præteriti geminatus, eadem & secunda brevis est; ut, Cecēni, scēgi.

Excipiuntur Decēdi à cado, Pepēdi à pedo, in quibus secunda longa est; ut, & iis, quibus dux consonantes sequuntur; ut, Cucurri, scēndi.

De Supinis dissyllabis.

X. Supina dissyllaba priorem habent longam; ut, Vīsum, mōtum.

Excep. A reor rātum, à sero satum, à do dātum, à cito cītum, à lino lītum, ab eo itum, à ruo rūtum, à quo quītum, à sino sītum, supina dissyllaba primam corripunt.

Appendix.

Citum à cieo secundæ conjugationis priorem brevem habet; unde Concitus, excitus, penultima brevi. Cītum vero à Cio quarti ordinis priorem producit; unde Concitus, Excitus.

Ruo nunc facit ruitum supino, priscis seculis rusum fecit; unde exstant composita, Divūtum, erūtum, obiūtum.

Statum videtur priorem habere communem; inde enim status, us, & status, a, um, priore brevi oriuntur; & composita quæ per i efferruntur, ipsi corripunt; ut, præstitum. Inde etiam staturus, constaturus, & quæ per a efferruntur, eandem producant.

De supinis polysyllabis.

XI. Supina in tum polysyllaba, præcedente u, habent penultimam longam; ut, Solūtum, argūtum, indūtum. Item in itum à præteritis iui; ut, cupiui cupītum, petiui petītum, condixi à condio.

Appendix. Supina in itum à præteritis in ui dissyllabum per u vocalem, ceteraque supina in itum, habent penultimam brevem; ut, Monui, mansum, tacui, sagitum, credidi, creditum.

De Singulari Nominis Incremento.

Nbi de syllabâ mediâ.

Incrementum nominis est quando obliqui superant nominativum syllabis ; ut, *Sermo sermônê, Lapis, lapidê, lapidi, lapidibz.*

Incrementum primæ & secundæ declinationis.

A incrementum primæ declinationis nullum est nisi apud *Pc& as* ; ut, *Aulâ, Pi&si* quod longum est.

Incrementa secundæ declinationis corripuntur ; ut, *Miser, misêri, Vir, viri, Satur, satûri.*

Excep. *Iber ibêri* penultimam habet longam, & ex eo compositum *Celsiber celsibêri.*

Incrementa tertiæ declinationis.

A incrementum singulare tertiæ declinationis longum est : ut, *Vestigal, vestigâlê, Pietas, pietârê. Calcar, calcârê.*

Corripe masculina in *al* & *ar* : ut *Sal, Sâlê, Hannibal, Hannibâlê, Amikarê, par* cum compositis. *Impar, impârê, &c.*

Item Græca in *a*, & *æ* : ut, *Poëma, poemârê, Stemma, stemmârê, Pallas, pallâdê* : & quæ consonantem habent ante *s* : ut, *Trabs, trabê, Arabi, arabis* : & *Fax, styra, ar&thophylax*, & alia composita à *phylax, smilax, & climax* : & alia quædam inusitata, *dropax, calax, ny&thorax, &c. Codax, & Pharnax* non sunt in usu, sed *Pharnaces, Caudæ.*

E.

E incrementum singulare tertiæ declinationis breve est : ut, *Græx, gr&gis, ierês.*

Excepitur *Iber ibêrê, & Genitivus e&ri* penultimam habet longam ; ut, *Ren renis, Siren sirenis, Hymen hymenê, corripitur, Producuntur tamen Ver verê, manus manûêrê, locuples, hæres, mercesque, quiesque. Rex, varvex præ fax, sepr, plebs, R&x, insuper halex.*

Item peregrina in *el* : ut, *Michaël, & Græca in er & es* : ut, *Crater& craterê, luser, fover, tapes, lebes* : præter *Aër & a&er.*

I. vel T.

I vel Y, incrementum singulare tertiæ declinationis breve est : ut, *St&ps, stipis, chl&mys, chl&my&ê, ch&ly&us, ch&ly&ê.*

Excep. Genitivus *inê* vel *ynê*, à nominibus Græcis, penultimam producit : ut, *Delphin delphînê, Phorcyn, Salamis.* Item, *Dis disis, viben vib&is, glis gliris, gryps gryphê, Samnis samn&is, N&ps n&psê, ap&is, ap&idê, &c.* Sunt qui *ap&idê* p&neat posse corripi.

Ix vel Tx.

Nomina *ix* vel *yx*, syllaba finis penultimam genitivi habent longam : ut, *Felix, f&licê, bombyx, bomby&ê, mastix, mastig&ê, perdix, coturnix, pernix, lodix.*

Excep. Corripuntur *Histrix histricis, fornix, formicê* : *mx, nix,*

salix;

salix, mastix, mastichia, onyx, calix, varix, coxendix, larix, sapix, natrix, serpentis genus, item flyx, strix; & propria quædam sunt, Ambiorix & gentilia; ut, Biturix, Appendix multi protrahunt, sunt tamen qui breviori contendunt, Bombyx variatur.

O.

O incrementum singulari tertiæ declinationis in latinis nominibus longum est; ut, *Sol solis, vix, velox, victor, res, flos, dos, castus, viro.*

Excep. Græca in *on*, quæ in obliquis habent Omicron corripuntur; ut, *Philamen Philamenis, Palamen, Syden, Agamemnon, Jason, Amazon*; & multa alia, quæ usu discenda sunt; latini interdum u litteram omittunt; ut, *Macedo, Macedonæ, Briso, Saxo, Pæpo.*

Quæ vero per Omega scribuntur longa sunt; ut, *Simon, Simôn, spado, mango, ægon, fidon, solon, lacon, fgon, &c.* Duo variantur, *Orion & Egeon.*

Genitivus in *oris* à nominibus latinis neutris, penultimam habet brevem; ut, *Marmor marmoris, Ebur eboris, Corpus corporis, Ador,* (quod raro declinatum invenitur) communis. Sed et *oris*, & comparativi gradus; ut, *major, majoris, &c.* incrementum longum habent.

Et *æus, æodæ* composita; ut, *Tripus tripodis, &c.* & item *memor, arbor, lepus, hos, compos, & impos* corripuntur.

Corripuntur etiam *Cappadox Cappadociæ, Allobrox, præcox, &c.* quæ consonantem habent ante s, ut, *Serobs scribbis, & Ethiops, Cærops, Delops, præter Cyclops, tærcops, hydrops.*

U.

U incrementum tertiæ declinationis breve est; ut, *Murmur murmuris, furfur, iurtur.*

Dux, iligus, & pecus, intercus, cum Prasule turtur.

Excep. Interrogandi casus *udis, uris, & uris*, à nominibus in *us*, penultimam habent longam; ut, *Palus Paludis, incus incudis, sellus sellis, viridis virtutis*; item *fur furis*, cum cæteris obliquis, itemque *Pollux, lux, & frugis* à nominativo *frux* inusitato.

De Plurali Nominis Incremento.

Penultima genitivi vel dativi pluralis numeri dicitur incrementum cum plurale, cum uterque casus longior est nominativo ejusdem numeri; ut, *Musa musarum, ambo amborum, res rerum rebus.*

A, e, o, incrementa multitudinis longa sunt; ut, *Quæram, rērum, tōrum, amābus, rēbus.*

I & u incrementa multitudinis corripuntur; ut, *Quibus, tribus, montibus, lacubus, ærēbus.*

De

De Verborum Incremento.

Incrementum verbi est, quando secunda persona præsentis Indicativi superatur syllabarum numero. Si verbum itaque longius sit una syllaba, unum habebit incrementum; ut, *Amamus, amatis*. Si duabus syllabis norma superetur, duo erunt incrementa; ut, *Amabamus, amabatis*. Si tribus tria. Si denique quatuor, totidem erunt incrementa; ut, *Audiebamini*.

In verbis deponentibus fingenda est vox activa, ad quam verborum incrementa dirigantur.

Ultima syllaba, nunquam est incrementum, prima vero est, si norma ipsa sit monosyllaba; ut, *Das, fles, damus, flatis, dare, flemus, flatis, flere*.

De Incremento verborum per A.

I. A in omni verborum incremento produciuntur; ut, *Stābam, amātes, docebāmus, audiebāmini*.

Excep. A primum duntaxat incrementum verbi *do das*, corripitur; ut, *Dāmas, dāhūus, dāre*; ob quam causam pronuntiamus, *circumdāmus, circumdābam, circumdāre, venundābo, venundāre, &c.* penultima brevi.

De Incremento verborum per E.

II. E in omnibus verborum incrementis produciuntur; ut, *Flēbam, rēbar, docērens*.

Excep. E ante R breve est in quovis præsenti & imperfecto tertiæ conjugationis; ut, *Cognoscere, legērem, legēris vel legēres*.

Bere etiam, & *Bere* corripitur; ut *Celebrabēris, celebrabēre*.

Rere tamen, & *Rere*, produciuntur; ut, *Loquērēris, prosequērēris*. *Velim* etiam, *velis, velis*, &c. breviantur.

E ante *ram, rim, ro*, corripitur; ut, *Amavēram, amavērim, amavēro*.

Append. Poëtæ in præterito Indicativi e litteram ante runt syllabam pro suo jure interdum corripunt; ut,

Virg. *Obstupui steteruntq; coma, & vox faucibus haesit*.

De Incrementis verborum per I.

III. I in quovis verborum incremento corripitur, ut, *Lingvīmus, amabīmus, audiebāmīni, venīmus, comperīmus, reperīmus*, in præterito perfecto.

Excep. I longum habent; *Nolīto; nolīte, nolīmus, nolītis, velīmus, velītis, sīmus, sītis*, & quæ ex ipsis componuntur; ut, *Possīmus, adīmus, proīmus, &c.*

Append. Penultima præteriti in *ivi* longa est. ut, *Pesīvi*; & primum incrementum quartæ conjugationis; ut, *Ibam, ibo, ite, subīmus, venīmus, reperīmus, audīmus*, præsentis temporis.

Tempora subiunctivi modi syllabis *rimus* & *ritis* finita, habeantne penultimam brevem aut longam, Grammatici certant, *Aldus* tamen in *præterito perfecto* modi subiunctivi, ubique syllabas illas pro brevibus habendas, in futuro, autem in oratione soluta longas esse debere, in *carmine* vero indifferentes contendit.

De Incremento verborum per O & V.

O in verborum incrementis semper producitur; ut, *Fecisse*.

U in verborum incrementis ubique corripitur; ut, *Sumus, possumus, volumus.*

U penultima futuri in *rum*, & participii in *rum*, semper est longa; ut, *Amaturum, periturum, amaturus, periturus.*

De Adiectivis in Inus.

V. Adiectiva in *inus* latine penultimam producant, ut, *clandestinus, mediastinus, parietinus, matutinus, vespertinus, repetitus.*

Præter hæc sequentia penultimam corripientia.

Durinus,	Honotinus,	Fagus.
Craftinus,	Serotinus,	Cedrus.
Pistinus,	Oleaginus,	Carbasinus.
Perendinus,		

Et reliqua materialia, sive à metallorum nominibus formata in *inus*; qualia sunt permulta à Græcis vocibus deducta in *us*; ut, *Crystallinus, myrrhinus, hyacinthinus, adamantinus*, Cætera usus & Poëtarum observatio facillè docebit.

De Ultimis Syllabis.

DE ultimis syllabis, quæ privatis præceptionibus cognoscuntur, nunc agendum est.

A.

A finita longa sunt; ut *Amā, ergā, extrā*. Corripe, *Eiā, itā, postea, quā, priā*. Item casus omnes in *as* ut, *Anchera, vola, castra*; præter ablativum, ut, ab hac *musā*. & vocativos Græcos; ut, *Æneā, ô asiā, ô Thomā*. Numeralia quædam in *ginta* & finalem habent communem, sed frequentius longam; ut, triginta, quadraginta.

E.

E litera finita corripuntur; ut, *Nate, fuge, pone, pane, nempe.*

Exceptio.

Producantur omnia primæ & quintæ declinationis, ut, *Anchisades, ô Anchisade, Calliope, re, die*, & quæ inde oriuntur; ut, *Quare, hodie*, quibus adde *famē, cetē, tempē, sermē, ferē, obē*. Item verba Imperativi modi numeri singularis secundæ conjugationis; ut, *Vide, habē, cave, responde, vide, vale* sæpe corripuntur. Sunt etiam longa monosyllaba, ut, *me, se, se*. Exceptis conjunctionibus Encliticis,

cis, Que, ne, vel Et syllabicis adjectionibus, *per, ce, te* ; ut, *Supper, bisce, tute.*

Longa præterea sunt adverbia à nominibus secundæ declinationis protecta ; ut, *Placidè, valdè, minimè, summè* : præter *benè & malè.*

Append. Adjectiva tertiæ declinationis, cùm in adverbis transeunt ultimam habent brevem ; ut, *Sublimè, suavè, dulce, facile, difficile.*

I.

I vocali terminata longa sunt ; ut, *Classi, fieri, usi, Mercuri.*

Exceptio.

Corripe *Nisi, Quasi*, & Græca quæ in *i* vel *y* exeunt ; ut, *Palladi, Daphni, moly. Mibi, tibi, sibi* ultimam habent communem. *Ibi, ubi, cui* cùm dissyllabum est, frequentius corripuntur, *Necubi, sicubi, & sicuti* semper correpta inveniuntur.

O.

O finita ambigua sunt ; ut, *Quando, vigilando, nolo.*

Excipe monosyllaba ; ut, *O, do, sto* : dativos & ablativos, ut, *somnò, tuò.* Item Græca quæ habent omega ; ut, *Andrægò, Cliò, Alceò,* & cætera ejusdem generis, quibus accedit *ergò* pro causa : Item adverbia à nominibus orta ; ut, *Subitò, merisò, multò* ; quibus addantur *Adeò, ideò* ; præter *sedulò, musulò, crebrò, serò* verò, quæ sunt communia. Et *Modò, quomodò, dummodò, postmodò, citò, imò* ; quibus accedunt, *Sciò, nesciò, duò*, quæ semper corripuntur.

U.

U finita longa sunt ; ut, *Manù, cornù, Panthù, amariù, diù.*

B. D. T.

B. D. T. literis terminata corripuntur ; ut, *Ab quod, caput.*

C.

C litera finita longa sunt ; ut, *Sic, hoc, hic*, adverbium.

Exceptio.

Corripe *nec, donec.* Hic pronomen est anceps. Fac tutius corripitur.

I.

I finita brevia sunt ; ut, *Astrubal, semel, Consul, mel.*

Except. *Sal, nil, sol*, longa sunt ; item pleraque peregrina ; ut, *Nabal, Daniel, Saul.*

M.

M finita præterea temporibus corripiebantur, neque à sequente vocali ut jam hic excipiebantur, quod etiam nunc in compositis verbis cernitur ; ut,

Infignita fere tum millia milium octo. Ennius.

Quo te circumagas ? qua prima aut ultima ponas. Juven.

M 3

N N litera

N.

N littera finita longa sunt ; ut, *Ren, splen, fin, Titan, Aſſaon*, & cetera tertiæ declinationis quæ in *on* exeunt : Item accusativus Græcus nominum in *as, es, e* ; ut, *Ænean, Anchisen, Gallipen*. Græcus itidem Genitivus multitudinis cujuscvis declinationis ; ut, *Cimmerion, Epigrammaton*.

Corripe *an, in, forſan, forſitan, tamen, attamen, viden*. Item enſyllaba finita, quæ faciunt genitivi *inû* ; ut, *Nomen, peſſen, flamen, flamen, corripuntur* etiam Græca in *ov*, quæ ad ſecundam noſtram declinationem ſpectant ; ut, *Pelion, Ilion, Erotion* : Omnes quoque accuſandi caſus, qui à nominibus ultimam brevem habentibus proficiſcuntur ; ut, *Scorpion, Theſin, Ityn, Maian, Aeginan*.

R.

R. littera terminata corripuntur ; ut, *Calcar, ſemper, precor, Heſſor*. Producito *Cur, far, fur, iber, lar, nar, ver, par*, cum compositis, ut, *Compar, diſpar, & impar* ; & Græca, quæ faciunt genitivo *eris* longum, ut, *Crater, ſtater*. Adde *aër & ather*. Cor melius corripitur *celſiber* anceps eſt.

As.

As ſyllaba finita longa ſunt ; ut, *Æneas, Pallas, Pallantiû, ſas, neſas*.

Corripe Græca, quorum genitivus exit in *adiû* ; ut, *Archas, Pallas, Palladiû*. Item accuſativos tertiæ declinationis nominum Græcorum, ut, *Troas, Delphinas, Heroas*.

Es.

Es ſyllaba terminata longa ſunt ; ut, *Anchiſes, locuples, quoties, offies, juber, audies*.

Corripe nomina tertiæ declinationis quæ creſcunt in obliquis penultima brevi, ut, *Dives, eques, hoſpes, pedes*. Præter, *Abies, aries, Ceres, paries, pes* cum compositis, ut, *Cornipes, ſonipes*.

Es à verba ſum, etiam breve eſt, & ex eo composita, ut, *Potes, ades*. Item *penes*. Græca etiam neutrius generis, ut, *Cacoëthes*. Præterea nominandi vocandique caſus Græcorum, ut, *Arcades, Troës, damones, Rhetores, Amazones*.

Chirynthides, hæreſes, metamorphoſes & ſimiles nominativi producuntur, quia non ſunt caſus Græci ſed Latini.

Is vel Iſ.

Is vel *Y* finita corripuntur ; ut, *Apis, inquis, dixeris, Theſys*.

Riſ ultimi futuri Subjunctivi modi ſerè ſemper corripitur. Reperitur tamen interdum hoc tempus longum, quod caſuræ quidam tribuunt ; ut,

Da mihi ſe placidam, dedeſis in carmina vires. Ovid.

Excipe

Excipio casus omnes multitudinis ; ut, *Viris, armis, musis, nobis, quibus, pro quibus, omnibus, urbibus*. Item *Glis, vis*, nomen & verbum, *velis, sis*, cum compositis ; ut, *Quamvis, nobis, ad sis ; possis*, tamen à Juvenale corripitur. Et secundas personas numeri singularis modi Indicativi, quartæ conjugationis ; ut, *Audis, nescis, sentis*.

Longa præterea sunt quorum Genitivus exit in *inû, enis, itis*, penultima longa ; ut, *Salamis, Simois, Samnis, lis*.

Os.

Os finita longa sunt ; ut, *Os, oris. Tros, Minos, Heros, Androgeos*, & cætera quæ Omegâ scribuntur.

Corripe *Os, ossis, & exos ; compas, & impos*. Et Græca neutra ; ut, *Chaos, melos, Argos*. Item *os* finita quæ ad secundam Latinorum declinationem transeunt ; ut, *Tyros, Arctas, Iliar*. Omnes denique genitivi casus à quibuscunque rebus proficiantur ; ut, *Archados, Pallados, Teihyos*.

Us.

Us syllaba terminata brevია sunt ; ut, *Littus, intus, sensibus*. Et nominandi vocandique casus singulares quartæ declinationis ; ut, *Domus, manus*.

Excipe monosyllaba ; ut, *Plus, rus, ibus*. Et quæ crescunt in obliquis penultima longa ; ut, *Salus, tellus, palus*. Et nomina quartæ declinationis, præter casus ante dictos ; ut, *Aditus, vultus*.

Denique Græca nomina quorum genitivus exit in *untis* ; ut, *Opus, amasbus*. Et quæ ex *ως, ωδός* componuntur ; ut, *Tripus, Melampus*. Quæque ex *ος* contrahuntur ; ut, *Panthus, ex Panisboos*. Item genitivus in *us* à femininis in *o* ; ut, *Mansio, Mantus ; Clis, Clius, &c.* Item salvatoris nostri nomen *Jesus*.

Append.

Us finita non contracta, ob *os* syllaba profecta, corripuntur ; ut, *Pamphagus, Oribasus, Polypus*.

DE PEDIBUS.

Hactenus de syllabis tum brevibus, tum longis, tum communibus dictum est, reliquum est ut & de pedibus, qui ex ipsis syllabis, & de versu, qui ex pedibus constat, paucis agamus.

Pes est pars versus, certo syllabarum numero atque ordine definita.

Pedes vel sunt Simples vel Compositi.

*Pedes Dissyllabi simplices.**Spondeus* constat ex duabus syllabis longis; ut, *ingēns*.*Pyrrichius* ex duabus brevibus; ut, *piūs*.*Iambus* ex brevi & longa; ut, *tēnōs*.*Choreus* sive *Trochaeus* ex longa & brevibus; ut, *armā*.*Pedes trissyllabi simplices.**Dactylus* ex longa & duabus brevibus; ut, *dicerē*.*Anapestus* ex duabus brevibus & longa; ut, *minimūs*.*Molossus* ex tribus longis; ut, *māssās*.*Tribrachys* ex tribus brevibus; ut, *dōmīnūs*.*Bacchius* ex brevi & duabus longis; ut, *arēnās*.*Antibacchius* ex duabus longis & brevi; ut, *senīlēs*.*Amphimater* seu *Crescius* ex longa brevi & longa; ut, *significās*.*Amphibrachys* ex brevi longa & brevi; ut, *māssās*.*Pedes tetrasyllabi ex prioribus compositi.**Dispondeus* ex duobus spondeis; ut, *ōrāsōrēs*.*Procleusmaticus* ex duobus choreis; ut, *abigērē*.*Dichoreus* ex duobus choreis; ut, *dīmīcārē*.*Diiambus* ex duobus iambis; ut, *amantīdēs*.*Choriambus* ex choreo & iambo; ut, *nōbīlīās*.*Antispastus* ex iambo & choreo; ut, *scūndārē*.*Ionicus à maiore* ex spondeo & pyrrichio; ut, *pūlcherrīmūs*.*Ionicus à minore* ex pyrrichio & spondeo; ut, *Dīōmēdēs*.*Paon primus* ex choreo & pyrrichio; ut, *Tēmpōrīlīs*.*Paon secundus* ex iambo & pyrrichio; ut, *pōtēntīā*.*Paon tertius* ex pyrrichio & choreo; ut, *aliēnūs*.*Paon quartus* ex pyrrichio & iambo; ut, *calāmīdēs*.*Epitritus primus* ex iambo & spondeo; ut, *vōlūptātēs*.*Epitritus secundus* ex choreo & spondeo; ut, *cōmprōbārānt*.*Epitritus tertius* ex spondeo & iambo; ut, *cōmmūnīānt*.*Epitritus quartus* ex spondeo & choreo; ut, *expēdārē*.

DE VERSU.

Versus est oratio certo genere, numero, atque ordine pedum alligata.

Huius varia sunt genera, ex quibus, usitiora tantum proponemus.

*Carmen Hexametrum, sive Heroicum.**Carmen Hexametrum* constat sex pedibus, quorum quatuor primi sunt Dactyli, vel Spondei indifferenter, quintus est semper Dactylus, sextus spondeus; ut,*Tēpōrā labūnūr, rāciōsq̄e sēnēscimūr ānnīs.*

Aliquando spondeus reperitur in quinto pede pro Dactylo, ob rei gravitatem, unde versus spondaicus appellatur, ut,

Chāra solum solūc, magnūm Jovis incēmētum.

Hexametrum

Hexametrum dicitur, quod sex pedum dimensiones, five mensuras habeat. *Heroicum*, quod eo imprimis genere, *Heroum* res gestæ describantur.

Ultima syllaba cuiusque versus est communis, vel longa, vel brevis arbitrio poetæ.

Cæsura est quando post pedem remanet syllaba dictionem finiens, cujus tanta est vis ut per eam brevis longatur,

Estque quadruplex.

1. *Triemimeris* est quando post unum pedem remanet syllaba dictionem finiens; ut, *Pelloribus inhians spiransia consulis exta.*

2. *Pentemimeris* est quando post duos pedes remanet syllaba dictionem finiens; ut, *Omnia vincit amor, & nos cedamus amori.*

3. *Heptemimeris* est quando post tres pedes remanet syllaba dictionem finiens; ut, *Et furis agitur amor, & conscia virtus.*

4. *Ennemimeris* est quando post quatuor pedes remanet syllaba dictionem finiens; ut, *Muneribus, tibi purpureo gravidus, autumnus.*

Versus autem quod pluribus abundat cæsuris, eò venustior; ut, *Sylvestrem tenui musam meditaris avena.*

Durus autem & inconcinnus sine cæsuris; ut,

Has res ad te scriptas Luci misimus Albi.

Carmen Pentametrum.

Pentametrum carmen constat quinque pedibus quorum duo priores sunt dactyli, vel spondei indifferenter; adjuncta syllaba longa quæ cæsura vel semipes dicitur; reliqui item duo, perpetui sunt Dactyli, quibus itidem semipes adiungitur; ut,

Sæpe tibi pariter est, sæpe lætandus avis.

Nō est convēniens tūcilibus illi color.

Pentametrum *Hexametro* junctum efficit carmen *Elegiacum* lugubribus rebus, & miseris aptum; unde Horat.

Versibus impariter iunctis querimonia primum,

Post etiam inclusa est voti sententia compos.

Carmen Asclepiadeum.

Carmen Asclepiadeum constat quatuor pedibus, hoc est, Spondeo, Dactylo, & syllaba longa; & duobus item Dactylis, ut,

Accēns arāvis elise regibus.

Sapphicum.

Carmen Sapphicum constat quinque pedibus, quorum primus est trocheus, secundus spondeus, tertius dactylos, quartus & quintus trocheus.

Iungitur post tres versus Sapphico, carmen *Adonicum*, quod constat duobus pedibus, dactylo & spondeo, ut,

Inlæta visa sibi erisque, si ille

Non eget Mauri iugum nec arcu.

Nec venaria grōvida sagitta.

Fūscē phārētrā.

Phalœucium, sive Hendecasyllabum.

Carmen Phalœucium, quinque pedibus constat, dactylo, spondeo, tribus denique choreis sive trochzis ; ut,

Nūquā dīvulsās dēōs rōgāvi.

Contentur medicis, meoque satius.

Carmen Iambicum.

Carmen Iambicum optimum & elegantissimum judicatur, quod solis Iambis constat ; ut,

Sūis & ipsā Rōmā viribūs ruit.

Hoc carmen in quatuor genera deducitur ; Monometrum, dimetrum, trimetrum, tetrametrum.

Monometrum est quod habet unam mensuram, sed pedes duos ; ut,

Virūs blās.

Dimetrum, quod duas habet mensuras, & pedes quatuor ; ut,

Virūs blās efflās.

Trimetrum, quod habet tres mensuras, & sex pedes ; ut,

Ad glōriā viriūs pēr alā nīlīār.

Tetrametrum quod constat mensuris quatuor, pedibus octo ; ut,

Pārānt pīrēnnē glōriā viriūs & trādīt.

Loci carminum alii sunt pares, ut secundus quartus sextus octavus ; alii impares, ut sunt primus, tertius, quintus, septimus.

In paribus itaque locis, (in impuro scilicet Iambico) debet esse Iambus maximē in ultimo qui non recipit alium pedem ; in aliis potest esse Tribrachys qui respondet Iambo. In locis vero imparibus debet esse Spondeus, pro quo ponitur sæpius anapæstus, dactylus, proceleusmaticus.

Hæc sunt nūctiora carminum genera, plura qui hac de re requirit, consulat Authores de arte Poëtica ex professo agentes.

DE FIGURIS.

FIGURARUM in GRAMMATICA Usitatarum Tractatio.

Figuræ sunt tres species ; *Metaplasmus*, *Tropus*, & *Schema* de posterioribus duabus in Rhetoricis, de prima in Grammatica agitur.

De qua antequam aliquid, dicamus, quædam Orationis vitia, sunt explicanda.

Quæ sunt trium generum $\left\{ \begin{array}{l} \text{Barbara.} \\ \text{Obscura.} \\ \text{Inornata.} \end{array} \right.$

Barbara Orationis duo sunt vitia $\left\{ \begin{array}{l} \text{Solæcismus.} \\ \text{Barbarismus.} \end{array} \right.$

Solæcismus

Solæcilianus est vitiosa partium orationis compositio; ut, *Eo forum*, pro *Eo ad forum*. *Gravè* pro *graviter*, &c.

Barbarismus est dictionis corruptio, quæ fit descriptione vel pronuntiatione; ut, *Omo* pro *Homo*. *Præcor* pro *precor*. *Perla* pro *Unione*.

Obscura Orationis vitia.

Acyrologia (ab ἀκυρος, improprius, Tritus, & λόγος, sermo) est sententia dictionibus impropriis obscuratur, *Ignis pro meretrice*, *sperare pro timere*.

Amphibolia (ab ἀμφὶ circum βέλλω mitto vel solâ jactus) est sermo dubiam indicans sententiam; ut, *Aio te Æacida Romanos vincere posse*; dubium est, An Æacides à Romanis, vel Romani ab Æacide vincerentur.

Aliquando fit etiam verbis; ut, *Taurus*, dubium est animalne sit, an mons, an signum in cælo, an nomen hominis.

Eclipsis (ab ἐκλείπειν, deficere) est cum in oratione aliquid subauditur, quod ad ejus solutionem necessarium est; ut, *Atque augustin' verbum unum cave de nuptiis*; subauditur dicas.

Enigma (ab ἀνίστημι obscure loquor) est allegoria seu queratio obscura, quæ difficulter intelligitur nisi aperiatur; ut,

Dic quibus in terris, et eris mihi magnus Apollo.

Tres patas cæli spatium non amplius alius.

Hypobaton (ab ὑπερβαίνω, transgredior, transcendendo) est confusio verborum in sententia positio; ut,

Sunt oculos clari qui cernis sidera quantum.

Hyperbati sive **Transgressionis** aliquot species elegantie causa usurpantur, quales sunt **Anastrophe**, **Tmesis**, **Parenthesis**.

Parenthesis (ἀ παρετίθημι, interpono) est clausula contrarii orationis interjecta, quâ remota sensus remanet integer; ut, *O patrum custodem ovium (ut aiunt) lupum!* Illud v. d. cavendum diligenter, ne longior parenthesis, neve creb. d. adhibeatur. Et si sit parenthesis longior interponenda est aliqua **Epanalepsis**, sive repetitio.

Dux priores species in sequentibus tradentur.

Inornata Orationis vitia.

Tapinosis (ἀ ταπεινός, humilio, extenuo) est cum rei magnitudo vel dignitas minuitur; ut, *Si quis paricidam hominem nequam vocet.*

Tautologia (ἀ ταυτολογία, res eadem, & λόγος, sermo) est inanis ejusdem sententiae per diversa verba repetitio; ut, *Ibans quâ poterant, quâ non poterant, non ibans.*

Micrologia (ἀ μικρολογία, prolixo uti sermone) est nimia sermonis prolixitas; ut, *Legisti non impetratâ pace, nec d. domum unde revertantur ab actum.*

Pleonasmus

Pleonasmus (ἀπλονασμός, redundare) est cum verbis superfluis oneratur oratio; ut, *Ego hunc meo oculis vidi. Oro loqui*; Satis enim est, *Vidi, Loqui*. Hæc de vitis Orationis.

Item de Metaplasmo & Figuris quibusdam Poetarum.

ME T A P L A S M U S.

Metaplasmus (ἀ μεταπλάτω, transmutatio) est transformatio recti solitique sermonis in alteram speciem ornatua vel necessitatis causa.

Metaplasmi Species.

Prothæsis.	Synalapha.
Epenthæsis.	Ecthlipsis.
Paragoge.	Antithæsis.
Aphæresis.	Metathæsis.
Syncope.	Parastage.
Apocope.	Tmesis.
Ectasis.	Anastrophe.
Synstole.	Parcelcon.
Dieræsis.	Euphonia.
Synæresis.	

Prothæsis (ἀ προσθήμη, adpono) est adjectio literæ, vel syllabæ ad principium dictionis; ut, *Genatus*, pro *natus*. *Tetuli*, pro *tuli*.

Epenthæsis (ab ἐπενθήμη, interpono) est adjectio literæ, vel syllabæ ad medium dictionis; ut, *Religio*, pro *religio*; *Navita* pro *nauta*.

Paragoge (ἀ παράγω, adduco) est adjectio literæ, vel syllabæ ad finem dictionis; ut, *Admittet*, pro *admitti*. *Dicet* pro *dici*.

Aphæresis (ab ἀφαιρέμας, demo, detraho) est ablatio literæ, vel syllabæ e principio dictionis; ut, *Temnere*, pro *conemnere*. *Citasorum* pro *conciatorum*.

Syncope (ἀ συνκόπη, concido) est ablatio literæ, vel syllabæ medio dictionis; ut, *Compositus*, pro *compositus*. *Equum*, pro *equorum*. *Extincti*, pro *extincti*.

Apocope (ab ἀποκόπη, rescindo,) est ablatio literæ, vel syllabæ e fine dictionis; ut, *Antoni*, pro *Antonii*. *Viden*, pro *videtur*.

Ectasis (ab ἐκτέλω, extendo,) est cum Syllaba natura brevis pro dicitur; ut, *Italia* prima longa apud *Virg* 2. *geor.* v. 138.

Laudibus Italia cecens, nec Bisra nec Indis.

Synstole (ἀ συνέλω, corripio, brevio,) est quando syllaba natura longa brevatur; ut, *Oriox* prima brevi apud *Horat.* *epod.* 15.

Dum pecori lupus & natis infestus Oriox.

Dieræsis (ἀ διαίρεμας, divido, dissolvo) est quando una syllaba

in duas dissolvitur; ut, *Dissoluenda*, pro *dissolvenda*. *Vitai*, pro *vita*.
 Synæresis (à συναίρεσις, contraho) est quando dux ejusdem
 dictionis syllabarum unum contrahuntur; ut, *Deseti*, pro *desueta*.
Ciquam, pro *cuiquam*.

Ecclipsis (ab ἐκλάσις, elido) est cum in cum vocali sua eliditur
 in fine ante vocalem; ut,

Et possum alterius curas sanare recentes.

Anticthesis (ab ἀντίσις, pro & θίσις, positio) est quando littera pro
 littera ponitur; ut, *Olli*, pro *illi*. *Uplio*, pro *opilio*.

Metathesis (à μετασις, trans, & θίσις, positio) est cum una littera
 ex uno dictionis loco in alium transfertur; ut, *Tymbre*, pro *Tymbor*.
Evandre, pro *Evander*.

Parallage Prothelcon (à παραλλάξις, vario, alterno) est cum
 Propositio pro Propositione ponitur; ut, *De se licuit pro in re*.

Timesis (à τινδω, scindo) est unius verbi compositi, ut, raro sim-
 plicis sectio una dictione, vel pluribus interjectis; ut, *Inque saluta-*
ius, pro *insalutatusque*. *Qui de cunque*, pro *quicunque re*.

Anastrophe (ab ἀναστρέφω, subverto) est propositus verborum
 ordo; ut, *Italiam contra*, pro *contra Italiam*. *Transra per pro per*
transra.

Parcelcon (à παρέλκο, produco, profero) est cum syllaba, vel
 dictio adjicitur, quæ nihil sensui confert, ut, *Vosmet Virg Durate*
et vosmet rebus servate secundis. *Sibi Terent*, *Suo sibi nunc gladio*
jugulat.

Euphonia (ab εὐ, bene, & φωνή, vox) est mutatio quædam vo-
 cationis soni gratia; ut, *Redeo*, pro *recto*. *Redigo*, pro *reago*. Hæ sunt
 Figuræ in Grammatica usitatæ.

Nunc sequeremur Tropi & Schemata, quæ Rhetoribus tractanda
 relinquimus.

FINIS.

1. The first part of the document is a list of names and addresses, which are arranged in two columns. The names are written in a cursive script, and the addresses are written in a more formal, printed style. The list includes names such as "John Smith", "Mary Jones", and "Robert Brown", along with their respective addresses.

ERRATA Grammaticalia.

Ob supinam oscitantium Typothetarum incuriam, qua fataliter ipsis adnata est, iterata hac editione non pauca irrepserunt errata; qua in gratiam Tironum, quantum mihi occupato licuit, collegi; plurima lectori benevolò corrigenda, reliqui.

PAg. lin. 30. haber, p. 3. l. 8. post numero, adde, singulari, p. 14. l. 13. amato, p. 19. l. 3. plural. legistis, l. 4. legerunt, p. 20. l. 28. audivistis, p. 36. l. 35. nolueratis, l. 36. noluerant, p. 38. l. 7. malabamus ibid. l. 13. maluerunt, ibid. l. 21. maletis, l. 22. malent, l. 25. malitis, l. 26. malit, l. 28. mallemus, l. 33. maluerim, p. 39. l. 10. malueris ibid. l. 20. fitis, p. 40. l. 17. fueritis ibid. l. 21. fuissetus, p. 42. l. 7. tuleritis, ibid. l. 19. latu, ibid. l. 30. ferebaris vel ferebare, ferebamini, p. 43. l. 2. eramus, p. 49. l. 8. Græci ibid. l. 15. Orthographia, ibid. l. 30. Diphthongi, p. 50. l. 21. quinquaginta, ibid. l. 22. verò ibid. l. 28. molliciter, p. 52. l. 28. Nomen, ibid. l. ult. primitiva, oritur, p. 53. l. 35. patria, p. 54. l. 37. dexter, p. 56. l. 40. significat, p. 57. l. ult. generis, p. 58. l. 35. Affinis, p. 60. l. 22. halecer, p. 61. l. 35. mensis, p. 62. l. 14. πῦρ, p. 63. l. 24. vocativus, p. 65. l. 14. latinos, p. 66. l. 22. anienis, p. 68. l. 29. variant, p. 69. l. 19. libripens, p. 71. l. 39. panum, p. 73. l. 24. hæc cetera, ibid. l. 37. masculina, p. 77. l. 23. inæqualia, p. 78. l. 32. integrè, p. 80. l. 35. Culex, p. 101. l. 3. sponendi, p. 123. l. 26. *supin.* petium, p. 124. l. 2. à Veneo, *supin.* Venum, p. 127. l. 19. nō, p. 129. l. 42. cæteris, p. 131. l. 6. regulis, p. 132. l. 37. vocativa, p. 133. l. 7. lanionum, ibid. l. 36. possessiva, ibid. l. 41. ipsius, p. 134. l. 22. genitivus, p. 135. l. 30. auro, p. 138. l. 42. dolere, p. 139. l. 7. de, pro, te, p. 140. l. 32. dicere, p. 141. l. 36. pœnecè, p. 142. l. 39. domo, ibid. l. 40. jacet, ibid. l. 41. militat, ibid. l. 43. adjectiva.

MEMORIAL ADDRESS

Delivered at the funeral of
[Name] on [Date] at [Location]

[The following text is extremely faint and largely illegible due to the quality of the scan. It appears to be a formal eulogy or memorial address, likely containing details about the deceased's life, character, and the speaker's personal reflections. The text is organized into several paragraphs.]

INDEX.

Of the Proprieties of Verbs, Particles and Adjectives.

T O abash	135	to adventure	73
To abate	178 498	to advise	109, 167
to be abated	161	afar off	601
to abhor	18 182	to affect	42, 43
to abide	194 204 318 510 541	to be affected	43
to be able	459 462 485 564	to affirm	44, 61
to abolish	20. 166, 255	to afflict	44
above	586. 632 636 637	to be afflicted	45
to abound	24 45 88 492	afflicted	646
abounding	643	to afford	463
about	604 621. 635	to be afraid	239, 244, 281, 312,
abroad	590		448, 569
to be abroad all night	450	to affright	549
to abrogate	21. 55	after	560, 614, 616, 618, 623,
to be absent	23		631
to abstain	23	against	616, 620, 622
abundantly	581	ago	581
to abuse	24	to aggravate	48, 227, 229
acceptable	644	to agree	65, 96, 127, 131, 133,
accessary	642		143, 436, 484
to accompany	100	to aim at	93
according	618, 624, 633 635	to ake	119
to account	175. 418	to alienate	16, 49
to accuse	28. 54 57. 60 61. 149.	to alight	132, 176, 178
	151 330 348	to allege	50 84
accused	640. 648	all one	599
to accustom	68. 136	to allow	111
to be accustomed	351	to allude	50
to acknowledge	49	so allure	50, 316 441
to be acquainted	141	already	591
to adde	30. 33 58. 70	to alter	105, 170, 414, 418 65
to admire	409 510	always	613
to admit	35. 359	to amaze	416
to admonish	36	to be amazed	ibid.
to adopt	37. 145	to amend	145. 214. 294
to adorn	38. 117. 244 435.	among	621, 626
	491. 572	among many thousand	607
to advance	76	amply	586
		[*]	and

INDEX.

and	585, 589	to astonish	218
and also	581, 585, 589	to be astonished	73
any where	613	as touching	617
to be angry	230, 334, 362, 525, 532	to assuage	412, 499
to another place	585	as well as	584, 593, 611
for another purpose	535	at	618, 619, 621, 627, 635
to answer	506	at length	587
to appear	56, 106, 216	to attain	34, 66, 132
to appease	398, 410, 458, 499, 515	to attempt	73, 412, 453
to applaud	58, 458	to attend	70
to apply	28, 31, 34, 58	at the farthest	610
to appoint	118, 135, 156, 166, 178, 180, 199, 333, 465, 468, 523	at the most	ibid.
to approach	36, 38, 59	to attribute	34, 360
to approve	59, 111	to awaken	232, 247
to arise	145, 243, 423, 434, 538	to avert	74
to arm	62	to augment	30, 76
to be arrested	57	awkward	641
to arrive	ibid.	to avoid	83, 157, 185, 226, 531, 575
to arrogate	63	an avoider	639
as	610, 615		B.
to ascend	63	To back bite	427
as far as	606	to babble in vain	78
as for	623	backward	641
as for as	606	to bait	336
as for me	71, 604	to be bald	80
as for my part	ibid.	to banish	254, 479, 497
to be ashamed	222	to be banished	258
to ask	357, 456, 511	banished	255, 643
as it were	592, 604	to banquer	145, 220
as much as	606	to make or be bare	288
to aspire	65	bare	643
to assail	70	to bark	179
to assault	68, 289	barren	641
to assay	469, 569	to bark at	49, 286
to assemb'le	56, 126	to bear	272, 288
to assent	65, 69	to beat	79, 483, 562, 569
to assign	67	to beat down	142
to assist	68	to be beaten	564
as soon as	587, 609, 610, 614, 622	it becometh	156
to associate	68	it doth not become	158
		to become surety	59
			10

INDEX:

to beck	419	to bid	393
to be	241, 280, 534	to bind	50, 69, 97, 136, 167, 184,
to bedew	134		212, 422, 425, 497, 529, 574
before	586, 619, 620, 622,	to bind hard	531
	629, 631, 632, 633	to bite	412, 498
to befool	336	to bite off	170
to beget	288, 341, 472, 475	to blab out	210
to beg of one	214	to be black and blue	401
to begin	77, 93, 243, 326,	to blame	84, 150
	328, 341, 345, 350, 428, 434	to bless	77
to begin anew	489	to blind	79, 418
to begin to take	93	to blink	80
to beguile	358	to blot	404
to behead	157	to blot out	166, 210, 252, 355,
behold	588		422
to behold	65, 134, 142, 155	to blow	278
to be beholden	155	to blow upon	45
it behooveth	132	to blunt	311, 509
to be in	352	to blush	221
to belch out	222	to boast	289, 314, 352, 435
to believe	148	to be bold	101
to belong	454	bold	639
below	629	to bolt	420
to bend	278, 339, 353, 488, 545	to boil	42, 146, 213, 330
beneath	629	to bore	244
to be benumbed	552	to bore thorow	446
to bereave	471, 522	born	645
to beseech	174, 322, 424, 426, 537	to be born	415
beset	90, 646	to borrow	414
to beset round about	90	to be bountiful	211
besides	601, 626, 632	to bow	278, 488
to besiege	36, 90, 424	to brand	362
to be besieged	90	to brandish	573
to bespew	745	to brag	289, 314, 352
to besprinkle	64, 506	to brawl	511
to bestow	119, 397	to bray or grind	458
to betake	119	to break	102, 125, 281, 340, 358,
betimes	595		478, 512, 562, 575
to betray	472	to break down	208, 504
to bewail	97, 109, 172, 316	to break in upon	363
to be bewailed	614	to break off	21, 164, 192, 197
to beware	83, 463	to break open	495
to be without	83	to break out	222, 514
beyond	6. 6. 6, 8	to be at thorow	446, 451

INDEX.

to break up	430	by a great deal	595
to breath	506, 522	by and by	610
to breath forth	238	by the half	588
to breath out	54, 108, 247	by reason	634
to breath upon	45		
to breed filth	538	To call	91, 185, 226, 576
a briber	639	to call aside	518
to bring	42, 59, 158, 203, 271, 445, 490	to call back	509, 510
to bring down	187	to call for	25, 26
to bring back	490, 492, 493, 509	to call off	77
to bring forth	437, 438, 473, 474	to call out	226, 232
to bring in	323, 335, 336, 359, 360	to call together	145
to bring out	106	to call to mind	489
to bring tidings	419	to call unto	39
to bring to	30, 160	to call upon	328, 362
to bring upon	410	to calm	557
to bring up	206	careful	641
broad	846	to carp	83
to be brought	455	to carry	38, 143, 288, 445, 461
to bruse	139	to carry abroad	88
to bud again	503	to carry about	ibid.
to bubble up	204	to be carried	565
to build	40, 118, 135, 227, 256, 259, 324, 525	to carry away	65, 75, 173, 502
to burn	40, 42, 61, 100, 123, 148, 228, 278, 553, 581	to carry back	493, 509
to burn throug hly	456	to carry forth	481
to be burned	162	to carry out	106, 250
to burnish	451	to carry over	469, 560
to burthen	431	to carve	79, 252
to burst	192	to cast	129, 314, 315, 341, 570
to bury	313, 340, 516	to cast about	89
to busie	429	to cast away	475
but	584, 585, 605, 608, 632	to cast back	495
but if	610	to cast between	355
but yet	586	to cast in	344
to buy	215, 407, 419	to cast off	19, 496
to buy and sell	419	to cast out	210, 252, 421
to buy up	93	to catch	467
by	602, 618, 629, 634	to catch at	466
		to cause	147, 207
		to cavil	84
		to cease	86
		to celebrate	84, 112
		certainly	586
		certified	647

INDEX.

to challenge	567	to compare	41, 102, 106, 127
to change	105, 170, 319, 414, 418, 450	to compass about	86, 87
to charge	324	to compass	51, 90
to charm	230	compassed	646
to chastise	83	to compel	32, 107, 450
to cheat	88	to complain	129, 485
to check	83	to compose	100
to cherish	281	to compound	ibid.
to choak	533	to comprehend	118, 110
to chide	422	to compute	111
to choose	145, 167, 181, 212	to conceal	85
to choose by lot	530	to conceive	114
to choose unto	50	to concern	71, 355
to clap together	109, 458	to conclude	97, 116
to clear	175, 252	to condemn	30, 117, 151
to cleave	276, 311, 342, 451	to condescend	169
to climb over	557	to confer	99, 102, 105, 119
to climb up	63, 130, 346, 514	to confess	113, 171
to cling close	342	to confirm	122
to clip about	89	to conform	124
to cloak	426	to confound	125
to cloath	52, 145, 572	to confute	125, 145, 509
to close	92, 96, 126	to congeal	116
to cocker	335	to conj. & cure	127
to coin	150, 518	conscious	641
to be cold or frozen	38, 283	to consecrate	131, 512
to collect	175	to consent	65, 131, 134
to comb	100	to consider	90, 95, 133, 195, 246, 359, 441, 447, 450, 459, 502, 506, 570
to come	455, 567	to consist	65, 133, 134
to come again	509	to conspire	128, 134
to come between	358	to be constant	134
to come down	184	to constrain	94
to come often	568	to be constrained	136
to come to	25, 33, 38, 449, 455	to construe	357
to come upon	536	to consult	137
to comfort	238	to consume	22, 24, 31, 137, 236
to command	404, 464	consumed	646
to commend	59, 85, 96, 131, 320	to condemn	65, 117
to commit	101, 102, 116, 168, 440, 450	to contend	86, 138, 156, 190
to communicate	438	to contemplate	138
to compact	108	to continue	141, 449, 450, 452, 453
companion	648		w

INDEX.

to contract	141	218, 231, 236, 338, 464, 504
to contribute	142	to cut out 231, 236, 504
to convey 143, 184, 560		
to convey away quickly 478		D.
to be conversant 570		To dance 512
to convert 144		to be in danger 448
to convince 145, 495		to darken 424
to be convinced 93		to dash against 50, 316, 321
to cool 494		to dawb 316
to cope 126		to dazzle 453, 468
to correct 53, 83, 146, 488		the day before 601
to corrupt 35, 147, 174, 340, 575		to deal 46
it costeth 134		to decay 425
to count 111, 538		to deceive 88, 157, 164, 270, 321
to counterfeit 39, 215, 519		to decide 156
to cover 37, 145, 352, 426, 428, 432, 544		to declare 157, 170, 217, 218, 250, 419
to cover 74, 150		to decline 157, 569
coverous 639		to decrease 158
to couple 34		to decree 156
to couzen 282		to dedicate 131, 158, 186, 324
to crack 148		deep 585, 646
to crack together 116		to defame 182
to cram 270		to defeat 166
to creak 148		to defend 160, 561, 562
to creep 38, 501, 517		to defer from day to day 107
to creep into 362, 423, 451		to defile 98, 130, 138, 326, 544
to creep under 530		to deflower 163, 575
to cross 39		to deform 163
to crown 146		to degenerate 164
cruelly 585		to dehort <i>ibid.</i>
to crumb in 356		to delay 150, 188
to cry out 1 5, 233		to delight 166, 422
to cry unto 27		to deliver 32, 220, 240, 554
to curb 95		to demand 240, 443, 511
to cure 406		to demolish 169
to curse 186, 236, 404		to denounce 333
to cut 113, 130, 326, 347, 394, 497, 515		to deny 19, 170, 338, 416
to cut down 79, 504, 532		to depart 17, 18, 21, 155, 192, 269, 409, 486
to cut in pieces 514		to depasture 171
to cut ones throat 394		to depend 441
to cut off 21, 53, 182, 183, 191		to deprive 33, 434, 471
		to describe 172

INDEX.

to deserve	102, 169, 215, 407, 476	to discourage	181
to deserve well of	169	to discourse	100, 105
to desire	42, 74, 150, 247, 250, 456, 511	to discredit	176
to desire earnestly	57, 116, 147, 174, 178, 278, 461	to disdain	65, 75, 270
desirable	644	to deem	462
desirous	939	to disgrace	336
to despair	179	to disentangle	256
to despise	179, 512	to disparage	176
to designate	179	to dispatch	22, 121, 242, 245, 453
desisture	643	to dispel	195
to destroy	26, 147, 173, 180, 280, 461, 565	to dispence	ibid.
to determine	135, 156, 191, 523	to disperse	195, 196
to detest	182	to display	244
to devise	61, 102, 122, 123, 150, 406, 472	to dispose	196, 434
to devote	186	to dispraise	575
to devour	185, 578	to disprofit	330
to dictate	187	to dispute	192, 196
to die	318	to disquiet	346
to dig	180, 533	to dissemble	197
to dig down	163	to dissent	188, 196
to digest	188	to be distant	198
to digest	189	to distinguish	ibid.
to digress	446	to distract	ibid.
to dig throw	56, 124, 208	to distribute	199
to dig up	590	to distrust	188
diligently	590	to disturb	199, 427, 454
to diminish	190, 253, 318, 339, 340, 409	to dissuade	165, 199
to dip	358, 551	to divine	200
to direct	191	to divide	187, 188, 193, 195, 200, 438
to disagree	193, 194, 197	to divulge	201, 227, 456
to disallow	324	to do	46, 259
to disappoint	283	to do a good turn	77, 289
disappointed	640	to do good	104, 473, 474
to disarm	229	to doze	168, 178
to discern	188, 193, 515	to do well	77
to discharge	164, 243, 286	to doubt	125
to be discharged	447	to doubt	54, 202
to disclose	333	doubtful	639
to discomfit	194	to draw	199, 310, 454, 488, 555
to discover	56, 181	to draw back	508
		to draw forth	476, 480
		to draw out	175, 191, 212, 251

INDEX:

to draw unto	72	increased	330,341
to dream	520	to end	146
to drench	318,407	to endeavour	277,550
to dress	488	111,128,129,216,	
to drink	77,310	218,412,415,416,526	
to drink continually	451	to endeavour earnestly	37,139,
to drink in	100,317		331
to drink off	252	to endow	202
to drink to	30,477	to endure	317
to drink up	204,238,257	to endure	104,317,439,445
to drive	37,477	to enfeeble	155
to drive away	18,17,195,246,	to enflame	339
	440,481,500	to unfold	322
to drive on	107,319	to engrave	347
to drop	524	to engrave	19,347
to drown	318,407	to enjoy	283,447
to dry	61	to enlarge	53,189,476,477
to dull	312,427,468,509	to be enlightened	91
to dung	524	enough	584,608
to dwell	310,330	to enquire	95,252,346,443,514
to dwell by or near to	28	to enrich	401
to dye	217,355,412,410,428,	enriched	646
	429,432,448	to entangle	316,322,362
dyled	449	to enter	176,317,341,343,359
E.		to enterline	355
early	595	to entertain	232
earnestly	590	to entice	50
ease		to entreat	241
easily	590	to entrench	87,358
to ease	50,399,497	to envy	361
to eat	204	envious	642
to eat up	236	to envelop	361
to ebbe	487,530	to equal	41,227
to effeminate	208	equal	644
to embrace	52,89,108	to escape	76,209,211,223,126,
to embroider	198		575
to embrace	149	to establish	285,513,523
to empty	223,236,324	to esteem	41,103,104,242,478,
empty	643,648		483
to enchant	230	to esteem better	
to encline	328	to exact	239
to encompass	89,91,564	to examine	228
to encourage	54,61,96,239,313	to exasperate	258
to increase	76,93,217,234,289,	to exceed	230

INDEX.

to excel	53,55,216,231,463,469	famous	640
to except	231,232	far	593
except	597	to fashion	114,176,280
to exchange	195	to fatten	44,54,167,276,338,
to exclude	233		497,533
to excuse	235	to fatten	512
to execute	236	to favour	271
to exempt	240	to fear	244,254,312,408,440,
to exercise	237		453,494,550,569
to exhibit	238	to be feared	644
to exhort	32,36,56,239	to feast	115
to expect	245,639,640	to be fed	572
to expel	246	to feeble	
expert	640	to be very feeble	496
to expiate	247	to feed	435,438
to explain	248	to feel	516
to express	251	to feel before hand	
to extinguish	254	to feign	44,68,107,276,406
to extoll	228,465	to fence	217,414,516
even	561,612	few	641
even so	592	to fight	77,124,132,156,175,
even to	613,637		190,251,324,466,482
even after	592	to fight against	433
every where	599	to fight for	192,478
even since	592,617	to file	213,400
it is evident	401	to fill	109,248,301,432,
F.			502
to fade	163	to fill too much with a thing	424
to fail	92,161,395,532	to be filthy	521
to faint	112,397,532	to fiend	501
faithful	642	to find fault	332
to fall	78,97,112,147,160,166,	to finde fault with	150
	189,476	to finde out	107,234,360
to fall away	177	to finish	121,137,242,277,442,
to fall back	486		446,453
to fall down into or before	25,	first	601,641
	482	the fi. st	640
to fall down	538	to fish	458
to fall into	326	to fix	60
to fall off or from	156	fix	644,645
to follow	430	to fix	161,276
to fall out	225,231	to flatter	39,50,78,104,395
to fall upon	321,486	to fly	765
to be famous	328	to fly away	77
			10

INDEX.

to flie	40, 188, 455, 474, 576, 577	to free	191, 399
to flie away	76, 283, 482	free	240, 647, 648
a flier	639	to freefe	125
to flie over	469, 558, 560	to frequent	282
to float	345	friend	642
to flourifh	208, 279	to fright away	21
to flow	45, 88, 163, 279, 404, 474	to be frightened	96
to flow about	88	from	616, 624
to flow abroad	190	from hence	581, 590
to flow between	355, 356	from thence	592
to flow by	469	from whence	612
to flow in	340	to frown	41
to flow out	208	to be frozen	511
to flow together	124	frustrate	641
to flie down	185	to be full	24
to flie haftily upon	362	to fulfill	320
to flie to	40, 447	full	643, 646
to flie unto	125, 447	to furnifh	62, 244, 351, 537
to fold up	109	G.	
to follow	66, 100, 347, 479, 517	to gainfay	423, 494
to follow after	131, 530	to gape	165, 312, 639
a follower	641	to gape after	
for	588, 618, 619, 623, 626, 629, 631, 632	to garnifh	234
to forbid	354	to gather	83, 94, 118, 125, 126
to forebode	467	to geld	83, 226
foreknowing	640	gently	586
to fore-fee	467, 470, 481	to get	29, 34, 59, 130, 348, 402, 414, 436, 502
to fore-fwear	440	to get over	214
to forge	123	to get our	215
to forget	116, 158, 423	to get up	130
forgetful	640	to gird	86, 532
to forgive	119, 316	to give	33, 142, 152, 858, 202, 397, 554, 560
to be forgotten	353, 356	to give rafh counfel	136
to forfake	377, 180, 400	to give forth	448
to foretell	76, 201, 465	to give his voice	533
to forefwear	211	to give in charge	464
forthwith	598	to give notice	171
to fortifie	90, 277, 414	to give up	404
to foul	96	to be glad	286
found out	639	to glew	48
to frame	280	to glifter	147
		to gnafh the teeth	

INDEX.

to gnaw	63, 176, 221, 412, 467	to grow well	142
to gnaw about	63	to grunt like a swine	300
to go	288, 289, 325, 474, 563	to guard	151, 525
to go about	88	to guest	31, 76, 127, 201
to go about to take	82	to guide	191
to go aside	515	to gild	324
to go away	17, 21, 192, 498	to guilty	640
to go back	496, 500		
to go before	55, 463, 466	H.	
to go beyond	536, 558	to hale	92
to go down	176	to handle	142, 454, 553
to go forth	473	to handle briefly	71
to go forward	447	to hang	441, 477, 540
go forward	471, 475, 643	to hang over head	317, 319
to go hither and thither	101	to happen	140, 225, 427
to go on	343, 447, 471	to be hardened	428
to go out	189, 210, 216, 230, 240	hardly	584
to go over	558	to harrow	428
to go quickly or speedily	478	to hasten	40, 59, 85, 175, 275, 405, 464, 477
to govern	35, 300, 495	hastily	602
to go to see	361, 509, 575	hasty	640
to go thorow	454	to hate	429
to go unto	33	hated	647
to grant	111, 152	hateful	644
great ravener	639	to hawk	73
greedily	585	to have	300, 537
green	641	having minde	641
to greet	64	to heal	214, 406, 513
to grinde	458	to heap	28, 48
to grieve	201, 457	to heap up together	92
it grieveth	457	to hear	27, 73, 129, 324
grievous	644	to hearken	77
grievously	584, 585	to hearten	62
to grow again	507	to hedge before	468
to grow	28, 149, 288, 300, 538	to hedge up	424
to grow big	482	to help	35, 77, 394, 406, 432, 528, 531, 532
to grow loose	188	hence	590
to grow notable, or famous	418	henceforth	581
to grow numb or stiff	427	to hide	16, 21, 118, 163, 429
to grow old	131, 345, 516	high	646
to grow out of use	242, 425	on high	585
to grow strong	360, 573	to hinder	60, 181, 182, 319, 342, 420, 425, 430, 475, 499, 544
to grow together	93		10
to grow up	37, 234, 532		

INDEX.

to be hindred	467	in another place	383
to hire	119	in comparison	631
to hit	50, 98, 321	to incline to	328
hither	591	to increase	33. 69, 148, 149
hoe	588	increased	646
to hold	110, 542, 547	to infect	338
to hold down	174	to inflame	339
to hold fast	641	to inflict	361
to hold ones peace	140, 508, 543	to inform	340
to hold up	530, 541	to ingender	341
holily	608	to inhabit	330
to honour	96, 97, 312	to injoyn	345
honourably	594	in like manner	599
to hope	512	to inoculate	346
to be hot	275	to inquire	<i>ib. d.</i>
how	602, 604 607, 614	to insinuate	38
how long	607	to insist	349
how many	<i>ibid.</i>	to instil	350
how much the longer, or more	604	instead	633
to howl out	168	to instruct	132, 180, 340, 350,
howsoever	607, 615	instructed	351
to huckster ware	84	to intend	647
to hunt after	566, 572	to intercede	353
to hurt	397, 417, 420, 430	to intercept	353, 354
hurtful	644	to interpose	354
to hulk	165	to interpret	357
I.		to interpret	<i>ibid.</i>
If	609	to interie	313
to be ignorant	315, 416	to interrupt	356, 357, 425
ignorant	640	in the mean time	592
ill	594	to intreat	433
to illustrate	317	to invade	225, 333, 342, 359
to imagine	276	to invite	361
to imitate	40, 317, 517	to invent	102, 122, 234, 472
to imitate his father	440	to join	48, 54, 93, 96, 116,
immoderate	640		123, 132, 139, 149, 345,
immodestly	592		355, 364, 436, 519, 529
to impart	105, 310	to join together	127, 133
to implore	322	to join under	528
to impose	<i>ibid.</i>	to itch	481
to impart	313	to judge	139, 393
to impute	64 67 71, 314	K	
in	627, 930, 633	To k.ep	66, 96, 132, 140, 151,
			424, 517, 547
			10

INDEX!

to keep back	60,508	to lay hold of	476
to keep close	16	to lay in wait	348
a keeper	640	to lay one backward	507
to keep from	23	to lay out	221,246, 180
to keep holy-day	271	to lay the foundation	285
to keep secret	85	to lay toge her	92
to keep winter	313	to lay to pledge	432
to kill	113,121,217,355,350,	to lay up	502
	304,416,428,448,471,561	to lay upon	339
to be killed	121,355	to lead	30,104
a kin	642	to lead about	88
to kindle	25	to lean to, or upon	346,349.
to knit	54 97,128,416,469		416,489
to knock	483,562	to leap	67,288,352,479,502
to knock often softly	483	to leap down	178
to know	49.86.95,188,417.	to leap out	240
	504,514	to leap over	559,560
not to know	315,416	to leap upon	348
nor knowing	640	to learn	119,193
to know exactly	443	to learn perfectly	30,205,445
to know from others	356	learned	647
to be known	346,356	to be at leisure	562
to know surely	107,450	to leave	411,449,497
to know well	80	to leave a custom	180
L,		to leave destitute	ibid.
To labour	118,395,432	to leave off	21,173,178,179,
to labour diligently	211		356, 536
to labour earnestly	49,180	to lighten	212
to labour in vain	458	to lend	280,414
to lap	397	to lengthen out	253
to lack	162,180,334	to lessen	253,1318,409
to lament	163,214,278,	less	595
	397.403,411	to let	424
to languish	211,397	to be letted	467
to lash	277	let	586
to last	204	to let go	431
late	61	to let go ont	216
lately	598	to let to hire	213
to laugh	62,510	to level	98
to lay	316	liberall	640
to lay aside	458	liberally	586
to lay asleep	521	to lick up	400
to lay by	516	to lie or feign	460
to lay down	172	to lye	469
			10

INDEX.

to lie or be abroad in the night and beauty		163
to lie about	20	172
to be-lie	89	29.52.189
to lie between	215	490
to lie by	355	29
to lie down	28.32	170
to lie hid	149.313 472	168
to lie open	168.398	60
to lift up	439	
	71.220.218.255.	M.
to lighten	543.551	346
to liken	50	123.275.186
like	67	427
like as	592.599 642	49
to limit	99.604	40.136.147.107.
to listen	89 162	256.259 287.336.436
it listeth	77	109
little to regard	399	171
a little	478	435
a little while	585.599	149
a little while ago	585	29
to live	601	317.348.417
to live together	164 330 575	397
to load	145	397
loaded	431	437
to be loath	643	25.158 477
to lock up	300.457	119
to lodge	424	406
long	200.513	418
a long time	586.587.646	416
to look	587	69 148.425.
to look about	65 359 540	444 525.537
to look a thing carefully	90	438
to look earnestly	28	213
to look for	90	57
to lock into	245	64
to look it over	349 359	289
to look out	142	142
to loose	480	247
to lop	295 519	118
to lord over	83	70
to lose	204	503
to lose the flower	52.172 444	77
	103	107
		10
to be mad		
to be made		
to main		
to maintain		
to make		
to make to agree		
to make bare		
to make a bargain		
to make bloody		
to make equal		
to make famous		
to make fertile		
to make glad		
to make a funeral		
to make haste		
to make to know		
to make mention		
to make naked		
to make a nest		
to make a noise		
to make partaker		
to make plain		
to make ready		
to make rough or sharp		
to make round		
to make sad		
to make satisfaction for		
to make thick		
to make thin		
to make up		
to make war		
to make wile		

INDEX:

it is manifest	401	to neglect	416
manifestly	598	neighbour	642
many	641	neither	597, 641
to mark	362, 417, 518	next or last	602, 648
to be married	170, 418	next to	635, 639
to marry	418	the next day after	601
to marvel much	169	niggard	639
to measure	35, 102, 407, 408	nigh	32, 601, 602, 634, 635
to meditate	406	nigh at hand	585
to meddle with	73	nigh to	644
to meet	126	no	596, 597
to melt	400, 401	to nod	54, 419
to mend	503	none	641
to minde	95	to note	54, 417
to be mindeful	97	not	218, 596, 597
to mingle	35, 318, 356, 410, 449	to nourish	49, 281, 419
to mislike	196	now	591, 595, 598
to mispend	24	no where	598
to miss	18, 221		
to mix	25, 189, 358, 410	to obey	77, 420, 424, 426, 438
to mock	84, 168, 175, 316, 363	to object	421
		to oblige	422
to moderate	545	to obscure	424
moderate	411, 640	to observe	424
more	586, 594, 560, 638	to obtain	59, 334, 414, 426, 463
moreover	586		
more than	610	to obtain by lot	521
to be more frequent	330	of	616, 623
most observant	640	to offend	168, 430, 440
to mourn	163	to offer	152, 160, 318, 430
to be mourned	172	oken to repeat	331
to move	104, 413	oh	598
to be moved	105, 449	to omit	431
much	593, 596	on	617
much more	596	once	608
to murder himself	130	once at length	585
to muse	101, 138	one	641
to muster	486	onely	611
to mutter	312	on the other side	638
		on this side	621
N.		to open	29 56, 244 436, 439, 514
naked	648	openly	598
to name	91, 178 417, 419	to oppose	432
near	601, 642 648	to oppress	432
to need	334		or

INDEX.

or	612	to persecute	48
otherwise	585, 586, 608, 612,	to persevere	452
	632	to persist	452, 453
out	625	to persuade	113, 335, 445,
out of	639		453, 526
out of kind	647	to pervert	455
to owe	135, 636	to pick out	87
over against	610	to pick stones	211
to overcome	184, 226, 251, 536,	to pierce	122, 124, 441
	574	to pill	63, 108, 165, 247, 566
to overflow	258, 361	to pine away	229, 543
to over-live	536	to pitch	407, 457, 468
to over-see	465	to pity	410
to over-shadow	428	to place	98
to over-take	131, 469	to plant	347
to overthrow	225, 479, 480, 531	to play	80, 402
to overwhelm	37, 89, 145, 423	to play on an instrument	80
P.		to play together	200
to pacific	398, 435, 458, 515	to plead	157, 450
to be pained	119	to please	61, 394, 399, 458
to paint	172, 457	pleasant	644
to be pale	436	to pledge	432
to pant	436	plentiful	643
partaker	640	plentifully	584
to pardon	316	plentious	639
to pare off	87	to plot	403
to pariet	149	to plow	60, 393
to pass by	469	to pluck	143, 182, 566
to pass over	230, 442, 449, 556,	to pluck asunder	200
	558, 559	to pluck in pieces	193
past	637	to pluck up	228, 509
to patch	513	to polish	201, 213, 249, 451,
patient	640		459
to pave	135	to pollute	285, 326, 346, 459
to pawn	457	to ponder	459
to pay	193, 242, 403, 441, 452,	to portend	401
	519	to pour in	340
to penetrate	441	to pour out	209, 285, 474, 533,
to perceive	443, 453		558
to perform	236, 286, 441, 446,	to pour upon	46
	452, 468	to possess	462
to permit	449	to possess beforehand	466
to perish	147, 172, 355, 448	to powder	118, 403
perplexed	640	to practice	270
			10

INDEX.

to praise	58, 97, 255, 398, 465	to prove	471
to prate	286, 431	to provide	150, 466, 480, 481
to prattle	286	to provoke	25, 29, 86, 91, 104, 217.
to pray	470	128 232, 316, 350, 363, 396, 481	
to preach	114	to prune	357
to preface	464	to publish	456, 477, 479, 481, 586
to prefer before	551, 467	to be published	214, 443
to prepare	26, 57, 106, 436, 466	to puff up	334, 533
to prescribe	181, 467	to pull	72, 143, 183, 318
in presence	586	to pull down	169, 191, 509
present	601	to pull out	222
to be present	31, 336, 354	to punish	54, 95, 413, 458, 483
to preserve	66, 132, 561	to be punished	172
to press	323, 470	to purge	159, 175, 483
to presume	468	to purge sin	458
to prevail	360, 469, 564	to purge from dress	159
to prevent	54, 55, 56, 354, 429, 469	to pursue	451
to prick	111, 483, 524	to put	98, 322, 333, 405, 459, 502,
to prise	400		554
privily	622	to put away	21, 22, 257, 440, 513
to proceed	471	to put a difference	
to proclaim	205, 333	between	194
to procure	29, 60, 106, 112, 123,	to put down	172
	472	to put forth	238
prodigal	640	to put forward	476
to profess	474	to put in mind of	104, 412
to profit	473, 474	to put off	257
profitable	119, 644	to put on	334, 344
to prohibit	93	to put out	217
to prolong	476, 478	to put out of his mind	245
to promise	118, 179, 459, 476,	to put to	58
	522, 525	to put to flight	283
to promote	476	to put to service	214
prone	640, 645	to put under	526, 527, 531, 537
to pronounce	477	to put up	489
to propagate	ib. d.		
per per	281, 644	a quaffer	639
to propound	187, 478	to quake	560
to prorogue	478	to quench	254, 507
to prosper	487	to be quiet	485
to prostitute	ibid.		
to prostrate	25	to rage	155, 189, 511
to protect	486	to rage like a drunken man	77
to protect	487	to rail	49, 360
oud	359, 536	[**]	60

INDEX.

to rain	458	to remember	406, 498
to raise	113, 114, 115, 233, 536, 540	to remove	51, 105, 169, 170, 191, 499, 529
to rain, throw	451	to render	490
to ravel out	508	to renew	350, 352, 490, 494, 499, 507
to ravish	485	to renounce	500
to reach out	461	to repair	488, 494, 500
to read	398	to repay	ibid.
to read again	497	to repeat	487, 501
to read over	456	it repenteth	457, 459
to read thorow	449	to report	454
to read to one	466	to repress	110, 125, 142, 502
ready	601	to reproach	130
to reap	168, 407	to reprove	61, 83, 93, 412, 490
to reb. l	456	to require	461, 462, 502, 503
to rebuke	330, 544	to require earnestly	208, 250
to recal	488, 501	to require	495
to receive	26, 35, 64, 81, 232, 487	to resemble	39, 67, 251, 495, 502
to reckon	54, 111, 191, 418	to reserve	500
to reckon up	218, 443	to resist	423, 525, 503, 505
to reconcile	113, 488	to resolve	505
to rejoice	489	to respect	506
to recollect	488	to restore	490, 507
to recompence	107, 442, 495, 499	to restrain	93, 96, 140, 281, 340
to recover	488, 419	to rest	29, 129, 503
to recruit	500	to retort	508
to redeem	491	to return	491, 496, 509
to refrain	108, 470, 494, 545	to reveal	488
to refresh	489, 494, 506	to reward	499
to refuse	26, 20, 75, 164, 183, 284, 489, 495, 503, 506	to revenge	567, 576
to refuse	493, 495	to revitalize	500
to regard	150, 278	to review	510
to rehearse	101, 406, 486, 487, 510	rich	643
to reign	496	to ride	565
to rejoyce	258, 286, 289	to ride about	88, 445
to release	398, 496, 498	to ride away	18
religiously	608	to rid away	19
to relieve	497, 528	to ride by or near	31
to relye	122	to ride thorow	445
to relye upon	416, 503	to ring	551
to remain	405, 449, 498, 504, 507, 536	to riot	77, 403
		to ripen	405
		to rise	68, 72, 138

INDEX

to rise again	597	to scowre	253
to rise up	259, 352	to scrape	146, 254, 485
to roar	319, 499	to scratch	89, 514
to roast	553	to seal	425
to rob 63 92, 108, 179, 191, 247,	522	to search	130, 451
	220, 255	to search out	248, 249,
to root up	621		332, 361, 455, 511, 514
round about	40, 185, 577	to season	118
to rowle	185	secure	640
to rowl down	283	to seduce	515
to rub	89	see	588
to rub about	449	to see	86, 573
to rub hard	181	to see dimly	30
to rub off	46	to seek	252, 484, 566, 72
to rub upon	648	to seek for	51
rude	35, 411, 465, 496, 545	to seek out	451
to rule	468	seeing	603
to rule over	18, 158	to see the	380
to run	489	to sell	30, 200, 566
to run back	464	to sell wine or victuals	64
to run before	232	to send	318, 411
to run into	235, 472	to send away	19, 151, 190, 497
to run out	507	to send before	466
to run over	444	to send for	25, 26
to run thorow	117, 429	to send forth	216
to run to	117	to send over	559
to run up and down	331, 332	to send upon an embassage	398
to run upon	62	to separate	23, 193, 194,
to rush	363, 511		195, 197, 198, 515
to rush in	S.	to serve	177, 348, 407, 409, 518
	318, 401, 404, 514	to set	99, 196, 363, 401
to sacrifice	411	to set against	422
to be sad	415	to set at liberty	66
to sail	512	to set before	467
to salute	400	to set down beforehand	465
to be sand blind	229, 248, 513	to set forth	38, 172, 205, 238
to satisfie	512	to set in order	434
to save	186	to set on fire	326, 532
to say	179	to set out	205, 249
to scale	584	to set over	465
scarcely	194	to settle	518
to scatter	362	to set to	58
to scoff	511	to set upon	37, 48
to scold		to sever	194, 195, 197, 515

INDEX.

to be severed	198	to slip	372
to sew	351, 333	to slip out	211
to shadow	39	slow	641
to shake	48, 117, 119, 194, 484	to smear	316, 400
to shake off	235	to smear over	422
it shameth	482	to smell	431, 492
to sharpen	147, 227	to smell out	429, 519
to shave	485, 552	to smile upon	62
to shear	552	to smatch	62, 485
to shew	104, 238, 333	to snuff a candle	217
	412, 435, 463	so	592, 609, 610
to shine	190, 208, 284, 316, 408,	so as	
	416, 495	so far	604
to shine before	466	to sob	341
to shoot through	122	to soften	217, 412
to shine upon	46	to sojourn	445
to shorten	141	to be sold	548
to shun	189	to solicit	519
to shut	91, 92, 410, 428	so long	587, 613
to shut out	233, 464	some	641
to shut up	116, 193, 329	sometime	585
to be sick	40	somewhat	585
to sit	326	somewhither	ibid.
to sigh	287, 341, 541	so much	58, 589, 611
to signify	461, 518	to be sorry	334, 410
to be silent	139, 08	to be a souldier	407, 409
to sin	440	to sound	505, 520
since	606, 631	to sound all over	452
since that	560	to sow	132, 515, 517
to sing	80, 114, 329, 411	to spare	437
to sing	40	sparing	640
to sink	175	to speak	186, 213, 401
to sit	28, 515	to speak against a thing	423
to sit by	67	to speak before	465
to sit down	132, 178	to speak to	57, 107
to sit upon	330, 348	to speak well	97
to skilish	466	to speak with one	143
to slacken	508	to spend	137, 139, 157,
to be slack	334		172, 195, 320, 352, 396, 474
to slay	428	spent	046
to sleep	202, 420	to spend wastefully	19, 238, 473
to be sleepy	334	to spin	552
to sleep out	206	to spit out	234, 252
to slide	316, 395, 469	to spit upon	349

INDEX.

to spoil	184, 249, 532	to strike into	332
to spread	228, 480, 521, 524	to strike out	212, 235
to spread abroad	88, 188, 195, 197, 214	to strike out ones teeth	240
to spring forth	514	to strike thorow	560
to spring up	503	to strip	418
to sprinkle	134, 149, 521	to strive 86, 112 138 218, 402	453
to spur	328	to strive against	423
to square	444	to stroke	170, 449
to stagger	563	to strow	524
to stand	522	to study	586
to stand	96, 317, 404	to study by night	402
to stammer	312	to stuff	270, 342, 493
to stamp	86	to stumble	551
to stand	522	to subdue	206, 445, 527, 528
to stand about	90	to subject	527
to stand against	425	to submit	529
to stand to, or by	68, 69	to suborn	529, 533
to stand out	353, 476	to subscribe	530
to starve	416	to subside	520
to stay	104, 170, 318, 342, 405, 432, 508, 519, 538	to succeed	531
to steal	92, 530, 539	to succour	394
to sleep	403	to suck	243
to sick	311	to suffer	272, 439, 450, 533
to sick unto	31	to suffice	1014
to be stiff	511	to suffice	584
to stink	275, 492	to suggest	533
to stint	538	to summer in a place	42
to stir	48, 350, 413	to summon	91
to stir up	86, 114, 115, 232, 253, 28, 393, 540	suppliant	644
to stop	92, 354, 426, 427, 509, 519	to supply	534, 536, 537
straight	607	to suppose	432, 500
strange	647	to suppress	538
to strangle	525	to sup up	243, 521
to strain	443	sure	639
to strengthen	122, 147, 277, 421, 511	to surpass	55, 208
to stretch	198, 460, 480	to surrogate	530
to stretch out	250	to suspect	541
to strew between	38	to sustain	542
to strike	96, 271, 315, 443, 444	to swear	394
to strike down	480	to sweat	306, 533
		to sweep	225, 569
		to swell	562
		to swim	345 407

INDEX.

to swim out of	218	to thread a needle	318
to swim over	556, 560	to threaten	353, 356, 409
to swim unto	37	through	641
to take	26, 81, 82, 174, 231, 443	through	614, 639
	470, 535	to throw	341, 359
to take again	507	to throw down	165, 180, 183
to take away	33, 87, 169, 176, 551	to throw headlong	464
to take before	463	to throw out	210
to take by force	63	to thrust	23, 198, 361
to take care	150, 472	to thrust out	142, 256, 257
taken	646	to thrust through	557
taken in convict	640	to thrust upon one	427
to be taken	81	to thunder	359
to take heed	83	to tickle	351
to take quickly	146	to tie	50, 184, 497
to take wages	407	to tie unto	50
to take out	240	to till	324, 488
to take root	485	till	588
to take up		to tire	159
to talk	99	to	619, 621, 626
to tame	202, 445	to another place or purpose	584
to tarry	150	together	609
to task	165, 167, 300, 399, 496	too too much	597, 560
to tax	544	to torment	149, 194, 230, 234, 498, 553
to teach	201	to be tossed	315
to tear	112, 130, 189, 396	to that end	589
to tell	186, 415, 418, 476	to touch	73, 140, 543
to tell abroad	469, 465	to touch lightly	71
to temper	189	toward	616, 635
to terrific	453	towards	619, 620, 638
to be terrified	254, 453	tractable	647
to testify	550	to train up	218
that	614	to transcribe	557
to that end	589	to transfigure	ibid.
then	602, 611	to translate	557, 571
therefore	602	to transport	560
thick	646	to travel	215, 442
to thicken	170	to tread upon	80, 456, 480
to think	60, 85, 241, 483	to treat	553
	488, 500, 516	to tremble	142, 312, 448, 560
to think much	300	trembling	641
to think on	95, 406	to trench about	90, 353
to thirst	519		

INDEX.

to trifle or toy	418	unlike	19,647
to trickle down	404	to unload	241,243
to trim	114,337	to unlock	504
to triumph	561	to unloose	519
to trouble	143,338,561,573	unprofitable	644
to be troubled	123,396	to unseal	505
troublesome	644	to unshoe	219
truly	586,601,608	unskilful	640
to trust	110,121,148,183	unreachable	647
to try	165,247,471,549	until	606,613,619,616
to tumble	577	to vomit	237,578
to tune	411	to vouchsafe	189
to turn	87, 244, 175, 555, 571	to vow	186, 578
to turn about	87	to upbraid	251, 324
to turn against	418	upon	637
to turn down from or aside	162	up to	1612
to turn away	74	to urge	349, 578
to turn over	456, 577	to use	31, 581
to turn back	494	not to be used	180
to turn to	39	to usurp	581
to twinkle	408	to utter	213, 476
V.		W.	
To vanish out	218	To wage	287
very	631	to wait for	432, 463
very much	584, 586, 591	to walk	51, 289, 324
very well	586, 598	to walk about	419
to vex	53, 236, 234, 573	to wander	59, 211, 420, 436,
to view	160, 403, 449		454, 562
to violate	575	wandering	639
to visit	509	to want	181, 210, 333
unaccustomed	640	wanting	104
to unbend	508	to warn	19, 398, 476
under	636	to wash	71, 0, 184, 238, 460,
to be under	527	to waste	565
to undergo	410, 527	to waste away	189
to underprop	35, 284, 440	a waster	1640
to understand	95, 352, 453, 513,	to watch	39, 6, 234, 455, 574
	514	to water	30, 60, 511
to undertake	518, 539	to wax clear	91
to undo	456	to wax cold	313
to be undone	195	to wax dry	61, 324
to unfold	248, 501	to wax dull	318
to unhallow	229	to wax hard	336, 410
unless	597		10

INDEX.

to wax heavy	300	why not	605
to wax hot	107, 325	to widen	128
to wax old	131, 361	to be willing	565
to wax pale	228, 244	to winde	348
to wax thin	489	to wink at	37, 129
to wax warm or hot	79	to winnow	568
to waver	279	to wipe	214, 254, 249
to weaken	15, 317, 339, 340, 395	to wipe away	22
	549	to wipe off	181
to wear	139, 253	to be wife	513
to wear away	161, 543	to wish	150, 243, 433, 479, 578
to be wearied	159	with	616, 619, 621, 623, 636
to weary	21, 639, 641, 648	to withdraw	17, 74, 76, 526, 531
weary	182, 550	to wither	80
to weave	278, 397	within	623
to weep	208	to witness	550
to weep out	409, 441, 450, 259, 467	without	618, 622, 626, 632, 639
to weigh	585, 607	to wonder	55, 409, 526
well	317, 404	to woe	51
to be well	604, 607	to wound	4, 558, 80
what	587	not to be wounded	644
what manner	607	to worship	567
what part	7, 588, 603, 612	worshipper	639
when	612	to wrangle	550
whence	ibid.	to wrangle	402
where	ibid.	to wrest, or wrestle	214, 255, 359
whereby	609, 612	to wring out	151
whetst over	29	to wrinkle	222
to whe	586, 615, 641	to write	130, 228, 346, 514
whether	641	to write back again	504
which	602	to write by candle	214
which way	588, 637	to write out	252
while	277	to write to	451
to whip	352, 431	Yea	585, 589, 592
to whisper	40, 560, 607	to yelp	286
whither	641	to yield	84, 111
who	644	yet	581, 586
wholesome			

8/

Robert Sullivan
1694

1711

Wm